Coperta de : Andrei Alexuftdru

Ar)irf)-pvjţ TaOăc **MANTAM SOTSOT** (g) Papyros Press-Ltd 1971 **A0HNAI**

Toate-drepturile asupra acestei versiuni slnt rezervate Editurii [K] UNIVERS

/

DIMITRIS PSATHAS

MADAM SOUSOU

Traducere de G. Popa Zisu

București, 1982 EDITURA UNIVERS

Note despre scriitorul DIMITRIS PSATHAS

Autorul romanului ***Madam Sousou*** **s-a născut pe** malurile Pontului EuxLn, **în** oraşul Trapezunt, **în' 1907 şi încă din anii** adolescenţei **s-a** stabilit **la** Atena, unde îşi desăvîrşeşte **studiile** şi se dedică publicisticii, literaturii umoristice şi **dramaturgiei.**

Cariera sa de umorist şi-o începe de timpuriu şi curînd i se editează volumul ***Temis are chef,*** iar după un an apare ***Temis are nervi,*** lucrări inspirate din lumea tribunalelor.

Perioada ocupaţiei Greciei de fascişti a descris-o într-un stil personal în trei cărţi apărute între anii 1945—1946.

In decursul anilor 1950—1960 tipăreşte o serie de opt cărţi, printre care figurează trei volume • cu impresii din călătoriile făcute în Franţa, Anglia, America, Turcia şi Egipt, relatate într-un stil umoristic adecvat subtilului său spirit de ohservaţie precum şi realităţilor şi întîmplărilor trăite în acele locuri.

Paralel cu aceste activităţi, autorul s-a ocupat şi cu scrierea de piese **de teatru, realizând peste douăzeci de comedii jucate cu mare succes, doborind uneori recordul de reprezentaţii teatrale din Grecia. Unele din aceste piese au fost jucate şi în ţara noastră.**

Autorul este considerat ca unul dintre cei mai inspiraţi comediografi şi umorişti din Grecia contemporană, piesele sale fiind mereu pe afişele teatrelor şi pe micile ecrane ale televiziunii greceşti, iar ca publicist îşi continuă neîntrerupt prestigioasa activitate, fiind deosebit de apreciat şi citit de un laîrg public, fidel scrierilor sale, pînă în noiembrie 1979, cînd a decedat

Romanul *Madam Sousou* şi piesa de teatru cu acelaşi titlu, sînt scrieri oare au cunoscut un răsunător succes în cele mai largi pături de cititori şi spectatori,- consacrîndu-l pe Dimitris Psathas ca scriitor şi dramaturg de o inspiraţie originală.

G.P.Z.

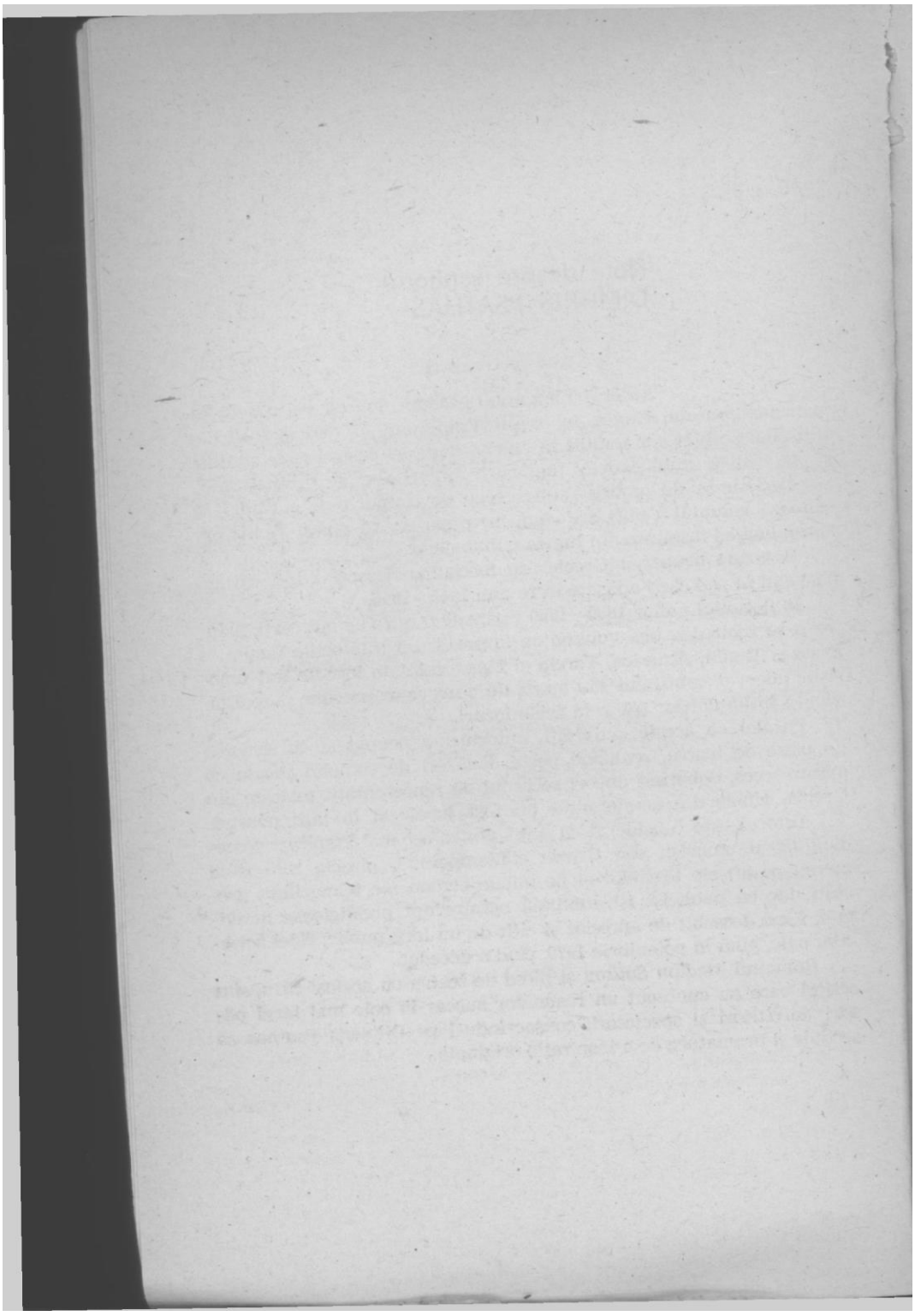

Prefața autorului

De ani şi ani, Madam Sousou **a devenit pentru** mine un supliciu. Din clipa cînd a apărut, prima **dată, în paginile** unei reviste săptămînale sub forma de scrieri **umoristice, indepen**dente, JCU titlul generic de ***Viața şi comportamentul lui Madam Sousou,*** eroina mea a **evoluat** într-o **ipostază proprie de personalitate** dinamică şi **originală scăpîndu-mi cu desăvîrşire din mină.**

în cele din urmă însă, m-am plictisit de ea şi am ticluit în paginile revistei „moartea" sa, relatînd şi amănunte despre înmormîntaraa care i s-a făcut

M-am îngrijit în plus, pentru o mai mare siguranţă, să-i fac şi epitaful :

Aici ***Sousou e înhumată.***
Care a trăit în lux, aristocrată,
Ca o distinsă doamnă... .
Trecătorule, stai locului smerit,
Căci lespedea mormîntului poate grăi pe loc
Spunîndu-ți cum că eşti un dobitoc.
>

Crezusem **şi eu că aveam dreptul asupra vieţii şi morţii eroinei mele, precum 11 au toţi scriitorii faţă de oricare din eroii operelor lor.**

Da' de unde ! Cum s-a dovedit după aceea, un astfel de drept nu. se putea exercita cînd era vorba de Madam Sousou. Protestele cititorilor revistei şi revolta lor au fost atât de furtunoase, încît m-am văzut nevoit, sub presiunea şj furia prietenilor eroinei mele, să consider moartea sa **ca o greşeală** a **mea, mai bine zis ca o... informaţie mincinoasă**

Cititorii revistei o socoteau pe Sousou atît de reală, încît riscam să **fiu acuzat de omor cu premeditare. Astfel, am mărturisit public** că **fusesem greşit informat despre „aşa-zisa moarte" a eroinei mele şi am înviat-o din morţi ca să-şi continue viaţa şi triumfătoarea sa carieră.**

Presupun că aceasta arată, destul de elocvent, că eroina mea, complet emancipată, dobîndise o personalitate atît de puternică încît îşi făcea de cap.

Autorul său nu avea nici o autoritate asupra ei.

Ca să **mă descotorosesc de ea, totuşi, am însăilat, în 1940,** o carte **— prima ediţie — din peripeţiile sale, relatate anterior.** Această **ediţie, care s-a tras într-un tiraj de 4000 de exemplare, a** coincis cu **izbucnirea războiului — în octombrie 1940 — şi am** presupus **atunci că, în viitoarea războiului, Sousou era să treacă** neobservată.

Am greşit însă din nou socotelile. Toate exemplarele .s-au vîndut într-o **singură lună. în** 1942, **multe din teatrele noastre îmi ce**reau **s**-o **transpun într-o piesă de teatru. Am realizat şi piesa de**

teatru, **care s-a jucat cu actorii Katerina şi neuitatul artist Emil** Veakis, **la teatrul lor de vară.**

Dar nici acum n-am terminat-o cu ea. Ani de-a rîndul, producătorii de filme md-au cerut-o să facă un film. Cît priveşte cartea, sigur că după un asemenea succes nu putea să rămînă la prima es formă, atât de rudimentară. Madam Sousou avea nevoie de o a doua ediţie, mai analitică şi mai bine scrisă. în anii ocupaţiei, am lucrat pe baza textului primei cărţi şi astfel cartea a apărut în forma sa definitivă, în două volume, sub titlurile : *Vuthula* şi *Kolonaki.*

•

în scurt timp s-au epuizat şi acestea şi, pe o perioadă de mai mulţi ani, cartea despre madam Sousou lipsea din librării. Se impunea deci o nouă ediţie într-un volum... definitiv şi irevocabil pe care l-a preluat editura „Viper".

Este vorba de volumul de faţă.

Autorul lui Madam Sousou nu are nici o răspundere, iar singurul lucru pe care îl cere de la nărăvaşa lui eroină este dorinţa sa de a-l lăsa, în sfîrşit, în pace.

- D. PSATHAS

înfăţişare aparte. Aer care impune. Nasul, proiectat puţin în vînt. Pozã. Pălăriuţă pe vîrful capului cu pană roşie care ţîşneşte în sus ca o provocare a universului. înaltă, uscăţivă. Femeie ori fenomen ? Capul dat pe spate. Cu bărbia dusă în sus, nasul şi mai în sus, privirea pierdută în depărtări. Cine-i iese în cale se simte ca o biată furnică. Privirea ei abia catadicseşte să se îndrepte către lucrurile acestei sărmane lumi. Şi atunci cînd o face, capătă o expresie de îngăduinţă binevoitoare. Sulemeneala feţei, o minune. Pe obraji, două ştampile roşii ; pe buze, o dungă artistic arcuită, pictată în afara liniilor naturale. Sprîncenele, rase şi făcute atent cu creion faber sau cu cărbune.

E săracă ? Trebuie s-o cercetezi de foarte aproape, ca să-ţi dai seama de acest lucru. Tupeul ei, părînd să afirme un temperament dinamic, respinge şi împrăştie impresia de sărăcie. Ţinuta ei rigidă, mereu în atac contra sărăciei însăşi, este în continuă luptă, în £iecare clipă — căutînd să biruiască şi pînă la urmă iese triumfătoare, în mînă ţine un *fasamen* [1] ruginit. îşi ridică mina cu un gest încetinit; apoi, şi mai lent, ridică sprîncenele, îşi dă capul .pe spate şi de la înălţimea unei neclintite auto- convingeri, se uită la bietele făpturi ale Domnului, ce se perindă întîmplător în jurul ei.

Cochetă, nevode mare. Poartă un taioraş lipit de corp. Din jacheta-i în carouri, după atîtea spălături, n-au mai rămas decît nişte urme de **linii** încrucişate, şterse. Peste reverele taiorului răsare **o** bluză albă, care îşi întinde în jurul firavului gît un guleraş imaculat. Dar înţepăturile dese ale acului, viztblle **pe prnza** rărită a bluzei — ţirme ale luptei cu timpul, care o învechise — se recunosc pînă în vîrful gulerului. în schimb, fusta-i scurtă se opreşte **la** genunchi, lăsînd cu îngăduinţă privirii obşteşti două gambe stetbe — bun estetic comun al umanităţii, Iată-i şi ciorapii, foarte întinşi, remaiaţi cu atîts sîrg şi răbdare gospodărească. **Totuşi,** un ochi rebel scaof. cu perfidie de la călcîi şi urcă ajneninţător în sus.

Pantofii-i sînt negri. Dacă te-ai uita însă bine, ai putea constata că au fost cîndva albi — poate în primăvară — dax peste ei s-a abătut pensula artistică a lustragiului care i-a potrivit de circumstanţa cu o culoare mai actuală. Dar pantofii ăştia, totuşi, proaspăt lustruiţi, cu tocurile lor roase

[1] ***Face-ă-main:*** **lornietă ; franceză stîlcită în original ca şi în nenumăratele cazuri din paginile acestei cărţi.** ***(Notele aparţin traducătorului.)***

puțin într-o parte, cu marginile pielii din partea de sus uşor revărsate şi vîrfurile puțin întoarse, pe onicare alt picior ar fi arătat groaznic. In picioarele doamnei, însă, se potrivesc ansamblului, contribuind la impresia estetică generală.[1] în miini are mănuşi albe împletite, cu picățele ici-colo, despre care ar fi greu să spui dacă sînt ornamentale sau rugină.

E pe stradă. Mai exact, doamna se află în stația d< tramvati numită Kolonou şi pe fața ei se observă o enervare intensă. Din cînd în cînd bate cu fasameti-ul ruginit în poşetuță, îl ridică în sus, îl lipeşte pe nas şi se uită spre capătul drumului, cu revoltă reținută, plină de demnitate. Face cîțiva paşi, priveşte in depărtare. Apoi bate din nou cu fasamen-ul peste poşetuță şi brusc îşi înalță sprîncenele şi se întoarce către un domn bine îmbjăcat, ce aşteaptă liniştit în aceeaşi stație, fumind cu sen: lătaie o țigară.

— E groaznic cu tramvaiele astea ! Şi, continuând cu cel mai natural ton din lume : Sîntem însă şi noi de vină că nu ne sinchisim şi continuăm să le folosim drept transport în ccnîun. Şi pe urmă iți spun că s-eu înmulțit, automobilele la Atena şi că noi, bieții tramvai ti, .sufe- nm. La o adică, chestia e să-ți iei sau să nu-ți iei o maşină proprie ?

Omul din stație căscă ochii mari şi o priveşte foarte surprins. Doamna însă i-a întors spatele, indiferentă, lăsîndu-l perplex. Şi pînă cînd să-şi revină, a sosit — din fericire — tramvaiul, urmînd ca el să completeze portretul femeii cu un episod care explică oarecum inteligența, caracterul şi comportamentul acestei femei ciudate.

Cum a oprit tramvaiul în stație, gentlemenul nostru a făcut loc doamnei să urce. Cu aere de regiină, dînsa a spus „mersi". Apoi a întins mîna-i înmănuşată şi a apucat aproape cu repulsie minerul de la uşă. Şi-a ridicat acum piciorul şi după ce a călcat pe scară, cu o săritură grațioasă, a pătruns pe platforma tramvaiului. Cînd s-a aflat însă printre călători — oameni de rînd — a închis pe jumătate pleoapele şi s-a uiitat în jurul ei cu o indescriptibilă atitudine de compătimire şi scîrbă. Tremura de teamă ca nu cumva s-o atingă cineva din sărăcimea ce se afla lîngă dînsa.

Peste puțin, în apropierea ei, l-a observat din nou pe domnul dinainte şi a catadicsit iarăşi să-i comunice gîndurile sale :

— Ce lume ! -

— Aveți dreptate, madam...

— îngrozitor ! îngrozitor !... Cum puteți,* domnule, dumneavoastră, care arătați puțintel cam acătării, să intrați aci ? Ce ruşine ! Să te împingă unul şi altul în toate părțile...

Dar, ce vrei, asta este : oameni din popor, necioplițI. Ieri m-a călcat cineva să-mi rupă astragalul, zău aşa ! şi mii-a sfîşiat ciorapul de preț, ce să vă mai spun.

— Chiar aşa ?

— A, soțul meu este foarte mofturos. Şi preferă să meargă pe jos, decît să se amestece n-acitea cu Txwwrul. Nu-i vorba de bani. Lucru de rîs ! Dar face ascensiuni în munți, dacă ați auzit, e nebun după marşuri.

In timp ce dc^mna povestea toate astea, iată că se apropie taxatorul. Şi-a deschis poşetuța. A vîrt mîna **în** ea, a cotrobăit o vreme, s-a alarmat puțintel,, şi-a scos cu oarecare nervozitate mănuşa, a băgat din nou mîna înăuntru, ca s-o scoată peste puțin cu o monedă de două drahme între degete. Timp de cîteva minute a ținut-o strins între degetul gros şi arătător, pe cînd celelalte degete şi le flutura în vînt, în chtip de evantai, deschis pe jumătate. De trei-patru ori a întins o mînă către taxator, care între timp dădea bilete altor călători. în sfîr- şit, acesta se întoarce acum către doamna, însă tocmai în clipa aceea critică un prost crescut o împinge, ea îşi pierde echilibrul, încearcă să se tină de scaun şi moneda, vai, îi scapă din mînă, rostogolindu-se pe platformă. Doamna se străduieşte să-şi păstreze calmul şi-l priveşte pe taxator cu tupeu :

— Strînge-o ! îi strigă.

Taxatorul însă nu prea a înțeles porunca.

— Ce-ai spus, kera-mu [2] ?

Doamna se înroşeşte toată.

— Kera-mu să-i spui soției dumitale ! Şi să fii atent cum vorbeşti. Poftim, ca să vezi cum vorbeşte şi se poartă un taxator!

Acesta rămrne nedumerit:

— Adică v-am insultat ?

— Desigur, m-ați (insultat.

— Bine, s-avem pardon. Acum dă-ncoace, madam, două drahme, căci n-am timp de ceartă.

— Moneda a căzut jos. Adineaori o țineam în mină, dar m-a împins un neruşinat şi mi-a scăpat. Pentru că nu respectă măcar o doamnă cumsecade ce se află din întîmplare în tramvai. Caută s-o găseşti...

Şi doamna a întors capul spre stingă, tremurînd toată de supărare. Ceilalți călători, mirosind că e rost de ceva distracție, au început să zîmbească, dar unii s-au arătat chiar dispuşi să toarne niscai gaz peste foc :

— Hai, încasatorule, caută, ce stai ?

— Să caut eu, doamnă ?

---

[2] **Cucoană.**

— Haide, hqidc ! Nu face atîta mizerie unei doamne cumsecade, care din întîmplare merge cu tramvaiul. Hai, apleacă-te puțin. Uite, colea trebmie să fie. Am văzut-o eu cum se rostogolea.

Dar încasatorul începu să se apriridă. Se incăpățînă şi mai mult şi se întoarse din nou spre doamnă, care privea pe geam indiferentă, ca şi cînd scena din tramvai n-avea nici o legătură cu persoana sa.

— Madam, a insistat, biletul dumneavoastră.

Femeia se întoarse, scoasă din sărate :

— Ți-am spus să cauți, prostule !

— Te rog să nu mă ocărăşti, madam \

— Asta ne-a mai lipsit ! Să ne învețe acuma şi buna purtare... De ai fi avut puțină educație, nu te-ai fi purtat aşa cu o doamnă cumsecade ! Nu-i în discuție două drahme, însă pe motiv că nu țin decît numai miare şi cincisutare la mjine, fă bine şi găseşte ceea ce mi-a căzut.

Fața doamnei devenise acum roşie ca para focului. Lumea începuse să rîdă. Cîțiva călători s-au aplecat să caute. Alții mai dădeau sfaturi.

— Pe colo ! Pe dincolo ! Am văzut unde s-a rostogolit.

— Uite, încasatorule, pe aci. Na, mi se pare că luceşte...

Mîniat ca un animal sălbatic, încasatorul îngenunchixase şi căuta. împreună cu dînsul mai căutau încă vreo zece călători, în timp ce doamna, plină de demnitate, stătea la locul ei, cu capul sus, nasul mai sus şi pana de la pălărie încă şi mai sus. Peste puțin, toată lumea din trajnvai căuta moneda de două drahme. însă aceasta, a naibii, parcă o înghițise pămîntul. Pînă ce, spetit de atîta căutare, încasatorul s-a ridicat cu fața congestionată ca o sfeclă roşie.

— Nu e nimica, kera-mu, aci.

— Şi totuşi!

— Ce totuşi şi netotuşi! Plăteşti biletul acum, sau chem polițaiul ? Tu ai pierdut-o, nu eu ! Gata, dă banii.

De data asta, onorabila doamnă s-a îngălbenit toată. A închis (iarăşi pe jumătate pleoapele şi a zis :

— Nu am alte mărunte.

— Dă încoace şi mari. îți schimb...

— Am o bancnotă de o mie:..

— De o mie !... Poftim, o schimb pe loc !

Doamna era acum într-o situație fără ieşire. L-a fulgerat pe încasator cu o privire de flăcări şi a întors capul în altă parte. încasatorul însă a înțeles care era realitatea şi insistă mai departe, în twnp ce lumea îşi vedea de distracție.

— Dine, dar nu o crezi pe doamna ? a zis cineva.

— Mă, n-are lețcaie !

r— Hei, ia taci din gură, omule !

— Mă, ascultă ce-ți spun eu. Să-şi deschidă poşeta şi de-o avea unul de cincizeci în ea, îi plătesc eu de zece ori biletul.

Doamna primi această groaznică ofensă drept în față, cu toată demnitatea ce izvora din admcurile sufletului ei aristocratic. S-a întors, l-a priviit pe încasator stăruitor în ochi şi apoi, săltînd puțin capul şi inchizînd cu dispreț ochii pe jumătate, a spus numai atît:

— Tîmpitule !

— Ia fă-mi plăcerea... a ripostat încasatorul.

— Necioplitule ! Analfabetule ! Să-mi spui mie că n-am un ban în poşetă ? Opreşte, vatman ! Opreşte să **cobor.** Eu sînt de vină că accept să intru în asemenea **locuri** de mizerie.

Tramvaiul s-a oprit într-adevăr şi doamna a coborît eu acelaşi tupeu cu care se urcase. Şi în timp ce călătorii **o** urmăreau îndepărtîndu-se cu nasul mereu avîntat spre înălțime, unul din oamenii ce hohoteau s-a exprimat astfel:

— Bre, săraca de Sousou !

— Aşa-i spune ?

— Păi sigur că da.

— Nu cumva e nebună ?

— Nu, bre. însă e mai rău decît nebună. Este grandomană. N-o cunoaşteți pe madam Sousou ? Viața ei e **o** poveste întreagă.

Această poveste a lui Sousou voi încerca, cititorule, să ți-o redau cît voi **putea mai conştiincios, în ordinea** în care au avut loc marile evenimente **şi peripeţii din viaţa ei.** Fii cu răbdare, şi **urmăreşte-l pe modestul ei bîograf,** care va încerca să-şi îndeplinească greaua sarcină cu
cît mai multă sinceritate şi atenție.

– *

— Unde stați, madam ?

— In Bythula. Nu cunoaşteți Bythula ?

— Din păcate nu... Cam pe unde vine ?

— Academia Platanos \

Răposatul Platon devenea puțin... arbore în gura lui Sousou. Nu contează însă. Ofensa aceasta e o nimica toată față de cîte pătimeşte el de secole întregi, din partea atîtor filozofi şi nefilozofi. Locul acesta, pe care l-a glorificat divinul nostru înaintaş cu academia sa, poartă acum numele de Vuthula. Acest nume necunoscut şi neînsemnat era scris să fie slăvit în zilele noasfre numai de Sousou.

Vuthula. Cuvîntul i se părea .că sună tare urît la ureche. Două „u"-uri la rînd dădeau o rezonantă vulgară acestei denumiri ce atingea limitele scabrosului, cu acel barbar „v"

la început. Un „b" i-ar sta mai bine. Ar fii mai şic. Avea cel puţin darul să-ţi sugereze ceva din mult iubita patrie a lui Racine. Bythula ! Aşa îl prefera Sousou. Prin această mică îndreptare a cuvîntului, avea impresia că mizeria mahalalei unde se născuse şi trăia căpăta o înfăţişare mai frumoasă. Pentru că Sousou era floarea scumpă a acestui loc istoric, unde cu. mii de ani în urmă filozofau oameni grozavi, iar acum, din neferi- dire, era populat de *mitocani* şi de *bulendre.*

Cultura ? A, toate ca toate, dar Sousou îşi avea mintea liberă de adaosuri inutile. Ştia, desigur, că înainte de istoricul eveniment al naşterii sale au avut loc şi alte cîteva evenimente importante în lume, dar nu simţea mei o curiozitate faţă de acestea şi nici nu se gîndise vreodată să regrete cu adevărat că nu s-^a străduit să le cunoască. Era sigură că lupta de la Maraton a avut loc la Maraton şi că războiul naval de la Salamina s-a desfăşurat probabil la Salamina, însă n-ar fi putut să jure dacă Alexandru cel Mare a participat la prima luptă sau dacă a ieşit învingător în cea de-a doua. A învăţat totuşi carte pînă într-a patra primară, şi a reuşit să prindă din zbor cîteva expresii în limba greacă aşa-zisă katharevusa, pentru care avea o mare slăbiciune şi înclinaţie. încolo, din_anii eâ de şcoală nu mai păstra decît amintirea unei necontenite dureri de cap... •

— Vreme pierdută !

— Nu aveţi dreptate, doamnă Sousou.

— Fleacuri. Pentru o femeie, totul e numai pregătirea socială, cum s-ar zice, să ştii, adică, să te porţi, franţu**zeşte, pian, primirii şi de-alde-astea. Dai- lucrul esenţial este să-ţi dai aere.**

Madam Sousou acorda aerelor sale o importantă aparte. Pentru o femeie, după părerea sa, aceste aere erau totul, şi vai de aceea care **nu** posedă această însuşire de bază. Dintr-o privire, dînsa cataloga pe fiecare drept „femeiuşcă", „buleandră", şi „bythuliotă"'. Ce erau însă aceste aere ? Nici ea nu putea preciza prea bine această noţiune : *Lucru pe care fitecare om îl are dinspre natură.* Dacă o întrebai, se mărginea la această destul de străvezie definiţie.

Care să fi fost trecutul ei ? Deloc întunecat. Era, cum susţinea, fată de medic. „Răposatul meu tată ? Doctor Efthyvulos cel renumit, poate aţi auzit". Nişte vecine însă din Vuthula spuneau că şi-l aminteau pe tatăl ei : un vraci, excentric, deştept, meşter **la** toate şi nepricopsit, om cu sticleţi la cap şi visuri mari, pe care toată mahalaua îl admira pentru că ştia precis în ce loc îşi ţinuse lecţiile Platon şi toată viaţa sa nu se gîndise decît să facă ntişte

săpături, ca să scoată **la** lumină comorile antice. Din toate acestea, Sousou îşi amintea cîte ceva şi i se fixase ideea că locul acela ascundea „grandoarea antică" şi, ca să fie descoperită, trebuia dărîmat în întregime Vuthula. Pe mâică-sa puțini şi-o aminteau. Spuneau că **a** murit foarte tînără, din cauza mizeriei, neputînd să reziste la caracterul violent şi ideea fixă a soțului ei, care într-un timp ajunsese să creadă că Platon n-ar fi " doar un vecin, ci aproape văr cu dînsul. Sousou mai avea şi un frate care, cu cincisprezece ani în urmă, plecase **în** America, lucru pe care această femeie atît de dîrză **nu** i l-a iertat niciodată, „deoarece **în** America **nu** pleacă decît oamenii săraci şi înfometați".

Sousou avea **şi** zestre. Era, **adică, proprietara unei case în Vuthula.** De aceea a **şi** luat-**o** Panaioţakis — **spuneau cu totul greşit gunile rele. Avea însă vreo valoare această casă ? Pentru dînsa desigur era „moştenire părintească", „casa strămoşilor ei", lucru pe care nu numai că şi-l închipuia, dar îl şi spunea. De aceea, îi plăeuse porecla de „castelană", ce i-a dat-o „umoristul" bărbier al mahalalei, Jorj cel popular. In realitate însă, faimoasa** casă a **doamnei Sousou arăta cam aşa : demisol cu o** fereastră spre stradă. în stânga era poarta, cu cele trei trepte care dădeau spre interior. Coborîndu-le, te trezeai într-un mic coridor de peretele căruia atîma o vechitură de cuier, cu diferite boarfe preţioase — capoade la îndemîna stăpinei. Pe coridor, la dreapta, o uşă dublă, atacată de cari, se deschidea către „salon". Castelana din Vuthula numea „salon" o cameră mare, amărită, al cărei mobilier .de bază erau o masă ce sta să se prăbuşească, nişte scaune nesigure pe picioarele lor şi un divan mizerabil, cu o gaură mare in colţul din dreapta. Deasupra divanului atîrna o scîndură, cam de o jumătate de metru lungime, cu două alte scîndurele pe la margini, biblioteca de primă necesitate. Acolo puteai vedea cea mai eteroclită colecţie de cărţi : romane, o anatomie, un dicţionar grec- francez, trei-patru volume franţuzeşti, codul manierelor elegante, Sfînta Scriptură şi, pe lîngă toate acestea, *Kara- ghioz doctor, Karaghioz bucătar, Greşeala fatală, Geno- veva* şi alte asemenea lucrări, ce alcătuiau hrana spirituală a bunului Panaiotakis. De tavan spînzura „plafoniera" cu abajur de hîrtie de culoarea untdelemnului, garnisită cu funde verzi, din acelea ce se vînd în cărucioare pe strada Eolu. Mai erau însă şi alte ciudate mobile în „sala 'de primire" în care puteai să remarci „micul bar" — un fel de scară pentru ghivecele de flori — pe care Sousou îl dichisea cu miici prosoape, peste care îşi aranja sticluţe de lichior, de ouzo şi alte băuturi. Bineînţeles că sticluţele erau goale, însă datorită iscusitei tehnici scenice a doamnei, ele puteau fi luate drept pline.

„Salonul" era despărţit de dormitor printr-o uşă scundă cu un singur canat. Trecînd prin aceasta, te trezeai în „încăperile de noapte". Un pat sound, acoperit cu o pătură militară. Alături, era „budoarul". O măsuţă de bucătărie pe care se afla o oglindă crăpată în colţ, din cristal de excelentă calitate, dai- cam roş în lupta surdă ce o dăduse cu timpul. Pe măsuţă erau piepteni, perii, vreo douăzeci de sticluţe goale de „odicolon", nenumărate cutii cu conţinut necunoscut şi pe perete fotografii decupate din copertele revistelor.

Din „încăperile de noapte" ieşeai în „hol". In stînga holului se aflau „locurile deosebitelor necesităţi"" şi în fund o uşă ee dădea. în baie, o cameră întunecoasă, înzestrată cu un bidon de tablă şi o albie, acolo unde în fiecare zi se închidea castelana să se spele şi în care, pentru a fi convins să intre Panaiotakis, se dădea o luptă adevărată.

în această parte a „castelului" şedea Sousou. I se spunea castel pentru că etajul — închiriat familiei Tsa- ruha — avea ferestrele înguste şi lunguiețe şi acoperişul puțin țuguiat. Sousou prefera să folosească demisolul deoarece, precum afirma dinsa, aci se simțea mai comod. Adevărul, însă, este că această preferință se datora, în primul rînd, faptului că puțina lumină ce pătrundea prin fereastră dinspre stradă ascundea oarecum privirilor indiscrete etalarea boarfelor şi apoi acest mediiu îi ajuta mult fantezia.

Cînd urma să iasă în oraş şi urca cele trei trepte ale demisolului, madam Sousou avea aerul unei marchize îngîmfate care iese pe poarta palatului de marmură. De cele mai multe ori nu saluta pe nimeni. Cîteodată însă, cînd avea chef, gratifica vecinele cu clipe de cordialitate :

— Bună ziua, doamnă Panorea.

— Bună ziua, doamna Sousou.

— Cum o duceți cu sănătatea ?

— Mulțumesc. Dumneavoastră ?

— *Bien.* Mersi, doamnă Panorea.

Vizavi de „castelul Sousou" era casa doamnei Panorea. Culoarea pereților era portocalie, poarta neagră, de fier, care la deschidere avea un scîrțut îngrozitor, ce-i punea la mare încercare nervii castelanei. Cu toate că înfățişarea doamnei Panorea constituie o vie dezmjnțire a prenumelui dînsei, era totuşi o femeie cu mare prestigiu în mahala. Era înaltă, pătrată. Un puf uşor de mustață blondă înflorea pe sub nasu-i ro tun jar. Afară de astea, avea şi un bărbat pe care îl puteai lua drept profesor universitar, care nu era de fapt decît aprod la primărie. Kir-Aritonakis, de cincisprezece ani îşi păstra neşifonată prestanța de lefegiu şi cînd se întorcea acasă în timpul prînzului lăsa impresia că abia părăsise şedința Academiei.

Alături de casa doamnei Panorea era faimoasa turte, unde locuiau alte vecine şi vecini, pe care Sousou îi pnivea cu îngăduitoare simpatie de bogătană şi îi compătimea

„Azil'" caracterizase Sousou această tumultuoasă curte, cu sărăcăcioase încăperi. Una dintre figurile interesante care locuiau acolo era kera-Marika, înzestrată cu un talent rar de oratorie, serviabilă, energică, bîrfitoare şi guralivă. în fond, totuşi, era numai bunătate. Săraca femeiuşcă ! Viața ei putea fi, desigur, alta, dacă bărbatu- său, simpaticul kir-

Aristidis, ar fi avut mai multă minte şi puțintel noroc, pentru că împlinind deja cincizeci de ani de viață nu reuşise să facă ceva canieră în nici o meserie. Ființă agitată, îşi schimba mereu ocupația, devenind cînd zarzavagiu, cînd zugrav, cizmar cîrpaci, tâmplar, şi deoarece viața i se părea enigmatică, încerca să-i afle secretele în fundul paharelor, golite în fiecare seară la circiuma den mahala, la ceasul căutărilor filozofice. Din fericire, această exemplară pereche a mizeriei care nu era luată în serios, avea un alt sprijin, pe frizerul Gheor- gakis, băiat cu bune sentimente, care s-a agățat de părul prietenilor şi cunoscuților săi, ca să nu fiie înghițit de valurile vieții, deschizînd o mică şi cochetă prăvălie, cu această caracteristică firmă :

LA JORJ FREZ AR IE „VUTHULAS" Ml — ZAN — PLI
PERMANENT

Jorj era un tip vesel, spunea şi făcea glume, era fle- zar, simpatizat, spiriduşul mahalalei şi totodată muncitor şi sensibil în fond. în aceeaşi curte locuia şi domnişoara Nița, fată bătrînă şi fire romantică, care avea două mari cusururi : nasul mare şi voce onduiată pe care o risipea în interpretarea patetică a unor cîntece, dintre care succesul ei era :

Băt rinul Dimos a murit Bătrînul
Dimos ne-a lăsat. Trialilali ru — li
— ra — ***ra Trîa — lira — lara*** — li
— ***ralilom***

în curtea acelui istoric „azil" locuiau, de asemenea, kera-Aspazia cu Pericle. chelnerul, pereche ce se afla în

u

„conviețuire ilegală", în a cărei coincidență de nume învățații găseau o dovadă elocventă a continuității şi veşniciei rasei noastre. Numai că, atunci cînd Perlele o caftea pe Aspazia, cu siguranță se răsuceau în mormînt oasele marelui tiz al său, împreună cu osemintele tuturor înaintaşilor noştri, care desigur că trosnesc foarte des din cauza meteh- nelor urmaşilor lor.

Atracțiile nu lipseau deloc din această pitorească curte. Bruftuielile aveau loc des — cele mici şi regulate odată pe săptămînă, iar cele mari şi neprevăzute, după împrejurări. De cele mai multe ori cauza şi originea lor se datorau kerei

Marika. Temperament aprins, supărăcios şi agresiv, dădea frîu liber prisosului ei de vitalitate, folosindu-şi limbuția în toate direcțiile, reuşind totuşi ca adversitățile ce le crea în relațiile cu vecinele să nu se prelungească după apusul soarelui. Chiar te mirai de talentul ei de a se războ dimineața cu kera Aspazia, iar pe înserate să stea la taifas, liniştită cu ea despre : „ce vom mînca mîine". în ultimul timp, kera Marika şi-a lărgit activitatea şi în afara hotarelor „azilului", pînă la casa din colț, unde locuia doamna Ana cu fetele sale, „domnişoara Matula", model de cumințenie şi „domnişoara Katina", plimbăreață emancipată. Şi aceasta pentru că, cea de-a doua, după ce a perpelit una cîte una inimile tinerilor din Vuthula, începuse să meargă de trei ori pe săptămînă la „frezăria" lui Jorj, ca să-şi facă „mi-zan-pli", ceea ce a avut drept urmare ca frizerul să ofteze ziua, iar noaptea să-şi spargă laringele prin ulițele mahalalei, strunind cîntece de suferință.

— **Jorj !**

— O, madam Sousou...

— Ai ajuns de rîs ! _

— De ce, mă rog, madam ?

— întîi, că nu pot s-aud pe maică-ta luîndu-se la harță mereu cu kera Ana pe socoteala ta. Şi la urma-urmei, dacă o vrei pe fată însoară-te cu ea şi linişteşte-te. Nu mai. zdrăngăni în fiece noapte chitara ca să ne strici nouă somnurile.

Cu toate astea, Jprj nu-şi pierdea nici cheful şi. nici umorul:

—■ Madam. pe 'onoarea mea, n-am să mai fac.

— Mersi...

— Mergi pe-aci !

Natural că lui Sousou i se făcea scîrbă de astfel de glume. Dealtfel, foarte rar deschidea asemenea discuții. Nu se amesteca niciodată în certurile din mahala şi ținea la distanță toate vecinele de la „azil"'. De multe ori, cînd auzea larma, deschidea fereastra să vadă ce e şi murmura de la înălțimea demisolului, cu gestul unei imperceptibile disprețuiri :

— Bulendre !

*

Nici o regină, în toată strălucirea ei, n-ar fi intrat **cu** atîta tupeu într-un salon ticsit de puhoiul admiratorilor — cum a intrat Sousou în pescăria lui Panaiotakis. Ce păcat însă ! Acolo nu se găseau sclavi care **să-şi** plece capetele cu respect şi nici alte glorii ale regatului **său,** care să-i sărute cu pietate delicatele degete. Un simpatic şi tinerel şoarece de prăvălie

— Sotirakis îl chema — era singur cuc în pescărie şi **se** străduia **să** alunge muştele de pe pălămidă.

— Bună ziua, doamnă.

— Ce mai faci, amărîtule ?

— Mulţumesc, doamnă.

— Nu-i aci domnul ?

„Domnul" nu era altul decît Panaiotakis, directorul pescăriei şi soţul fericit al înaltei doamne. Pescăria era, desigur, acea gaură îngustă şi lungă, situată pe o străduţă în Piaţa Eroilor. Pescărie îi spunea lumea, şi pescar, fireşte, îi spunea blîndului Panaiotakis. Pentru Sousou însă, kir Panaiotakis era „domnul Panaiotis Panaiotu", iar vizuina aceea lunguiaţă din cartierul Psyrri : „Magazin de lux pentru desfacerea produselor de mare, Piaţa Eroilor".

— A ieşit, doamnă.

■— Şi unde s-a dus ?

r— Nu ştiu, doamnă.

— **Nu ştii ? Şi de ce te ţinem aci, prostule, şi te plătim cu o groază de bani ? Ca să te întrebăm si să ne răspunzi : „nu ştiu" ?**

Incîntătoarea doamnă s-a aşezat pe un scaun, cu o mişcare lentă, printre pălămide şi zargane. Şi-a deschis poşetuţa tot aşa de lent, a scos din ea *fasamenul* şi s-a uitat la pălămidă, apoi şi-a întors capul către Sotirakis, pe care îl prindea groaza şi se pierdea atunci cînd îl prive^ Sousou prin acel blestemat de *fasamen.*

— Cînd se va întoarce ?

— N... n... nu ştiu, doamnă.

— A plecat singur ?

— Nu, cu un domn.

— îmbrăcat bine ?

Castelana din Vuthula şi-a coborît *fasamenul.* S-a liniştit. Era suficient că domnul cu care a plecat Panaiotakis era bine îmbrăcat. Pentru că i-a interzis categoric să stea de vorbă cu „oameni de jos", prost îmbrăcaţi, de prin prăvăliile din jur. Un negustor de soi trebuia să-şi respecte rangul. încă şi în privinţa felurilor de peşti ce trebuia să se afle de vînzare în prăvălie Sousou a făcut mare zarvă ! Numai homari, barbuni, sinagridă şi — cel mult — ţipură [3] îi permitea să vîndă. Nici vorbă de pălămidă, sardele, 'stavrizi. Astfel de peşte vindeau pe drumurile din Vuthula numai „pescarii" săraci şi ar fi ruşine pentru un jupîn din Piaţa Eroilor, care se respectă, să se ocupe cu astfel de marfă inferioară. Asupra acestei chestiuni au avut loc scandaluri

[3] Peşti de preţ.

homerice, Sousou fiind convinsă să accepte introducerea în pescăria lui Panaiotakis a acestor soiuri de peşte, numai după ce a văzut un domn cu monoclu că cere sardele. Concesia aceasta, insă, s-a făcut condiționat.

— Vei angaja vînzător în prăvălie, ca să vîndă peşte popular. Şi să nu te mai aud altă dată strigînd „măi... măi.., măi... da' ce peşte am astăzi" !

Panaiotakis era un om cumsecade. Era un bărbat de înălțime mijlocie. îşi pieptăna părul cu cărare la mijloc, avea mustața lăsată în jos, îşi îndoia genunchii cînd mergea şi purta veşnic un costum cafeniu ce te trăsnea cu mirosul de peşte, de la o poştă, cu toate spălăturile repetate pe care le făcuse nevastă-sa.

Răbdător fără pereche. Ființă neînsemnată, el dispărea sub prestanța lui Sousou. **E** adevărat că **de** multe ori ridica tonul față de dînsa şi i **le** spunea verde, **dar** totdeauna **se** lovea de atitudinea nevesti-si, care, în astfel de situații, înălța capul cu atita dispreț, încît bietul de el se pierdea cu totul. Era dealtfel un om din popor ca abulie şi comportament. Iubea, bunăoară, pisicile pentru că şi ele îl iubeau. Izul acela de peşte, pe care il emanau necontenit hainele sale, îmbăta cohortele de pisici din mahala şi atunci cînd se întorcea acasă, felinele alcătuiau o gardă de onoare în urma sa, însoțindu-l cu mieunaturi pline de voie bună. Asta o scotea din sărite pe Sousou.

Cum îşi privea soața Panaiotakis ? Ca să înțelegi această chestiune, trebuia să pătrunzi pînă în ascunzişurile paradisului său sufletesc pentru a trage o concluzie. Simplitatea sa îl făcea să rămînă de multe ori perplex în fața acestui fenomen. Uneori o compătimea ca pe o suferindă. Alteori o admira, sau o lua cu binişoiul ca pe un copil. Sau, îşi pierdea răbdarea şi o înjura. Alteori ajungea la disperare şi se lua de păr. Erau şi momente cînd se mîndrea pentru poza şi ifosele ei. Un lucru însă care îl ducea la disperare era cînd îi vedea pe alții rîzînd de ea. In astfel de situații rîdea şi el, însă pe dinăuntru îl rodea ceva Atunci se simțea ridicol şi se ruşina.

Acum îl aşteptase, deci, destul de mult şi începuse să bată nervoasă cu *fasamenul* în poşetuță cînd, în sfîrşit, apăru şi Panaiotakis. Dintr-o privire, Sousou îi dădu de înțeles vînzătoruhri că locul său era afară, în stradă, de vreme ce marii lui stăpîni se aflau în Tjrăvălie. Apoi se întoarse către soțul ei :

— Ai venit ?

— Am venit, precum vezi. Cu ce ocazie p-aici ?

— **Te muri ?**

" — Nu, frate. întreb numai.

— Vreau să aflu dacă ai găsit o servitoare pentru acasă. Deoarece, îți repet o dată pentru totdeauna dacă şi întrucît pînă săptămîna viitoare nu am servitoare, nu răspund de ce se va întîmpla.

— Stai, măi Sousou, n-o lua aşa.

— Să aibă toate bulendrele servitoare şi eu, o doamnă, sa nu am ! Şi cine-o să servească la *apre-midi*-ul **meu** din săptămîna viitoare ? Stăpîna ? Asta mai lipsea să **ne** facem de rîs în ochii Bythulei !

Chestiunea aceasta a servitoarei nu era de loc nouă. Sousou îi făcea viața amară de luni de zile. Voia servitoare ou tot dinadinsul. Pentru că, deh ! avea casă deschisă, catadicsea foarte des s-o invite pe doamna Panorea, pe kera Marika, guraliva, pe kera Ana cu fetele sale, pe frizerul Jorj, — cu tot disprețul enorm pe care îl nutrea față de aceste „bulendre" — dintr-o nevoie mai profundă de a se remarca totuşi între acestea prin marea diferență a impunătoarei sale personalități. Of-ul ei era să-şi îmbogățească „primirile" cu lume ceva mai bună, sau măcar de aceeaşi condiție socială cu dînsa, dar îi lipsea esențialul.

— Crezi că o doamnă cumsecade poate primi la infinit „bulendre" ? Oameni de societate sîntem. Şi astăzi totul este prezentarea şi relațiile. Mă înțelegi ? Să invit pe doamna Xynou la mine şi să n-am un om care să-i servească un *lucumi*[4] *?*

Panaiotakis auzea toate astea pentru a suta oară. Mai întîi a rezistat cît a putut. Apoi a ajuns la un moment cînd nu i-au mai rămas puteri nici pentru ceartă, nici pentru contraziceri, nici pentru indiferență. Pentru că şi indiferența cere nervi şi Panaiotakis nu mai putea să îndure. Şi a spus:

— Am făcut ceva, mă zarganâ [5].

— Da ? Şi de ce nu vorbeşti ?

— Ce, mă laşi tu să vorbesc ?

— Eu nu te-am oprit.

— Ce să mai vorbim. A venit astăzi un client care cunoaşte un birou de plasare. Şi ne-am dus împreună. Cum îți spun, au servitoare dar, măi muiere, cer bani şi mîncare !

Sousou şi^a ridicat *fasamenul* şi l-a privit cu acel dis-prețuitor aer de simpatie tolerantă :

— Săracul de tine !

— Lasă chestiile-astea. E cheltuială mare, nu înțeieşi ?

— Şi ți-e frică de cheltuieli ? Un patron bine aşezat, să-şi țină nevasta să servească singură şi să mătură precum

---

[4] Rahat.

[e] **Specie de peşte. In batjocură : femeie grăsuță.**

bulendrele şi să tîrguiască de la tipii de rînd ? Cu cinci sute pe lună e de rîs şi, slavă Domnului, avem bani. Afară dacă n-ai prefera cumva să ies pe la poartă, să mă amestec cu toate femeiuştile şl, cînd trece gunoierul, sâ-i dau cu mîna mea gunoaiele.

Astfel de umilințe suportase pînă acum Sousou. E adevărat, cînd ieşea dimineața să dea gunoiul, făcea acest lucru cu tot prestigiul ce-l cerea poziția sa. Apuca lada de gunoi dintr-o margine, întorcea capul cu scîrbă şi striga gunoierului :

— Ia-ți gunoaiele, prăpăditule !... .

Treaba aceasta însă nu se putea repeta la infinit. Aşa cum nu se putea, dealtfel, — pentru numele lui Dumnezeu ! — să continue cu maturatul. Cu toate că **Sousou** mătura cît se putea de aristocratic, lucrul devenea insuportabil.

— Cinci sute, ai spus ?

— Cinci sute, Sousou.

— Le vom plăti.

— E cam mult, mă nevastă.

— Nu te gîndi la bani, Panaiotakis: Tu eşti un om neşlefuit şi nu te pricepi la d-astea. Banii nu au valoare. Totul este omul !

Insistă atît de mult încît Panaiotakis nu mai putu să se opună. Dealtfel, ştia ce-l aşteaptă dacă mai încerca să-i schimbe părerea. Aşa că i-a promis că va trece din nou pe la misit, să le trimită o servitoare de probă. Pe buzele lui Sousou apăru un imperceptibil surîs de adîncă bucurie. Il salută pe Panaiotakis şi cînd ieşi din prăvălie se întoarse către Sotirakis :

— Băiatule ! Te poți întoarce în magazin. Stăpînii tăi au terminat convorbirea !

s

După-amiază, cînd Sousou pornea spre oraş, nu rămînea nici o vecină în bucătărie. Obloanele ferestrelor se deschideau, capetele se arătau şi de la o fereastră la alta îşi făceau cu ochiul, cu subînțeles. Era un fel de defilare a castelanei din Vuthula, care trecea printre rîndurile gărzii de onoare, cu toată seriozitatea şi prestanța ce le impunea rangul său.

— încotro, doamna Sousou ?

— La Zonar's.

— Ce-o fi şi asta ?

— Local, kera Marika. Local de lume bună. Da' natural, pardon, de unde să ştiți voi, acilea ? E greu să pricepeți. Este im local de mare lux, unde aristocrația obişnuieşte să-şi mănînce prăjitura — puțin cam scump. Dai însă ceva mai mult, doamnă Panorea, dar îți merge la inimă.

Cel puțin de două ori pe săptămînă Sousou făcea această excursie către „localul aristocrației" ca să răsufle,

să-<şi ia prăjitura şi chiar să-şi ia avînt pentru mai departe. Nu putea altfel. Aerul aristocratic era ceva absolut necesar în viaţa ei.

Spre localul acela „Zonar's" Sousou urca per p*edes apostolorum.* Umbla kilometri întregi şi aceasta, desigur, nu din lipsă de banii, precum spuneau limbile otrăvite ale mahalalei, ci din motive de siluetă. Astfel, ajungea la localul de lux frîntă de oboseală, însă fericită.

Şi tocmai în acest local i se născuse nestăvilita dorinţă de a dobîndi un cîine. Cîteodată în jurul ei vedea unele doamne cumsecade, care ţineau nişte fox-terrieri frumoşi, sau cîini-lupi lucioşi şi deştepţi, ogari drăgălaşi, pekinezi ca păpuşile, sau buldogi fioroşi şi era înnebunită. Această dorinţă îi devenise încet-încet o idee fixă. O femeie fără copii nu priveşte cu atîta dor copiii vecinei cu cîtă pasiune privea Sousou cîinii acelor doamne distinse. în acest timp, visul ei nu era altul decît acela de a avea un cîine frumos, „aristocratic", să-l ţină de lanţ şi să-l scoată la plimbare pe stradă. Lucrul era însă cam dificil. Starea ei financiară nu era chiar aşa de bună, iar Panaiotakis nu concepea să acorde credite pentru astfel de cheltuieli.

Costau pesemne cam scump aceste soiuri de cîini şi de cîte ori se întîmpla să dea de un astfel de patruped şi întreba de preţ avea senzaţia că primeşte un duş rece.

— Bine. Am să revin pentru că nu ţin mărunţi Li mine.

Dar de unde să se mai apropie ! De s-ar fi vindut pe ea şi cu Panaiotakis împreună, şi tot n-ar fi putut scoate banii pentru un cîine din ăştia. De aceea s-a gindit Ia iltceva. Să renunţe de tot la această idee, era imposibil S-a hotărît deci să-şi procure, în mod provizoriu, un ■îine de rasă inferioară, pe care să-l înlocuiască imediat • ■e mijloacele i-o vor permite.

Un cunoscut, care-i ştia această **manie, i-a adus într**-o zi un cîine excelent. Era **un dulău foarte înalt, cu botul** prelung, cu păr cafeniu **şi o coadă enormă — în fine un** cîine ce ar fi putut să păzească zece turme de oi. Sousou s-a entuziasmat de cum **l-a** văzut.

r— Da, e grozav !

— îţi place kera Sousou ?

— O, e sublim !

— Te aranjează ?

— E o minune ! Prima dată văd un cîine atît <ie frumos. Cum îi spune ?

— Karavanghelis.

— Aba-ba-ba.

— Nu-ţi place ?

— Karavan ! Karavan ! Aşa am să-l chem. Aşa cum Si cheamă lumea bună ! Vino Karavan ! *Vien ! Vien ! Voui ! Aport,* xi-xi-xi !

Dulăul însă, întins pe jos cu botul sprijinit de pămînt, cu picioarele aruncate înainte, era aşa de tembel încît abia îşi ridica ochii ca să privească în jurul său. Sousou a mai mulţumit încă o dată omului care i-a adus acest preţios patruped. Şi s-a apucat cu mult zel să-l îngrijească. L-a spălat. L-a hrănit. I-a cumpărat un lanţ gros. Bineînţeles că a avut loc o răfuială cu Panaiotakis, care nu suferea cîinii şi nu se dumirea ce dracu îi trebuia lui o astfel de huidumă în casă. însă Sousou nu se sinchisea prea mult de părerile soţului său. în sfîrşit, după ce animalul s-a învăţat puţin cu oamenii — căci coborîse direct de la munte — doamna s-a hotărît să-l scoată în lume.

A ! ziua aceasta era cu totul deosebită pentru Sousou. Rar să-şi fi luat în tot trecutu-i grandios o astfel de poză. A ieşit din casă cu impunătorul mers al unei vechi domniţe. Intr-o mînă îşi ţinea *fasamenul* şi în cealaltă lanţul gros cu care era purtat Karavan, care totuşi nu arăta vreun entuziasm pentru toate astea. Mahalaua i-a făcut iarăşi obişnuita gardă de onoare, dar de data aceasta Sousou abia catadicsi să salute cu o uşoară şi foarte fină înclinare a capului.

Din nefericire, sfirşitul acestei istorii n-a fost tot atît de plăcut. în lunga-i preumblare pe jos, drăguţei castelane din Vuthula pare-se că i-a fost scris sa dea de dracu

din cauza necioplitului patruped. Desigur, dînsa ţinea vîrtos de lant. însă, aşa cum era el de mătăhălos, dinele nu înţelegea să tolereze lanţuri. Era ca un ţărănoi căruia i s-a pus guler tare la gît şi simte că plesneşte. Rebel şi prost crescut, nu

ținea de loc cont că însoțea o doamnă atît de distinsă. Şi avînd dezvoltat prea adînc simțul de libertate, îşi făcea mereu de cap. Iată că, dintr-o dată, îi era lene să mai meargă şi atunci era nevoie să-l tîrască trăgînd cu nădejde, punîndu-şi la încercare toate puterile. Apoi, pe neaşteptate, se punea pe fugă. Şi atunci o. tîra după el pe doamnă într-o amețitoare goană care-i tăia acesteia respirația. Las-că nu exista coloană în fața căreia să nu se oprească, ca să-şi ridice necuviincios piciorul. Şi nici nu mai pomenesc că n-a existat animal din soiul lui pe care să nu-l urmărească, ca să satisfacă curioasa pasiune pe care o au cîinii, de a se mirosi reciproc atunoi cînd se întâlnesc. Şi biata Sousou era obligată, vai, să aştepte cu răbdare, de fiecare dată cînd animalul simțea nevoia rezolvării unor necesități urgente.

Pînă la urmă, oh, a ajuns la capătul călătoriei sale. Prăfuită, cu sufletul la gură, frîntă de oboseală, s-a aşezat la o măsuță de pe trotuar şi a sunat să vină chelnerul, pe cînd Karavanghelis, neliniştit din cauza lumii şi a zgomotului, încerca s-o zbughească.

— Karavan *Vieri! Vien ! Aport !* Nu ți-e ruşine ? Stai cuminte !...

Acest palpitant spectacol a atras atenția lumii. Pe la mesele mai apropiate au început surîsurile şi comentariile. Oamenii priveau cînd spre uriaşul cîine, cînd spre Sousou, care păstra o atitudine demnă şi îşi mîngîia dulăul. Comentariile nu conteneau :

— Vai, dragă, ce cîine frumos !

— Ce nobilă înfățişare...

— Ce rasă este, doamna mea ?

La această întrebare pe care i-a adresat-o un domn cu monoclu, în timp ce făcea cu ochiul grupului său, Sousou **a** răspuns :

— Rasă ? N-am idee, adică exact, dai* mi l-a adus bărbatul meu de la Paris, căci adoră cîinii. în orice caz, cred că este *alevrie*[6].

[6] ***Levrier:*** ogar.

— Da ? Alevrie ?

— Da, domnule.

— Şi cum îl cheamă ?

— Panaiotakis !

— Pe cîine ?

— Nu, dragă, pe soţul meu. Pe cîine îl cheamă Kara- van. *Vien* Karavan ! *Aport.* Ridică-te sus, să te mîngîie domnul !

Atunai însă, cînd pe la toate mesuţele oamenii au presimţit distracţia şi toţi o priveau pe ciudata femeie cu cîinele, atunci cînd rîsetele se lăţeau de la o masă la alta, pe cînd Karavanghelis urmărea cu o indiferentă olimpiană toate acestea, atunci, pe neaşteptate, *s-a* întâmplat tărăşenia. Un cîine. obraznic, de condiţie aristocratică, s-a apropiat cu aere dispreţuitoare, ca să-l miroase pe Karavan. Se vede că dulăul a socotit asta ca o josnică ofensă. A ţîşnit în picioare, a tăbărît pe cîinele aristocrat, l-a înşfăcat de gît şi lumea a rămas buimăcită. Urlete, tămbălău, lătrături :

•— *Mon dien !*

— Ajutor !

— O să ne mănînce !

— Poliţia ! *Polismen !*

Iar Sousou :

— Karavan ! Karavan ! Vino-îneoace. *Aport,* copil rău, nu ţi-e ruşine ? Ruşine ! Ruşine !

Dar ce s-audă Karavanghelis. Namilă de la munte, dacă a nimerit într-un astfel de anturaj de oameni şi cîini spilcuiţi, era normal s-o facă iată. A răsturnat mese, a muşcat chelneri, a sfîşiat fuste, a împrăştiat comeseni, a sfîrtecat şi pe alţi cîini care s-au băgat în învălmăşeală, pînă ce cu mari eforturi poliţia a reuşit să-l potolească. Dar împreună cu cîinele, poliţia a pus mîna şi pe Sousou, care tot protesta pe drum :. ,

— Vă rog ! Lăşati-mă, domnule *polismen.* Sînt invitată într-o familie, în Kolonaki[7] şi-o să mă aştepte lumea !

BIEŢI OAMENI !.

Divanul pe care se aşeza Sousou era într-o stare de plîns. Decolorat, pînă intr-atit încît să nu-i mai poţi ghici culorile iniţiale. Găurit şi cu arcurile sărite de la locul lor. Dar toate astea n-aveau însă nici o importanţă ; în împrejurările solemne, marea castelană din Vuthula se aşeza pe el cu un aer regesc. Să-l cîr- pească ? N-ar fi chiar aşa de necesar. Atunci cînd distinsa doamnă a lui Panaiotakis primea „lume" în casă, soţul avea rolul de petic. îl obliga să stea permanent deasupra găurii, ca să nu se vadă umplutura de iarbă uscată, care răsărea printre arcuri.

Cînd a sosit, în fine, servitoarea pe care i-o trimisese misitul, Sousou era aşezată pe acest divan istoric din salon.

[7] Cartier aristocratic din Atena.

Picior peste picior. Ochii închişi pe jumătate. Alături, o măsuță pe care se afla o scrumieră crăpată. întindea mereu mîna spre scrumieră şi scutura cu arătătorul scrumul de țigară.

— Cum te cheamă ?

— Katina, doamnă.

— Nu-mi place numele tău. Fata de serviciu a unei doamne cumsecade nu poate avea numele unei „bulejjdre". De aceea am să te chem Mari...

— Mari ? De oe ?

— Să taci ! Servitoarele poartă anumite nume şi nu poți să faci lucruri după cum te taie capul, să te numeşti cum vrei. Ai mai lucrat undeva în altă parte ?

— Nu, doamnă.

— Ai să lucrezi deci pentru prima oară. Noroc că ai nimerit într-o casă cum se cuvine, săraca de tine ! Ai să mături, să speli, să m-ajuți la spălatul rufelor, la aranjarea casei şi altele. Mănînci mult ?

— Slavă Domnului !

— Adică ?

— Pot mînca şi două şi trei farfurii.

— Asta e lucru de rîs ! Acestea sînt obiceiuri proaste, pe care le vei uita. Auzi ?

Servitoarea a tresărit:

— Atunci n-am să mănînc ?

— Vei mînca, proasto. Dar nu se recomandă multă m în care şi apoi te îngraşă. Precum văd, eşti cam grasă şi grăsimea este ceva scîrbos. O servitoare ca lumea n-are voie să fie grasă ca o vacă. Mă-nțelegi ?

Servitoarea să fi avut vreo paisprezece ani. Fata rotundă. Ochi miai, cu sclipiri de şiretenie țărănească. Păr blond, spălăcit, ca paiele uscate, pieptănat în sus şi din care se formau două mici codițe. La gît avea o adîncă cicatrice, provenită din arsuri sau vreo operație. Purta o rochiță cu un desen încurcat şi nişte pantofii cu mult mai mari decît picioarele. Avea pleoapa stîngă mai groasă ca cea din dreapta, cu un urcior mare.

Ultimele cuvinte ale viitoarei stăpîne se pâre că nu prea au încîntat-o. De aceea şi-a schimonosit puțin fața şi s-a mărginit să-şi scarpine cu nedumerire urechea. Sousou şi-a. întins din nou mîna către scrumieră, a scuturat scrumul şi a continuat :

— Ce salariu ți-a spus domnul misit ?

— Două sute cincizeci pe lună.

— Cînd te vor întreba vecinii din jur cît primeşti, îți permit să spui cinci sute.

— Ah, vă mulțumesc.

— Bineînțeles că vei primi două sute cincizeci şi să n-aud c-o spui undeva, căci vei pleca imediat de aici. Şi nu vei avea multă vorbă cu vecinii.

— Da.

— Da, doamnă, să spui.

— Da, doamnă.

Aşa a dobîndit Sousou şi servitoare. Cam mică, dar ieftină. Prezentarea exterioară a fetei nu era desigur cea mai corespunzătoare cerințelor unei case aristocratice, însă

distinsa ei stăpînă a preluat soluționarea, o dată cu atîtea altele **şi** a acestei foarte serioase probleme de „estetică a personalului".' Întîi, a trimis-o la Jorj, să-i **taie** codițele. Astfel, cu părul tuns scurt, cu cărare, acel **cap** atît de rotund a devenit o adevărată caricatură. Apoi **i-a** pus un șorț lung pînă la glezne, ca să se vadă clar **că** este vorba de o servitoare. Dar ca să nu se întîmple cumva — cu toate acestea — vreo confuzie, i-a pus pe cap **şi** o bonetă albă — aşa că nenorocita a ajuns ca o arătare jalnică. Mai departe, stăpina d-a făcut o minuțioasă şi precisă instruire asupra treburilor din casă.

De interiorul casei Sousou nu se prea sinchisea. Ceea ce o preocupa mai mult ca toate pe dînsa era trotuarul. Cel puțin o jumătate de oră în fiecare dimineață o punea pe fată să mătură strada de colo pînă coîo: Degeaba protesta Panaiotakis :

— Mă, zarganã, ai înnebunit ?

— De ce, prostule ?

— Ia spune-mi, dacă măturăm noi drumurile apoi ce treabă mai are primăria ? D-aia ai vrut servitoare ? Ori că e ori nu e, eu tot singur îmi fac cafeaua dimineața.

— Şi, adică, ce vrei ?

— Eşti o femeie de neînțeles !...

Sousou însă nu era deloc de neînțeles. Ştia foarte bine ce făcea. Punea să se mătură strada nu din cauza gunoaielor ci de ochii mahalalei. Mai ales pentru veoine. Despre aceasta i-a făcut o instrucție întreagă servitoarei. Să-şi țină gura. Să fie atentă. Cînd va fi întrebată „despre masă şi altele de asemenea", să dea informații ca : „Astăzi avem miel. Indiferent că vom avea fasole. Deoarece o doamnă găteşte ce vrea şi nu dă socoteală la nimenii." Servitoarea trebuie să răspundă : „ori carne, ori pescărie, scrumbie, limbă, ori crevete de la magazinul stăpînului". Cînd o vor întreba dacă doamna este acasă trebuia să răspundă : „îşi face baia." Afară dacă este după-amiază, cînd doamna a ieşit să se plimbe în parc...

Servitoarea dădea cu plăcere aceste răspunsuri şi vecinele, cărora nu le trebuiau prea multe amănunte ca să priceapă, au descoperit o nouă şi inepuizabilă sursă de distracție. Aşa încît, după cîteva zile, a început şi fata să zîmbească cu înțeles atunci cînd spunea că stăpînă-sa făcea baie. Bineînțeles că Sousou nu bănuia nimic despre felul cum priveau vecinele noua achiziție. Dimpotrivă, s-a umflat mai mult în pene, şi s-a pornit să pregătească o mare recepție, continuîndu-şi febril lecțiile de bună purtare cu servitoarea.

— Cînd ți se spune ceva şi n-ai auzit bine, să nu beleşti ochii, proasto ! Nici să nu faci „e ?". **„E"** se zice la măgari. Domniilor li se spune *bardon.* Mă-nțelegi ?

— Da.

— Boamnă !

— Ba, doamnă.

— Nu aşa see. Te apleci-puţin, zîmbeşti frumos şi vei spune *„bardon,* nu v-am înţeles, repetaţi vă rog !" Ai înţeles ?

— Da, doamnă.

— Fii atentă !

— Sînt atentă, doamnă.

— Dacă un musafir îţi cere apă şi l-ai servit ceva dulceaţă <$c chitră sau dintr-astea, ai să-i spui : „să vă iie de bine, *monsie".* Şi dacă îţi răspunde *mersi* îi spua .,pentru puţin, mă rog, digestie bună !"... Ai înţeles ?

— Pentru dulceaţă îi voi spune „digestie bună" ?

— Da !

— Şi dacă are să rîdă ?

— Nu va rîde, proasto ! Afară dacă ai să i-o spui uitîn- 4u-te cu acest urcior de la ochi, care te face caraghioasă. Era nevoie tocmai acum să-ţi iasă urciorul ăsta şi să nu-ţi treacă nici după cincisprezece zile.!

A bătut puţin nervoasă din picior şi apoi a continuat :

— Mîine avem primire.

— Da, doamnă.

— Deci. Fii cu băgare de seamă. Cum bate vreun invitat în uşă, ai să deschizi şi-l vei întreba cum îl cheamă. Va fis să zicem, domnul Xynos. Vei înainta către salon, întîi, şi vei anunţa cu voce tare : Domnul Xynos. Sau *musiu* Xynos. Să zieem, va fi domnul şi doamna Kalliakudi. Vei merge în salon şi ai să anunţi : *Musiu* şi madam Kalliakudi. M-ai înţeles ?

— Adică, doamnă...

— Fii atentă, proasto. Atenţie !

Âmărîta de faţă a transpirat pînă să priceapă această ciudăţenie a doamnei. Să strige numele invitaţilor, cum iace telalul din insula unde s-a născut, era **un** lucru pe **care** îl auzea pentru prima dată ! Ce să facă, însă ? **.învăţase** sistemul acesta de anunţare a „lumii bune", după ce **a făcut** cincizeci de probe cu stăpîna sa.

Toate astea Sousou le făcea pentru că dorea să organizeze, în sfîrşit, o primire în casa ei, care să rămînă istorică în cronica mahalalei. în mod deosebit era entuziasmată

de acest din urmă tertip, ce avea să provoace, desigur, o adîncă impresie şi pe care l-a reţinut dintr-o piesă de teatru, la o scenă cînd servitorul anunţa sosirea invitaţilor.

„Primirea" a fost stabilită pentru ziua de joi după- amiază. A fost invitată, desigur, crema mahalalei. Sousou pregătise să servească fructe, lichior şi la urmă dulceaţă. N u era nevoie de mai multe lucruri pentru că şi cu acestea putea să-şi atingă scopul de minune. Apoi rostul principal al „primirii" era să-şi etaleze servitoarea şi să facă un fel de deschidere oficială a saloanelor sale.

în după-amiaza aceea Sousou era fermecătoare. Şi-a îmbrăcat rochia de dantelă neagră, care-i dădea o înfăţişare

regească, indiferent dacă în mai multe locuri era mîncată de molii. Şi-a pieptănat părul în sus, ceea ce îi dădea feţei un aer aristocratic — chiar dacă mătreaţa îi năpădise podoaba capilară. Apoi şi-a pus colierul de cincisprezece drahme care cădea atît de drăgălaş pe oasele mari ale gîtului. în mîna dreaptă ţinea cunoscuţii *fasamen* ruginit şi în cea stîngă un evantai mereu închis, pentru că dacă îl deschidea căsca exact în vreo cinci locuri.

Cu această impunătoare costumaţie de seară, Sousou îşi plimba paşii prin salon, cînd a bubuit poarta — nu era sonerie — şi apoi s-a auzit, după o vorbire în şoapte, vocea ascuţită a servitoarei :

— Madam kera Marika Paţauri !

Madam Marika, cu oarecare nedumerire, a păşit în salon, unde amfitrioana a primit-o cu efuziune, agitînd cu mişcări alese evantaiul închis. Peste puţin, s-a bătut din nou în uşă şi iarăşi s-a auzit vocea foarte ascuţită a servitoarei pe tonul de telal :

— Musiu kir Dimitris Hlembas şi madam kera Dimi- trena [8]!

Trecură şi dînşii în salon nu cu mai puţină nedumerire pentru strigătul servitoarei. Primirea din partea stăpînei casei era în continuare delicată. Pentru a treia oară a bubuit poarta şi ş-a auzit din nou vocea de telal :

— Madam doamna Panorea, singură !

A trecut şi „madam doi&nna" Panorea în salon, unde peste puţin era reprezentată crema mahalalei, cum am

spus, care a fost invitată la primire. Stăpina s-a grăbit să înceapă tratăţiile, în timp ce în salon se dezlănţuiră **Ia** început comentarii, apoi murmure şi la urmă rîsete, stîrnite de această bizară servitoare, care ţipa aşa de tare. **In** salon a intrat din nou Sousou şi s-a aşezat pe divan. Văzînd că în faţa ei toate gurile amuţiseră şi nu se auzea nici **un** cuvînt de admiraţie pentru servitoare, o apucară nevri- calele :

— Mari ! a strigat după o clipă.

— Imediat, doamnă.

— Serveşte dulceaţa.

— Da, doamnă.

— Repede.

Şi întorcîndu-se către invitate :

— Vai ce păţesc cu acest personal. Mă costă atiţia bani. Mănîncă o groază de mîncăruri, iar poftă de lucru — deloc, învăţată foarte prost. Pentru că a fost, să ştiţi, la o doamnă în Kolonaki şi am văzut-o, am tocmit-o cu un salariu mai mare şi a venit la mine. însă nu sînt deloc mulţumită. Nici-decum. Mare lucru să găsească azi cineva personal de pro-copseală.

Invitaţii **şi**-au aruncat ochiade unul altuia. **Intre timp** s-a servit dulceaţa **de** struguri **şi** servitoarea **nu uita** să spună la cel pe care îl servea : „digestie **bună".** Pînă a început să vorbească „madam kera Marika" :

[8] Soţia lui Dimitris.

— Spune-mi, madam Sousou, parc-ar fi puțin cam țicnită servitoarea ta.

Sousou s-a scuturat :

— Ce vrei să spui, madam ?

— De ce țipă cînd intră cineva în casă ?

Doamna Panorea a completat :

— S-o duci la vreun doctor, draga mea.

S-a pornit acum şi domnişoara Nița :

— Eu zic s-o duceți, săraca, la Sfînta Varvara 1. Păcat, coşcogea fată. Şi nu numai **că** țipă, **dar de cîte ori o** întreb unde ți-e stăpîna, îmi răspunde : la baie. **Şi alaltăieri, cînd** ați ieşit cu cîinele, doamnă Sousou, am întrebat**-o şi** mi**-a** răspuns iarăşi : la baie.

[1] **Azil de nebuni.**

Sousou a tresărit ca de o muşcătură. Pînă să răspundă însă, a intrat în vorbă kir Dimitris Hlembas :

— Se vede că asta i se trage de acolo de la Kolonaki. Poate s-a stricat la cap, trăind în aristocraţie.

Sousou s-a aprins pînă la sufocare. A începu să-şi facă vînt cu nervozitate din evantaiul pe jumătate deschis declarînd solemn :

— Proastă glumă ! Servitoarea mea se află în perfectă stare de sănătate, măcar să fiţi şi voi la fel. Dacă n-aveţi idee de case mari, ce să vă fac ? Lumea îşi are fiecare purtarea sa. Aristocraţii cu aristocraţii şi săracii cu săracii !

Aci „musiu kir Dimitris Hlembas", un om irascibil, s-a simţit atins :

— Slăbeşte-ne kera Sousou cu aristocraţii tăi, zic eu. Ne-ai mîncat ficaţii. Ei, drăcie ! Nu înghit d-ald-astea !

Sousou a devenit atunci ca o fiară. S-a ridicat de la locul ei şi cu evantaiul în mînă a arătat uşa :

— Afară, împuţitule !

— Ia fi mai atentă cum vorbeşti, kera-mu.

— Afară, sărăcilă !

— Măsoară-ţi vorbele, kera Sousou.

Afară, nesăratule ! Eu sînt de vină că ţi-am permis să treci pragul casei mele. Idiotule ! Caraghiosule ! Cerşe- torule ! care îi datorezi bani soţului meu de trei luni pentru peşte şi nu-l poţi plăti !

Aşa a venit catastrofa. Scos din pepeni, kir Dimitris s-a ridicat în picioare, gata s-o lovească pe Sousou. Au sărit însă vecinele şi „primirea" s-ă destrămat într-un cor de ţipete şi înjurături. împreună cu kir Dimitris au plecat şi restul invitaţilor, în timp ce Sousou îşi desfăcea evantaiul ca să-şi facă vînt şi servitoarea, respectînd cu strictețe ordinele doamnei, striga de la uşă :

— Digestie bună la dulceaţă !

La frizeria lui Jorj se rade kir Antonis. Capul dat pe spate. Ochii aţintiţi **în** sus. Doi obraji acoperiţi cu spumă de săpun. Se rade, e un fel de a spune, adică. Deasupra feţei sale, plana ca simplu pretext doar un brici, şi **o** limbă. Limba flecară a lui Jorj — care urmăreşte şi comentează **totul — nu** stă locului **o** clipă.

—' L-a-zvMit afară...'

—- Pe kir Dimitris ?

— Da, pe Dumnezeul meu.

Rîsete. Apoi- dă un rind cu briciul. Din nou, rîsete. Mai dă-o dată cu briciul. Acum ia pămătuful şi paf-paf întinde elăbucul de săpun pe obrajii lui Antonis.

— Cum spuneam, deci...

— Bine, acum lasă palavrele !...

— Da- stai să vezi, kir Antonaki-mu. îi invită cum spuneam : primire în toată regula. Cînd colo, în timp ce îşi serveau tratația : „afară, pieriţi din faţa mea, bulen- drelor ce sînteţi" ! Nici pînă acum nu poate mistui afrontul Mr Dimitrakis.

De cinci zile țineau discuțiile despre istorica „primire" şi-Dumnezeu ştie cît ar fi putut să mai țină, dacă nu s-ar fi-întîmplat un alt eveniment, care a venit să eclipseze din cancanul Vuthulei faptele doamnei Sousou.

S-a auzit o voce :

— Jorj !

— Ce e, bre !

— Vino repede !

In fața frizeriei zburda un ştrengar. S-a intîmplat o faptă de necrezut. Din acelea, ştiți, care nu lipseau nici- * odată din Vuthula şi o făceau pe Sousou să simtă tot măi mult ruşinea pentru mizeria cartierului său. Această istorie era însă destul de originală şi merită a fi consemnată în cronica mahalalei.

Era primăvară. In acea dimineață, aprilie se trezise rîzînd. Cerul era un imens albastra şi soarele, ca o enormă monedă, încălzea Vuthula. Case şi oameni înotau într-o lumină de aur. Pe margini de ramuri, primăvara broda frunzulițe crude. Nebune, primele tîndunele sorbeau soarele şi se îmbătau. Motanii leneşi stăteau tolăniți şi impa- ' sibili pe olanele acoperişurilor, ca nişte rentieri. Oamenii se grăbeau la treburile lor cu bună dispoziție, fetele rîdeau fără motiv, bătrînii se simțeau întineriți şi fețele tuturor radiau numai bunătate. Toată omenirea strălucea ca nou- nouță, de parc-ar fi fost ziua întîi a facerii. Credeai că mizeria Vuthulei a fost un nor, care s-a destrămat, pier- zîndu-se prin infinitul de cristal. Zarzavagiii îşi strigau eu voci patetice mărul ele şi din cînd în cînd se auzea zbieratul sărbătoresc al vreunui măgar cuprins de primăvăratice nelinişti. Proptit în uşa brutăriei sale, kir Dimitrakis Hlembas uitase, în sfîrşit, pățania cu „primirea" şi privea visător la fețele durdulii ce treceau.

Rareori Vuthula avea astfel de dispoziții. Nița, lungana cît o perie de şters tavanul, a răsărit dis-de-dimineață la fereastră şi scutura cearceafurile de fată-mare. adresînd către toate direcțiile „bună ziua".

— Bună dimineața, Nița-mu...

— încotro, doamna Panorea ?

— Ei, mă duc spre populară 1. Şi tu, văz că te-ai apucat cu noaptea în cap de treburi.

— Deh, ce să fac, kera Panorea-mu ? Am tocmit astăzi pe Temistocle, să-mi lustruiască un pic mobila. N-au trecut trei luni de cînd le-am făcut oglindă şi iarăşi mi le-a mîncat praful.

A ieşit acum din „azil" şi kera Marika şi s-a întîlnit cu kera Panorea, ca să meargă împreună la „populară". Amîn- două străluceau în lumina soarelui, ca vedetele teatrului de revistă la lumina reflectoarelor.

— A plecat bărbatu-tău ?

— Cîntînd, kera Marika-mu. Vrăbiuță s-a făcut astăzi şi a zburat. L-a zdruncinat iarna, vezi, anul ăsta, şi azi cînd a văzut aşa o binefacere a lui Dumnezeu, numai că n-a înnebunit, zău.

Şi, pe cînd porniseră împreună, din odaia fetei bătrîne îe-a însoțit vocea ei afectată i

Primăvara a venit iarăşi.
Venit-au florile, Trialari-la-ri-
larom Trtalara-lari-ra

Dacă ar judeca cineva după indescriptibila necuviinţă ce o săvîrşea mai încolo măgarul lui kir Nicolas, starea erotică trebuia să se fi revărsat pretutindeni şi, vai de cea care cînta fără grijă.

— Domnişoară Niţa..:

— **Ce doreşti, Temistocle ?**

— Frumos cîntaţi !

— Da ? Rîde. Şi apoi : Mersi pentru *copliman !*

Temistocle Yovasis, flăcău de douăzeci şi doi de ani. robust, pătrat, ciupit de vărsat, era cel mai bun dintre lucrătorii pe care-i avea excelentul atelier de mobilă din Vuthula „Mode et Art"', faimos şi dincolo de graniţa cartierului, primind comenzi încă şi de mai departe decît Metaxurghio Muncitor cum nu se putea mai bun. Tăcut cît nu trebuia. Puţin melancolic, foarte romantic, oarecum misterios, foarte bun meseriaş, dar şi foarte ghinionist în dragoste. Conştiinciozitatea lui era un lucru cu care nu s-ar fi putut lăuda un alt salariat şi avea o îndemînare neîntrecută, mai ales în lustruirea mobilei. Era reţinut si chibzuit. Nu fuma, nu bea, nu juca cărţi. într-un cuvint. era o enigmă şi totodată, mîndria lucrătorilor din magazinele de mobilă din toată Grecia.

— Domnişoară Niţa.

— Poftim, Temistocle.

— Un pahar cu apă.

Niţa rîde. Apoi :

— Aşa de dimineaţă ? Ai mincat cumva sardele, Temistocle ?

Nedumerirea era justă. însă nefericitul de Temistocle nu mîncase sardele. Simţea că i se întîmplă lucruri bizare în această dimineaţă. Foarte curioase erau cele ce i st arătau. Şi înainte de toate Niţa — mare greşeală — se tot invîrtea în jurul lui... in *neglige.* Purta o rochie transpa- • rentă, aşa că în timp ce mergea, zveltă şi veselă, apăreau tonalităţi ispititoare în liniile feciorelnice ale corpului său. Temistocle se uita şi/ se tot uita. Parcă era un mister ! Încet-încet, acel dezolant trup atît de sterp pînă atunci, începea să se umple de bunătăţile ţării Canaan. Ce dracu se petrecea ? Temistocle înghiţea în sec — în timp ce lustruia măsuţa şi îi era imposibil să priceapă cum de n-a luat-o în seamă atîta vreme pe acea Mătură-de-tavan Sigur, poate că avea nasul cam mare, dar asta era un amănunt neînsemnat. Nu putea să-şi ia ochii de la dînsa. îi urmărea toate mişcările şi cînd se apleca ceva mai mult. înghiţea în sec amăritul, ca drumeţul în Sahara, care vede în juru-i, cu ochii deschişi, fantasme ale închipuirii sale.

• Cartier în Atena.

Ce însemnau toate astea ? De sub rochia puțin scurtă a fetei trecute, mizerele pulpe luceau în ochii săi ca o atrăgătoare şi trandafirie carnație a unei tinere de optsprezece ani. Şi, iată că avea chiar linii bine conturate, piept proiectat în vînt, buze aprinse ca bobocii şi rontunjimi pline de seva aţîțătoare a feminității,

Sfinte Dumnezeule ! Precis că în acea dimineață peste Vuthula a căzut din albastrul cerului jucăuşul spirit al lui Puck — sărmane Shakespeare ! — ca să joace palpitante farse într-o nouă piesă : *Visul unei dimineți de primăvară.* Cu capul aplecat deasupra măsuței şi ținînd în mînă o cîrpă îmbibată cu şerlac, Temistocle freca mobila cu gîndul aiurea în timp ce simțea într-însul nişte melodii nedefinite, care se amplificau întruna, căutînd să țîşnească afară şi să umple văzduhul.

— Temistocle...

— O ! Poftim, domnişoară.

— Cam leneveşti astăzi.

Nița rîde din nou.

— Nu, mă rog.

— Nu prea ai chef, bietul de tine. (Rîde iarăşi.) Altă dată într-un minut făceai oglindă măsuța. (Şi iarăşi rîde.) Azi ți-e greu să mişti mîinile. De ce ?

Auzi colo, „de ce ?" Pentru că, simplu de tot, nefericitul de Temistocle băuse din aceeaşi băutură primăvăratică din care au băut şi rîndunelele şi măgarul lui kir Nicokas, care din bariton devenea încet-încet tenor liric, cutremurînd cu disperatele lui fortissimo întregul Vuthula. I se părea că e beat şi că vede lucruri din ce în ce mai de neînțeles. Şi cu cît auzea în jurul lui foşnetul rochiței lunganei, cu atît simțea că inima îi sărea ca o minge în piept. Şi, nici mai mult nici mai puțin, acum cînd se învîrtea în jurul său cu un mers eteric, goluță, i se părea ca o preafrumoasă zînă şi toate din jur se transformau în peisaj exotic, într-un lac umbros şi pustiu de unde, ca o Afrodită, răsărea lungana executînd în jurul său dansuri aeriene.

Mistere !

Şi totuşi, drace, trandafirii puțeau a şerlac în acest peisaj exotic. Cu toate acestea, continua să frece mobila, cu totul pierdut într-o stare bizară şi neclară, dar cu un singur simțămînt limpede într-însul : dorința de a se năpusti şi a strînge ceva în brațele lui vînjoase, ceva care **să** se topească în strînsoarea lui, fie şi măsuța. Şi cînd această nestăvilită forță izbucnea din lăuntrul său, gîdi- lindu-i brațele pînă în vîrful degetelor, şerlacul mirosea a trandafiri şi foşnetul rochiței lunganei devenea melodie cosmică, ceva ca o simfonie de Beethoven, alcătuită din fîşîitul înăbuşit al desuurilor mătăsoase ale miilor de femei ce se dezbrăcau în jurul lui.

Cît timp să-l fi chinuit primăvăraticul fior ? Nu se ştie. Fapt este însă că la un moment dat l-a cuprins o pornire de nestăvilit.

— Domnişoară Nița !

Dînsa s-a întors către el :

— Ai terminat ?

S-a apropiat de ea tulburat :

— Nu pot să lucrez.

Nița a schițat o nedumerire.

— De ce ?

Dar, deodată, nebun, ridicol, simpatic, vrednic de milă, s-a năpustit spre ea cu ochii tulburi.

— Ajutor !

— Stai, bre...

— Ajutor !

— Te iubesc, bre...

Ca să scape, ea îl lovea mînioasă în cap, în față, pe mîini. ,

,

El însă înainta prin furtună direct spre realizarea scopului şi cu cît lunganei i se ridica rochița în vîrtejul luptei, cu atît se împurpurau în ochii lui nespusele comori ale cărnii fragede, de nu se putea pricepe cum naiba le-a ascuns atîta vreme amărîta asta de găină bătrînă.

A răsunat întreaga Vuthulă. A alergat un ^zarzavagiu, au sărit doi pierde-vară, şi-a lăsat fetele şi **a** fugit kir Dimitris Hlembas, a alergat doamna Gheorghia, **a** intervenit poliția, Jorj a lăsat bărbieritul şi **a** alergat — pără- sindu-l cu spuma pe față pe kir Antonis, care începuse - înjure.

— Ce s-a întîmplat, bre ?

— Zdruncinătură !...

— In toată legea ?

— Cît p-aci...

Intre timp sosiră kera Marika eu Panorea şi, văzîndu-l pe Temistocle tîrît de polițişti în huiduielile puştimii, după ce au aflat ce păţise Nița, au rămas cu gura căscată, în timp ce marulele şi cartofii le căzură din mîini :

— Măi, bătu-l-ar focul de criminal !

Auzise şi madam Sousou zarva de pe stradă şi ieşise în capotul de dimineață la poartă.

— Ce se întîmplă ?

— Madam, îi răspunse prompt Jorj, pe obişnuitul ton glumeț, domnişoara Nița, căreia Vuthulioții îi mai zice şi Mătură-de-tavan, cît p-aci să-şi piardă ce avea mai de preț. Şi nu le e ruşine, madam, să facă asemenea măscări vizavi de casa dumneavoastră ?

Gluma lui Jorj a făcut puştimea să izbucnească în hohote de rîs pe cînd Sousou şi-a ieşit din pepeni.

— Greţosule ! a rostit ea.

Frizerul însă se afla în plină efervescență umoristică :

— Cît de frumoasă pasăre e broasca şi ce animal este omul !

Şi după ce a spus această sibi-lică glumă a fugit la frizerie, ca să isprăvească bărbieritul lui kir Antonis, care aştepta în uşă cu obrazul pe jumătate ras, înjurînd de toți sfinții. Femeile intraseră în „azil", ca s-o îngrijească pe biata Mătură-de-tavan, care continua să plîngă şi să se mire. Şi toți rîdeau.

Numai madam Sousou s-a cutremurat de această po- veste, a trîntit cu putere poarta şi s-a retras în casă, rnurmurînd :

— O, *mon dieu !* Viața a ajuns imposibilă în acest Bythula scîrbos !

— Mariii !...

— Imediat.

— Imediat, doamnă, ți-am spus să răspunzi, idioato 1 Adu-mi gustarea de dimineață.

— Imediat, doamnă.

— Şi ziarul !

Sousou se scula totdeauna tîrziu. Oricum, însă, la opt şi jumătate cel mai tîrziu era în picioare. Dar de cînd avea „personal" nu părăsea patul niciodată înainte de ora nouă. Din cauza acestei aristocratice obişnuințe de a ră- mîne în pat, se lua mereu la harță cu Panaiotakis, care avea foarte prostul obicei să se culce cu găinile şi să se trezească ... cu cocoşii.

— Panaioti, eşti vîrcolac ? Te trezeşti cu noaptea-n-cap, cum se trezesc oamenii din popor şi sărăntocii ? Nu poți să trăieşti în sfîrşit ca un domn şi ca un cumsecade proprietar de prăvălie ? Ai rămas ca şi altădată să te scoli mereu înaintea servitoarei.

— Mă trezeşte javra de cîine...

— Karavan ?

— Urlă de la ora cinci.

— Nu-i da atenție.

— Mă deranjează, cum să nu-l aud ? Nu ne ajung toate celelalte necazuri, vezi, ne mai trebuie şi asta. Ce să-ți fac însă ? Trebuia ca în ziua aceea cu hărmălaia dinilor din

local să te vîre la puşcărie, ca să-ţi vină minţile in cap. O pîine întreagă pe zi îi trebuie jigodiei !

Relaţiile dintre Panaiotakis şi Karavan erau extrem de încordate. Intre stăpîn şi cîine exista o antipatie reciprocă, ce ajungea aproape pînă la ură. Sousou îşi aşeza cîinele într-un loc întunecos şi această izolare era cu greu suportată de firea liberă a lui Karavanghelis. Relaţiile cîinelui cu omul cumsecade, s-au înrăutăţit de tot cînd într-o seară Panaiotakis, neatent cum era, nu l-a văzut în întuneric şi l-a călcat pe coadă. Omul şi cîinele s-au luat la harţă şi din încăierare Panaiotakis a ieşit într-o stare de plîns, pe cînd Sousou păstra o atitudine neutră căutînd chiar să ia apărarea cîinelui.

— Cîinele e cîine, ce vrei ? !

— Da' ce ne trebuie cîinele ?

— Mie îmi trebuie.

— Măcar de te-ar muşca zdravăn şi pe tine, să mă liniştesc !

Cu toată protecţia ce i-o acorda Sousou, Karavanghelis **se** simţea, se înţelege, nefericit. De cum auzea o voce pe stradă, cît de scăzută, izbucnea în lătrături interminabile. In ziua cînd a avut loc scandalul cu Mătura-de-tavan, de exemplu, simţind mişcarea şi zarva de afară, se zbătea ca turbat, se ridica în două labe, muşca lanţul, lătra şi urla

căutând să se dezlege, ca să năvălească afară şi să ia parte la cele ce se întîmplau. Având moştenite toate instinctele înaintaşilor săi patrupezi, se dădea în vînt după scandaluri şi răzmeriță, după urmărire şi muşcături şi-ți venea să-i plângi de milă pentru lătratul lui plin de parapon. Cu toate astea Sousou, care stăruia să-l dreseze, s-a mulțumit să-«i spună : „Fii cuminte Karavan, fii cuminte. Atunci cînd Bythula se face de râs, oamenii cu bună creştere şi cîiniî nu trebuie să ia în seamă asemenea josnicii."

Panaiotakis, care cunoştea slăbiciunea nevesti-si, n-a insistat mai mult. în sinea lui era convins că din această belea numai o pilulă de otravă ar fi putut să-l scape, dar îşi da şi mai bine seama că nu era capabil de astfel de fapte mărețe. De aceea se supunea răbdător vrerii soartei sale ! A clătinat, deci, din cap şi a ieşit din casă, făcîndu-şi de două-trei ori cruce ca un veritabil şi incorigibil om-din popor ce era. Marea doamnă a rămas în încăperile ei întinsa aristocratic aşteptînd gustarea de dimineață. Peste puțin a sosit şi Mari aducîndu-i faimoasa gustare : o tavă mare de tinichea smălțuită, cu doi trandafiri pictați pe ea şi decolorați cam de mult. într-un colț al tăvii, o ceaşcă plină de cafea. în colțul celălalt, un codru de pîine. La mijloc, o ceaşcă mai mare, plină cu ceai. Mai erau, de asemenea, un pahar cu apă, încă un pahar gol şi o farfurie tot goala. La ce folosea toată această veselă, nu se ştie. Totuşi ea masă de dimineață făcea impresie şi îndreptățea perfect denumirea de „ceai complet".

— Ascultă Mari. Astăzi avem ocupație în exterior. Vreau să merg ca să ofer haine, rufe şi alte articole din astea pentru săraci. Asta fiindcă preotul a vorbit duminică la biserică, chemând pe toți bogătaşii să dea pentru orfani ceea ce le prisoseşte din bogățiile lor.

— Da, doamnă.

r— Şi acum du-te.

— Nimic altceva, doamnă ?

— Nu. Să-mi iau întîi gustarea şi apoi vom merge la comisia care este formată din doamne cumsecade. Preşedinta îmi este prietenă intimă.

Servitoarea s-a înclinat cu mult respect — după educaţia primită de la stăpînă — şi a ieşit din camerele personale.

Jn fața .patului, pe o măsuță şchioapă, avînd al patrulea picior. înlocuit cu o cutie, era aşezată tava cu gustarea. O, acest mic dejun era o adevărată ceremonie. în ultimul timp. după angajarea servitoarei, această ceremonie căpătase o îşi mai mare aureolă şi grandoare. Acum, Sousou sorbea puțin ceai, bea din cafea, mesteca cîte un dumicat, toate acestea cu un ritm şi cu mişcări- atît de încete, încît uneori ritualul acestui mic dejun ținea aproape o oră.

în acea zi însă Sousou s-a grăbit puțin, pentru că avea „ocupații externe" încît n-a citit nici ziarul. S-a ridicat, şi-a îmbrăcat roba de dimineață — un vechi tul — legată la mijloc cu o cravată uzată de a lui Panaiotakis, s-a spălat şi apoi s-a ocupat mai mult timp cu strîngerea lucrurilor pe care vrea să le doneze săracilor şi orfanilor. Apoi s-a îmbrăcat cît. mai luxos. Şi-a pus grațioaasa pălăriuță cu pana verde, şi-a pus voalul negru — două mici găuri, una pe obraz şi alta la ochiul drept făceau tare simpatic şi original acest voal — şi-a pus mănuşile albe — în trecut fuseseră albe, însă acum era greu să distingă cineva adevărata lor culoare — şi-a încălțat pantofii şi a luat cu dînsa tot ce ■trebuia ca să apară generoasă şi filantroapă în fața comisiei . de doamne.

Ieşirea ei în acea zi luase din nou un aspect , sărbăto- .resc. înainte mergea Sousou, cu *fasamenul* în mînă.. In spate, .la distanța de trei paşi, venea Mari, cu un şorț pînă in vîrful unghiilor de la picioare şi cu un balot în mînă. Au umblat destul timp cu pas solemn pînă ce au ajuns **la** . birourile comisiei. Doamna Sousou a intrat cu tupeu. . '. Bună ziua.

.■•■.., Poftiți, doamnă. . . . • din

— Mă rog, aci şade comisia pentru săraci şi oria ' azil ?

— Da.

— Vă rog, vreau să văd pe doamna preşedintă, întrucît am adus nişte lucruri, rufe şi multe cărți din biblioteca soțului meu, negustor, Panaiotis Panaiotu.

Doamna care se afla la birou cu alte două, a înțeles că «această ofertă avea ceva foarte amuzant, însă şi-a păstrat seriozitatea şi i-a răspuns că putea să predea orice dorea. .Cît despre doamna preşedintă, aceasta lipsea. **Fără** alte ; formalități, Sousou s-a uitat prin *fasamen* la cele trei doamne apoi a înaintat cu prestanță, a luat legăturica din mîinile fetei şi a deschis-o încet-încet.

— Poftiți, vă rog.

— Da doamnă.

— Scrieți, vă rog.

— Scriu, doamnă.

— Sousou Panaiotu oferă...

Şi a început să scoată : întîi, trei flanele ale lui Panaiotakis din care două cu cinci găuri şi cincisprezece petice fiecare. Patru cămăşi, două de culoarea vinetei — era culoarea preferată a lui Panaiotakis — şi două de culoarea fisticului. Cele vinete aveau mîneci albe, iar cele fistichii erau verzi în spate — semne ale minunatului spirit gospodăresc al lui Sousou, care nu lăsa să se piardă nimic. Şapte perechi de ciorapi, patru fără călcîie, două **fără** talpă şi ultima cu găuri enorme la degete.

— Sînt de lînă, doamnă.

— Frumos.

— Şi scumpe, mă rog. Sigur, nu sînt noi de tot, însă săracii şi cei întreţinuţi de azil, nu e nevoie să poarte lucruri noi-noute, asta ne-ar lipsi ! Aci sînt patru rufe *intestine.*

— Cum ?

— *Desour. 1*

— A !...

Sousou a întins peste birou cîteva izmene lungi, albe cu şireturi cenuşii în partea de jos.

— Sînt călduroase.

— Aveţi dreptate.

— Şi un *polover.*

— **Acesta ?**

— Da.

Era o flanea cenuşie cu guler, care se asemăna cu haina uniformei de la azil şi pe care o purta Panaiotakis în zilele de duminică, în casă. Apoi a scos cîteva' cravate şi o gioarsă.

— Aceasta ?...

— Este pătură.

— Pătură ?

I *

— Este lucrată în familia mea.

După toate astea, Sousou a început să scoată cărțile j „din biblioteca" negustorului Panaiotis Panaiotu : *Genoveva, Secretul din Bosfor, Karaghioz doctor, Karaghioz bucătar, Tălmăcirea viselor, Şiretlicurile lui Bertoldo şi ale fiului său Bertoldino, Nunta lui Karaghioz, Nastratin Hogea* şi multe alte frumoase opere literare de acest fel, ce alcătuiau crema bibliotecii negustorului Panaiotis Panaiotu şi dădeau un excelent prilej lui Sousou de-a scăpa de ele şi de bătaia de cap pe care i-o provoca prezența lor.

— Vă plac !...

— Cum...

— Deci, vi le las pe toate.

— Vă mulțumim.

— Să le trimiteți, mai ales cărțile, la oamenii învățați, întreținuți de azil, deoarece unele sînt cam literare, înțelegeți doamnă, şi de aceea trebuie cineva care să şie destulă carte ca să le poată citi.

— Da, doamnă.

Sousou plecă. Era sîmbătă şi pe seară Panaiotakis ar fi vrut să se schimbe. Nu exista însă nici o. flanea, nici ciorapi şi nici vreo altă rufă de corp. Sertarele erau complet goale.

— Măi zargană, unde mi-s rufele, mă ?

— Nu ştiu...

— Cum nu ştii, mă ?

— Lasă-mă în pace, stupidule ! Ce, te-a apucat curățenia astăzi, de vrei să te schimbi ? Impuțitule !

Panaiotakis a rămas nedumerit şi apoi a început să înjure. Insă n-a aflat niciodată ce s-a întîmplat cu rufele lui.

*

:— Iar v-ați certat, kera Marika ?

— Eu sînt de vină, draga mea

? .— Da ? Cum ? Tu o înjuri...

— Să-şi țină fata, pe plimbăreața aia, scumpa mea. Căci n-are să mi-l scoată ea din minți pe băiat. Auzi, drăguțo ? Şi să-i iasă din cap cum că Jorj al meu se va însura cu Katinița 'mneaei.

Iar după aceea :

L

— Trăsni-o-ar...

Din nou :

— Trăsni-o-ar, s-o trăsnească !...

Toată ziua greierii ţîrîiau prin cei eîţiva pomi rîioşi din Vuthula, iar pe înserate vecinele ieşeau pe banchetele din faţa caselor ca să discute despre problemele arzătoare ale zilei. Subiectele erau totdeauna aceleaşi, stercotipe, monotone, ca şi viaţa acestor oameni buni la suflet. Cît despre răutăţile lor erau şi acestea simple, pentru că ceea ce-i despărţea era fără însemnătate şi foarte însemnat ceea ce îi unea : sărăcia.

Kera Marika tremura toată ! în starea ei, dacă în acel moment Dumnezeu ar fi trimis-o acolo pe kera Ana, ar fi tăiat-o în bucăţi. Şi iat-o, pe neaşteptate, pe kera Ana venind cu un mers ondulat.

— Bună seara.

Cealaltă :

— Bine ai venit.

Iar dînsa :

— Aţi aflat noutăţile ?

Celelalte, într-un glas :

— Care noutăţi ?

Jorj era singurul şi tare răsfăţatul copil al kerei Marika. Şi pentru că avea o părere foarte bună despre fiul ei, se lupta, înjura, se certa foarte des, declarînd în mod hotărît Că orice se putea întîmpla pe acest pămînt în afara de căsătoria lui Jorj cu Katinița. Amorul însă nu se prea sinchiseşte de certificatele bunei purtări şi în timp ce mama făcea acele declaraţii, fiul dumneaei scormonea coardele acelui dovleac muzical, căruia i se spune chitară, ca să găsească cele mai patetice sunete, care să-i tălmăcească dorurile :

Katinaki-mu
Tu e$ti pasiunea mea ! 9
Katinaki-mu
Mamă, mămitica mea /...

Femeile guralive rar se întîmplă să fie şi rele. Precum şi bărbaţii vorbăreţi. Răutatea este tăcută, plină de bună- purtare şi, de multe ori, dc măiestrie diplomatică. Apoi era şi cald. Era şi scumpete. De altfel, calea vieţii nu era aşternută cu trandafiri în Vuthula. Poate că toate acestea au făcut în aşa fel încît kera Marika să nu mai creadă că era necesar să agraveze lucrurile, punînd în aplicare ameninţările sale, de cum i-a apărut în faţă fără de veste kera Ana. Şi apoi, dacă era vorba ca în acea seară să aibă loc o întîlnire pentru **o** discuţie plăcută şi odihnitoare, pe banchetele lor, vecinele lăsau de o parte, cu dragă inimă, problemele serioase, ca să se delecteze cu acest fel de superficială şi măruntă conversaţie, care îi uneşte pe cei prezenţi şi îi priveşte pe cei absenţi şi pe care clasele de jos o numesc „bîrfa", cele de sus *causerie.* iar lumea intelectualilor „critică". Erau deci, noutăţi.

Despre Sousou.

Aspazia sare ca arsă :

— Ce-a făcut, iarăşi ?

Kera Marika :

— Pleacă, dragă.

Toate în cor :

— Pleacă ! Şi unde se duce iarăşi ?

---

9 .' Localitate de vilegiatură, lîngă oraşul Voios.

Nu trebuie să se mai spună, desigur, că fiind vorbă de Sousou, interesul era de două ori mai mare. Şi cum activitatea castelanei se extindea şi dincolo de Vuthula, noutăţile nu lipseau niciodată. Acum, însă, vestea plecării castelanei le-a mîhnit. Pentru că, ciudat lucru, deşi **o** bîrfeau şi rîdeau de ea, o iubeau totuşi şi n-ar fi putut să-i suporte lipsa.

— Zice... da... că are să meargă în Portaria i, unde se duc numai aristocratele. Nici n-are să-l ia pe Panaiotakis. Are ea un văr care mănîncă aristocraţie cu lingura şi petrece cu automobile.

— Cabareturi, nopţi pierdute şi alde-astea !

— Ţi le-a povestit şi ţie ?

— Povestit, spui ? Unul e Alex Ticlimytiras, renumit prin Kolonaki !

Kera Panorea a început s-o imite pe Sousou în gesturi şi la vorbă :

— **Asta maşină, merge unde pofteşti, amărito ! Vrei Glifades [i], Vuliagmenes [10], Lutrakia [11], vrei** Kivises \ **acolo te duce. Totuşi, în cele din urmă am ales Portaria. Numai acolo obişnuieşte aristocraţia să meargă vara.**

— **Hi, hi, hi, hi...**

— **Ei, ce ziceţi ?**

— **U, hu, hu ! Stai tu, Panorea, bată**-te **norocu** să **te bată...**

Acestea le declarase castelana. Trebuie însă menţionat că, pentru ca să se hotărască Panaiotakis s-o trimită cu văru-său, pe care Sousou îl aprecia în mod deosebit, mai ales din cauza maşinii, castelana îi mlnca zilele. îl.pisălogea în fiecare seară. Insista, se tînguia, musai că vrea să plece. Era de neconceput : o doamnă ca ea să rămînă vara la Atena ! Problema aceasta o frămînta neîncetat şi suferea. Nu putea suporta căldura. O deranjau bulendrele. A ajuns pînă acolo încît făcea şi crize de nervi. Aşa că, de cum s-a întîmplat ca văru-său Alecu să-i spună că va pleca în vilegiatură pentru cincisprezece zile, l-a rugat s-o ia şi pe Sousou cu el. Acesta a acceptat şi cînd a aflat despre asta, femeia a înnebunit de bucurie.

In fine a sosit şi ziua plecării.

La ora zece dimineaţa s-a auzit zgomot de automobil şi un claxon plîngăreţ, ce a răsunat în afara cartelului Sousou, a vestit sosirea maşinii. Vecinele s-au repezit la ferestre :

— Dragă, a venit aristocratul.

— Cu maşina.

— Ia uită-te, ce mutră !

— îi vezi, ce maşină ?

— Unde dracu l-a găsit...

---

[10], [3] Localităţi balneare lîngă Atena : Glifada, Vuliagmeni, Lutraki.

Şi de la o fereastră la alta, vecinele îşi făceau semne, comentau şi se uitau la vărul aristocrat şi la maşina lui, abia putînd să-şi reţină rîsetele. Erau într-adevăr, omul şi maşină, cum e sacul şi peticul. „Aristocratul" era un tînăr ca de treizeci şi cinci de ani. Greoi. Fante. O dungă de mustaţă se întindea deasupra buzei, sub un nas uşor coroiat. Păr unsuros, cărare pe o parte, favoriţi. Avea un aer blazat şi sta la volan cu zece tone de fandoseală.

Automobilul ? Curată dramă ! Era o maşină Ford, să-ţi **Qe** milă de ea. Cîndva gri de culoare. Geamul, crăpat. In partea dreaptă, întreaga caroserie avea o înclinaţie şi poziţia unui om şchiop. Cauciucurile roase de tot. Sunetul claxonului, adînc, antipatic, ca o voce de bas răguşit, de măgar bătrîn, sau aşa ceva.

N-a trebuit să răsune mult acest teribil claxon, care a răscolit mahalaua, ca să iasă Sousou la poartă. Era îmbrăcată sport. Rochia albă, cu pete pitoreşti şi de rugină pe ea, decolteul îndrăzneţ îi da înfăţişarea stafidită a unei americane turiste. Braţele goale. In loc de pălărie, o panglică bleu în jurul părului. Incălţase o pereche de pantofi vechi, albi, refăcuţi cu un strat bogat de lac. Pe mîna dreaptă atîrnase un lanţ nichelat, în chip de brăţară Picioarele goale. Oricît, aspectul picioarelor sale putea fi seducător, dacă le-ar fi lipsit zgîrieturile briciului. Cît despre aere ! O împărătească ieşind din palatele ei şi păşind printre valurile supuşilor nu şi-ar fi ţinut astfel capul şi nasul în sus. Nici gînd să ridice măcar ochii, ca să privească vecinele, ce ieşiseră din casele lor formînd cerc lîngă maşină, în frunte cu doamna Panorea. Kera Marika 6-a apropiat să-i spună ceva, însă atitudinea castelanei a îngheţat-o. Aşa cum a îngheţat-o şi pe kera Ana şi pe toate celelalte femei, care au rămas cu gura căscată, în faţa acestui spectacol de o grandoare **comico**-tragică.

Sousou privea numai maşina ; dezolanta rablă i-a insuflat o nouă mîndrie şi apoi şi-a salutat vărul cu o uşoară înclinare a capului.

— *Bonjur,* Alex.

— Bună ziua, Sousou.

— *Chel er eti ?*

— Zece.

s— Tre, tre bien.

A ridicat piciorul călcînd pe scară şi apoi, cu o mişcare cochetă, s-a aflat alături de aristocrat!.,. O întreagă procesiune. Servitoarea a adus o vechitură de valiză, aşe- 2înd-o în maşină. Aristocratul s-a apucat să dea drumul motorului. Acesta însă. bîrîia, mugea, nevrînd să se supună, încercarea a fost reluată. Vuuuu... gemea -motorul şi din nou, nimic. Pentru a treia oară, acelaşi lucru. Sousou a început să se neliniştească. „Aristocratul" a deschis portiera înfuriat, a sărit în stradă cu manivela în mînă, a potrivit-o în botul maşinii şi a început s-o învîrte cu ciudă.

Scena era dramatică. Mai mult chiar, deoarece prinsese curaj după acest accident, mahalaua s-a apropiat de maşină. Nenorocirile fac să se spargă gheaţa ce desparte clasele şi dau peste cap diferenţierile. Golănimea se adunase şi în timp ce Sousou se străduia să-şi menţină poza în maşină, iar, jos, „aristocratul" se făcuse lac de sudoare de atîta învîrtit la manivelă, copiii îi dau curaj :

— Dă-i domnule !

— Haide, încă o învîrtitură...
— Nu cumva n-are benzină ?
— Ah, nenorocitul !

înfuriat, „aristocratul" începu să lase deoparte aparențele. într-un moment de nestăpînită supărare, făcu un gest nerespectuos, cu ambele mîini, la adresa automobilului.

— Na, rîşniță hodorogită, aşa-mi faci totdeauna ! Dacă n-o înjuri cu cine a făcut-o, nu mişcă din loc, afurisita !

Sus, Sousou se făcuse roşie ca focul :

— Alex...

-r- Măi Sousou, lasă-mă şi tu...

— *O ! Pasian ! 1*

— Aşa îmi vine s-o azvîrl cît colo, rabla asta... Ce mă bați la cap cu *pasian* şi *masian.*

Apoi „aristocratul" văr al castelanei din Vuthula, îritor-cîndu-se către copii :

— Duceți-vă la dracu de aci, mă, că pui mîna pe vreo piatră şi vă sparg capul, bastarzilor !

A dat încă o dată cu tifla spre maşină. Motorul s-a pornit să duduie. Omul a respirat uşurat. Şi-a scos batista, neagră de curată ce era, a şters năduşeala ce-i curgea •gîrlă pe frunte şi a sărit la volan. Sousou şi-a regăsit tti- peul. S-a întors numai, a aruncat o privire către vecinele sale şi a spus încet : — *Orvuarrr..,*

— Adio doamna Sousou !
— Cu bine...
— Şi să ne scrii de la Portaria.

Automobilul a pornit. Aruncînd o ultimă privire către vecine, Sousou a murmurat :

— Oameni săraci ! Cum pot să stea mereu în acest ne-norocit de cartier ? !

ÎNTÎMPLARI DIN VILEGIATURĂ

De multă vreme proiectau excursia. De săptămîni întregi, bărbații familiilor din Vuthula alcătuiau in fiecare seară, la taverna „Divinul Platon", planurile lor de stat-major. Mereu însă îşi amînau hotărîrile pentru ziua următoare. Şi aceasta, datorită faptului <-ă, după primele păhărele, o dădeau în filozofie :

— Ce e viața, mă ?
— Zero.
— Să trăieşti, măi Jorj..,
■— Să-mi trăieşti, Antonaki-mu.

Paharele erau date pe gît şi apoi discuția căpăta înălțime :

— Mă, există Dumnezeu ?
r- Eu zic că există.
— **Este drept, mă ?**
— Este, mă, Niko. Este !
— In regulă. Este ! Şi, deci, dacă Dumnezeu este drept — ține paharul Manthos ! — cum, adică, **permite** ca mie să-mi

iasă limba de **un** cot, ca să**-mi** scot **pîinea** cea de toate zilele, iar altul s-o ducă ca **un paşă ? Nu,** 6-avem pardon, răspunde ! Pentru că, dacă **există şi este** drept, după cum spui, n-ar trebui **să** arunce **şi e] o pri**vire spre Vuthula ?

— La noi să se uite Dumnezeu ? * »

— Da' la cine să se uite, mă **rog ?**

— Kir Nikolaki-mu ai înnebunit ? Să-ţi fie într-un ceas bun, cu iertare, dar drept cine-l iei mata pe Dumnezeu ? Dumnezeu este în ceruri şi are de condus milioane de stele. Gîndeşte-te cîte sînt. Şi cîte mai sînt după acestea. Şi încă cîte se află după ele. Care va să zică' nenumărate. Deci, toate astea trebuiesc dirijate. înţelegi ? Să se mişte, să pornească de aci, să meargă dincolo, nu cumva să dea una peste cealaltă. Noroc !

— Să fii sănătos.

— Vezi soarele ?

— îl văd.

— Vezi luna ?

— O văd.

— S-au ciocnit vreodată ?

— Nu. -

— Cine le porunceşte ?

La al treilea păhărel, se evapora şi morga lui kar Antonakis, aprodul primăriei. Faţa-i radia bunătate, ochii îi căpătau o dulceaţă de filozof sadea, iar limba sa începea să planeze peste toate problemele ce frămîntau odinioară Academia marelui său înaintaş. După aceea, i se aprindeau călcîiele amorezatului Jorj. Punea mîna pe chitară şi încheia discuţia dacă există Dumnezeu sau nu, prin filozoficul şi clasicul cîntec :

Nu există, -
pentru mine Dumnezeu nu există, nu
există pentru mine Dumnezeu l Şi
dacă există, fi-va criminal sau, pentru
mine, sau pentru mine va fi nemUooos
1

Apoi discuţia aluneca asupra problemei dragostei :

— Mă, o iubeşti tare ?

— Pe Dumnezeul meu că.«.

— Amorul este abur !

— De ce, kir Dimitraki-mu ?

— Căci toate sînt abur şi se evaporă... Şi eu o iubeam **pe** kera Dimitrena, lâ tinereţea mea, şi cît p-aci, adică, **să** fac crimă dacă nu mi**-ar** fi dat-o. Unde-i el, Amorul, bre Jorj ? Astăzi kera LXimitrena s-a făcut cit un butei şi eu mă uit la cele de optsprezece ani, de-mi lasă giira apă.

Kir Antonakis însă nu era de acord.

— Nu-l asculta, mă Jorj.

— în sănătatea ta, kir Dimitri.

— Maică-ta mai face încă gură ?

— Cîteodată.

— De ce n-o vrea pe Katina ?

— Spune că n-am s-o scot la capăt.

— De ce ? Tinăr eşti, îţi vezi de meserie ; slavă Domnuluii, frizeria merge singură, căci pe de o parte bărbiereşti, iar pe de alta barba creşte din nou. Este posibil să înceteze să crească barba omului ? Nu **este.** Prin urmare, cît timp vor exista oameni, vor exista **şi** bărbile. Şi cît timp există bărbi, kiir

Dimitri-mu, va **exista** şi amorul. Tu ţi-ai mîncat mălaiul. Ce vrei acuma ? Unii vin, alţii se duc. Aşa e lumea.

— Toate sînt nimic.

— Şi viaţa e un nimic. însă amorul, Jorjică, e lucru mare. Ia-ţi-o pe Katinița şi n-asculta de nimeni.

La astfel de discuţii, pe melomanul **frizer îl apucau** din nou damblalele. Lua iarăşi chitara, **uita de înclinaţiile** sale umoristice — pentru alţii era spirit şugubăţ, **pentru** el sensibil — şi începea :

Katinaki-mu,
tu eşti pasiunea mea
din ziua cînd te-am cunoscut dinţii, -
Katinaki-mu,
mamă, mămiţica mea...

Aceasta se întîmpla în fiecare seară. Discutând acolo, în grădinița cîrciumii „Divinul Platon", toate problemele metafizice, era greu să ajungă la o hotărîre asupra excursiei de care aveau nevoie cu toţii, „Mă băieţi, să răsuflăm şi noi un pic !" Astfel, au fost nevoite să da inițiativa femeile, care din ziua aceea istorică, cînd plecase Sousou la Portaria, nu mai găseau subiecte discuţie, în lungile ceasuri de bîrfă nocturnă în pragul caselor. Bărbaţii au cedat cu plăcere la hotărîrea nevestelor, aşa că înlr-o duminică, la ora şase dimineaţa, Vuthula era **în** mare fierbere.

Prima care a păşit poarta casei şi a dat semnalul de alarmă a fost familia lui kir Dimitrakis Hlembas. Tablou unic. înainte, respectabilul volum al kerei Dimitrena, ale cărei planturoase braţe o modestă rochie de aţică le încredința admiraţiei publice. în urma ei, Eleniţa şi cu Van- gheliţa, care nu-şi puteau stăpîni un drăgălaş căscat, frecîndu-se la ochi din cauza foarte matinalei treziri din somn. Pe extrema stingă venea IVListos, fante tinerel cu veleităţi de amorez. Inter-dreapţa era Lajnpis, zis şi muco- sul-prîslea al venerabilei perechi, un fel de *enfant gate* [12]cu capul tuns, pe care ceilalţi membri al familiei îl tratau cu mîngîieri şi scatoalce, după împrejurări. Ultimul a ieşit din casă kir Dimitrakis, încărcat cu coşuri şi saci.

Dar n-au întîrziat să apară şi celelalte părţi ale armatei. împunătoare şi serioasă a ieşit doamna Panorea, lidera corului vecinelor, alături de kir Antonakis, care atunci cînd îl lăsa ameţeala vinului părăsea şi el aerele blîndului filozof şi îşi recăpăta cunoscuta atitudine inflexibilă. 9

Ieşiră apoi din „azil" kera Marika, pisălogindu-l pe visătorul kir Aristidakis, împreună cu scumpul şi unicul lor Jorj, pe care toată noaptea l-a frămîntat gîndul dacă pînă la urmă kera Ana se va hotărî să meargă în excursie însoţită de cele două comori ale sale. Un semn bun era că în ultima vreme au fost restabilite relaţiile văduvei cu kera Marika, iar obiecţiile acesteia din urmă asupra planurilor matrimoniale ale fiului său au devenit minime.

Norocul era mare.

Poarta kerei Ana s-a deschis şi a răsărit soarele pentru oohii sensibilului frizer. Domnişoara Katinița era cu siguranţă tot ce născuse mai frumos pînă în acea clipă Vuthula. Durdulie,

[12] **Copil teribil, alintat**

înaltă. Păr bogat, năsuc în vînt, guriță dulce, ochi negri ca tăciunele, puțin umflați de somn.

— Haide, Jorj f

— Te-ai învîrtit!

— **Katinaki, e în regulă.**'

Răcoarea cerului n-ar fi răcorit atîta sufletul biblicilor copii aflați în cuptor, cît potoliise această seducătoare apariție inima înfocată a lui Jorj. Atît de mare îi era bucuria, încît din momentul acela mamă-sa şi-a zis în sinea ei; „Fie ce-o fi, dar o femeie tot o să aibă şi fiul meu" şi s-a simțit plină de bunăvoință.

N-a mai rămas nimeni de venit. Grupul se completase. Au pornit cu toții împreună, cu gălăgie, ca să ajungă la „trenul de excursie" cu care urmau să călătorească spre Megalo Pefko [13]. Şi cînd au ajuns la gară, Doamne-Dumne- zeule ! Ce nenorocire era asta ? Ce de lume ? O adunare din apusele. vremuri n-ar fi întrunit o mare de oameni aşa de grozavă. Femei şi copii, copii şi bărbați. Bărbați mustăcioşi şi copii de țiță, oameni şi coşuni, coşuri şi domnişoare, domnişoare şi patefoane, claie peste grămadă ființe şi obiecte, desculți, cu brațe goale, un nedes- cris talmeş-balmeş de cochetărie şi lipsă de maniere. Membrii sindrofiei din Vuthula riscau să piardă legătura între ei. Kir Antonakis, care şi-a asumat sarcina de conducător, se străduia în zadar în acele momente dificile să-i strîngă pe toți laolaltă. Şi cînd, în sfîrşit, trenul a apărut în gară, ce scene de nedescris !... Ofensiva contra zidurilor Ierihonului a fost o nimica toată pe lîngă acest spectacol.

— Dragă, nu împingeți.

— Hai, urcă !

— Piciorul meu !

— Ah, mînă !

— Ajutor !

— Elenița, copiluul! j —

Taci, capră !

— Ooooh, m-ai deşelat, criminalo !

[13] Loc de plaiă, pe litoral, din apropierea Atenei.

îmbulzeală, călcat în picioare, tras de păr, înjurături. Din cînd în cînd, cîte.o scatoalcă în capul excursionistului necunoscut. Cine să dea socoteală ? Cînd este vorba să-şi asigure un loc. grecul este nestăvilit. Se dezlănţuie ca taifunul şi e gata să mătură totul, să răstoarne -toaţă lumea. Inundaţiile fluviului Galben sînt o bagatelă în comparaţie **cu această revărsare demenţială de oameni porniţi către tren.**

— Aci, Vangheliţă !...

— Fugi !

— Locul este ocupat, domnule ! 4 ^

— Ce spui, mă... .y

— **Ce auzi !**

Omor de oamenii. Scandaluri. Călătorie mai aventuroasă ca aceasta nu făcuse niciodată grupul lor, într-o excursie duminicală. Oamenii s-au împrăştiat şi s-au izolat în două vagoane. Harababura din vagoane era de neînchipuit. Aici rîdeau, colo gemeau, încoace, ţipau, colo mîrîiau, bastonul unei femei cît p-acfi să scoată ochiul unui domn, coşul cuiva a căzut în capul unei doamne, rotunjimile unei doamne turtiră mutra unui domn,, mustaţa cuiva a pătruns în gura unei doamne, strănutul unei doamne a stropit ceafa unui călător :

— Fir-ai să fii !

— Bravos, ce politeţe !

— Ba nu, politeţea este a matale !

— Purtaţi şi guler tare !

— Şi dacă îl port, trebuie să dai drumul stropitoarei pe ceafa mea ? Ce obrăznicie !

Mult timp, în astfel de condiţii, membrilor grupului le-a fost cu neputinţă să se adune în acelaşi loc. Doamna Panorea încremenise sub un colac ce-i atîrna deasupra capului, ca un soi de aureolă ; iar kir Antonakis. gîndi- torul, s-a trezit în strînsoarea maselor enorme de carne ale unei grăsane. Ca scoasă din minţi, kera Marika s-a luat de un necunoscut :

— Adună-ţi picioarele, omule !

— Da' unde să le pun ?

— Nu mă priveşte.

— Să le înghit ?

— înghite-le !

— De ce nu le înghiţi pe ale tale, kera-mu ? Auzi pretenţie ! Să-mi înghit picioarele ca să-i fac ei plăcere S

Puţin" a lipsit ca să iasă scandal. Kir Aristidis s-a gîn- dit să intervină, însă în ultimul moment s-a abţinut. Băieţelul lui kir Dimitris, Lampis mucosul, s-a **căţărat** intra timp pe genunchii necunoscutului şi se străduia să-l apuce de nas :

— Tatăăăă !

ţ — Nu sînt tat-tu, copile, s-a burzuluit omul. hai pleacă, dă-te jos.

Puştiul însă era tare obraznic :

— Ce năsoi mare ai !

Atunci domnul necunoscut s-a făcut roşu ca focul

— Pleacă, mă, de-aicî, ce dracu ! Prost crescut cO eşti !

Din fericire,, atît kir Dimitris cît şi kera Dimitrena dovediră sînge rece şi au luat de pe genunchii omului copilul, care începu să plîngă pentru că nu l-au lăs.at să se joace cu nasul domnului. Şi în timp ce aci se petrecea această încurcătură, în altă parte domnea linişte şi fericire. Tînăra şi durdulia Katinița — o, ce noroc ! — s-a trezit aproape în braţele"lui Jorj, care blagoslovea mulţimea pentru

binefăcătoarea-i contribuție la fericita întorsătură a treburilor sale sentimentale.

Abia cînd trenul a ajuns la Megalo Pefko şi au cobo- rît cu toții, grupul excursioniştilor s-a reunit. Conducătorul lor, kir Antonis, a făcut un apel sumar, s-au numărat, — erau toți prezenți — şi au pornit către litoral. Au mers — turmă impresionantă — vreo jumătate de oră, ca să descopere un loc potrivit să se aşeze cînd, uimit, kir Dimitris a observat ceva şi a țipat:

— Bre !...

— Ce-ai pățit ?

— Iat-o pe Sousou !

Toți într-un glas au întrebat :

— Sousou ?

într-adevăr, lîngă un cort mizerabil era întinsă Sousou. Stătea sprijinită cu nonşalanță în coate. Cu lente, aristocratice mişcări ale mîinii drepte îşi făcea vînt cu un carton. In fața ei, la o mică distanță, erau două doamne, cărora le vorbea cu ochii ațintiți spre înălțimi. Văzînd-o, corul „bulendrelor" din Bythula a lăsat să i se exteriorizeze toată surprinderea, prin stupefiante exclamații :

— Sousou !

— în Megalo Pefko !

— Bre, bre. bre ! «

5fl

— Şi nouă ne-a spus. că se duce, cică, la Portaria !

Cu coada ochiului-, Sousou. a văzut şLa înțeles furtuna ce venea. N-ar fi fost însă demnă de renumele ei, dacă castelana din Vuthula şi-ar fi pierdut chiar şi o miime din adorabilul său sînge rece.

De o săptămînă se aranjase minunat la Megalo Pefko. Evadarea dintre „bulendrele" din Vuthula o umplea de entuziasm şi aerul curat al mării îi dădea puteri noi. In primele zile, a fost găzduită în cortul familiei vărului său, domnul Alex Tiklimytiras. Deoarece se simțea însă incomodată acolo şi vrea să rămînă mai mult decît socotise la început, i-a scris lui Panaiotakis această scrisoare :

Dragă Panaioti,

Sînt foarte entuziastă din cauză că rămînerea mea loco aici în Megalo Pefko fără stenahorie şi mult repaus. Nici bulendre, nici Bythulănii, şi doamne alese, de familii mari şi-mi petrec apre-midi-urile promenant şi matinalele bain-mix şi de-alde-alea. Cercul meu e strîmt şi foarte cumsecade. De aceea luai hotărîrea să extind şederea dacă voi avea gust şi nu mă va apuca plictis să rămîn şi o lună.

Peste acestea îți spun şi noutatea căci . sora domnului Alex Țiclimytiras, tipă mocofană şi n-o pot duce cu dînşii, căci numai vorba de stomacul ei şi ah şi vah şi „cînd Ianis nu poate, cînd ăla îl doare". Cu intenție, deci, am cerut de există vreun cort aristocratic ce am plătit cu douăsute drahme şi l-a instalat Alex departe de soru-sa ca să n-aud certuri şi de-astea, căci mă cunoşti sînt om nevropațic şi vreau întîi de toate linişte, găsii şi-mobilarea respectivă cu o sută de drahme şi m-am instalat foarte frumos şi trimite-mi bani.

Personal nu doresc sa vii căci lîngă mine locuiesc doamne binecrescute şi nici una şi nici aialalta nu sînt vizitate de bărbaţii lor. Şi dacă vii, dragă, bagă de seamă căci am spus la doamne- că-eşti director de bancă-şi nu- mă dezminţi !

Te sărut a.ta credincioasâ-
Madam Sousou,

%

La modelul acesta de scrisoare, al cărei stil l-ar fi invidiat şi doamna de Sevigne, blindul Panaiotakis a răspuns imediat astfel :

Dragă Zargano,

•s

Am primit scrisoarea ta şi am aflat noutăţile tale şi sînt foarte mulţumit căci ai să rămîi acolo o lună, fă ce vrei. Ce-ai spus măi zargană la vecini, cică te duci la Portaria de mă-ntreabă dacă am primit scrisoare de la Portaria. că am ghicit şi-am făcut pe prostu. Iar la doamne ai spus că sînt derector de bancă şi haide acuma Panaiotaki să-l joci pe derector. Măi zargană n-ai să-ţi bagi minţile în cap să nu spui aşa minciuni, căci este lucru de ruşine şi are să rîdă de noi şi curcile. Măi, nici nu viu şi nici nu vreau să viu şi bani ţi-am trimis cu Alecu şi cîinelui tău, lui Karavanghelis, i-am făcut vînt, nu ne trebuie.

Te sărut devotatul tău soţ
Panaiotis.

Un lucru care a necăjit-o pe Sousou a fost izgonirea lui Karavan. însă necazul acesta i-a trecut repede — atît de entuziasmată era de vilegiatură. Alături de cortul său erau alte două, mari, pătrate, în care îşi petreceau vacanţa două doamne cumsecade. Cortul lui Sousou, pe care l-a închiriat de la un pescar, era mic şi de formă conică. Abia încăpeau două persoane. Era garnisit cu cinci petece şi mirosea . a peşte. Cîteodată, cînd vîntul bătea mai puternic, îl zguduia de la temelie, ameninţînd să-l ia pe sus dintr-o clipă într-alta. Astea însă n-aveau importanţă. Lîngă cort se afla un pin, de care Sousou atîrnase o oglindă crăpată, cu rama mîncată pe jumătate. Pusese în faţă o măsuţă cu diverse sticle, de ulei, de gaz şi una de colonie, goală. Un pieptene şi **o** perie **de** pantofi, pe care la nevoie **o** folosea **şi** pentru haine, **îi** completau toaleta. Acolo Sousou stătea **ore** întregi cu capul **în sus şi** cu tupeu, cu ţigara ki gură -z **şi** se dichisea vorbind **în** acelaşi timp cu doamnele :

6 1

— in vilegiatura, vedeți, nu poate să-şi care cineva toate cele ! Şi nu trebuie. Pot eu să- transportez aci sus mobilă grea ?

— Just.

— Nu e mai bine aşa ?

— Ba da, doamnă Sousou !

— Este, vedeți, şi un năravul bărbatului meu. Panaiotakis este foarte cusurgiu. îi spun : Da' băiatule, de ce nu vrei să ne luăm puțin *comvor* [1] *?*

— Ce anume ?

— Comvor, madam. Mobilă pentru vilegiatură. Soțul meu, domnul Panaiotakis Panaiotu, le zice pe franțuzeşte, căci a fost comerciant *angro* şi acum director de bancă. Deci, nu, îmi zice, *mon şeri* vilegiatură şi *comvor* nu se potriveşte. Da' măi băiete, zic eu, mă chinui. Comoara mea, îmi zice, — ştiți căci sîntem pereche de ne iubim, nu ştiu din partea voastră, însă cît despre mine Panaiotis se uită drept în ochii mei. Are această curiozitate. Cînd mergem în vacanță, Mikonos, Portaria, Kivisa [2], vrea să trăim simplu.

— Bravo lui !

— Da' este un tip, madam. Gentleman ! Şic ! Galanton şi gelos peste măsură.

— La Atena unde stați, doamnă Sousou ?

— în Kolonaki.

— A, bun cartier.

— Ce să faci, dacă nu există ceva mai bun ? De nevoie stăm acolo unde este şi biroul soțului aproape.

Acestea şi altele la fel, le spunea Sousou zilnic. Doamnele se distrau de minune şi-i căutau tovărăşia, pentru că acolo în vilegiatură era singura lor distracție. Dimineața, îndeosebi, cînd ieşea din cort în pijama, ca să-şi ia gustarea, răsturnată în şezlong, Sousou arăta ca o minune. Pijamaua era făcută dintr-un cupon de atică, cumpărat de la tarabele din strada Athinas la preț de ocazie^ şi, cum era cam insuficientă pînza, a scos din ea o „vestă" scurtă şi strimtă şi un pantalon, lung cam de vreo cinci- şase centimetri sub genunchi. Şezlongul, cumpărat la o licitație, cu cinci sau zece ani înainte, de familia Ticli- mytiras, era în agonie şi scotea un scîrțîit funebru cînd se aşeza pe el. Cît despre gustarea ei de dimineață, aceasta consta dintr-o jumătate de ceaşcă de lapte şi o bucată de pîine uscată.

— Cum ți se deschide pofta de vacanță ! Vedeți, profesorul mi-a prescris pîine şi nu pot, trebuie s-o mănînc.

Oferindu-le cu o mişcare drăgălaşă şi delicată, o bucată, le-a invitat :

— Luați, mă rog ?

— Mersi, doamnă Sousou.

— Vă rog ! Nu vă jenați.

— Mersi, doamnă Sousou. Abia am mîncat.

Pe acel şezlong era tolănită — cu cel mai impunător tupeu din lume — castelana, cînd, de vizavi, apăru norul sumbru al hoardei din Bythula. Cînd simte pericolul, ti- groaica, lungită regeşte în vizuina ei sigură, îşi contractă tot corpul, gata să se apere : aşa s-a cutremurat şi Sousou, adunîndu-şi forțele ca să dea lupta. După gălăgia îndepărtată, încă înainte de a se întoarce să vadă ce este, a simțit iz de Vuthula plutind în aer şi s-a răsucit neliniştită. înainte însă de-a apuca să se gîndească la un plan de apărare, s-a şi văzut înconjurată de corul

„bulendrelor" din Vuthula. Primele atacuri ale barbarei intimități le-a primit netulburată.

— Aici erai, doamnă Sousou ?

— Nu te-ai dus la Portaria ?

— Bre, bre, Sousou !

Era un moment critic. Cele două doamne vecine au căscat ochii mari şi urmăreau cu deosebită curiozitate această scenă neaşteptată. Şi pentru că nu era nevoie de multă filozofie ca să înțeleagă ce se întîmplase, privirile lor. erau pline de ironie. Se ridicase şi Sousou de pe şezlong. Schițînd o mişcare, din instinct, corpul ei a căpătat o poziție maiestuoasă, aplecat puțin înapoi. A întins alene mîna şi-a luat *fasamenul* de pe măsuța de alături, l-a ridicat înspre ochii ei închişi pe jumătate şi a spus : [v]

— Nişte bieți oameni !

Era atît de îngăduitor şi neasemuit de impunător tonul lui Sousou, încît el a acționat ca un duş rece peste

pornirea de intimitate a corului „butendrelor'1 Din cauza acestei atitudini, doamna Panoreă s-a simțit şifonată. Kir .Dimitris s-a întors şi a privit perplex grupuk Pentru a doua oară, castelana din Vuthula il făcea- marț şj-i arăta că nu ştie cum să se poarte. Kera Ana s-a întors spre fetele ei, pe care Jorj le ținea de braț, şi le spunea tot felul de glume. Kera Marika, limbuta, a mormăit ceva. Şi toți ceilalți le-au privit pe Sousou şi apoi pe doamne, simțindu-se stinjeniți. S-o dea de gol față de nişte doamne străine, considex-au că era prea de tot. Răutatea lor nu mergea chiar pînă acolo. .

Sousou sesizează impasul lor :

— Vă e foame ?

Kir Dimitris s-a făcut ca jarul :

— Cum ați spus, madam ?

Netulburată şi olimpiană, Sousou :

— Dacă vă este foame, vă rog să luați loc. Eu am fost la Portaria, însă din cauză că doctorul mi-a recomandat mare, căci mi-a găsit ficat, m-am întors să petrec cîteva zile la Megalo Pefko. Dacă doriți, stați să vă servesc. Dealtfel, acolo vizavi, este un loc pentru nevoiaşi !

Doamna Panorea s-a făcut ca o fiară. A mulțumit cu ' răceală şi i-a tras cu' dînsa şi pe ceilalți.

■— Salutare, doamnă Sousou.

'— Adio,

—• Adio, madam.

*, — Ale ! Ale, povr ! **

Cîrdul a pornit-o în jos. însă ecoul unor hohote puternice a umplut văzduhul. Atunci Sousou s-o întors către cele două doamne : . _

— Săracii, sînt nişte oameni necăjiți pe care eu îi ajut, madam. Să nu luați în nume de rău proasta lor purtare. N-au idee ce înseamnă o îmbrăcăminte bună şi rid că au văzut ce purtați !

*

Soarele pîrjolea. Nisipul era cald. Unda albastră* se stingea epuizată pe plajă, era gata să cadă pradă somnu-

6-t lui de amiază, gata să adoarmă. Căldură. Aproape de prînz. Multă lume îşi făcea baia Ia acea oră la Megalo Pefko. într-un colț al plajei era o cafenea mică. De jur-împrejur, pini. Sub pini erau aşezate nişte măsuțe. In dreapta se aflau trei barăci, vopsite în albastru deschis, înclinate una peste cealaltă ca nişte oameni beți, care se sprijină unul de altul ca să-şi mențină echilibrul. O firmă : VESTIARE. La stînga, casieria centrului, unde servea un bătrîn cu mustățile răsucite, ceva între Buda şi Ko- locotrons[1]. Altă inscripție : PREDAȚI OBIECTELE DE VALOARE.

Pe la măsuțe era aşezată puțină lume. Pe plajă, grupuri de tineri şi tinere îşi prăjeau spatele la soare. Maiouri policrome accentuau fermecătoarele rotunjimi ale fetelor, către care se îndreptau visătoare privirile trecătorilor. Pînă în momentul acela, locul nu prezenta nimic deosebit.

Pe neaşteptate, cineva din anturajul fetelor s-a ridicat puțin, plin de curiozitate. Privirea i s-a îndreptat spre intrarea centrului :

— Măi băieți, uitați-vă...

— Ce e ?

— Uitați-vă, mă, un fenomen !

S-au întors cu toții şi au privit o femeie ce venea, îmbrăcată într-un costum excentric. In partea de sus a corpului purta un fel de bluză din stambă, ce-i acoperea numai pieptul şi se încheia, prin două bretele roşii, în spate, cu fusta. Pe spatele gol îi răsăreau osoaiele omoplaților foarte pitoreşti. Fusta albă, bumbăcel veritabil — cupon pe semne — purta marca de culoare bleu a fabricii, în loc de broderie. O tăietură a fustei într-o parte, lăsa privirilor publice drăgălaşul spectacol al unui picior ce amintea o coadă de lemn. Ciorapi lipsă. Sandalele, albe în alte vremuri, permiteau să se vadă printre curele degetele cu unghii mai roşii ca vopseaua de ouă. în mîna dreaptă ținea *țasamemd.* în cealaltă, un prosop din care se zărea ceva galben, brodat cu flori albe, probabil maiou. Un adevărat fenomen !

[1] *Allez ! Allez, pauvres* .»: Plecați ! pdecați. săracilor I

Pentru mai multă exactitate însă, trebuie să spunem că era ceva mai mult decît un fenomen, dacă adaogi la toate astea teribilul tupeu al femeii. înaintase cu pasul Sncet, aristocratic, plin de prestanță apropiindu-se de casierie.

— *Bardon.'.:*

— Mă rog...

— Aci se scaldă ?

— Cum ! Nu vezi ?

Cu o mişcare lentă, doamna şi-a pus *fasamenul* la ochi, a aruncat o privire circulară spre plajă şi mare, s-a oprit pentru cîteva secunde asupra grupului întins acolo, aproape, apoi a tuşit sec şi s-a întors uitîndu-se prin *fasamen* la omul ce se afla la casierie.

— *Bardon !* Vreau să spun, adică, aci se scaldă lumea bună sau e ceva pentru popor, coate-goale, şi d-alde- astea ?

Bătrînul de la casierie s-a aplecat la masa lui, mur-murînd ceva ce din fericire Sousou n-a auzit — căci, nu-i greu de ghicit că era despre dînsa. între timp, grupul de fete şi băieţi s-a sculat şi, apropiindu-se, a format un cerc în jurul ei. Sousou s-a uitat cu dispreţ la formele pline ale fetelor şi apoi s-a întors către casierie :

— V-am întrebat, domnule...

. — Da' ce vrei să-ţi spun ? Că, adică, vine regina Angliei să facă baie aci la noi ? Eh, nu, nu vine !

Sousou a ridicat capul sus, şi, precum obişnuia, şi-a închis ochii pe jumătate :

— Nu v-am întrebat de regina Angliei. V-am întrebat dacă băile sînt populare. Şi trebuie să înveţi să te porţi cu o doamnă binecrescută, netotule ! Te-au. pus aci să serveşti oamenii ! Neruşinatule !

Bătrînul i-a" aruncat o privire, a tras concluzia că femeia nu era întreagă la minte şi s-a lăsat păgubaş. Acum Sousou a deschis poşetuţa, a dat două drahme şi. dintr-o privire, a observat inscripţia : „Predaţi obiectele de valoare".

— Aci se lasă bijuteriile ?

— Da.

— Nu cumva se fură ?

— Nu vă fie teamă.

i începu atunci să-şi depună „bijuteriile". Intîi şi-a' scos colierul de cinci talira Apoi, un inel de alamă, cu o uriaşă piatră albastră falsă, de douăzeci de drahme. După aceea, un ac în formă de inimă, dintr-o tinichea nicheiată ce putea fi luată drept platină. Toate astea le-a depus la casierie cu atîtea precauţii şi cu astfel de gesturi, încît aveai impresia că depune o avere de mi-, lioane şi apoi a cerut o cabină „dş lux, mă rog".

Era ceva fatal că, oriunde îşi făcea apariţia Sousou, să se stîrnească interesul oamenilor. Pînă să intre în cabină, curioşii nu şi-au luat ochii de la e^ :

— Măi, ce poză !

— Bre, ce aroganţă !

— Da' cin-o fi ? Cum îi spune ?

— Mi se pare că e Sousou, a lămurit o femeie. Este de vreo zece zile în Megalo Pefko.

Adevărat, Sousou se afla de zece zile la Megalo Pefko. încurcătura ce i-a provocat-o excursia „bulendrelor" din

Vuthula nu era dintre lucrurile acelea care puteau să-i influențeze moralul. în toată această perioadă, a avut grijă să-şi mențină prestigiul la acel nivel înalt al unei doamne ultra-moderne, care se hotărîse să petreacă cîteva zile de calm absolut şi odihnă, în vacanță. Diminețile era văzută făcîndu-şi singură plimbările, cu privirea pierdută în depărtările infinitului, ca • şi cînd şi-ar fi amintit de orgiile altor veri petrecute pe plajele mondene ale Europei. O vedeau stînd pe înserate la o măsuță, co- mandînd :

— Garson !

— Imediat, madam.

— O limonadă !

Cînd a ieşit Sousou din acea încăpere căreia i se zicea „cabină", era o drăgălăşenie. Şi cînd s-a apropiat de valul mării, Afrodita, cea care s-a întrupat din spuma valurilor, ar fi pălit în fața ei. Pe cap, Sousou purta un „tyrban" galben şi avea pe corp un maiou de culoarea canarului, spălăcită. în mina dreaptă ținea o țigară al cărei scrum — imaginar — îl scutura cu degetul arătător.

[1] ***Taliron*** **— monedă de 5 drahme.**

In mîna stîngă avea *fasamenul.* Adică, în două cuvinte figura pe care o făcea era de nedescris. Mîini osoasă. Picioarele, de asemenea, îți aduceau aminte de custurele tip Kolocotrons. O, delicate Panaiotaki, cîtă dreptate aveai să-i zici „zargană" în intimitățile voastre !

— Garson L.

— Imediat, madam.

— Nu e p-aci nişte *cano ?* [14]

— Ce anume ?

— *Cano !* Din bărcuțele acelea ce se găsesc la Glifada, în care urcă doamnele mondene "şi vîslesc cu o ramă. Nu le cunoşti ?

— Nu, madam.

— Bietul de tine !...

I-a dat chelnerului *fasamenul,* să-l depună lingă celelalte „obiecte de valoare", şi a înaintat puțin. Se înțelege că pe plajă se oprise orice mişcare. Şi cei ce se aflau în apă şi cei de pe plajă o urmăreau cu surîsuri şi comentarii. Iar Sousou, cu cît simțea că lumea o urmărea, cu atît tupeul ei creştea şi se distra, punînd cînd un picior cînd celălalt în apă.

încet-încet, a înaintat în apă. Nu se îndepărtase însă nici zece metri de **la** plajă şi **a** observat un grup ale cărui vociferări şi rîsete nu-i plăcuseră de loc.

— Lume de rînd, a zis.

A aruncat o privire disprețuitoare şi s-a grăbit să se îndepărteze cît putea mai mult :

---

[14] ***Canot*** = barcă, canoe.

[1] In limba franceză : Au secours = ajutor.

— Mega Pefko, se spune ! Ți-e scîrbă. Vine sărăcimea şi se amestecă cu bogătaşii. N-a mai rămas un loc unde să poată merge numai doamnele de societate !

A întors capul şi s-a îndepărtat încă mai mult. Şi cu cît auzea glumele şi vocile celor din grup, cu atît se enerva şi înainta în mare, încercînd să înoate. Cineva însă din grup, cam între două vîrste şi impertinent, o urmărea. Inotînd, se apropiase la o distanță de doi metri. Sousou s-a întors şi s-a uitat la el, foc de supărare : '

— Imbecilule !

— Ce-ați spus ?

— Pleacă de aci ! De ce mă urmăreşti, caraghiosule ! E atîta mare încolo pentru popor. Ce cauți aci ?

— Nimic, madam.

— Să faci glume cu semenii tăi ! Ai să mă faci să chem poliția. Poftim ! Nu poate o doamnă de condiție să-şi facă baia în linişte. Nesăratule !

Timp de zece minute Sousou se bucură de răcoarea apei, după ce reuşise să scape de cei ce o incomodau. La un moment însă, cum se prefăcea că înoată, a încercat să se ridice şi a simțit cu groază că apa în locul acela era foarte adîncă.

Dumnezeule ! Să țipe ? Să ceară ajutor ? Cum însă ? In acele momente critice, ca un fulger i-a trecut prin minte apelul unei vampe de cinema, care într-o situație dramatică asemănătoare a strigat : o, *secur .'... o, secur !*[15]Ecoul acelei sfîşietoare invocații vuia în urechile ei şi a început să țipe :

— *Țecur ! O țecur !...* [2]

Cei care au auzit însă n-au priceput. Cel care mai înainte încercase să glumească cu ea s-a întors şi s-a oprit nedumerit.

— O țecur ! O țecur ! a strigat din nou Sousou cu disperare.

Grupul întreg a avut aceeaşi nedumerire."

— Ce o fi spunînd, bre ?

Acuma însă Sousou se afla serios în pericoi. Atunci a lăsat deoparte amintirile din filme şi s-a apucat să urle :

— Ajutor, creştini, mă înec !

La auzul acestui disperat apel, un domn de vîrstă mijlocie a sărit şi i-a dat ajutor cu multă amabilitate. In cîteva minute Sousou, mai galbenă decît maioul de pe dînsa, se afla pe plajă. Tremura încă.

— Domnule, s-a adresat salvatorului său cu o expresie solemnă, mi-ați salvat viața. Cum vreți să vă răsplătesc ?

— Fii serioasă, madam, a ripostat cetățeanul, nu face nimic.

— Vrei ceva bani ?

— Mulțumesc, madam.

— Ți-e foame, cumva ?

---

[15] în limba greacă : tec uri = topor.

— Mulțumesc. Numai, altă dată, dacă vă înecați, să strigați pe greceşte, pentru că nu înțelege toată lumea franceza şi s-ar putea s-o pățiți rău de tot.

— Cum vă numiți, domnule ?

— Minas Kantakuzinos.

— Sousou Panaiotu.

— îmi pare bine.

— Şi mie la fel. Aveți un nume frumos şi vă felicit. Sînteți aristocrat ?

— Salutare, madam.

Gentilul şi tomnaticul domn s-a îndepărtat de Sousou, întorcîndu-se la grupul său ce rîdea în hohote. Sousou a stat locului puțin timp şi apoi a pornit către cortul ei foarte îngîndurată. Cînd s-a întîlnit cu domnul Ticli- mytiras l-a informat :

— Alex ! Am avut un mic *axidan*[16] la baie. Noroc însă că a apărut în fața mea un domn foarte şic şi binecrescut, care m-a salvat.

— Da ?

— Te rog, pregăteşte-ți maşina, căci vreau să mă întorc la Atena. Mi-e teamă de vre-o aventură cu domnul
acela fiindcă are un nume foarte frumos şi aristocratic !

*

In locul unde şedea şi-şi lua masa grupul salvatorului lui Sousou, un prieten de-al acestuia, Stathopoulos, a izbucnit pe neaşteptate în rîsete.

— Ha, ha, ha...

— Ce s-a întîmplat, Kosta ?

— Ha, ha, ha...

Stathopoulos era un om grăsuț, purta ochelari fumurii de miop, rumen la față, plin de voie bună. Se pornise pe rîs în aşa fel, în timp ce mînca, încît era cît p-aci să se înece. Brusc, rîsul său s-a transformat într-un acces de tusă convulsivă. Se scutura din tot trupul, fața-i devenise şi mai congestionată, ochii i s-au bulbucat şi îi

f

curgeau lacrimile. I-au dat apă, a luat cîteva înghițituri, şi-a revenit, a scos batista şi s-a şters la ochi.

— Ah, ce-am mai rîs !

:— Da' spune-ne frate şi nouă.

— Dragii mei, în sfîrşit mi-am adus aminte unde am mai văzut fenomenul acesta de femeie. De atîta timp îmi băteam

[16] Accident.

capul. Pentru că mi se părea cunoscută figura aceasta. Era într-o zi la „Zonara", cu un uriaş cîine ciobănesc. Ha, ha, ha... Şi zicea că este... *ălevier !*

— *Alevrie ?*

— Cum spuneam, îl avea legat cu un lanț gros şi poza plină de tupeu. Şi dintr-o dată, namila dracului se repede la Flox al Bertei şi ți-l jumuleşte ca pe un pui de găină... Ha, ha, ha !... Este imposibil să vă descriu bîlciul ce-a urmat. Berta scotea nişte țipete de nebună. Tremură din cap pînă în picioare şi strigă la Leles ; el se aruncă în hărmălaie ca să-l scape pe Flox, monstrul se repede la el şi-i rupe pantalonii. Răstoarnă, o masă. Aleargă şi chelnerii. Se bate Leles, se bate Berta, urlă Flox şi cîi- nele doamnei amenință să-i mănînce pe toți. Ah, ha-ha- ha ! Şi culmea comediei este că, pînă la urmă, tot bietul Leles a plătit oalele sparte, pentru că au dat vina pe Flox. Dacă ați fi putut vedea însă, în toată această tragicomică întîmplare, tupeul doamnei !

La o măsuță, sub umbra unei copertine şi avînd marea în față, cei din grup îşi luau prînzul. Aveau multă bună dispoziție şi, pînă să ajungă la fructe, au tot discutat despre doamna ale cărei purtări te făceau să mori de rîs. Erau patru cu toții : Minas Kantakuzinos, prietenul său Stathopoulos, domnişoara Jannet — o vampă indigenă ce îşi da aere, se pare, de femeie seducătoare — şi un alt domn, uscățiv ca o figură de sfînt din icoane, cunoscut al uneia din doamnele ce aveau cortul alături de cel al castelanei din Vuthula. Acesta ştia multe :

— Este mai mult nebună.

— O cunoaşteți ?

— Personal, nu. Doamna Leontiu însă, care stă lîngă ea, pe plajă, îmi este prietenă şi mi-a povestit cîteva în- timplări într-adevăr tulburătoare. Mărturisesc că mi s-au părut cam exagerate. Căci ştiți, domnişoară Jannet, sînt într-adevăr de necrezut. Acum însă, cînd am văzut aces fenomen, le cred pe toate. Este în stare să facă ceea c fantezia dumneavoastră nu îşi poate imagina. Este un ti" unic această femeie. Ştiți ce zic eu ? Să mergem s-o vi zităm la cort pe doamna Leontiu, pentru a savura spec tacolul. Cu siguranță va fi acolo, în apropiere, mada Sousou.

— Ah, da, da...

— Vrei, Jannet ?

— Ah, da, mult...

Da, dorea foarte mult seducătoarea blondă să rîdă. Dealtfel nici nu exista vreo posibilitate mai bună să-şi petreacă după-amiaza grupul lor. Şi pentru că domnişoara Jannet insista să-şi risipească monotonia, s-ar fi dat peste cap toți să-i facă hatîrul.

Aşa s-a şi întîmplat. Insă doamna Leontiu s-a simțit tare prost, săraca, din cauza acestei vizite. Cînd a oprit maşina lui Stathopoulos acolo, aproape de cortul său, şi a văzut că o cantă nişte domni simandicoşi din Atena, s-a făcut roşie la

față de ruşine, pentru că nu putea să-i primească aşa cum cerea poziția ei. Aşa că, timp îndelungat n-a făcut altceva decît să intre şi să iasă agitată din cort, să mai îndrepte cîte ceva, să se scuze pentru lipsuri, străduindu-se să-i convingă cum că la Atena, acasă la ea — la bloc, strada Hippokratis — avea tot confortul şi îşi rezerva plăcerea să-i primească corespunzător, cînd va fi cazul. Avea s-o considere chiar ca o mare cinste şi mulțumire să-i aducă într-o după-amiază domnul Nikos, ca să le cîrîte la pian ! Peste puțin sosi şi cea-laltă doamnă, Hristoforu, deh, a negustorului. Au început, deci, imediat discuția despre Sousou şi cu toții săreau pe scaunele lor de-atîtea rîsete.

— Nu este acum aci ?

— O, lipseşte. Din nefericire.

— Păcat.

Doamna Leontiu era o burgheză bine hrănită, dolofană, cu fața rotundă ca o lună plină. Doamna Hristoforu, soția negustorului, era slabă, cu o figură ascuțită şi vorbea pe nas. Intre ele, seducătoarea blondă Jannet arăta ca o stea de prima mărime. Fiecare îşi avea fasoanele sale şi, tustrele, cea mai grozavă idee despre ele însele.

— Stă mereu aci.

— Da. Uite colo.

— A plecat ?

— Ah, da. Cu văru-său. Cu domnul Alex, cum îi spune. Dar, s-o fi văzut, domnule Kantakuzinos, cum se îmbracă, cum vorbeşte, cum gîndeşte, cum merge ! Nu mai putem de rîs !

Minas făcea haz. Aproape două ore a ținut această vizită. Şi timp de două ore povestiră despre inepuizabilele nazuri ale lui Sousou, ținîndu-se de burtă de rîs, măi ales doamnele. La un moment dat seducătoarea blondă v s-a uitat chiar cu disperare în juru-i, gîndind că, probabil se întîmplase ceva din cauza rîsetelor. Aşa că, a doua zi, cînd salvatorul lui Sousou s-a întâlnit singur cu prietenul său Stathopoulos îşi aducea aminte cu mult haz de extravaganta femeie.

Deodată s-a gîndit la ceva serios.

— Unde au spus că stă ?

— In cartierul Vuthula.

— Şi pe unde vine acesta ?

— Dincolo de Metaxurghio

— Il cunoşti ?

— Cum să nu. în Vuthula şedea un prieten doctor," pe nume Xynos. Este o mahala populară, dincolo de Sfîntul Constantin cel Vechi. Cam aproape de Academia lui Platon. Este cea mai joasă parte a Atenei. Chiar acest Xynos îmi spunea de mult că urma să se mute, cu toate că făcuse şi bani şi casă acolo. Pentru că, ştii, clima este foarte umedă şi iarna inundațiile sînt insuportabile. Este nevoie de barcă pentru* a trece prin noroaie.

— Ştii ce mă gîndesc ?

— Ce ?
— Să facem fabrica acolo.
— Acolo ? în Vuthula ? <
— De ce nu ? Aşa cum descrii cartierul acela, exact asta ne trebuie. Departe de centru, sărăcăcios, dintr-acelea care nu prea dau bătaie de cap organelor statului. Va trebui să mergem să-l cercetăm. Şi dacă ne convine,
dacă găsim, mai ales, clădirea potrivită care ne trebuie...

Kantakuzinos ? Era într-devăr acesta numele său ? Şi-l împrumutase ca să facă impresie ? îl folosea ca un fel de pseudonim monden ? Cine ştie ? Fapt este că Minas era om deştept şi, ştiind cum se poate învirti cineva purtînd un nume sunător, se folosea de el cu un randament cît se putea de mare.

Vîrsta ? Greu de precizat. După amiază, cînd ieşea din casă, proaspăt şi pus la punct — după un somn zdravăn — abia - îi dădeai patruzeci de ani. La orele trei de dimineață, după o noapte pierdută la jocul de cărți, dacă-l zăreai căscînd într-un local din piața Omonia, puteai să-i dai aproape cincizeci şi cinci. îndatoritor la maximum. Şi tot atîta de periculos. Mereu bine dispus, şmecher, foarte abil la jocul de cărți şi la înşelătorii. Avea un trecut agitat şi furtunos, plin de afaceri dubioase şi în loc să se afle, în mod normal, în închisorile Averof — ca toți proştii — deținea un apartament foarte luxos la Kolo- naki, — ca toți şmecherii. Vindea vînt, cumpăra vînt şi era cînd plin de bani, cînd înglodat în datorii. Avea o fantezie bogată, ruşine puțină, dar suplețe multă, spirit inventiv, conştiință zero. Dacă ar fi avut mai multă deş-teptăciune, cu toate aceste minunate calități ar fi putut să fie un escroc de statornică bună reputație, ca atîțiâ alții pe pare lumea îi respectă şi îi stimează. Neliniştit însă şi puțin artist, se pare, el vîna des înşelătoria de dragul înşelătoriei şi, ceva mai rău, avea patima jocului de cărți, ceea ce îi zdruncina deseori temelia finanțelor şi a existenței sale.

Era de statură mijlocie. Purtări galante. Monoclu. Regulile bunelor maniere le juca pe degete şi vorbirea lui era atrăgătoare. Vorbea franțuzeşte, turceşte, englezeşte. Originar era din Constantinopol. A colindat mai multe locuri, cînd ca vagabond, cînd ca prinț. A jucat cărți pe vapoare şi i-a jumulit pe naivi. A jucat prin tripouri. A jucat şi la Monte-Carlo unde, se zice, cîndva, cînd a pierdut totul, s-a văzut nevoit să joace rolul de pompier pe lingă o franțuzoaică aristocrată, al cărei foc erotic timpul n-a reuşit să-l potolească: în acea perioadă, în Franța a fost luat în mod serios drept prințul Kan*?kuzinos şi un ziar i-a publicat un interviu despre cea mai bună metodă de guvernare a popoarelor.

Era deştept. Şi cartofor înnăscut. în fiece moment era în stare să pună la bătaie totul, aşa că se găsea cînd la suprafață, cu surîsul pe buze, cînd la fund, iarăşi surî- zător. Se obişnuise să privească totul ca ceva trecător, admirația şi

disprețul lumii, — salutul respectuos al celor ce-şi scoteau în fața lui pălăria, sau palma acestora, în fond grec isteț, cunoştea psihologia compatrioților săi ştiind că în mediul acesta clima este foarte nestatornică, dimineața se poate să te salute scoțînd pălăria şi seara să te caftească. Cu ochiul său pătrunzător, a observat că o iau mult înainte cei ce sînt în stare să primească cu calm această schimbare şi îşi urma drumul cu sînge rece, fluierînd. Aşa, văzuse mii de pălării scoase cu grabă la trecerea sa, cînd avea buzunarele pline, şi aceleaşi mîini care scoseseră pălăriile, ridicate pentru a-i da palme, dacă avea buzunarele goale. Şi nu se mira sau nu se plîngea vreodată. Avea o politică proprie şi mari succese în lumea femeilor. Jannet, blonda seducătoare de la un cabaret, era ultima sa prietenă, care a înlocuit o doamnă de lume în scurtul ei stagiu. Femeile îi păpau banii cînd avea ; el îi mînca pe ai lor cînd n-avea şi aşa păstra un perfect echilibru în atitudinea ce trebuia s-o aibă față de ele. In general, însă, Kantakuzinos n-a fost prea norocos niciodată. Alții, de aceeaşi teapă, aveau blocuri şi trăiau ca regii. Singurul lucru serios pe care l-a realizat pînă acum era faptul că poliția nu s-a interesat de el şi că avea multe cunoştințe, domni şi doamne, în aşa zisele cercuri ale lumii bune. Din păcate, era cam neatent şi se expunea deseori la pericole de care nu întotdeauna scăpa neatins. Datoriile sale din ultimul timp întreceau de zece ori cîştigurile şi cădea din lac în puț. De aceea, de puțin timp, hotărît să rezolve o dată şi bine problema sa financiară, s-a gîndit — izbucnind în triumfătoare rî- sete — să organizeze o monetărie proprie. Treaba asta îl inspira deosebit şi chiar dacă n-ar fi dintre cele mai bune pe care le-a realizat pînă acum, promitea în schimb emoții mai mari, ceea ce şi căuta agitata lui fire, atît de artistică. Găsise omul de care avea nevoie şi acum se afla în perioada fecundă a marilor sale planuri.

— Prin urmare ? Ce zici ?

— Ideea nu e rea.

— Gîndeşte-te, madam Sousou să devină cauza descoperirii cartierului Vuthula. Există, amice, o economie secretă a forțelor în univers, care condiționează de multe ori cele mai serioase lucruri de existența altora, mult mai comice. Şi aşa, lipsa unora duce la distrugerea celorlalte. Poți să te distrezi de minune şi în acelaşi timp să-ți vezi şi de treabă.

- — Fără îndoială !

— Deci ? Mergem să vedem ?

— Am plecat !

Acum Kantakuzinos a izbucnit deodată în rîs :

— ***O țecur ! O țecur !***

Era un om plin de voioşie. * ^

— Te-ai întors, mă zarganã ?

— Panaiotaki, fără efuziuni.

— Te-am dorit, bre !

— Fie, dar reține-te.

E adevărat că Panaiotakis o dorise. Şi-a deschis brațele larg şi mîinile sale lungi făceau un cerc imens, ce tremura de bunătate şi dragoste. Sousou s-a lăsat în voia lui şi cele două mîini s-au împreunat în jurul corpului ei de zarganã. Două pupături au răsunat zgomotos pe obrajii ei şi castelana din Vuthula s-a retras cu o uşoară emoție.

— Eşti şi nebărbierit..,

— Stai, zargana mea.

— Mersi.

— Te-am dorit, mă, Sousou, na! pe Dumnezeu îți spun. M-am obişnuit cu tine, na ! Goală mi se părea casa.

Bre, zargana mea... Ai căpătat şi puțină culoare, ți-a folosit schimbarea aerului. Şi adicătelea ? Cum ai petrecut ?

— Grozav !

— Era sindrofie bună ?

— Doamne cumsecade. «

In ziua aceea, prima de la întoarcere, Panaiotakis s-a întrecut pe sine cu atențiile, iar Sousou s-a purtat cu el cit putea mai delicat şi mai cu grijă. Era însă fatal ca astfel de drăgălăşenii între ei să țină* atît cît țin şi trandafirii

Odată cu întoarcerea castelanei din Vuthula, în mahala s-a iscat din nou tămbălăul. înaltei sezoniste nu-i era greu să povestească vecinelor cît de admirabil a petrecut, ce cunoştințe legase, ce de aristocrație cunoscuse, ce de excursii a făcut, ce de *bain-mixt,* de baluri şi petreceri, ce de cărți şi de rulete, bărci şi automobile, flirturi şi *garden- party-uri* şi cîte şi mai cîte. Incidental, făcea şi afirmația, cică, a preferat pînă la urmă litoralul acela, deoarece a convins-o un ambasador că era mai bine acolo.

— Şi acum *rantre.*[17]

— Adică-?

— *Rantre,* amărito. Dar ce tot spun eu. De unde să aveți voi idee de aşa ceva. Cînd cineva se întoarce dintr-o aleasă vilegiatură este *rantre. Sezon,* înțelegeți ?

Unde auzise acest cuvînt ? Nu se ştie. Oricum, castelana din Vuthula îşi făcea reintrarea cu tam-tamul obişnuit al lumii bune, prinzînd din aer cuvîntul şi continuînd cu interminabile poveşti, legate de isprăvile sale din vacanță — întocmai ca şi marile modele-cunoscute de ea. Sousou avea înnăscute multe din obiceiurile aristocrației.

[17] *Rentree :* întoarcere.

Reîntoarcerea coincidea cu toamna şi avea noroc că timpul o ajuta, cu toate că era cam devreme pentru solemna reîntîlnire a mondenilor. Numai că cerul a exagerat puțin şi a fost scris că acei nori poetici, cărora Sousou le ura bun venit cu o nobilă melancolie, s-au întrecut cu gluma.

Trecuseră deja trei zile şi în a treia zi, după-amiază, a început să plouă tare. Sousou urcase grijulie scările palatului său subteran, ca să vadă. Cum a deschis însă uşa, un vînt puternic, însoțit de un val de ploaie, i-a udat fața. S-a retras şi a închis-o cu zgomot.

— Ce vreme !

Apoi, foarte enervată, s-a apropiat de patul în care Panaiotakis, vîrit sub plăpumi, pentru motive uşor de înțeles, nu îndrăznea să-şi arate nici nasul.

— Ce-ai pățit, nevastă ?

— Lasă-mă-n pace ! Scoală-te, prostule, este sezonul cînd încep vizitele, ca să "se povestească impresiile la ora ceaiului. Scoală, să nu ne vină vreo vizită şi să te vadă aşa cocoloşit, că ne facem de rîs. Am invitat pe doamna Leontiu şi pe doamna Hristoforu, pe care le-am cunoscut în vacanță. Poftim situație ! Domn de condiție şi îmi stă înfofolit în plăpumi, la ora pentru vizite.

— Cine e doamna Leontiu ?

— O doamnă binecrescută.

— Şi cealaltă ?

— La fel. Doamna Hristoforu, a negustorului.

Panaiotakis a scos puțin capul din plăpumi, a auzit că afară era prăpădul lui Dumnezeu, s-a vîrit din nou în pat murmurînd :

— Afară toarnă cu găleata, bre, zarganâ ! Cine să vină să-ți facă vizită ? Ți-a trecut cumva prin cap ideea că lumea are mințile tale ? Aprinde puțin mangalul, să vedem ce ne facem.

Sousou s-a făcut foc :

— Mangal ?

— Desigur, mangal !

— Țărănoiule ! Un domn cumsecade nu tremură aşa ca un cîine !

De sub plăpumi s-a auzit o voce ca de pe lumea cealaltă :

— Şi cine ți-a spus, bre, că sînt domn cumsecade ? Hei, mă, mi se pare că îți trebuie o cămaşă de forță !

Mîniată la culme, Sousou a închis uşa dormitorului şi a intrat în *salon.* Acolo, s-a aşezat pe *divan,* a tîrît lîngă ea măsuța cea mîncată de cari şi i-a ordonat servitoarei să-i aducă ceaiul. Şi-a aprins o țigară şi, suflînd fumul în rotocoale, îşi aducea aminte de frumoasele clipe petrecute în vilegiatură şi mai ales de domnul cu distinsul nume, care a salvat-o de la înec.

A şoptit :

— Kantakuzinos !

Şi apoi :

— Ce nume frumos !
După puțin :
— Este din aristocrație ! - .
Şi din nou :
— Mult mi-a plăcut omul acesta !

Reveria a fost întreruptă de servitoare, care, aşa cum era, neîngrijită, a intrat cu zgomot, aducînd ceaiul. A go- nit-o la bucătărie şi a luat în mînă o carte în limba franceză. Aşa s-a cufundat în cititul cărții, avînd alături un pahar de ceai, crăpat, din care îşi sorbea cu gesturi rare şi aristocratice ceaiul. O, după astfel de tabieturi, castelana şi-ar fi dat şi sufletul. Nu-i plăcea numai ostentația. în adîncul ființei sale, simțea dorința pentru o viață aleasă şi ştia că astfel de lucruri într-o zi cu ploaie — cartea, ceaiul, versurile şi melancolia — sînt foarte *en-vogue.* [18]De^aceea, a murmurat :

O, l-automne,
monotone
violon, c'est
le ton !'

Afară însă vremea se înăsprea Din nefericire, Sousou nu se găsea în vreun apartament la Kolonaki, unde cineva poate să cadă în melancolie poetică, uitîndu-se la furtună ca la un spectacol estetic. Palatul era la subsol şi pe afară furia rîulețului care se formase în stradă începuse să devină din ce în ce mai amenințătoare. Şi iată că deodată — oh, ce dezastru ! — peste *violon* a pătruns în subsol, prin uşă, un văl de apă tulbure, inundînd coridorul. Sousou a sărit în sus.
— Panaioti !
— Ce-ai pățit iarăşi ?
— Apă !
— Unde e ?

[18] Ila modă.
— O, toamna, /monotonă/vioară,/ ăsta e tonul !

— Vine inundația.

— Apucă găleata !

— Eu ? Asta mi-ar lipsi. Să vină doamna Leontiu şi să mă vadă cărînd apele ca orice femeie din Bythula, cînd li se îneacă pivnițele ! Cu siguranță că nu ți-e bine !

între timp, apa năvălea în subsol cu amenințări sumbre. Sousou era enervată. Nu o neliniştea atîta pericolul şi nici pagubele. îşi aducea însă aminte de acele nenorocite ființe din Vuthula, cînd li se irrundau subsolurile, cum începeau să țipe, cărau apa cu gălețile, se trăgeau clopotele la Sfîntu-Gheorghe şi se gîndea cu groază la dimensiunea dezonoarei ce o aşteptă.

Pentru prima dată i se întîmpla această calamitate. Se săpase pe stradă, pentru reparații, tocmai în dreptul casei lor şi apele, dînd de piedica pămîntului îngrămădit, năvăleau în subsolul casei cu o putere ce creştea mereu. în trecut, această nenorocire se abătea regulat, toamna şi iarna, prin casele bietelor femei ce locuiau în subsolurile mizere. în astfel de dramatice situații, de fiecare dată Sousou ieşea la fereastră şi şoptea copieşită :

— Sărmanii oameni !

Acum însă soarta nemiloasă a asmuțit contra ei stihiile naturii, chiar într-un moment cînd era gata să întîmpine toamna cu toate onorurile aristocratice, — versuri, melancolie, reverie.

. — Sousou !

— Spune.

— Lasă fasoanele ! Deschide uşa şi strigă după ajutor ! O să ne înecăm aci în subsol.

— Eu să strig ajutor ? Nu eşti sănătos la cap, Panaioti ! Asta ne-ar lipsi, să afle lumea că avem inundație !

Panaiotakis a sărit din pat îngrozit şi aşa cum era, în izmene, se pregătea să alerge spre uşă. însă Sousou i-a luat-o înainte, a închis-o şi a ascims cheia.

— Ce faci, mă ?

— VZa.r ![1]

— Ce *vlax* şi *maps,* bre zargană, nu vezi ce de apă vine ? Stai să strig după pompă, îți spun, că ne înecăm.

Sousou tremura toată de necaz :

[1] Prostule ! (în limba greacă).

80

— Pompă ! Asta ne-ar trebui acuma ! Să vină pompa la uşa noastră, să se strîngă lumea ! Aşa cum vedem în mahalalele de săraci !

Apa însă năvălea puh6i în subsol. în scurt timp, se făcuse o adevărată mare. Sousou, cu toate că a avut inspirația să-şi pună şoşonii, s-a văzut nevoită să se refugieze pe divan. Aspectul pe care îl înfățişa casa era tragic. Pe apele tulburi aici plutea un scăunel, colo era luată de curent cartea franțuzească de versuri, mai departe înota măsuța cu diferite flecuştețe, fotografii şi bibelouri. S-a dus dracului *fasamenul,* o rachetă sta imobilizată pe apă într-un colț, o blană de vulpe jumulită era luată de vîrtejul apei şi pe coridor curentul luase ciorapii de mătase găuriți ai lui Sousou, — de o sută cincizeci, mă rog !

Nenorocirea era atît de mare încît nu era timp de glume. Față de amenințările manifestate de Panaiotakis, Sousou a încuviințat să ceară ajutor ca „sinistrată", — vai ! Se îngrijise însă s-o ceară cît mai demn. Şi-a aranjat repede părul, şi-a dat buzele cu roşu, a aruncat o privire în oglinda crăpată şi pleşcăind prin apă pînă la genunchi, a ajuns la uşă. Izolat pe pat, precum Robinson în insula lui, Panaiotakis era în aşteptare, cînd o auzi pe Sousou strigînd :

— Doamna Panorea !

Nici suflet de om.

— Doamna Panorea !

Tăcere.

— Doamna Panorea !

Strigăt în pustiu. Ferestrele doamnei Panorea erau zăvorite. Şi cum Sousou o striga cu cea mai aristocratică manieră — cu voce joasă şi rară — nici nu era speranță să fie auzită vreodată. Panaiotakis devenise fiară acum. Amenința că iese pe stradă aşa cum era, in izmene, ca să strige. Față de acest îngrozitor pericol, ce era să o expună pe castelana din Vuthula la un ridicol fără precedent. Sousou s-a văzut nevoită să majoreze decibelii vocii sale. în acest fel, din fericire, vecina a auzit-o şi fereastra de vizavi, în sfîrşit. s-a deschis. #

— Ce-ați pățit, madam Sousou ?

— Bună seara.

— Bună seara. Vi se întîmplă ceva ?
— O, nimic. Fleacuri.
— Adică, doriți ceva ?
— Ei ! Mai nimic ! Vă rog, anunțați un instalator.
— De ce ?
— A plesnit garnitura țevii de la baie şi s-a scurs puțină apă.

Acum Panaiotakis şi-a pierdut orice urmă de răbdare. Dintr-o dată l-au văzut fugind pe scările subsolului şi urlînd :

— Care garnitură, bre, zargană ! Ajutor ! Ne înecăm ! Chemați pompierii ! Sunați clopotele !

La aceste strigăte, toți vecinii şi vecinele au ieşit din case. într-o secundă, tot „azilul săracilor" s-a adunat în fața casei lui Sousou şi s-a format alaiul bulendrelor, în frunte cu doamna Panorea.

— Măi, măi, vai de ea !
— S-a înecat Sousou.
— Telefonați la pompieri !
— S-a dus, au luat-o apele pe castelana !

în astfel de momente dramatice, Sousou s-a ridicat deasupra mizeriei realității. Şi cum trăia în culmea evenimentelor, şi-a realizat cea mai demnă atitudine din viața ei. Şi-a îndreptat corpul, a ridicat sus capul şi, uitîndu-se la femeile din grup, a zis :

— Femeiuşti sărace !

Apoi s-a întors către Panaiotakis :

— Ce-ai pățit, Panaiotaki ? Du-te, băiatule, să-ți serveşti ceaiul !

Iar către cealaltă lume :

— Cit priveşte pompele, să le chemați pentru casele voastre, bulendrelor !

Din fericire însă, pompierii sosiră peste puțin timp. Altfel ar fi fost pierdută nobila şi grandilocventa castelană.

*

Ce umilință ! S-a scurs o săptămină întreagă de la dramaticele întîmplări din ziua aceea groaznică şi Sousou era imposibil să-şi revină din şocul tragicelor peripeții prin care trecuse. Singura împrejurare fericită a fost aceea că mahalaua, în momentele acelea, a arătat față de ea sentimente de simpatie, străduindu-se s-o ajute din toată inima. Cînd au văzut în ce hal se afla, vecinele nu s-au gîndit nici o secundă să rîdă, ca altădată. Dar castelana din Vuthula, care a acceptat ajutorul lor sincer, a considerat după aceea că umilința ei era încă şi mai mare şi i-a fost imposibil să suporte toată acea tristă poveste a inundației. Cînd îşi aducea aminte de cîrdul bulendrelor care năvăliseră în subsolul său aristocratic, de puştimea care intrase în salon, de pompa ce s-a oprit în uşa casei, se simțea cuprinsă de o grea melancolie.

Au trebuit să treacă cincisprezece zile, ca să-şi regăsească prestanța. Iar la aceasta a contribuit un eveniment de necrezut. într-o dimineață, trecînd prin fața casei altădată a doctorului Xynos, a rămas stupefiată văzîndu-l pe Kantakuzinos. A tresărit. Nu-i venea să-şi creadă ochilor, înghițea în sec. Făcînd apoi un mare efort, a reuşit în cele din urmă să-şi regăsească calmul.

— Dumneavoastră aci ?
— Cum vă simțiți, madam ?
— Mersi. Domnul Kantakuzinos, mi se pare...
— El în persoană, madam.
— îmi pare bine. Cum aşa, p-aci ?
— Dar, aici stau, madam.

Pentru prima dată în viața ei, Sousou a căscat atît de mari ochii săi de aristocrată, pe care totdeauna îi ținea închişi pe jumătate.

— Aci ? De cînd ?

— De cîteva zile, madam. Uite în casa asta... îmi place cartierul acesta. Este linişte şi eu am nevoie de linişte absolută. Dealtfel, fac nişte studii în legătură cu Academia lui Platon şi caut să fiu aproape. Şi dumneavoastră stați aici ?

— Aşa ceva...
— Ce coincidență !
— *Vraman !*[1]

Conversația lor n-a ținut decît un minut. Pentru că în acel moment a sosit o maşină şi Kantakuzinos a urcat în ea. după ce a salutat-o scoțîndu-şi pălăria cu o adincă ple-

» ***Vraiment:*** într-adevăr.

căciune. Sousou a rămas loculufşi se uita vrăjită la maşini ce se îndepărta. Nu-şi credea ochilor.

El acolo ! Acum, deci, Vuthula dobîndea în sfîrşit un om ! Un domn. Un aristocrat. Adică, un om de lume. Un om la locul lui. Un aristocrat, deci, cu care se "putea înțelege. S-o înțeleagă şi să-l înțeleagă, drace ! Să-l invit< acasă şi să-i întoarcă vizitele, potrivit cu mult doritele ş consacratele reguli ale vieții mondene a lumii binecrescute după care aşa de mult tînjea sufletul său.

In sfîrşit ! Nestăpînită i-a fost bucuria şi simțea că în fața ei se deschideau larg orizonturi trandafirii. Aşa de tare a cuprins-o emoția, încît toată ziua a avut în faţM imaginea lui Kantakuzinos, salutînd-o reverențios cil pălăria. Şi de atunci nasul lui Sousou sui către ceruri. Oriunde sta şi oriunde se afla, vorbea numai de Kantakuzinos, manifestînd o atitudine îngăduitoare față de toți ceilalți.

într-una din zilele acelea, Jorj, bine dispus, i-a aținut drumul.

— Madam, i s-a adresat, îmi permiteți ?

— Spune, necăjitule !

— Duminică mă însor.

— Da ?

— Aşa că, adică, madam, înțelegeți cită onoare şi bucurie aş simți să luați parte, adică, la nuntă. Tot aşa s-ar bucura şi Katinița. Ştiu că nu faceți vizite la vecini, insă pentru Jorj-, desigur, se va face o excepție.

— Unde vă faceți nunta ?

— Acasă la mine.

— A ! La azilul săracilor ?

— Da, sigur...

— Pardon. Dacă nu mă*va invita domnul Kantakuzinos, vă voi onora cu plăcere. Insă, mai degrabă cred că nu, deoarece începe sezonul vizitelor. In orice caz, îți urez „roade bune".

Pe bărbier îl apucaseră furiile. Şi n-a insistat mai mult. Dar nici Sousou n-avea chef să discute mai mult despre nunta lui Jorj. în acel moment era preocupată de o treabă serioasă, de mutatul la etaj. Problema aceasta era foarte urgentă. După ce s-a mutat de la etaj familia Tsaruha. castelana din Vuthula a hotărît să se instaleze cit mai degrabă, numai şi numai pentru Kantakuzinos.

Treaba asta ii domina acum gîndurile şi se temea de un lucru. Ca nu cumva Kantakuzinos să. se hotărască să-i facă vreo vizită şi s-o găsească în subsol. O apuca panica. I se părea ceva îngrozitor să primească un aristocrat în hruba aceea

mizerabilă, care cu cîteva zile mai înainte a fost inundată aşa ca cea mai dărăpănată casă din Buthula. De aceea, s-a grăbit să preîntîmpine catastrofa.

Ah, mutatul ! în cronica Vuthulei ziua aceea a fost cea mai revelatoare şi de aceea cronicarul crede că n-are dreptul s-o consemneze numai cu două vorbe. în mahala, dealtfel, faptul a provocat un interes acut şi pe bună dreptate inimoasele vecine s-au instalat din vreme pe la observatoarele lor — la porți, ferestre şi pe drum. Deoarece, pentru prima dată se aşteptau să se arate public şi cu pompă lucrurile lui Sousou, pe care le aşezase cu măiestrie în obscuritatea subsolului, astfel că niciodată n-a reuşit vreunul să le admire în glorioasa lor mizerie.

Doi oameni simpli, voinici şi de ispravă, veniră să preia delicata misiune a mutatului. Şi după nesfîrşite indicații din partea lui Sousou, despre felul cum trebuia să se umble cu lucrurile, a început transportul lor, sub rîsetele reținute ale „bulendrelor" din Vuthula, a căror „şefă" se instalase la fereastră, ca bătută în cuie. Întîi a fost scoasă masiva sufragerie. Aceasta se alcătuia dintr-o masă din scînduri, căreia al patrulea picior, proptit provizoriu la locul său, îi căzuse odată cu ridicarea ei şi era transportat pe umărul unuia din oameni, spre marea indignare a lui Sousou. Cinci scaune completau mobila sufrageriei, adevărate mostre. Unele cu paiele scoase, altele cu stofa roasă, altele cu picioarele cam sfărîmate. în semiîntunericul din „marea sufragerie", aşezate cu măiestrie scenică de Sousou, făceau oarecare impresie. Cînd au fost scoase însă la lumină, aspectul lor era jalnic.

— Acum, să luați salonul.

— Da, madam. Unde e ?

— Uite, acesta ! N-aveți ochi ?

— A... Asta e salonul ? Pardon, madam, dai' e puțin cam curios...

Salonul consta, întîi, dintr-o canapea, — acea canapea faimoasă, adînc rănită pe la mijloc, acolo unde Panaiotakis

era obligat să şadă în zilele „marilor primiri", ca să nu sj vadă gaura. Apoi mai era o măsuță joasă, scîndură şuti la sută ; obiect de valoare după Sousou, vechitură bună d aruncat, după Panaiotakis. Unul dintre oameni a înşfăcat-* de un picior cu vădită impietate, ceea ce a făcut-o pi Sousou să devină fiară.

— Aşa se iau astfel de lucruri ? Acum ați venit de ÎS țară ? Animalelor ! Nu respectați averea altuia. Tu, ălf înaltu, vino aci... Ia aceste *scambo.*

— Care ?

— Aceste *scambo.*

— Unde sînt !

— Creştine, ai chiorît ? Omul nu era orb, însă îi era greu să-nțeleagă. Sousou)

denumea „scambo" două scaune scunde, din scîndură albă, din acelea pe care le folosesc bătrînele ca să se aşeze pej prispă. Apoi le-a dat dispoziție să ia suporturile de flori, două trepiede lungi cît toate zilele, despre care nu se ştia la ce erau de folos şi cu ce scop au fost făcute. '

— Luați această toaletă !

— Ciubărul? *

— Ciubăr eşti tu cu tot neamul tău, idiotule ! Ia repede toaleta ! Cu băgare de seamă, inconştientule ! Şi tu, vino aci. Ia această *veioz !*

— Unde-i ?

— Nu vezi, prostule ?

— N-unjura, cucoană, te rog ! Mata ai cîte un nume la fiecare. Să ni le arăți totodată ca să pricepem...

Veioz era un pahar plin cu nişte ulei şi cu fitil la mijloc. *Dormez* era ceva nedefinit, ceva ce se asemăna cu o ladă. Fiecare mobilă era pentru bieții oameni şi o surpriză. Le ridicau cu cel mai mare respect posibil, le țineau cu toată atenția ce le-o impunea datoria lor profesională, însă cum le urcau pe scărița subsolului, ca să le ducă la etaj, de jur-împrejur se auzea rumoare şi rîsete înfundate :

— Bre, bre, bre !

— încet, kir Tanasaki să nu le spargi.

— Ooooo !

— Măi, rîioasa, care face pe aristocrata. Ca şi cum nici atîta n-are, să-şi ia o mobilă ? Da' ale mele, doamnă Panorea, sînt de o mie de ori mai bune, veni-i-ar rău să-i vină !

Preocupată însă, cum era, de marea operație şi destul de enervată de această prezentare analitică la lumina zilei a lucrurilor pe care ani de zile le acoperise binefăcătoarea obscuritate a subsolului, Sousou nu vedea ce se întîmplă afară şi nici n-auzea comentariile.

— Desfaceți acum divanul.

— Cum să-l desfacem ?

— Cu atenție !

„Divanul" era o mobilă compusă din"multe părți. Cînd oamenii au tras cuvertura de pe divan, dedesubt a apărut un maldăr de boarfe. Sub ele se aflau trei scînduri lungi. Iar scîndurile erau aşezate în dreapta şi-n stînga pe două lăzi.

— Acuma luați *servanta !*

— Care o fi !

— Doamne, ce țopîrlani ! O să plesnesc astăzi. Ia spune-mi, tu, lungane, e prima dată cînd faceți o mutare ?

Poftim *servanta !*

Sousou le arătă o mobilă neagră şi înaltă, cu polițe, care cu cincizeci de ani în urmă a fost, probabil, o etajeră. Apoi a ordonat să ia *termosimfonul,* care nu era altceva decît o tingire lunguiață. După aceea, a ordonat să fie ridicate „tablourile de pictură", nişte litografii care înfățişau pe Genoveva şi pe Otello şi una, „Vînzătorul pe bani gheață", pe care de mulți ani o avusese Panaiotakis în prăvălie.

— Atenție la vaze !

— Nu fi îngrijoară, kera-mu.

— Sînt japoneze.

Au fost transportate apoi patul, „micul bar", sticlăria, „argintăria" — cuțite, linguri şi furculițe ruginite — şi încetul cu încetul s-a golit tot demisolul aristocratic, cu nesfîrşitele sale boarfe, pe care cu siguranță că nu le mai găseai în nici o altă cocioabă din Bythula.

Ultima care a părăsit „locuința" a fost Sousou. Cînd a văzut vecinele înşirate pe stradă urmărind în toate detaliile borfăraia, a ridicaf capul în sus şi a zis :

— Scîrbosul de el !

— Cine, doamnă Sousou ?

— „Rythmos". Mi s-a spus că îmi vor trimite astăzi mobila nouă şi uite că nu se arată încă, neisprăviții ! Poftim, să ți se mai spună să comanzi mobila ia manie m- gazine !

După aceea a întors spatele, a urcat maiestuoasă scări noii locuințe şi a închis uşa cu zgomot, în nasul bule drelor.

*

A avut loc un eveniment de seamă şi merita să fi sărbătorit aşa cum se cuvenea. Se însura Jorj. încăperi" casei kerei Marika de la „azilul sărăntocilor" se scăldau î lumina becurilor de 60, — cele de 25 volți intraseră î lăzi. Vuthula se găsea în zodia marilor bucurii şi chefuri Masă. Lume. în acea seară, mirele poza cu seriozitate Costum negru, cămaşă albă, papion alb la gît. Păr ondulat ce pornea liniştit în valuri de pe frunte şi urca zglobiu către creştet. -Mustăcioară. Şi vorbele numărate. Toate îl trădau emoția. De glume, — nici pomeneală ! în culmea fericirii, mireasa. Rochie albă, sclipitoare. Flori de lămîiță. Ochii în pămînt. Surîsuri decente. Stătea alături de mire, în capul mesei de nuntă şi de jur-împrejur se afla toată Vuthula. Paharele se ridicau pline şi se coborau goale. Miini grăbite prindeau stacanale şi gîl-gîl, licoarea aluneca pe gîtlejuri.

— Să trăieşti Jorj !

— Sănătate !

— Să trăieşti Katinița !

— Sănătate, bucurie...

Petrecerea luase repede proporții. Şi trebuie să arătăm că în acei din urmă ani nu se pomenise vreo altă petrecere unde cheful să fi atins asemenea accente puternice, ca la acesta ce s-a încins acum, în modestele încăperi ale „azilului". De trei ori fericiți, socrii. Iată-l pe Aristidakis,. tatăl mirelui, cel cu mai multe meserii, alături de cuscră-sa kera Ana, căreia cei cincizeci de ani ai săi astă-seară i se păreau uşori, ca de puf.

— Cuscră...

— Poftim, cuscro...

— Prea multe ți-ai pus în gînd cu bărbatul meu astă-seară. Fă-mi plăcerea să nu mi-l zăpăceşti pe ramolit.

ţj-a nevasta lui kir Aristidakis şi fericita mamă a lui Jorj, kera Marika, limbuta, care de mult uitase certurile cu kera Ana şi o tachina în glumă, în timp ce servea, cu ajutorul domnişoarei Matula, friptură la cuptor dintr-o imensă tipsie. Cu toate că îa început s-a servit un munte de macaroane — pentru orice eventualitate **— care** au dispărut în cîteva secunde, invitații luau în farfuriile lor bucăți enorme de carne, cu oarecare nervozitate. Poate de frică, e adevărat, ca nu cumva porțiile nuntaşilor să fi fost calculate greşit.

— Panaiotaki, nu mănînci ?

— Cum ! Mă rog, kera Marika..7

— Lasă, acum !

— Mănînc, kera Marika.

— Te văd, că n-ai chef. Dacă lipseşte de lîngă tine madam, nu te simţi bine. Vezi însă, că dumneaei nu catadicseşte să petreacă cu sărăcimea.

Această reuşită observaţie din partea kerei Marika a fost primită cu rîsete, fapt care l-a pus în încurcătură pe Panaiotakis. într-adevăr, castelana din Vuthula n-a socotit că ambianţa aceasta ar fi potrivită pentru „ieşirea" sa. Dealtfel, cu ocazia discuţiei pe cere a avut-o cu Jorj, cînd a vrut s-o invite la nuntă, asta a lăsat să se înţeleagă ; iar bărbierul a luat notă de refuz, ca să se răzbune. Numai că, astă-seară, ţinînd seamă de împrejurare, s-a mărginit să-şi mîngîie mustăcioara cu tîlc, şoptind în tonul său caracteristic : „socoteala din urmă este cea mai bună".

— Ce-ai spus, Jorj ?

— Nimica, Panaiotaki.

— Ai mormăit ceva.

— Despre morţi!

Din nou rîsete. Poziţia lui Panaiotakis, care avea înalta cinste să o reprezinte şi pe aristocrata de nevastă-sa la acest eveniment fericit din mahalaua lor, a devenit şi mai dificilă. De ce însă aveau pretenţia să-i onoreze Sousou în persoană ? De atîţia ani sta în acel cartier şi, totuşi, niciodată n-au văzu t-o să petreacă cu „bulendrele". Şi aceasta „deoarece pe la petreceri oamenii de jos se cher- chelesc şi ţine-te apoi de dînşii".

Ce păcat ! Era atît de aleasă reuniunea de astă-seară ! Cronicarul vieţii mondene din Vuthula ar fi putut să-şi noteze prezenţe seducătoare, foarte *smart* 1 precum, bunăoară, domnişoarele Elenița şi Vangheliţa, frumuseţi fatale, comorile lui kir Dimitrakis Hlempas, care străluceau de frumuseţe şi goliseră — să le fie de bine — farfuriile de macaroane, cu o iuţeală electronică. Una purta decolteu negru garnisit cu lame, cealaltă — roşu de seară cu aplicaţie de alb, — cam prost dispusă pentru că la prima îmbucătură i-a picat pe piept grăsime de la mîncare, fapt atribuit deochiului lui kir Antonakis. Pentru ambele — domnişoara Matula era o „tipă" destul de greoaie — la fiecare dans era luptă mare între cei mai buni dansatori ai serii, care cu exhibiţiile lor la tango şi *hasâpico* [19] provocau justificate visuri multora dintre fetele din Vuthula.

---

* Dansul măcelarilor.

La această remarcabilă reuniune nu exista orchestră. Şchiop şi chior, Karamiţeas, fost posesor al unei caterinci, venise cu gramofonul, şi s-a instalat într-un colţ, unde îşi aşezase instrumentul cu o uriaşă pîlnie, albastră la culoare, din care săltau cînd melodii răguşite de pahar, cînd languroase tangouri.

— Domnişoară Vangheliţa, îmi acordaţi acest tango ?

— Iarăşi, domnule Frixo ?

— Sînteţi, adică, obosită ?

— Aşi ! Dar mi-aţi strivit bătătura adineauri şi dacă se va repeta, mă supăr.

Kera Dimitrena se umfla în pene pentru succesul nebun al fetelor ei, care radiau cînd auzeau muzica de tango şi li se întunecau feţele cînd răsunau cîntece de inimă albastră. Trebuia notat că, la sfîrşitul fiecărui dans, pitorescul muzicant Karamiţeas lua o placă de gramofon în mînă, ca să facă chetă, „pardon, pentru muzică". La orele unsprezece noaptea, petrecerea s-a încins în asemenea măsură, încît s-a ajuns ca domnişoara Niţa — zisă „Mătură-de- tavan" — să cînte pentru prima dată în faţa unui atît de numeros auditoriu :

Singele glrlă l-am vărsat, picătură nu
rămîne — e — eeeece ! amân ! amân !
amăaan ! amân !

— Bravo, Nita, bravo !

— Să ne trăieşti, privighetoareo !

— Cu astea l-ai zăpăcit pe Mişto Yavasis, care se topeşte stînd după gratiile închisorii, săracul !

Aluzie deplasată la nefericita întîmplare din primăvară, care, totuşi, se vede că o flatase pe naiva fată-bătrînă, dacă judecai după surîsul ce i-a apărut pe buze, în vreme ce-şi lăsa-n jos capul ruşinată. Un observator atent avea să perceapă încă şi un uşor oftat, ce i-a scăpat discret de la inimă.

A fost scris, însă, ca cel mai mare succes din seara aceea să-l aibă Panaiotakis. Pînă la un punct, trebuie să recunoaştem, bărbatul lui madam Sousou a respectat cu credinţă verbalele şi categoricele dispoziţii ale nevesti-si.

— Panaioti, i-a spus, îţi permit să mergi singur şi să o reprezinţi şi pe doamna ta, dar bagă de seamă ! O să stai ca un domn şi îţi vei respecta poziţia de patron demn. Şi să nu iei parte la discuţiile nesărate şi la glumele grosolane ale gloatei, care încep să spună vulgarităţi despre nevestele lor. Iar dacă au să întrebe de mine, am migrenă.

— Bine, în regulă.

— Şi, mai ales, doresc să fii temperat şi să discuţi serios şi dacă vor cînta trivialităţi, să nu deschizi gura, iar dacă vor

dansa *hasapiko, zebekiko* şi de-astea, precum obişnuiesc tipii de la mahala, tu să nu te mişti de pe scaun. Mă-nţelegi ? Şi nu, cum te vei afla acolo — „a dat cîinele de cîinărie, i s-a umplut inima de bucurie" — să iei parte şi să te scoli să dansezi astfel de stupidităţi, căci sînt în stare să dau divorţ.

— Mă scoţi din sărite, Sousou...

— Auzi ce-ţi vorbesc ?

— Am auzit.

— Nimic altceva şi gata. Şi nu uita că de aci aud tot ce se petrece în „azil", că şi pîs de-ai zice, am să, te-aud !

Pînă la al cincilea pahar, Panaiotakis se simţea bine. îşi aducea aminte de toate astea şi nu voia să-i facă necazuri nevesti-si. La al şaselea pahar însă, începu să se foiască neliniştit. La al optulea, ochii începeau să-i lucească. La al zecelea, obrazul său căpătase tonuri de euforie. La al doisprezecelea, l-a apucat o dulce ameţeală şi inima i se umplea de dorinţe, în timp ce picioarele şi mîinile îi vibrau de o misterioasă putere, ce căuta să erupă.

în momentul acela critic, în care elementul bahic şi-a produs efectul, a răsunat la gramofon cîntecul lui Bohori. Furtuna care izbucneşte pe neaşteptate nu aduce atîta răvăşeală cîtă au adus în sufletul lui Panaiotakis ecourile grave ale acestui *zebekiko,* care i-au izbit auzul. A sărit în sus şi şi-a aruncat haina, ca şi cînd l-au împins rafalele unui vînt, a cărui putere a împrăştiat recomandările lui madam Sousou, ca pe nişte frunze de toamnă. La această neaşteptată ieşire, au răsunat puternice aplauze.

— Bravoooo !

— Să trăieşti, Panaiotaki !

— Să ne trăieşti, leventule !

Panaiotakis era un om de patruzeci şi cinci de ani. Dar corpul său săvîrşit, în care cîntecul lui Bohori a trezit amintiri din tinereţe, a căpătat subit mlădiere de efeb. Şi-a întins mîinile în aer, una mai sus, cealaltă mai jos. Capul întors spre stînga, înclinat în jos. Privire adîncă, părul căzut pe faţă. Picioarele se îndoiau, se ridicau încet, reveneau la pămînt brusc şi după aceea făcea iarăşi cîţiva paşi reţinuţi, atît de ritmici de credeai că încarnau toată substanţa muzicii. •

La început, dansul lui Panaiotakis semăna cu impetuoasa dar înceata mişcare a mării liniştite, pe suprafaţa căreia melodia lui Bohori ridica imperceptibile valuri. Încet-încet însă, pe măsură ce se întărea cîntecul şi era însoţit de vocile şi aplauzele tuturor, talentul lui Panaiotakis căpăta valenţe de exaltare dionisiacă :

— Hopa !

— Să trăieşti, *palikari!*

— Hop, hop-hopa !

— O viaţă avem !

Entuziasmul stîrnit de Panaiotakis era aşa de mare, încît însurăţeii au uitat de tandrele lor giugiuleli, glumeţii au lăsat de o parte spiritualele lor tachinări, înfometatul Aristidakis a dat deoparte friptura, kir Antonakis, filozoful, bătea cu nestăvilită forţă din palme şi chiar şefa grupului „bulendrelor" din Vuthula, doamna Panorea, cînta la unison cu ceilalţi, pe un ton de dramă wagneriană, strofele ce aminteau de peripeţia acelei istorice păţanii pe mare, a bietului Bohori :

Haide, că i-o făcură pe vapo-
o-or 1 haide, cinci sute îi
luară numai talira şi groşi...

Participarea aceasta din tot sufletul, a bărbaţilor şi femeilor, la demonstraţia de dans a lui Panaiotakis, l-a flatat în aşa măsură, încît a urcat pe treptele cele mai înalte ale artei dansului, folosind figuri şi exhibiţii pe care numai dansatorii talentaţi din Vuthula le arătau cîteodată. Şi, cu cît juca, cu atît era atras de improvizarea unor noi figuri de dans, pînă cînd la un moment dat a izbucnit :

— Sănătate, măi, zargană, să-mi trăieşti !

S-a declanşat delirul.

Întîi a izbucnit ropotul de aplauze şi apoi invocaţiei lui Panaiotakis i-au urmat altele asemănătoare : „să ne trăiască madam Sousou", „să trăieşti castelano", „ura ! podoaba Vuthulei" şi altele la fel. Şi cu cît auzea toate astea Panaiotakis, cu atît îl copleşea mîndria şi transpira pentru interpretarea cît mai plastică a peripeţiilor eroului dansului său. Acum, faţa i se întunecase. Capul i se aplecase în jos, parcă simţea învinuirea pentru furtul banilor lui Bohori. Privirea sa cădea alături, în jos, cu o expresie de onestă nelinişte. Şi dintr-o dată, ca şi cînd se lupta săracul să alunge frica arestării, scutura miinile, una în spate alta înainte, apoi le ridica sus, pocnind din degete şi îşi îndoia picioarele, lovind duşumeaua cînd cu unul din genunchi, cînd cu celălalt. Apoi brusc, de parcă o nestatornică bănuială îi trecea prin gînd, ochii lui căpătau tulburarea panicii, întorcea capul în dreapta şi-n stingă, cu o teamă ajunsă la paroxism, în timp ce făcea salturi cu o admirabilă suplete.

Artistica agonie a acestei creaţii plastice făcea să ţâşnească un pîrîu de sudoare, ce curgea pe fruntea lui Panaiotakis, umezindu-i mustăţile, flaneaua şi toată lenjeria.

— Să ne trăieşti !
— Să trăieşti Panaiotaki, nemuritorule !
— Haide, să-ţi trăiască şi zargana !

Ceea ce a urmat la sfîrşitul dansului nu mai era entuziasm. Era o apoteoză în miniatură. Gîfîind încă, primi felicitările tuturor şi îndeosebi pe ale miresei, care se arăta încintată. Au încercat apoi şi alţii să danseze, însă trofeul lui Panaiotakis a rămas intact. Nici unul n-a reuşit să arunce, cît de cît, puţină umbră peste gloria obţinută de el în seara aceea. Serios şi modest, bărbatul lui Sousou s-a retras în colţul lui şi s-a odihnit, mîndru de laurii cîştigaţi, pînă la ora două de dimineaţa. S-a sculat atunci plin de modestie, a salutat mirii, socrii şi pe toţi ceilalţi, care se făcuseră criţă, părăsind petrecerea de la „azil". A ieşit, împleticindu-se uşor, pe stradă şi a bătut la uşa casei sale. în zadar. A bătut din nou. Nici o mişcare. A bătut din nou. Tăcere. Atunci a dat zdravăn în poartă şi s-a deschis, în sfîrşit, fereastra, ca să se arate severă faţa lui Sousou.

— Ce vrei ?

— Eu sînt, nevastă, deschide.

— Să-ţi deschid ? Mă faci să rid ! Du-te să dansezi cu „bulendrele", inconştientule ! Ridicolule ! Sau crezi că n-am auzit ce s-a petrecut : haide, zarganã ! şi hopa, zarganã ! faţă de „bulendre" ; de rîs te-ai făcut şi m-ai înjosit şi pe mine, neruşinatule !

— Sousou !

— Du-te acum să dormi la azil. Acolo ţi-e locul, nu într-o casă de condiţie.

Furioasă la culme, i-a închis fereastra. Dumnezeule ! Niciodată n-a fost primit acasă la dînsul un biruitor cu astfel de duş rece, la cîteva minute după izbînda sa ! Situaţia i se păru tragică. S-a uitat la fereastră, s-a uitat la uşă şi a scos un strigăt deznădăjduit :

— Deschide, mă, zarganã, c-am îngheţat !

Pînă la urmă, lui Sousou i se făcu milă de el. Şi i-a deschis. Clătinîndu-se, s-a îndreptat spre pat şi a început să sforăie de cum s-a lungit. Crima săvîrşită de Panaiotakis îi făcuse lui Sousou o impresie groaznică. Vocile pe care le asculta ore întregi, urletele bărbatului său, numele ei, care răsuna şi era defăimat în dezgustătoarele petreceri ale „bulendrelor" azilului, i-au rănit aşa de adînc demnitatea, încît a apucat-o criza de nervi. Şi naivul de Panaio- takis, care credea că o cunoaşte bine, continuînd să sforăie în pat, n-a aflat niciodată că doamna Sousou vă- zîndu-l în halul acela şi amintindu-şi de ruşinea din noaptea aceea groaznică, a vărsat, nefericită, potop de lacrimi ore întregi, pînă în zori.

*

Ce ți-e şi cu dorința omului ! Ce s-o fi întîmplat cu cavalerul visurilor ? A trecut deja o lună de la întîlnirea aceea cu Kantakuzinos şi n-a mai putut să-l mai vadă a * doua oară. în zadar trecea pe lîngă casa aceea frumoasă şi privea cu coada ochiului — cu demnitatea corespunzătoare, pe care o impunea împrejurarea — spre uşă şi ferestre. Degeaba încetinea pasul cînd vedea pe-acolo vreo vecină şi intra cu ea în vorbă, cu ascunsa speranță ca nu cumva să iasă între timp „aristocratul". însă nimic. Şi deoarece Sousou obişnuia ca toate dorințele şi cele mai profunde aspirații să le prezinte ca lucruri realizate deja, cu cît nu-l putea vedea, cu atît susținea că îl vedea în fiecare zi şi crea o supapă dorului său, savurînd cu plăcere propria-i minciună.

— Ce domn !

— Cine, doamnă Sousou ?

— Cine altul ? Domnul Kantakuzinos, dragă ! Şi ce aristocrat ! Astăzi l-am văzut iarăşi la fereastră şi s-a ruşinat, săracul, că nu purta pălărie, să mă salute. Totuşi şi-a scos monoclul şi s-a aplecat pînă la pămînt.

— Adevărat ?

— Ce om ! Un gentleman !

Şi deoarece cînd spunea ceva, Sousou credea acest lucru — singura dealtfel care credea — se simțea plină de emoție la această „plecăciune" şi completa scena aceea cu mii de amănunte. în orice caz, oful ei cel mai mare era ca gentlemanul să-i facă o invitație şi de aceea, pe această temă, se sfîrşeau totdeauna astfel de afirmații :

— M-a invitat acasă la dînsul.

— Da?

— Dă o recepție. Mă voi duce, dacă o să pot. Săracul ! Este pentru a treia oară cînd mă invită să-l onorez cu prezența mea.

De data aceasta, mahalaua rîdea cu multă răutate. Pentru că, din ziua nunții lui Jorj. vecinele s-au supărat că nu a catadicsit să ia parte la un eveniment care i-a făcut pe toți să se bucure. Şi nu numai atît, ci a şi trimbi- țat cum că numai cu aristocratul de Kantakuzinos avea, trebuia să aibă şi era natural să aibă relații. Şi cu deosebire i-o cocea Jorj. îl întărită dealtfel şi kir Dimitrakis Hlembas spunîndu-i că a fost desconsiderat în mod ostentativ de castelana ; iar bărbierul, deştept în alte privințe, a socotit această ofensă ca pe o chestiune de orgoliu. Debita o serie de glume pe seama lui Sousou. îşi epuiza tot spiritul vorbind despre nazurile ei şi imagina planuri comice de răzbunare. Din ziua cînd şi-a văzut

realizat marele vis, nu mai avea de ce să ofteze pentru Katinaki, nici să se lase de glume, pentru a cădea în reverii. Avea tot timpul să-şi regăsească personalitatea, să se întoarcă la practicarea „umorului" şi la farsele lui. Astfel, într-o zi — la două-trei săptămîni după nuntă — în timp ce îl tundea pe kir Antonakis, făcînd să iasă în evidență degetul în care purta verigheta, şi-a imaginat un plan.

— Ştii ce zic eu ?

— Despre ce ?

— îi ardem un umor ?

— Ce umor ?

Prin ..umoi-, Jorj înțelegea, în general, toate lucrurile hazlii : glumele, farsele, calamburile, pățaniile comice, anecdotele. Chiar şi palmele' ce şi le trăgeau vreunii din clienții săi mai tineri şi zburdalnici, cînd aveau chef, le numea : „i-a dat un umor la cap".

— Ne-a înnebunit cu acest Kantakuzinos, castelana Şi al dracului să fiu dacă schimbă mai mult de o bună-ziua cu dînsul. Deci, umorul pe care i-l vom face va fi acesta : îi vom trimite o invitație ca din partea lui. Sousou se va umfla în pene şi se va duce, mîndră şi afectată. Iar noi ne vom stringe pe-acolo pe-aproape şi ne vom distra în lege.

— Bună glumă !

— Ei ? Nu-i aşa ?

— Bravo, mă, Jorj, să trăieşti !

Şi în timp ce, entuziasmat de inspirația sa, bărbierul făcea ca foarfeca să zburde şi să scoată sunete de canar peste ceafa aplecată a lui kir Antonakis, completa r

— Toate sînt abur, kir Antonaki, şi cu atît mai mult viața. Dacă, adică, n-am rîde puțin, apoi totul se duce naibii. De data aceasta o să rîdă şi curcile !

Măi, ce de rîs ! De unde atîta veselie pe afurisitul de Jorj ? Pe-atunci, e adevărat, era în bună dispoziție şi în seara aceea a comis şi prima sa dezertare de la Katinița, ca să fie iarăşi, după o absență de douăzeci de zile, printre prieteni, la circiuma „Divinul Platon". întoarcerea sa în sînul sindrofiei a fost salutată cu entuziasm, rîsete şi aperitive alese. Vrînd să arate că este demn de această inimoasă primire şi ca să corespundă aşteptării admiratorilor şi prietenilor săi, a băut cîteva păhărele mai mult, a făcut mai multe glume, a tras scaunul lui kir Dimitrakis Hlembas, care a căzut pe podea, a dat un bobîrnac cîrciumarului, a pus un ac pe scaunul lui Pericle, aşa că săracul de el a sărit în sus ca ars, spre hazul tuturor ; şi după ce a epuizat repertoriul diferitelor „umoruri",

s-a suit pe un scaun cu paharul în mînă, adresîndu-se celorlalți :

Bărbați Vuthulioți !

Urmaşi glorioşi ai marilor noştri înaintaşi, amărîți, cărpănoşi şi lihniți. Credeați că m-ați pierdut din pricina marşului de nuntă cu Katinița, însă v-ați înşelat. Marele filozof Platon a spus că „toate sînt abur" şi dacă n-a spus-o filozoful Platon a zis-o kir Antonakis, ceea ce e acelaşi lucru, filozof unul, filozof şi celălalt. (Rîsete pe seama lui kir Antonakis.) în cartierul nostru, cartierul acesta, care a născut-o pe castelana Vuthuleană — lăsați-o să se "ducă dracului — se petrec lucruri misterioase. Un domn Kanta- kuzinos pe nume, bărbat aristocrat, cu ochi sti.clat, ceea ce monoclu se cheamă, sau monogeam, sau geam-de-uşă, locuieşte aci şi nu ne bagă în seamă.

Vasile de unde vine, vai
de nădragii lui !'

(Rîsete la adresa lui Kantakuzinos.) Şi cine nu ne bagă în seamă, îl avem" scris acolo unde ştiți. Are nas, deci şi *monocol* şi *protocol,* kir Ghiorghi dă, te rog, din partea mea un țoi flămîndului şi însetatului Pericle, servitorul, ce o are de soție pe Aspazia. Bre, unde au ajuns numele (Rîsete pe seama lui Pericle.) Ne-a scos din sărite, deci Sousou Vuthuleana, — cică numai pe Kantakuzinos aristocratul îl agrează, ceea ce şi precum vă amintiți n-a onora nunta mea ca şi pe voi, cei amărîți, pentru care vă mul țumesc măi băieți din adîncul sufletului şi al inimii § stomacului. Deoarece, deci şi întrucît madam catadicseşte numai pe domnul monocol sau monogeam, sau protocol sau geam-de-uşă, sînteți de vină voi şi nevestele voastreT care ați alergat atunci, la inundație, şi ați salvat-o din rîii în loc să lăsați s-o ia apa, să ne liniştim. Glumesc, mă| băieți, căci cu toate astea eu o iubesc (aplauze furtunoase) Totuşi am să-i ard un „umor", ca pedeapsă pentru țîfnel^ şi nasul ce-l ține pe sus, — „umor" pe care îl veți afla in rîteva zile, ca să rîdeți din suflet. Şi să nu vă fie teamă bărbați Vuthulioți ! Indiferent dacă am dansat şi eu marşul nunții — să-mi fie de bine — am să vă vizitez des, sâ rîdem împreună, şi cînd sînteți^ cu supărare, trimiteți-i la dracu pe toți cei cu nasul pe sus care se aseamănă cu ea bărbați şi femei. Amin !

Rîsete. Aplauze. Rar avea Jorj astfel de inspirații. Se vede că fericirea îl face pe om mai deştept. Insă baiul a fost că s-a aflat peste tot despre cuvîntarea şi planul umoristic de răzbunare al lui Jorj, ajungînd în cele din urmă şi la urechile lui Panaiotakis.

Acesta a fost tare şocat. Desigur, primul şi cel mai în măsură, el era, pescarul cel blînd, cel care critica totdeauna bizareriile nevesti-si. Şi primul şi cel mai îndreptățit, se supăra pentru această ultimă manie în legătură cu Kantakuzinos. Dar mai mult se supăra cînd îi vedea pe alții rîzînd de dînsa. în mod deosebit, cu Jorj nu era niciodată în relații bune şi dacă s-a întîmplat să joace la nunta lui, pricina a fost numai vinul şi momentul. De data aceasta însă, deşteptul de bărbier a întins coarda prea de tot. Panaiotakis clocotea de supărare. Ce să facă ? Să-i frece puțin mutra ? Nu-i venea la socoteală. S-o înştiințeze pe Sousou ? Se aprindea de mînie şi iarăşi se potolea, îşi muşca mustățile şi în cele din urmă a găsit că singura rezolvare logică era să-l ia cu binişorul pe Jorj şi să-i spună ca să înceteze cu glumele pe socoteala nevesti-si, căci în caz contrar se vede nevoit să-i spargă capul.

N-a apucat insă. Trecuseră între timp două zile, iar ;,umorul" lui Jorj, care intrase în acțiune, evolua cu succes spre îndeplinirea lui totală. Astfel, într-o după-amiază, cînd Sousou era întinsă pe pat şi se afla în stare de reverie, a intrat servitoarea cu un plic în mînă.

— Doamnă...
— Spune, Mari.
— Aveți o scrisoare.
— S-o pui pe o tavă şi să mi-o serveşti, idioato. Servitoarele nu predau mînă la mînă corespondența doamnelor. La urma-urmei, nu poți învăța să te porți ? Du-te !

Servitoarea s-a dus şi peste puțin s-a întors, purtînd în mîini o tavă enormă din tablă, în mijlocul căreia aşezase corespondența doamnei. Sousou întinsese mina cu nonşalanță şi apucă scrisoarea cu vîrful degetelor. Era un plic mare, de lux. înăuntru se afla o hîrtie colorată roz. îi bătea inima. A desfăcut-o şi a citit cu emoție :

„Stimată doamnă,

Joia viitoare, după-amiază, organizez acasă o primire mondenă, cu ocazia zilei mele de naştere. Voi considera ca o mare cinste pentru mine dacă am să vă văd printre invitații mei. Ținută de stradă. De notat că din acest cartier ați fost invitată numai dumneavoastră.

Cu stimă Minas
Kantakuzinos'[1].

Sousou a sărit din pat. în momentul acela, Panaiotakis se afla în partea întunecoasă a încăperii şi bătea nişte cuie. îndată s-a auzit explozia de bucurie nestăvilită :

—^ Panaiotaki !
— Ce e, mă ?
— O scrisoare.
— Ce scrisoare ?
— De la domnul Kantakuzinos. Are primire de ziua naşterii lui şi mă invită să-l onorez mîine după-amiază. Şi bagă de seamă că din cartierul acesta am iost invitată numai eu. Mari ! Vino. Mari ! Deschide repede gaideroba,

o

să controlez toaletele mele ! Drace, unde eşti ? Vino Scoate-mi toate hainele de plimbare.

Panaiotakis s-a oţărît. Ce să-i spună ? Că această seri soare nu era altceva decît o abjectă farsă a acelui bărbie scîrbos ? în situaţia aceea de entuziasm în care se afla Sousou, astfel de divulgare avea să-i rănească inima adinei Şi cu cît se gîndea la asta, cu atît se mînia pe Jorj. îrM orice caz, şi-a reţinut cît a putut supărarea şi a încercatj sub diferite pretexte, s-o împiedice pe Sousou să meargi la Kantakuzinos. Dar ea nici n-a ascultat vorbele lui« Şi-a scos toate toaletele — borfăraie indescriptibilă —| şi le sucea, se uita la ele, le admira, le controla.

— Sousou !

— Da' ce pofteşti la urma-urmei ?

— Ascultă-mă...

— Te rog, nu mă bate la cap.

— Ascultă-mă odată...

— Poftim, vorbeşte.

— Nu merită să mergi acolo.

Sousou s-a întors şi l-a privit cu mirare.

— Eşti gelos ?

Panaiotakis s-a enervat acum :

— Măi, ia lasă prostiile.

Sousou şi^-a arborat aerele ei de seriozitate :

— Ascultă, Panaiotaki. Eşti un om simplu şi e normal să ai sentimente 'asemănătoare, înţelegere greşită şi de-alde-astea. De pe vremea cînd l-am cunoscut în vilegiatură, desigur că domnul Kantakuzinos m-a tratat aristocratic, cu pălăria ridicată la salut, înclinări, sărutări de mîini, flirt şi declaraţii. Şi tot astfel, de cînd ne face cinstea să ne fie vecin. Astfel de treburi se obişnuiesc în lumea bună. însă nu fi îngrijorat. Şi să ştii că una ca madam Sousou, cît timp este măritată fie şi cu un ins din popor ca tine, niciodată nu va ajunge în afara legii.

Panaiotakis şi-a muşcat iarăşi mustăţile şi a tăcut. A făcut apoi cîţiva paşi şi s-a întors în faţa ei :

— Sousou !

— Iarăşi începi ?

• —■ Nu se face să mergi.

Acum Sousou şi-a ieşit din fire :

[— Ieşi afară, imbecilule ! S-a făcut foc şi Panaiotakis :

— Imbecilă eşti tu că şi arăţi.

Şi mai încinsă, Sousou :

— Ieşi afară. S-a aprins şi

Panaiotakis :

■ — Nu-mi spune mie să ies afară, că ne vom lua rău **de** data aceasta. Auzi, kera Sousou ? Ţi-o spun odată pentru totdeauna, fără multe vorbe. De „acum înainte, **n**-ai să te mişti din casă fără învoirea mea. Şi cît despre Kantakuzinos nici să nu mai aduci vorba.

— Ai să-mi interzici ?

— Da. .

— Ştii că eşti amuzant ? Să

turbeze Panaiotakis :

— Nu ştiu ce sînt. Am zis !

Şi pentru prima dat& în viaţă lui, a bătut în masă cu pumnul cu atîta putere încît aceasta a pîrîit. S-a ridicat din ea un praf ca fumul şi cît p-aci să se prăbuşească.

în acest moment Sousou a izbucnit fioroasă, mîndră I şi arţăgoasă ca niciodată :

— Idiotule ! •

Apoi :

— Invidios ridicol !

După aceea :

— Om grosolan !

Şi peste puţin :

— Cum de îndrăzneşti să-mi baţi mie cu pumnul **în** masă ! Incultule ! Care vrei să mă opreşti a ieşi în lume fără voia ta ! Vînzător de peşte ! De-ţi miroase a stavrizi şi sufletul şi limba şi creierii ! De ce să. nu merg la Kantakuzinos ? Şi de ce nu-ţi place, împuţitule ? Pentru că, desigur, nu este vreun azil unde să se danseze hopa-hopa ca urşii, să urle pentru Bohori şi să ţipe că l-au jecmănit pe vapor, să bată din palme „bulendrele" şi să urle pînă la al şaptelea cer că unde a mers mia, meargă şi suta. Ruşine ! Acestea plac bărbatului meu, care nu

se sinchiseşte să se tăvălească în mocirla oamenilor dej jos, să-mi compromită numele şi să-mi facă viaţa dramăj^ tragedie şi comedie în acest Vuthula puturos. Şi să exişti în acest întuneric numai o lumină ce se cheamă Kantakuzinos, iar domnul Panaiotakis să dorească să mă împiedice să-l vizitez. O să-mi interzică un vînzător de peşte să merg în casa unui aristocrat ! Unde mă invită, cum ? Cu invitaţie scrisă ! Dar cunosc cauzele furiei tale ! Acu-acu aţi turbat toţi Vuthulioţii contra lui Kantakuzinos, care nu faceţi cu toţii cît unghia lui cea mică. Vîn- zători de peşte şi zarzavagii scîrboşi !

Ce-a fost asta ? Ce explozie neaşteptată ? Sousou se înroşise toată. Niciodată n-a văzut-o Panaiotakis aşa. Şi atunci, revoltat mai mult de cuvintele şi atitudinea ei, s-a simţit rănit adine în amorul propriu şi a devenit răutăcios.

— Aşa-mi eşti ?

— Aşa sînt !

— Atunci, du-te.

— Desigur că mă voi duce.

— Eu mă spăl pe mîini.

— De preferat, că şi-aşa miros a pescărie.

Dînsul fierbea.

— Să te duci, kera-mu ! Să te duci ! Haide, să te faci de rîs ! Haide, să-ţi iei singură duşul. Du-te, căci şi ne-bunilor le face bine duşul rece. Haide, să rîdă şi Kanta-kuzinos şi întregul Vuthula de tine...

Sousou şi-a încordat trupul cu demnitate :

— Acela ce va rîde de mine nu s-a născut încă, idiotule ! S-o ştii, tip ridicol, şi dispari din faţa mea, căci reprezinţi Vuthula şi îmi provoci ameţeală, scîrbă şi rău de mare !

Vorbe amare. Niciodată n-a ajuns perechea într-o astfel de situaţie. Panaiotakis arăta ca ieşit din minţi, încă puţin şi ar fi fost în stare s-o ia de păr. Fiară ne- îmblînzită devenise şi Sousou. Niciodată nu i s-a părut bărbatu-său atît de mic, de neînsemnat, de vulgar, un aşa om de nimic. în seara aceea a apucat-o iarăşi criza de nervi. Şi în timp ce Panaiotakis dormea în bucătărie sforăind, dinsa plîngea în pat cu lacrimi amare.

CE-l E SCRIS OMULUI

UEra dimineaţă. Aproape ora unsprezece, inas Kantakuzinos se afla la Ministerul de Interne, ca să-şi aranjeze paşaportul. Era gata să ridice ancora pentru străinătate. Bine dispus. în ultimul timp toate îi mergeau din rău în mai rău, iar marele proiect al monetăriei a eşuat şi acela, într-un mod comico-tragic. Se depusese destulă muncă de organizare, se cheltuiseră şi ultimele rezerve din banii săi şi pînă la un punct toate mergeau strună. Tocmai în acest stadiu, însă, s-au pornit să bată vinturi potrivnice, care au năruit toată afacerea. întii şi-ntîi, specialistul şi inspiratul meşter în contrafaceri a răposat subit întru Domnul. Apoi prietenul său Stathopoulos, care finanţa marea întreprindere, a fost cuprins de un acces de cinste sau de frică.

Şi acum ?

Timpul acela cînd oamenii îşi scoteau pălăria cum îl • zăreau pe Kantakuzinos pe stradă trecuse. De la o vreme, vedea la orizont cum se profilau palmele — lucru puţin neplăcut pentru un domn învăţat să trăiască bine. Datoriile sale urcaseră pînă la cer. Creditul a ajuns la zero. A pierdut totul şi de data aceasta, în afară de voia bună. în asemenea momente, omul acesta grozav fluiera bine dispus şi lua o hotărîre serioasă. Să schimbe clima. Soarta, totuşi, n-a vrut acest lucru. Ceea ce îi era scris trebuia să se realizeze întocmai, fără a se abate nici cu o iotă. Exista, desigur, acolo în marea-i carte, un capitol „Fuga lui Kantakuzinos", însă se afla mult mai tîrziu, — pînă atunci interveneau alte evenimente copieşitoare, care trebuiau să se împlinească cu rînduiala şi ordinea în care erau înregistrate. De aceea, se vede, faţa jucăuşă a Soartei, zeiţa în- tîmplare, orîndui astfel lucrurile şi dirijă în aşa fel personajele, încît tragicomedia lui madam Sousou să intre pe făgaşul unor întîmplări hazlii, în faza ei hotărîtoare. Aşa, deci. în timp ce aştepta în sala aceea a Ministerului de Interne, suflînd indiferent trîmbe de fum în aer. urechea lui Kantakuzinos a prins puţin mai încolo această discuţie :

— Vuthulas ?
— Da. încotro vine ?
— Nu ştiu, domnule.
— Unde să întreb ? Abia am venit din America, adică lipsesc de douăzeci de ani din patrie. Este o istorie, deci foarte mare. Un prieten a murit acolo — Dumnezeu să-odihnească sufletul — şi a lăsat o moştenire, adică, aproape opt sute de milioane. Alţi moştenitori n-are, afară de o soră care stă în Vuthula. Şi acum, adică,- banii stau în America şi trebuie să se găsească moştenitorul care să-i pretindă.
/]
Vuthulas ? Opt sute de milioane ? Ce însemnau toate astea ? Kantakuzinos şi-a coborît monoclul, l-a şters cu batista. a tuşit sec şi a privit omul cu mult interes. Era un tip simplu. Purta o pălărie velur. Cu pantofi roşii, jiletcă maro, împletită, şi haine cărămizii. Un lanţ greu de^ceas îşi etapa aurul pe -piept ca şi dinţii din gură. Trei mele erau petrecute pe nişte degete groase. Obrajii îi erau roşii, ceafa groasă şi purtarea simplă. Toate astea dovedeau că era bogat şi simplu, — cineva născut necăjit şi care şi-a învins sărăcia spălînd farfurii la distanţă de mii de kilometri dfeparte de satul natal.
Kantakuzinos s-a apropiat :
— Căutaţi Vuthula, domnule
— Da.
— Avocat Kantakuzinos.
— Incîntat. John Trifillis.
— Mă bucur foarte mult, domnule. Dacă doriţi, am să vă ajut eu. Am treburi p-acolo şi cunosc destui din locuitorii cartierului. Căutarea unei moştenitoare despre care aud de la dumneavoastră, este întotdeauna o treabă plăcută. şi prezintă mare interes pentru noi, avocaţii. Iar dacă răposatul n-a lăsat testament, vor fi necesare multe formalităţi. Aici la minister nu vor putea să vă ajute. Dealtfel, nu trebuie să vă încurcaţi cu serviciile publice. Veţi pierde mult timp. Pe de altă parte, competentă în astfel de treburi este secţia de moşteniri a Ministerului de Externe, care trebuie să se intereseze. Va trebui să vă interesaţi întîi acolo, nu cumva au fost înştiinţate auto- -rităţile noastre. Drace, o moştenire de opt sute de milioane nu e o glumă...
— Ce gentileţe !

Este adevărat că, întotdeauna, comportarea lui Kanta-" kuzinos era impecabilă — cînd era vorba de bani. Dar pentru ce a arătat un interes atît de deosebit ? Poate, pentru că tipi de genul său manifestă interes totdeauna, din instinct, pentru averile străine. Poate pentru că avea dezvoltat în el simţul perfectului escroc în asemenea grad, încît a întrevăzut posibilitatea de a trage vreun folos din această istorie. Erau bani fără stăpîn, în cantitate fabuloasă, o avere imensă în vînt, ce căuta moştenitor. Cine dintre escrocii care se respectă n-ar fi arătat interes, dacă se găsea în situaţia de a nu avea nici cinci bani în buzunare ? Norocul trece de multe ori pe lîngă oameni. Fericiţi cei care au ochiul treaz şi mîna zdravănă, ca să-l vadă şi să—1 apuce de păr. Şi astea două — ochi şi mînă — nu-i lipseau lui Kantakuzinos.
— Puteţi să mă ajutaţi ?
— Cu plăcere.
— Să mergem împreună în Vuthula...
— De ce nu ?
— Ştiţi, eu. adică, lipsesc de douăzeci de ani din ţară, şi nu cunosc Atena. Am venit, deci, aici la minister să informez statul grecesc, întrucît averea este foarte mare, ca nu cumva guvernul american să pună mîna pe bani, adică. Cu toate că n-aş crede, totuşi. Şi afară de ăsta, adică mi-am dat cuvîntul răposatului atunci cînd îşi dădea sufletul acolo, că voi veni personal s-o caut pe soru-sa.
S-a căzut de acord.
în cinci minute au plecat împreună din minister. Pentru moment, Kantakuzinos a abandonat treaba cu paşaportul. Avea timp, oricînd, să călătorească. Pe de altă parte, a fost cuprins de curiozitate. Întîi şi*-ntîi, cine era acea fericită moştenitoare din Vuthula, care avea să se culce săracă şi urma să se trezească putred de bogată ?
Au discutat multă vreme. Şi cu cît trecea timpul, datorită marelui talent şi robinetelor de cordialitate deschise de Kantakuzinos, cunoştinţa lor căpăta o tentă de intimitate — ceea ce-l obliga şi mai mult pe interlocutorul său.' La unsprezece şi jumătate, John Trifillis era domnul Johri Trifillis. La douăsprezece a devenit dragul meu Trifillis. La ora unu — cînd au luat masa împreună — era mult iubitul

domn John. La orele două, a ajuns John — simplu — vechi prieten. Apoi, la trei şi jumătate după-amiaza, trei bărbaţi erau aşezaţi în salonaşul lui Kantakuzinos din Vuthula : seducătorul cu monoclu,, cu „monogeam" sau „geam-de-uşă" — mult iubitul său John şi prietenul Sta- thopoulos. întins acolo pe un fotoliu moale, John relata despre prietenul său emigrant, care s-a îmbogăţit în America, a murit şi a lăsat aceste averi.

— Prin urmare ?

— Am pornit împreună cu Vanghele.

— De aici ?

— Da, din Pireu. Acum douăzeci de ani, adică. Amă- rîţi amîndoi. Eu n-aveam baftă sub soare. Dînsul spera ceva. Plecase să-l găsească pe unul Bardas pe nume, unul care avea pe atunci şaizeci şi şapte de restaurante în America. Spera să obţină ceva de lucru pe lîngă bătrîn, deoarece, cum spunea lumea, adică, era om sucit şi nu se aştepta să capete ceva mai bun din partea lui. Cînd am sosit acolo cu Vanghele, ne-am apucat de spălat vase, ca să trăim. Pentru el acest lucru, din fericire, a durat puţin. Căci a reuşit să dea de unchiu-său şi lucra la dînsul. Zevzec băiatul, la fel şi bătrînul, li s-au potrivit apucăturile, cum se zice. Şi în cîţiva ani restaurantele au devenit nouăzeci la număr.

— Ce spui !

— Adevărat. Acolo în America, deci, moare bătrînul Jim Bardas. Le-a moştenit pe toate Vanghele şi, vedeţi dumneavoastră, le face, el singur, o sută douăsprezece la număr. Căci îi ziceam „regele pilafului", care era o ***spe- ciality*** a dînsului. Om energic. Dumnezeu să-l ierte. însă. ca să spunem şi adevărul, zgîrcit fără pereche. De douăzeci de ani eram prieten cu dînsul şi n-am mîncat decît de trei ori cîte o farfurie de mîncare în acele una sută doişpe restaurante. O dată, cînd îşi găsise unchiul şi intrase în lucru. A doua oară, cînd l-a moştenit. Şi, a treia şi ultima, cu cîteva zile înainte de a se îmbolnăvi şi prăpădi.

— închipuie-ţi !

— Ce chestie !

— Deci ?

— Iată. gîndiţi-vă că noi toţi care trăim dincolo, departe de patrie, avem un dor. Şi tot despre Ellada noastră vorbeam. Acest Vanghelis însă, Dumnezeu să-i odihnească sufletul — nimic. Nici de patrie şi nici de ai lui. Avea ciudăţeniile lui. Numai cînd să moară, m-a chemat şi mi-a spus că are o soră aci la Atena, care stă în Vuthula — stătea adică. Dacă trăieşte, s-o caut, s-»o găsesc şi să-i duc vestea şi toată averea. Acum, trăieşte această soră ? A murit ? S-a măritat ? Asta trebuie să aflăm. Trăia ? Murise ? Cine era ? Numele răposatului Vanghele era Efthyvoulos. Souzana o chema pe soru-sa. Cînd plecase, a lăsat-o copilă de patrusprezece ani. Kantakuzinos îşi făcea calcule. Patrusprezece şi cu douăzeci ? Moştenitoarea trebuia să fie de treizecişipatru de ani. Souzana Efthyvoulos.

Cine era ?

Kantakuzinos nu cunoştea Vuthula. Mai bine cunoştea cartierul Ştathopoulos, care avea acolo un prieten, doctorul a cărui casă o închiriaseră pentru marea întreprindere. Trecuseră deja două luni de cînd Kantakuzinos ţinea casa aceasta, însă venea rar aici. Ocupa încă şi apartamentul din Kolonaki. în ultima vreme, toate eforturile sale erau canalizate spre alcătuirea grupului tehnic al acelei mari întreprinderi şi n-avea timp să stabilească relaţii cu nevoiaşii din mahalaua aceea. O singură dată o văzuse pe madam Sousou. însă, desigur, n-avea nici timp de glume şi nici de rîs nu era potrivită această circumstanţă. Cu toate că femeia îl distra mult, totuşi natura treburilor sale acolo în Vuthula nu-i permitea s-o încurajeze. Acum cînd discutau despre locuitorii mahalalei, la un moment dat Kantakuzinos pomeni numele castelanei din Vuthula. Prietenul său, Stathopouîos. sări de pe scaun, scuturat de" rîsete :

— Ha, ha, ha !

— Ce-ai păţit ?

— Ar fi nostim ca madam Sousou să fie moştenitoarea, vîrsta mi se pare c-ar coincide. Aproximativ, şi numele, ho, ho, ho ! Ar fi una din cele mai reuşite farse ale soar- tei. Să ia banii de la un zgîrcit, ca să-i dea unei nebune. Să se trezească acest „fenomen" cu o avere de opt sute de milioane !

A rîs şi Kantakuzinos.

— Ar fi frumos !

John a pus întrebarea :

■— Ce e cu această Sousou ? • .

— O tipă.

— Adică ?

— O, e greu să ți-o descriu, dragă John. Ar fi unul ctin cele mai comice lucruri din lume, să moştenească această femeie o avere ca asta. Azi. deşi este o şărăntoacă, ea priveşte lumea ca pe un țînțar. Imaginează-ți-o pe această femeie cu opt sute de milioane. Ha, ha, ha, ha

Au rîs un timp de această comică presupunere. Şi deodată s-a auzit soneria de la poartă. Era un semnal al Soartei, care le-a întrerupt rîsetele, pentru a le spune că nu trebuie să rîdă de lucruri ce le cred imposibile. Deoarece lucruri imposibile nu există în viață. Toate sînt posibile.

\ Cînd a văzut-o pe Sousou în uşă, Minas a rămas năuc :

— Ooooo !

Sousou îşi coborîse *fasamenul.*

— Bonsoar.

— Bonsoar, madam, a răspuns Kantakuzinos

Sousou înaintează impozantă.

— Şi la mulți ani.

Kantakuzinos a rămas cu ochii holbați.

— Cum ați spus ?

/ — Tot ce doriți, *musiu.*

La mulți- ani ? Şi tot ce dorea ? Cît pe ce să-i scape monoclul, din cauza nedumeririi. Aşa cum se întîmpla, această neaşteptată vizită a lui madam Sousou, tocmai cînd se vorbea de ea, îi provoca un sentiment bizar.

Sousou acasă la el ! De unde pînă unde ? O privea de sus în jos şi în zadar căuta să-şi ascundă nedumerirea cu un surîs forțat. Cu aceeaşi nedumerire o priveau şi Stathopoulos şi John, care se afla mai în spate şi pentru prima dată vedea acest fenomen. Era iarăşi delicioasă. Pălăriuță cu pană roşie .în vîrfv Taioraş cu o vulpe jumulită pe umăr. Ciorapi întinşi, pantofi proaspăt lustruiți. Pe mîim, mănuşile cu găurele. In mîna dreaptă, *fasamenul.* De cea stingă atîrna o poşetă de muşama, spălăcită, cu garnituri de tablă aurită. Cu capul sus şi nasul în vînt. Şi peste toate astea, nişte aere de doamnă din lumea aleasă, arborind convenționalul surîs al nobleței mondene.

— Nu sînt indiscretă, domnule Kantakuzinos, dacă vă întreb pe care an îl împliniți ? în orice caz, oricare o fi s-ajungeți suta...

— Mulțumesc, madam.

•— Mă rog, obligație.

— Nu luați loc ?

— Mersi. N-au venit încă invitații dumneavoastră ? Socoteam că sînt întîrziată. Nu importă însă. e acelaşi lucru. Mă rog, nu vă deranjați.

Se aşează. Ochii în jos, sprîncenele sus. Picior peste picior. Cu gesturi lente deschide poşeta, scoate o tabacheră din tablă, ia o țigară, şi-o fixează între buze. Este atît de

captivantă fiecare mişcare ce o face, încît oamenii se delectează, încîntaţi şi de cel mai neînsemnat amănunt. Un lucru nu pot să înţeleagă însă, de ce insistă asupra zilei de naştere a lui Kantakuzinos. Dar cînd este vorba de madam Sousou, se obişnuieşte omul cu ciudăţeniile şi e gata să audă orice din gura dînsei. Intre timp. Kantakuzinos îşi regăseşte veselia, scoate bricheta şi se frînge să-i aprindă ţigara.

— O, pardon, madam.

— Mersi.

Stathopoulos îi pune o întrebare :

— Fumaţi mult, madam ?

Sousou îşi fixează privirea :

— Domnul ?

Kantakuzinos sare prompt :

— O, iarăşi pardon, madam, mă iertaţi pentru omisiune. Bucuria ce mi-o produce deosebita cinste a prezenţei dumneavoastră mă face să mă pierd. Am uita' să vă- recomand. Domnul Stathopoulos.

Sousou îşi ridică *fasamenul* către ochi, pe care îi ţine pe jumătate închişi, aristocratic.

— Din aristocraţie ?

— Da, desigur. Şi aci prietenul meu, domnul John Trifillis.

— Încîntatâ.

Şi se autorecomandă :

— Madam Sousou Panaiotu, din snobăpie !

Treaba evolua desigur către un kokteil-zeflemea, iar Stathopoulos care n-avea fineţea lui Kantakuzinos. a luat-o peste picior.

— Cum, n-a venit şi bărbatul dumneavoastră, madam ?

— Stă în casă. *Excuse*

— Este bolnav ?

— A, ba, nu. Puţin *neglije..*

— Se vede că lucrează acasă.

— Oarecum.

— Şi cu ce muncă se ocupă ?

Sousou îşi strînge buzele, îşi înalţă capul şi răspunde cu cea mai desăvîrşită naturaleţe :

— Mare negustor de produse marine.

Intervine Kantakuzinos :

— Negustor de articole produse în cele cinci oceane. Madam, sper că veţi dori să serviţi un vermut.

— Vermuţel ?,

— Preferaţi altceva, cumva ?

— Fie, vermut. Obişnuiesc.

După ce Sousou şi-a băut vermutul, John Trifillis, care în timpul acesta nu se gîndea la altceva decît la faptul că femeia aceea — fără a ţine cont de ironicele presupuneri de mai înainte — avea ceva din figura prietenului său Vanghele. nu s-a putut abţine mai mult, ca să nu întrebe :

— Madam, îmi permiteţi ?

— Mă rog, domnule.

— Eu ştiți, adică, am venit de cîteva zile din America. Acolo departe, deci, aveam un prieten, douăzeci de ani. cu care am mîncat împreună pîine cu sare. Am pornit în viață, închipuiți-vă, spălînd vase în marile restaurante. Cum spuneam, acest prieten avea o soră în Vuthula si caut s-o găsesc. N-aveți cumva dumneavoastră vreun frate în America ?

Ce-a fost asta. Dumnezeule !

[1] ***Excusez*** = scuzați.

Frate în America ? Care spăla vase ? Şi a mîncat pîine cu sare acest om grosolan cu fratele ei ? Cine dracu l-a trimis în această casă de aristocrat, față de doi domni de societate, să-i vorbească cu atîta afront despre singurul lucru de care se ruşina în viață şi îl ascundea ca pe o defăimare ? Cu totul nepregătită la aşa ceva, Sousou a simțit că i se face o surpriză neplăcută cu această întrebare neaşteptată. Şi după ce, pentru un moment, a simțit că o trece o sudoare rece, s-a străduit să răspundă cît putea mai degajat.

— Eu, frate în America ? Asta e o glumă !

— N-aveți ?

— E ceva comic să şi întrebați !

Şi întorcîndu-se către Minas :

— Deci, ce mai nou, domnule Kantakuzinos ? Vă amintiți cît de frumos a fost vara la Mega Pefko ? De cîte ori îmi amintesc cum era cît pe-aci să mă înec şi m-ați salvat ! Povesteam aceasta unor prietene din lumea bună şi atîta au rîs...

— Adevărat, madam ?

— O, vă asigur.

— Nu ştiți să înotați ?

— Puțin. Ştiți, cînd merg în vilegiatură, prefer cura de soare. Şi întrucit pentru mare obişnuiesc caiace şi alte asemenea, rar mă ocup de înot. Dumneavoastră, oricum, înotați admirabil şi aveți din partea mea calde felicitări.

înainte însă de a apuca să-şi termine conversația, s-a băgat iarăşi în discuție omul acela grosolan — de unde dracu s-a găsit şi ăsta acolo ? — insistînd, zor nevoie, să-i scoată pe nas această aristocratică vizită cu întrebările sale idioate.

— Pardon că vă întrerup.

— Poftim ?

— îmi permiteți ?

• — Mă rog.

— Madam, nu vă cheamă Sousou ?

,— Desigur.

— Deoarece mă interesează acest lucru, am să vă rog mult, adică, fără supărare, nu cumva numele de botez este, adică, Suzana ?

Foc şi pară. Sousou. Dar şi-a păstrat sîngele rece, fortindu-se să se mențină din nou în limitele bunelor maniere.

— Suzana, eu ? E o glumă ! Şi mă prinde mirarea, domnule, de unde vi le închipuiți toate astea. Întîi, de a avea frate emigrant, căci este cunoscut cum că emigranți merg numai oameni din popor şi nu cei din familii bune. Şi în al doilea rînd, să mi se zică mie Suzana ! Un nume popular, că ar fi de rîs ca o doamnă de condiție să se numească astfel.

Tonul cu care vorbea era atît de convingător, încît con-, vingerea de moment a lui John se clătină.

— Mă iertați, madam. Dar ştiți, adică, atunci cînd prietenul meu Vanghelis Efthyvoulos a murit...

Sousou îngălbenise. Această groaznică veste i-a paralizat disperata încercare de a ascunde' „ruşinea" emigrantului sărac. O, în fond, castelana din Vuthula era făcută din pastă bună. Pentru prima dată în viața ei a învins-o emoția. Fără să vrea, i-a scăpat un strigăt ascuțit :

— A murit Vanzil ?

— Da... sigur...

— O, săracul de el !

— Era, deci, fratele vostru ?

Fără să vrea, Sousou a fost biruită de lacrimi.

— Singurul !

Au rămas cu toții perplecşi... Kantakuzinos, care pînă in momentul acela, întins în fotoliu, se distra savurînd gesturile şi vorbele lui Sousou, a tresărit, şi-a fixat monoclul, schimbîndu-şi atitudinea. Stathopoulos a rămas cu gura căscată. John Trifillis găsea acum că femeia asta semăna într-adevăr cu prietenul său Vanghelis şi era exact cum i-o descrisese răposatul. Intre timp, suspine înăbuşite umflau pieptul lui Sousou, scăpîndu-i din cînd în cînd gemete domoale, reținute aristocratic. Şi-a deschis poşeta, a scos o batistuță — evident, găurită — pe care ținînd-o îndoită ca să nu se vadă gaura o ducea cînd la colțul unui ochi, cînd la colțul celuilalt, cînd la vîrful nasului. Şi era atît de drăguță. în această strădanie de a-şi reține durefea-i sinceră în limitele bunului simț ! în sfîrşit, a ridicat din nou capul şi uitîndu-se cu ochii umezi
la John, începu să-l întrebe amănunte, fără a-şi putea opri suspinele :

— Cînd a murit ?

— Acum trei luni.

— Din ce cauză ?

— Păi... de tifos.

— Şi cine îl îngrijea ?

— Era în spital.

— Sînt doctori în America ?

— Doctori ? Cum, adică ?

Apoi a crezut că era de datoria ei să le explice celor trei :

— Era un tip extravagant. Şi făcea lucruri contrarii tradițiilor familiei noastre. De aceea, atunci cînd a plecat în America, ca un emigrant oarecare, am fost nevoită să-l radiez. Şi cînd am aflat apoi că, îndată ce a ajuns, s-a angajat

spălător la restaurant, i-am scris că era interzis să poarte numele nostru. îl iubeam. însă nu era posibil ca într-o familie istorică să existe un frate spălător.

John a venit cu o lămurire :

— Ca spălător de vase a început, madam.

— A făcut cel puțin vre-o procopseală ?

— Dacă s-ă procopsit !

.— A căpătat cultură ?

— Şi cultură şi bani.

— Banii nu mă interesează. S-a făcut om cumsecade ?

— De toate, madam. De toate, adică, a dobîndit şi de toate a ajuns Vanghele. Se vede însă că ceea ce i-ați făcut nu putea să v-o ierte. Era tare egoist.

Lui«Sousou i-a scăpat o lacrimă.

— Moştenire de la tata.

— însă avea sentimente statornice.

încă o lacrimă :

— Asta a luat-o de la mama.

— Şi tare mîndru !

Printre lacrimi şi-a făcut loc un surîs amar :

— Asta e de la mine !

în timp ce Kantakuzinos îşi făcea în gînd, cu o vitefcă amețitoare, mii de planuri şi sta tăcut, Stathopoulos n-a putut să se abțină mai mult şi a izbucnit :

— E, nu mai pot ! Spuneți-i, în sfîrşit, domnule John, femeii că fratele dînşii a ajuns mare şi tare şi că-i lasă ca moştenire o avere enormă !

Sousou s-a întors spre dînsul :

— Pardon ?

Iar Stathopoulos continuă pe acelaşi ton :

— Doamna mea, sînteți moştenitoare a opt sute de milioane ; şi domnul John nu v-o spune imediat, se pare, deoarece i-e frică să nu vă lovească damblaua !

Sousou îşi întinse făptura cu demnitate şi zise :

— Damblaua, pe mine ?

Intervine John :

— Banii sînt mulți !

O, Sousou nemuritoare !

— Mi-a lăsat moştenire Vanzil ? Şi credeți cumva că sînt vreo femeiuşcă nevoiaşă din popor, care să se piardă şi să-i vină dambla, căci moşteneşte nişte bănuți ?

Au sărit toți trei :

— Bănuți ? !...

Acum, în cîteva secunde Sousou s-a regăsit, a şters urmele lacrimilor şi-a pus batistuța în poşetă, a ridicat capul sus şi şi-a luat acel tupeu grandios, care de multe ori îi făcea pe oameni să-şi oprească rîsetele şi s-o privească, cu o nedumerire plină de admirație. Nu ştiu dacă se va găsi vreodată scriitorul care să poată descrie cum a rostit aceste cuvinte castelana din Vuthula :

— V-ați închipuit că cineva ca madam Sousou poate să-şi iasă din demnitate şi să cadă în josnicii şi manifestări de bucurie ca la mahala în chestie de bani ? Aşa ceva ar fi de rîs !

îşi aduse *fasamenul* la nas :

— Domnule, cît este moştenirea mea ?

— Opt sute de milioane.

Coboară *fasamenul,* îşi coboară ochii.

— Mersi, a zis.

John rămîne stupefiat.

— Mă rog.

Sousou continuă :

— Socotesc că un „mersi", cînd e spus de o doamnă onorabilă, este de ajuns. Întrucît, deci, stimate domnule John, aţi fost prietenul fratelui meu, veţi avea cinstea să fiţi în viitor şi prietenul meu.

Şi cu o mişcare nonşalantă, pe care putea s-o invidieze şi marchiza de Pompadur, a ridicat mîna şi a întins-o către John, s-o sărute. John s-a aplecat şi, în mod mecanic, i-a sărutat mîna. Kantakuzinos, văzînd că Sousou era o făptură foarte interesantă şi mult mai dinamică decît şi-o închipuise, îşi făurise în momentul acela cele mai nebuneşti vise ale vieţii sale. Avea în faţa sa un mare talent de aristocrată, ce întrecea toate limitele acceptabile ale burlescului. Cu enorma avere pe care o dobîndea, această femeie ar putea să se înalţe ca un simbol al ridicolului unei lumi, care camufla cu fineţea sa mentalitatea şi purtarea în fond identice cu ale castelanei din Vuthula. Kantakuzinos era el şi artist. Şi în momentul acela, a văzut clar de tot că madam Sousou nu era decît o caricatură grosolană a acestei lumi şi a felului ei de a fi.

Opt sute de milioane ! Sigur că Dumnezeu, care observă de sus lumea şi de multe ori rîde de drumul pe care îl apucase, a trimis această bogăţie femeii ăştia, ca să deschidă ochii acelora ce s-au obişnuit să privească serioşi şi stupefiaţi fapte, gesturi, minţi şi oameni ce fac să se clatine de rîs temeliile cerurilor...

*

în sufletul nefericitului Panaiotakis se dezlănţuise furtuna. Dormise prost noaptea şi a doua zi a plecat dimineaţa supărat, fără să vorbească cu zargana. La prînz nu s-a dus acasă. în capul său se învîrteau mai multe păreri — mai ales două. întîi şi-ntîi că Sousou era — iremediabil — smintită. A doua, — că duşul rece care o aştepta în casa lui Kantakuzinos îi va fi de folos. Oh, destul ! La urma urmei ar fi trebuit să priceapă şi ea că s-a făcut de rîsul lumii. Dacă-i veneau minţile în cap. bine. Dacă nu. cu atît mai rău.

— Aşa este ! îşi zicea.

După aceea însă, se schimba 7

— Nu, nu este aşa.

Şi se gîndea. Vina, adică, în situaţia aceasta nu era chiar în întregime a lui Sousou. Nu era Jorj acela care provocase toată această mizerabilă poveste ? Putea s-o păţească oricine. Pentru că aici era vorba de o plastografie curată, iar victime ale unei plastografii cad şi bameni serioşi şi deştepţi. Dacă a avut obrăznicia să iscălească invitaţia cu numele lui Kantakuzinos, nu era atît de curios că s-a înşelat Sousou.

— Nu-i aşa ? se întreba.

Şi trăgea concluzia :

— Aşa este !

După aceea, din nou ;

— Nu, nu e aşa.

în sinea sa bîntuiau cele mai potrivnice vînturi. ce răs-coleau sentimente deosebit de contrarii. într-un moment, durere şi compătimire pentru nevastă-sa. într-altul, furie şi indignare. Apoi toată revolta lui se îndrepta către Jorj. Şi iar îi dădea dreptate lui Jorj şi găsea că nu era vinovat el dacă nevastă-sa era o fanfaroană. Brusc, apoi turba contra lui Jorj, se-simţea plin de tandreţe pentru Sousou şi tremura tot de necaz.

— Cine era vinovat ?

Jorj !

Iar peste puţin :

— Sousou !

Şi din nou :

— Bărbierul, bre ! Acela care face pe deşteptul trebuie să primească un perdaf serios, să-şi bage minţile în cap, să se cumineţească. La urma-urmei, Sousou este nevastă- mea şi nu permit nimănui s-o batjocorească.

Furtună. Pe la ora 4 însă, după-amiază. s-a calmat. S-a terminat peştele, a închis prăvălia şi o porni spre casă, ca să vadă ce s-a întîmplat. S^ poate că s-o fi răzgîndit Sousou şi n-a mai mers acolo. Cînd a ajuns însă lîngă casa „aristocratului", i-a văzut adunaţi, vizavi, pe Jorj, pe kera Marika, pe kir Dimitrakis Hlempas, pe kera Panorea şi încă cîţiva vecini şi vecine, care chicoteau, dar- cum l-au văzut au simulat indiferenţa. Atunci începu să-i clocotească sîngele. Şi-a încleştat totuşi dinţii şi a zis :

— Sănătate !

— Sănătate şi bucurie, Panaiotaki.

— Ce se-ntîmplă aci ?

Jorj începu să vorbească :

— Domnule, kir Panaiotaki, a spus cu veselie, Kanta-kuzinos aristocratul are o primire de aristocraţi. Noi, sără-cimea, ne-am adunat să admirăm cum petrece lumea aleasă. Ceea ce, adică, cum s-ar zice, pune de mămăligă. Ne-a povestit soţia ta, singura invitată din Vuthula, care a intrat puţin înainte.

Asta i-a trebuit.

— -Bre, nesăratule !

— Cum ?

— Mă cunoşti bine pe mine, bre ?

— Haide, stai...

Era însă prea tîrziu ca Panaiotakis să se oprească. S-a repezit ca o fiară la el, l-a apucat de gît, l-a cuicat la pă- mînt şi s-a aruncat asupra lui.' Pînă s-apuce ceilalţi să-i despartă, începuse să-i care la pumni mînios, în timp ce Jorj ţipa şi ^njura deznădăjduit, înfricoşat şi zăpăcit de neaşteptata şi atît de neplăcuta întorsătură pe care o căpătase „umorul" său. Se zbătea cu disperare, dădea din picioare zadarnic, da

din mîini ca să se apere, i se suciseră cravata, gulerul, haina...

— Oh !

— Na, na^ na !

— O să te distrug ! striga frizerul^ o să...

— Pe mine, bre, să mă distrugi ? Mizerabile ! Măgarule ! De nevastă-mea vrei să-ți bați tu joc, bre ? Ai prins curaj văzînd că nu vorbesc, hai ? Na şi p-asta, na şi p-astălaltă. Na, ca să te-nveți minte să mai scoți'vorbe prin cîrciumi şi să trimiți scrisori. Na-ți-o şi p-asta, neto- tule ! Ia-o şi p-asta, nenorocitule ! Na, na, na:..

Ceilalți s-au repezit să-i despartă. Aman, Panaiotaki ! Pentru numele lui Dumnezeu ! îl trăgeau încoace, îl împingeau încolo, însă era imposibil să i-l scoată din mîini pe bietul Jorj. Omul acela blind avea, se vede, într-însul puteri ascunse, enorme, pe care nimeni nu i le bănuia. Răbdarea sa era nemăsurată şi forța indignării de două ori pe atîta. Toată amărăciunea pentru nebuniile soției şi toată furia pentru distracția ce se făcea pe seama ei, acumulate de ani de zile în el, au izbucnit parcă dintr-o dată în momentul acela, căzînd pe spinarea bărbierului, care risca să-şi sfîrşească fără glorie «cariera sa de „umorist" în mîinile zdravene ale lui Panaiotakis.

Iar zarvă mare în Vuthula. Oamenii au sărit de prin casele şi prăvălile apropiate. Unii urmăreau cu interes sărbătoreasca şi copioasa porție de bătaie încasată de Jorj, alții cu plăcere, alții încercînd să-l scape. Noroc că, în cele din urmă, după ce Panaiotakis i-a umflat de-a binelea mutra bărbierului, l-a lăsat, s-a sculat şi apoi, fără a se uita în jurul lui, a zbughit-o spre casa lui Kantakuzinos.

A apăsat pe butonul soneriei. Vecinii şi vecinele. între timp, s-au apucat să-l îngrijească pe Jorj şi, cum se întîm- plă totdeauna după o faptă dreaptă, socoteau că deştep- tăciunea lui Jorj întrecuse limitele şi, ce e mai rău, că a fost buşit zdravăn de tot.

— Bre, ai făcut-o de oaie, mă Jorj !

— Eu ?

— Lasă acum, lasă !

— Am să-i sparg mutra...

— Ei, bine ! Să i-o spargi, dacă poți, însă n-ai dreptate. La urma-urmei, trebuia să te gîndeşti că Panaiotakis e un om bun, ți-a venit la nuntă, a mîncat, a băut şi a jucat. Cel puțin trebuia să-l respecți pe dînsul.

Desigur că Jorj invoca drepturile „umorului", însă jus- tificările sale nu corespundeau simțului de dreptate al celor

ce-l ascultau. După criteriile acelui moment, Sousou era o femeie demnă de plîns — o ! să fi auzit aşa ceva castelana ! — şi nu trebuia să întindă coarda pînă la punctul acesta.

Era ea de plîns ? Dar, exact în momentul acela, castelana din Vuthula naviga în apele trandafirii ale norocului, aflîndu-se în casa lui Kantakuzinos. Boare de zefiri răcoritori suflau în pînze şi plutea în beatitudine peste întinderile albastre ale unui ocean de fericire, ce se deschidea magnific în faţa ei. După constatarea că ea era moştenitoarea, John Trifillis plecase să telegrafieze la ai săi din America, că s-a găsit femeia pe care o căuta. Kantakuzinos, transportat de mirajul celor opt sute de milioane, a învăluit-o cu toate atenţiile. Şi-a strunit limba într-un salut entuziast către proaspăta milionară, pe care aceasta îl savura ca în extaz !

— Doamna mea ! Doamna mea ! Din totdeauna vă admiram şi vă stimam. Din momentul cînd v-am zărit în mijlocul naturii, acolo la neuitatul Megalo Pefko, am fost entuziasmat de noblețea purtărilor dumneavoastră şi mi-am zis, uite o aristocrată adevărată, cum rar intilneşte cineva in secolul nostru ! Acum însă, văzînd cu cîtă grandoare sufletească şi cu cîtă mîndrie aţi întîmpinat două evenimente colosale — unul dureros, celălalt îmbucurător — rămîn consternat în faţa dumneavoastră şi vă prezint încîntat umilele mele respecte.

O ! Sousou, neîntrecută :

— Mersi.

Şi tu, o ! vulpe şireată :

— Sînt în aşa măsură subjugat de personalitatea dumneavoastră, încît am să consider ca pe cea mai mare cinste dacă aţi continua să mă socotiţi ca pe un bun, credincios şi devotat prieten al dumneavoastră. Nu îndrăznesc a vă cere altceva decît un loc de favorit în saloanele dumneavoastră. Pentru că nu-mi închipui, madam, că de acum înainte veţi continua să staţi în cartierul acesta. Destul cu cinstea ce le-aţi făcut pînă acum acestor amărîţi şi neînsemnaţi oameni, de a sta lingă dînşii. Doamna mea, doamna mea ! Există şi altă lume, aristocraţi, milionari, industriaşi, diplomaţi, miniştri, care vor solicita şi dînşii înalta onoare de a vă cîştiga prietenia şi favoarea. Există un întreg cartier aristocratic, madam, care va aspira desigur să-i deveniţi locuitor.

O !... Din adîncul sufletului castelanei din Vuthula a izbucnit toată dorinţa într-un singur cuvînt, care făcea să-i vibreze şi cea mai neînsemnată fibră a fiinţei :

— Kolonaki !

Iar vulpea :

— Kolonaki !

Stathopoulos adăugă :

— Kolonaki, madam.

Sousou, iarăşi :

— Kolonaki !... Kolonaki !...

în această neînchipuită fantasmagorie a vieţii, care se desfăşura imaginară în faţa ei, s-a auzit brusc soneria de la poartă. S-a dus Minas să deschidă şi, după puţin timp,

pătrundea în spațiul necrezutelor poveşti mizerabilul, cu pârul răvăşit, zgîriat, cu cravata desfăcută, Panaiotakis însuşi.

— Să mergem, fă !

Dumnezeule ! Dar. există încă Vuthula ? Există Panaiotakis ? A sărit de pe scaun şi, văzîndu-şi bărbatul în halul acela, Sousou şi-a muşcat buzele de ruşine :

— Ce s-a întîmplat ?

— Mergem, am spus, mergem ! .

Sousou s-a cutremurat :

— Mă mir cum de te afli aci. Şi chiar aşa, *neglijt.* Şi-mi spui mergem-mergem într-un moment cînd eu moştenesc milioane.

Panaiotakis s-a uitat împrejur :

— Ce spui ?

— Domnii mă anunță că sînt stăpîna unei averi.

Atunci, lui Panaiotakis i s-a urcat sîngele la cap. Care va-să-zică şi aci continua distracția ? S-a întors către cei doi domni, încleştîndu-şi pumnii :

— Nu vi-e ruşine, mă ?

Sousou s-a făcut albă la față : ^

— Panaiotaki !

Cine era în stare să-l țină pe Panaiotakis ?

— Măi, îşi bat joc de tine. încă n-ai înțeles ? Te-ai făcut de rîsul lumii. N-ai mirosit lucru ăsta ? Invitația de ziua naşterii — cică — a domnului ăstuia, ți-a trimis**-o** Jorj. De aceea îi şi făcui mutra chiseliță.

Apoi către Kantakuzinos :

. — Iar tu, domnule Mister, nu ți-e ruşine de guleru tare ce-l porți ? In loc să spui *bardcn,* madam, vă înşelați, nici sărbătoare n-am, nici ziua de naştere şi nici nu ți-am trimis invitație, îmi stai şi lungeşti distracția şi-i cînți despre moşteniri, ca să-ți faci gusturile. Nu ți-e ruşine de geamu ce-l porți ?

Abia atunci a înțeles Minas ce s-a petrecut şi de ce venise Sousou la el acasă. Şi-a luat cea mai fermecătoare atitudine şi a replicat :

— Dragă prietene...

— Mă, ia lasă tertipurile ! a țipat Panaiotakis, las-că la mine nu merge ! Ați dat de o femeie după toanele voastre şi faceți chef... Aşa cum am frecat, însă, mutra putoa- rei de bărbier, mi se pare că tot aşa o să frec şi alte mutre...

Şi brusc, către nevastă-sa s

— Mergem !

Sousou se făcuse foc i

— Nenorocitule !

Mieros, nevoie mare, Kantakuzinos :

— Dragă prietene ! îmi face impresia că dumneavoastră, care păreți un om foarte deştept, ați căzut victima unei astfel de confuzii, prin care supărați pe nobila dumneavoastră soție. In primul rînd, vă asigur că sînt mirat de ceea ce spuneți. Pe doamna am invitat-o eu.

Pe Panaiotakis l-au trecut fiori reci.

— Tu ?

— Eu, desigur.

— Tu i-ai trimis invitația ?

— Natural. Cine altul ?

Omul se zăpăcise. Se simțea pierdut. Cărei neînțelegeri căzuse victimă ? Cine l-a păcălit ? Şi-a lăsat capul în jos şi s-a întrebat : „Şi atunci ? Degeaba l-am bătut pe bărbier ?"

Sousou îşi înălță capul :

— Caraghiosule !

— Mă, Sousou...

— Ai ajuns de rîsul lumii. Sînt mîhnită, însă sînt sigură că dumneata nici cu bani nu te poți schimba. Din păcate, cînd cineva poartă în el apucăturile din Bythula, ca tine, toate milioanele din lume nu-l pot face om. De aceea, acum cînd Soarta mea cea mare îmi trimite mijloacele s-o pornesc către marile bulevarde, este imposibil să mă urmezi !

El a făcut ochii mari cît cepele :

— Ce spui, bre Sousou... Ai înnebunit de tot ?

Şi vulpea şireată, de colo :

—| Doamna, dragul meu, a moştenit opt sute de milioane.

Ei. această glumă întrecea deja «price măsură. Sîngele • i-a năvălit iarăşi la cap lui Panaiotakis şi s-a repezit impetuos către Minas :

-— Şi pe mine vrei să mă prosteşti, bre ?

Dintr-odată, l-a apucat de gît. Acum, văzînd cu groază acest cutremurător spectacol, madam Sousou s-a înălțat în vîrful picioarelor şi-a încordat corpul, gîtul, sufletul şi a scos un țipăt care a clătinat toată casa :

— Jos mîinile de pe un Kantakuzinos ! O, ce oribil ! Să-şi pună Bythula mîinile pe Kolonaki !

Panaiotakis a rămas ca trăznit. Şi-a retras mîinile. S-a uitat la nevastă-sa. Simțindu-se înfrînt, a spus vorbele astea, serioase şi socotite :

— Bine. Să fie aşa. însă n-ai să mai calci în casa mea. Domnii ăştia care te-au înnebunit, să te ducă acuma la balamuc.

Şi a plecat val-vîrtej. Iar Sousou, văzîndu-l îndepăr- tîndu-se, a spus cu compătimire :

— Om sărac

în sinea ei, Sousou a văzut clar că drumurile sale se despărțeau definitiv de acest om nenorocit. Era oare posibil ca acest amărît vînzător de peşte să urmeze o doamnă distinsă ca dînsa — multimilionară — în călătoria aceea fantastică, pe care i-o pregătea Soarta ?

Ar fi o glumă !

Leo (frac), Theo (livrea), Amali (cameristă şefă). Lusi (cameristă). Pamino (şofer). Cristo (bucătar şef). Personal de serviciu de bază. Cîți servitori trebuie să aibă o casă aristocrată ? Cinci ? Sousou era gata să angajeze cincisprezece. Nu venise aici, în strada Patriarhul Ioachim, ca să imite pe cineva. A venit să le întreacă pe toate şi pe toți. Soarta i-a deşertat în față bani cu sacul, iar Sousou nu era dintre aceia care drămuiau banul. Aveau palate, obiceiuri, purtări deosebite în viață, tipicuri şi luxuri ? Nu ținea să le urmeze aşa cum scrie la carte. Toate astea trebuiau să se supună voinței sale şi să primească prin acțiunea ei proprie o expresie nouă. Castelana din Bythula insufla tradiției propriile sale inspirații, dînd alte dimensiuni la orice.

Aveau ei tupeu ?

Ea avea de zece ori mai mult.

Cheltuiau bani ?

Ea zvirlea milioane.

Aveau blocuri ? Dînsa era gata să construiască palate. Şi toate astea, nu cu gîndul de a concura pe cineva. Niciodată ! Născută pentru zboruri mari, acționa cu naturalețea care izvora din adîncul ființei sale. Aşa intrase în lumea simandicoasă, cu tupeul pe care d-l hărăziseră cerurile. Nu s-a mirat. Nu s-a zăpăcit. Nici n-a arătat prea mare bucurie. A primit fericirea cu demnitate şi era gata să-şi trăiască viața cu seriozitatea pe care i-o impuneau" temperamentul şi poziția ei socială. Tot ceea ce îşi dorise sufletul său aristocratic i-au oferit cu dărnicie zeii. N-a simțit într-însa sentimente înjositoare de recunoştință. Le-a primit pe toate, ca ceva ce-i datora viața. Ba socotea chiar că întîrziase să i le trimită.

Deci-, o locatară în Kolonaki ?

Ar fi o glumă ! Soarta sa o destina a fi regina Kolonabi-ului. Şi mergea direct spre ținta aceasta. Fără nici un efort. Ce-i trebuia pentru asta ? Orice i-ar fi trebuit, se afla în sîngele său. Adîncurile sufletului îi vibrau de convingerea nezdruncinată, că era o „ființă deosebită". Şi pe toți îi vedea ca pe nişte furnici. Fie în Vuthula, fie la Kolonaki.

Prin urmare, înainte !

în codexul vieții aristocrației există unele articole de bază, fără de care este greu să fie înțeleasă viața pe picior mare. Articolul prim al unei vieți ultraaristocratice era socotit de Sousou că este existența unei case somptuoase. Şi nu greşea prea mult în această privință. Putea să devină aristocrată, fără o casă corespunzătoare ? De cînd e lumea, grandomania şi-a găsit expresia în arhitectură şi a umplut pămîntul cu palate. A mers chiar şi dincolo, în moarte. De la piramidele din Egipt şi pînă la bogatele cavouri ale primului cimitir din Atena, marmura vorbeşte pe limba Iuti Sousou.

Dar să construiască ?

Nu-i permitea timpul. Dealtfel, nu era nevoie. A închiriat tot etajul trei al unui bloc somptuos, de pe strada Patriarhul Ioachim, — cu toate obiecțiile lui Kantakuzinos,

care îi era consilier special. Aristocrații țineau la Kolo- naki un apartament? Sousou va avea trei! Respectînd originalitatea cerințelor aristocrației, Sousou a aranjat totul acolo în încăperi, cu un gust admirabil. Numai că în toate şi-a pus pecetea personală.

Unde a văzut Sousou toate astea ? Cum de le ştia ? Aci e misterul ! Poate i-a ajutat mult şi cinematograful. **In** primul rînd, însă, acționa din instinct. Cum s-a dovedit **în** perioada aceasta, avea un talent grozav **în** găsirea şi depăşirea acelor combinații, care constituie rafinamentul şi felul de viață a păturilor superioare. în partea de nord va fi apartamentul pentru vară. Cel de răsărit, pentru m iarnă. Iar celălalt, către apus, pentru demi-sezon. Fiecare apartament îşi avea'mobila diferită şi culoarea diferită, care domina peste tot. Aşa că prima exclamație în jurul noii vieți a castelanei din Vuthula s-a auzit în magazinul de mobile „Arta", acolo unde Sousou ceruse să-i mobileze şi să-i predea „într-o săptămînă, gata, cele trei apartamente, de iarnă, vară şi demi-sezon".

— Cîte persoane sînteți, madam ?

— Una !

— Una ? .

— Am zis, una, domnule.

— Şi țineți trei apartamente ?

— Ce glumă-i asta ? Atunci, un rege care stă într-un palat cu trei sute de camere vi se pare' curios ? în India am avut două clădiri mari. Deci, mă mir, domnule, că vi se pare prea mult ca o doamnă distinsă să aibă trei apartamente, în strada Patriarhul Ioachim.

Au rămas năuciți. Era atît de monstruos adevărat ceea ce spusese ea, încît nu exista un răspuns logic. Prin urmare, directorul magazinului a tăcut şi a rămas cu ochii holbați. La fel şi personalul. Idem, clienții. Deoarece la magazinul acela îşi făceau comenzile cei din clasa superioară, de acolo a pornit legenda despre originala suprabogătaşă venită din India. Şi nu erau numai-uimitoarele comenzi, ci şi încă mai surprinzătoare vorbele ce le auzeau, în fața magazinului staționa o maşină uriaşă. Un servitor, aşezat lîngă şofer, ținea cîinele — pe Sangai — iar Leo aştepta în picioare în fața limuzinei, ca să-i deschidă portiera cu sever protocolara înclinare pînă la pămînt. Lumea a rămas tablou.

Le aranjase pe toate excelent.

A ajutat-o, desigur, cum am spus, şi Kantakuzinos. însă aportul său nu era . chiar atît de necesar,, cît credea el însuşi. Pînă să se instaleze în apartamentele sale, Sousou a stat la hotelul „Marea Britanie", unde şuşotelile începuseră repede în jurul ei. Dar Vuthula ? Alt mister ! Nici nu se gîndea la ea. Ca şi cînd n-ar fi existat niciodată în viața ei acea tristă perioadă pe care a trăit-o printre „bulendre". Ca şi cînd toată acea epocă nu era altceva decît o aşteptare, un

modest şi inegal preludiu la cuceritoarea simfonie a fericitei vieţi, pe care i-o compunea soarta. Dar Panaiotakis ? Pe acesta şi-l aducea aminte oarecum, foarte vag. Ca un îndepărtat, trist sunet, în a cărui profunzime sălăşluia o nuanţă imperceptibilă de duioşie : ,,*Pauvre* Panaiot !"... Altceva nimic.

Ce frumoase erau toate !

Sousou era încîntată de apartamentele sale. Era primăvară. Acum se aranjase în apartamentul „demi-sezon". Mobilă, fotolii, draperii, toate erau acolo de culoarea canarului. Ici mai închis, colo mai deschis. Salonul era modern. Original. Dormitorul — un vis. Sufrageria — o veselie. Avea şi bibliotecă. La personalul de serviciu a stabilit titluri. Şef — păstrător al protocolului — Leo. Şef — uşier paznic —: Theo. Şefă cameristă — Amali. Intendentul maşinilor — Pamin6. Bucătar peste toate bucătăriile — Crişto. Supraveghetoarea telefoanelor — Lusi. Desigur că nu toate lucrurile existau la plural. Aceasta însă n-avea importanţă. în gusturile şi în limbajul castelanei din Vuthula, domina atotputernic, cu farmecul său, pluralul. îi făcea plăcere.

Astfel, după ce a pus totul la punct, l-a chemat într-o zi pe 'Leo. Era un exemplar unic de servitor, în toată Atena. Cînd i l-a prezentat Kantakuzinos, s-a entuziasmat la culme. Avea prestanţă. înalt. Impunător. Amărît, dar orgolios. Şi solemn. Demnitatea sa căpăta cea mai desă- vîrşită expresie prin felul impozant de a se înclina atunci cînd primea dispoziţii.

— Leo !

— Da. doamnă.

— Ai idee de protocoale ?

— Da, doamnă.

— Domnul Kantakuainos mi-a dat referinţe bune despre persoana ta. Am aflat că ai servit la case de cea mai înaltă clasă şi în privinţa asta e bine. Deci : în palatele mele, care sînt cele mai bogate şi mai aristocratice din Atena, vreau o severă păstrare a protocoalelor şi nu vraişte, ca în satul fără cîini... Ai *pergamente ?*

— Doamna, doreşte să ştie *?...

— Mă refer la trecut.

— Bine, doamnă.

— Ascult.

Atitudine ireproşabilă. Vorba rară :

— Provin dintr-o veche şi arhicunoscută familie de servitori. Tatăl meu, doamnă, a fost servitor în case de prim-miniştri. Bunicul meu a fost servitor în palatele de prinţi. Şi străbunicul meu a fost servitor la palatul regelui Othon. Devotamentul, doamnă, este o tradiţie a marii noastre familii. Ar fii de ajuns să vă spun că străbunicul meu dorea să-l urmeze pe regele Othon în exilul său nedrept. Şi întrucît acel neuitat rege a refuzat sacrificiul, răposatul meu străbunic a murit de inimă rea.

— Dumnezeu să-l ierte ! .

Leo se înclină :

— Mersi. Ce porunceşte doamna ?

— Credinţă.

— Doamna o are.

— Ascultare oarbă.

— Doamna o are.

— Severitate.

— Doamna o are.

— Te numesc Cerber al palatelor mele şi supraveghetor suprem al personalului care urmează. Ţi-l pun sub ordine pe Theo, şeful uşier-paznic. Iar sub ordinele lu; Theo tot restul. *Silans.* Cît despre vizitele în palatele mele, liber la toţi. însă notează-ţi. Nu mă poate vedea fiecare cînd pofteşte. Pentru toţi, este obligatorie aşteptarea în anticameră. Eşti atent ? Doamnele din aristocraţie vor aştepta un sfert de oră. Doamne şi domni de condiţie bună, douăzeci de minute. Domnii aşa-şi-aşa, jumătate de oră. Oamenii din popor, -o oră.

— Da, doamnă.

— Şi la timpul potrivit voi aranja, cînd am chef, marele protocol de folosinţă zilnică, intern şi extern. In palatele mele, toate se vor desfăşura după protocoale şi le voi reglementa pe toate mai tîrziu.

— Da, doamnă. .

— Du-te !

Kantakuzinos îşi freca ochii. Ce-a fost asta ? Ce fel de femeie era aceasta ? Nici nu putea să-i treacă prin mante ce proporţii avea să ia grandomania acestei femei, îndată ce a pus mîna pe milioane. îşi închipuia că Sousou avea să-şi

piardă busola şi se va face de rîs în lumea bună — precum ultimul specimen de femeie proaspăt îmbogăţită — şi că va atîrna de dînsul. îşi zicea că, fără el, ar fi imposibil să trăiască, ar fii naufragiat. De aceea, nu-i venea să creadă ceea ce vedea. Sousou primea, desigur, sfaturile lui, pentru că îl. aprecia. însă de fiecare dată, la tot ce-i sugera, fantezia ei făcea un salt, depăşind toate şi lăsîndu-l pe Kantakuzinos, împreună cu toată lumea, s-o privească cu gura căscată.

Cerule !

Ce vîrtej de risipă era şi acesta ? Cum avea să trăiască această femeie ? Pe cît timp îi vor ajunge cele opt sute de milioane ? Şi care va fi folosul său ? Adevărul este că şi el făcea haz. Simţea, totuşi, durerea în suflet, de banii care se duceau cu grămada în vînt.

Ţinea însă cont de ceva Sousou ? Viaţa plină de „fantasmagorii" începuse. Şi în marea ei lansare, nimic nu era în stare s-o oprească.

în dimineaţa aceea, Panaiotakis s-a apropiat cu paşi şovăielnici de frizeria lui Jorj. După incidentul cu bătaia frizerului şi vertiginoasa desfăşurare a evenimentelor care au urmat, poziţia lua era cam dificilă. Oricum, avea mustrări de cuget şi voia să lichideze nişte probleme grele de conştiinţă. S-a oprit, deci, în prag, s-a uitat la Jorj şi i-a spus :

— Mă Giorgi, tiartă-mă.

Natural că Jorj nu putea să uite bătaia ce-a luat-o. Cind l-a văzut pe Panaiotakis lăsîndu-şi capul în jos şi cerîndu-i iertare atît de solemn şi de sincer, a simţit că se dă satisfacţie orgoliului său. Cei dai şi-au dat mîinile. Şi, imediat norul care se lăsase peste relaţiile lor s-a risipit către cele cinci vînturi, ca să apară luoitor între dînşii soarele cordialităţii.

— Ia loc.

— Mulţumesc.

— O ţigară ?

— Mă rog. Te servesc eu.

— Mersi, mulţumesc.

Jorj luă o ţigară din pachetul lui Panaiotakis şi bunul pescar s-a aplecat îndatoritor să i-o aprindă. Restabilirea relaţiilor a pecetluit-o bărbierul prin aforismul filozofic al hai kir Antonis.

— Toate sînt abur. Abracadabra >.

— Cum ?

— Nimica, kir Panaioti-mu, Zic. Asta-i, deci, vrei să-ţi spun părerea mea ? Cu iertăciune, adică, mie nu-mi stă în vorbă, dar bine ai făcut că ai dat divorţ. Aci, înţelegi, ix spune pe igrec şi igrec spune pe dx. Unul că-i laie şi altul că-i bălaie. înţelegi, kir Panaiotaki. Fitecine are o părere şi, cum spunea anticul Platon, un gospodar nebun ştie mai jjiulte decît zece înţelepţi. Prun urmare, acum locuieşte în Kolonaki ?

— Da !

— Doamne, ce s-a mai ridicat !
— Murea după astea.
— N-ai spus" tu să vă despărțiți ?
" — Nu, dînsa.
— Tu n-ai vrut asta ?
— Reciproc.
— Iei o cafeluță ?

în momentul acela dntra şi kir Dimitrakis Hlempas, căruia Jorj îi făcu cu ochiul. Peste puțin, -a venit şi cafeaua. Veniseră încă cîțiva vecini, sub pretextul de a se tunde, în realitate însă ca să-l vadă şi să-l asculte pe Panaiotakis. Ultimele evenimente zguduiseră Vuthula, moştenirea şi plecarea lui madam Sousou au produs stupefacție
şi vecinii discutau zi şi noapte. Totuşi nu cunoşteau aLsâ-nun te şi făceau completări după fantezia lor. Dar cu Panaiotakis ce-a fost ?

Pînă în ziua aceea, îşi ocolea vecinii. Pleca dis-fle-dimineață la prăvălie, se întorcea tîrziu şi se închidea în casă. Doamne ! Aveai impresia că din casa aceasta a zburat dintr-o dată sufletul şi au rămas moarte toate, cufundate în melancolie. Măsuța, care se clătina. Scaunele, gata să se surpe. Canapeaua, roasă. Indescriptibila rachetă şi *fasamenul,* ruginit. „Toaletele" şi pantofii cu tocurile stîloite, ciorapii găuriți şi combinezoanele de mătase, meticulos cîrpite.

Nu şi-a luat nimic.

Pe „servantă" se aflau şi cîteva fotografii, în care castelana din Vuthula a fost imortalizată. în poziții de o cuceritoare grandoare. într-una, şedea pe o m'că stîr.că, cu ochii ațintiți romantic departe, spre mare. într-a'ta, ținea în mină racheta, surîzînd imperceptibil ■— Giocordă adevărată — într-alta, ținea într-o atitudine gravă şi g'in- ditoare, o țigară ; iar într-alta, era cufundată în lectira unei cărți. Panaiotakis se uita şi din nou se uita la fotografii, încercînd probabil să explice inexplicabilul. Dar la semnele întrebătoare pe care i le adresa, nu primea nici un răspuns. Fotografia dinții parcă se pregătea să-i spunl :

— Idiotule !

A doua :

— Imbecilule !

A treia :

— Amărîtule !

Uneori, se enerva. Altă dată, era melancolic. Alteori, îl apuca emoția şi se gîndea să le păstreze pe toate aţa, neatinse, ca un fel de muzeu. Din nou socotea că-i era necesară femeia asta, cu toate cele ce suferise din part ia ei. Apoi, iarăşi o găsea respingătoare, datorită defectelor ei. Astfel, una-i spunea da, alta ba. Aceasta i s^ întîmpla foarte des, ca să nu poată ajunge la nici o concluzie asupra acestei chestiuni cam încurcate — probabil din cau tă că în sinea lui existau simţăminte contradictorii. Bunătate ; dar şi orgoliu. Dragoste ; dar şi încăpăţânare. Inimă de aur ; dar şi starea de nervi. Cînd îi da dreptate lui Souso *x,* cînd se înfuria, cînd, dădea totul pe seama soartei. Orieura, **toate** astea trebuiau să se subordoneze întîmplărilor şi să *te* supună unei optica care să-l satisfacă şi pe dînsul şi pe cei din jurul său. Om minunat în fond, se simţea atît de legat de cei ce-l înconjurau, încît simţea apăsarea anturajului. Era o necesitate mai adîncă pentru el să se des- tăinuiască celor din jurul său, asupra poziţiei pe care **a** adoptat-o şi a poziţiei lui Sousou.

. — Ascultă, Panaiotakis.

— Hei...

N-o iei în nume de rău ?

Ba nu.

Să avem *bardon,* hai ?

— Mă rog.

— Sousou este o femeie foarte curioasă. Mie, adică, dacă mi se-ntîmpla să-mi facă una ca asta nevastă-mea, să moştenească bani şi s-o ia din loc, să plece, o tăiam !

Asta declară kir Dimitrakis Hlempas. Şi au fost cu toţii de acord. Ca să se hotărască să-şi întîlnească din nou veainii şi prietenii, se vede că Panaiotakis ajunsese, în sfîrşit, la nişte concluzii, păreri şi hotărîri.

— S-o tai!

— Da, pe Dumnezeu.

— Ba.

— Ehe, aşa eşti tu. Acum, ca să vorbim drept, adică, • nu puţine ai pătimit tu de la ea. Noi, adică. Panaiotaki, ştii cum te iubim. însă nazurile nevestii tale erau date dracului !

Panaiotakis şi-a lăsat capul în jos, răsucindu-şi mecanic mustaţa. Şi a spus :

— Ba să avem *bardon,* adică, kir Dimitraki. Admit că avea ciudăţeniile ei. însă care din femei, adică, n-are astăzi fandaxii ? O să-mi spui că Sousou le avea peste măsură. De acord. însă, acum că veni vorba, avea şi multe altele. Fandositâ, admit. Avea însă inimă. Simţea •necazul altuia. într-o duminică m-a lăsat flămînd, deoarece a dat toată oala cu mîncare Terpsitheei, care venise să i se plîngă că îi flămînzesc copiii. Apoi îşi avea aerele ei Sousou. Spune-i nebună, spune-i zăpăcită, spune-i ce vrei Dar avea o măreţie...

Nici Pericle însuşi n-ar fi apărat-o cu atîta pasiune pe Aspazia, cu cît suflet a susţinut-o Panaiotakis pe Sousou.

Dorea să-i refacă reputaţia în conştiinţa prietenilor **săi ?** El însuşi credea serios toate astea ? Cine ştie ! A intervenit; Jorj :

— Măreţie ?

— Păi avea !

Apoi kir Dimitrakis 7

r- Adică ?

— în sufletul său avea o mîndrie. Mă-nţelegii ? Şi **n-s** făcut-o din interes, adică, să ia banii şi să plece. A, nu, sS nu spui asta şi oricine ar spune-o, rog să-i dezminţiţi. Da l Sousou putea să aibă toate răutăţile. însă nu era omul inte^ resului. Ai s-o crezi p-asta ? Iată, kir Dimitraki-mu, cînd a primit bani în mînă — opt sute de milioane de drahme, va-să-zică opt sute de mii de lire aur — m-a chemat foarte h insistent, să-mi dea jumătate din ele. Mă-nţelegi ? Jumătate ! Ştii ce vrea-să-zică jumătate din banii moşteniţi ? I fi putut să cumpăr, adică, o iumătate din Vuthula cu ei.

Kir Dimitrakis a căscat ochii :

— Haida-de...

Apoi, Jorj :

— Taci !

Şi ceilalţi :

I — Aşa de mulţi a moştenit ?

— Aşa de mulţi, răspunse Panaiotakis. Bani gîrlă, pe Dumnezeul meu !... De aceea vă spun că Sousou avea măreţie. Cît despre mine, orice om îşi are mintea lui. Mă-nţelegi ? Eu sînt un pîrlit. în regulă. Am şi eu mîndria mea, kir Dimitraki-mu. Dacă şi întrucît aş fi primit numai puţin din banii săi aş fi dus-o ca un bei. Şi totuşi n-am primit nici un zece bani. O să-mi spui, de ce ? Am zis că am mîndria mea. Să fiu plătit ca să-i dau divorţ ? Nu sînt întreţinut ! Mă plimb cu plăcere cu capul sus, după pofta mea, cu mîinile curate, ca să-mi pot răsuci mustaţa. Omul [trăieşte-n lume ca să aibă o consideraţie. Banii sînt buni, N-oi fi chiar aşa de nebun să spui că nu vreau şi nici I vreun bleg, să zic că mă mulţumesc să trăiesc mai bine sărac. Nu, şi să-mi fie cu iertare. Dar să fac o afacere din ciudăţeniile nevesti-mi, niciodată !

La care Jorj zise :

— Eşti misterios.

Iar kir Dimitrakis ; ^

— Ba, nebun ! pe Dumnezeul meu !

ŞJ Panaiotakis. calm :

■— Poate. -

Apoi ceilalţi :

— Şi-atunci ?

— Atunci, indiferent că în ultimul timp intre noi au avut loc multe ciorovăieli — ne-am certat şi ne-am înjurat mult — eu după această moştenire nu mai puteam trăi cu Sousou. M-ai înţeles ? Şi dacă am stat cu ea atîţia ani şi i-am răbdat toate palavrele, uite, pe Dumnezeul meu vă spun, am făcut-o din obligaţie. Era atît de orgolioasă, încît sigur c-ar fi murit de foame. O cunosc foarte bine. Ar fi în stare să-şi dea şi sufletul, dar n-ar catadicsi să primească de la cineva o bucată de pîine. Nu este de soiul nostru. Mă-nţelegi ? Este de soiul celorlalţi. Dumnezeu, kir Dimitraki-mu, a băgat în capul oamenilor fel de fel de minţi. Şi mintea pe care a primit-o Sousou este din cele mai rele. Să facă lucruri, adică, să te minunezi, să rîzi şi s-o plîngi. M-ai înţeles ? O dată, deci, ce Dumnezeu i-a trimis bani, vezi-ţi, kera Sousou, de drumul tău, să fie într-un ceas bun şi vîntul să-ţi sufle în pînze !

Aşa s-a explicat Panaiotakis. Şi s-a simţit uşurat. Vorbele sale se imprăştiară pr.:n Vuthula, care zile întregi comenta, rîdea, regreta, bîrfea, critica, justifica, admira pînă cînd, încet-încet, a venit şi plictiseala. Nu era doar Sousou pe lume. Viaţa aducea altele şi altele, lăsînd povestea castelanei din Vuthula pe planul al doilea, apoi pe- al treilea, şi pe al patrulea. Dealtfel, nu mai erau informaţi despre viaţa ei şi este ştiut că şi cel mai puternic foc se stinge, dacă încetezi să-l mai alimentezi. Panaiotakis n-a mal revenit niciodată la acest subiect. Iar Vuthula a uitat. Numai Jorj cîteodată, cînd era cu chef, în timp ce tundea pe cineva, îşi aducea aminte de versurile ce le ticluise — era şi poet ! — şi fredona :

S-a-mbogăţit madam Sousou Şi-n
Kolonaki s-a dusu. S-a auzit şi-n

Dacă clientul era zorit, replica î

— Eşti anost, mă Jorj.

Iar Jorj cel anost răspundea :

— Mersi, la fel !

Vuthula îşi continua viata ei.

Insă cartierul unde se mutase Sousou vuia :

— Cine o fi asta ?

— Necunoscută.

— Pare foarte bogată.

— Cît despre asta, cu siguranță.

— Ați văzut-o, doamna Hagimavru ?

— Foarte puțin. Arată foarte ***exantric*** [20] şi ***tre pozi!*** Oricum, o învăluie un mister. De o lună a ocupat tot etajul trei al blocului şi totuşi este o femeie singură. Are un tupeu grozav, o maşină enormă, mulți servitori şi un pechinez drăgălaş. Pare putred de bogată, pesemne c-a venit din străinătate. Am văzut-o alaltăieri, în momentul cînd se suia în maşină, printre patru sau cinai servitori înşirați acolo şi care s-au aplecat în fața ei, ca nişte supuşi ai sultanului.

Aşa a grăit doamna Hagimavru. Iar doamna Kițomitru înghițea în sec. Pe buzele ei umezite se schiță apoi, forțat, un surîs ironic. Cu degetele ei delicate ca nişte crini, ridică paharul de cristal şi ia o înghițitură. îşi pleacă urechea. Doamna Hagizisy ştie mai multe :

— A venit din India.

— Da?

— De-aeum o lună.

— Adevărat ? De unde ştiți ?

— Mi-a spus doama Giromyty, care a aflat amănunte de la doamna Kostula, cînd **a** întîlnit-o miele trecute, ia Totos. Şi-a făcut o coafură deosebită. A transpirat bietul de el. *Povr Totos !*[21] **L-a** obligat să-i schimbe de trei ori pieptănătura, pînă să-i reuşească ceva pe placul ei. Rețineți că este un personaj foarte aiudat. In tot timpul cît se coafa, doi servitori aveau grijă de pechinezul său, pe care i l-a dăruit, zice, viceregele Indiei.

[20] Excentrică.

[21] Bietul Totos !

Gurițele se pun în mişcare :
— *San blăk H*
— Parol.
Ochişorii se diiată :
— însuşi viceregele ?
— Personal.
Mînuțele capătă un tremurici :
— Cine a spus asta ?
— Doamna Giromyty.
Emoție.
— Viceregele însuşi !

Apres-midi.[22] Strada Patriarhul Ioachim. Acasă, la doamna Hagimavru, — una dintre cele mai simpatice doamne, în cercurile distinse. Soare-urile sale fac totdeauna senzație şi presa menționează des numele ei, în coloana vieții mondene a clasei superioare. Toate, elegante. Toate, estetice. Mobila, oamenii, cristalele, muzica, luminile, discuțiile. Tineretul, dansează. Maturii, joacă bridge. Bătrînii, îşi beau păhărelul de *ouzo* şi pălăvrăgesc.

Se apropie doamna Alepudy :
— Vorbiți de madam Souzy ?
— Souzy ?
— De doamna de sus ?
— Exact. Souzy îi spune ?
. ț— Mi se pare.
— Ştiți ceva de dînsa ?

Dacă ştia ceva doamna Alepudy ! Dar era ceva să nu ştie ea ? Un ziarist de profesie n-ar fi putut să fie aşa de informat asupra reportajului zilei pe cît era stimabila doamnă Alepudy, asupra intimităților oamenilor din cercul său. Destul de tînără. Mai degrabă urîtă. Foarte deşteaptă şi cu o viață aventuroasă. A divorțat de primul soț, l-a îngropat pe al doilea cu toate onorurile şi, ca să se consoleze, se căsătorise cu Alepudy, un diplomat fără activitate, căruia cei ce nu-l cunoşteau îi ziceau „genialul", iar cei ce-l cunoşteau îi dăduseră porecla de „dop". Doamna Alepudy vorbea mult, arăta o mare indiferență pentru toate lucrurile, transportînd din salon în salon toate cancanurile cercului său. Avea un „fler" — poptJar, „nas" — deosebit **în** descoperirea amanților diferitelor doamne şi era prima **care** a bănuit legăturile prietenei sale, doamna Kițomitru, **cu** simpaticul Kokos, lucru pe care l-a răspîndit în toată Atena.

— Am aflat — cu totul întîmplător ! — cîteva amănunte despre viața acestei doamne, care desigur va avea mare succes în societatea ateniană. Este o doamnă foarte *exantric, mon şer Pier, 1* care a dus o viață *tre scandalez* [23]la Londra, în anii din urmă. în ultimul timp, soțul ei — industriaş de bumbacuri, dacă nu mă înşel — întorcîndu-se cu avionul din Egipt, a prins-o în flagrant delict în casa lui, cînd dînsa se ocupa să-i ornamenteze fruntea cu nobila colaborare a unui tînăr protejat ! E, *alor, vu comprene*

---

[22] **După amiază.**
[23] ***Tres scandaleuse*** = foarte scandaloasă.

bien, me ser-z-ami, [24] evenimentul acesta l-a şocat puţin pe sensibilul industriaş şi a căutat să-şi restabilească onoarea prin metoda divorţului. A dat, deci, divorţul, însă în cele din urmă *il se repanti amermân, le povr*[25], şi dacă informaţiile mele sînt exacte, a încercat să se sinucidă. *Vui, ma şer*[26] *Helen.* Se înţelege că această tragică poveste i-a distrat mult pe grecii din Londra, pînă la punctul cînd *la povr divorse ne puve piui mene la vi scandalez ki lui pleze* [27], dat fiind că încercarea sensibilului ei soţ a înconjurat-o cu o neaşteptată aureolă, atrăgînd toate privirile indiscrete asupra ei. Aceasta, se zice, a enervat-o grozav şi a determinat-o în cele, din urmă să părăsească Londra, să plece în India şi apoi să vină să se stabilească la Atena.

— Ce spuneţi, doamnă !

:— S-e la verite ! [28]

— Şi de unde le-aţi aflat toate astea ?

— O, *mon* .ser *Nicolă,* îmi veţi permite de *tenir le secre siur se puăn* dat fiindcă nu obişnuiesc să divulg niciodată sursele informaţiilor mele. Esenţialul este că ştirile pe care vi le transmit sînt absolut documentate, încît să nu vă rămînă nici o îndoială cît priveşte exactitatea lor. Nobila ocupaţie de a satisface cineva nevbia de informare a aproapelui său are secretele ei. asupra cărora nu trebuie să se extindă nici un fel de curiozitate, deoarece în acest fel se ajunge la indiscreţie. *Vu n'et pă du m£m avi, mân şer Nicolă ?* [29]

— *Me si, madam.* [30]

Aceste absolut verificate lucruri le-a povestit atît de bine informata doamnă Alepudy, iar doamna Kiţomitru a băut trei doze de „ouzo", ca să-şi menţină nervii în limitele bunei cuviinţe. în momentul acesta, servitorul a anunţat-o pe doamna Hagimavru, că servitorul doamnei de sus dorea s-o vadă personal. S.tăpîna casei s-a mirat :

— Pe mine ?

— Pe dumneavoastră, doamnă.

— Servitorul doamnei ?

<— Da, doamnă.

— Ce vrea ?

— Nu ştiu, doamnă.

Cînd s-a prezentat în faţa ei servitorul misterioasei doamne de deasupra, a stîmit curiozitatea în jurul lui. Era serios, sever, ţeapăn, cu un tupeu grozav.

---

[24] ***Et alors vous comprenez bien, mes chers amis*** **—** şi atunci înţelegeţi bine, dragii mei prieteni.

[25] ***II s'est repenti amerement, le pauvre*** **= s-a căit amarnic, săracul.**

[3] ***Oui, ma chkre Helene*** = da, draga mea Helene.

[27] ***La pauvre ăivorcee ne pouvait plus mener la vie scandaleuse qui lui plaisait*** = biata divorţată nu mai putea să ducă viaţa scandaloasă care îi plăcea.

[28] ***Cest la verite*** = acesta e adevărul.

[29] ***Vous n'etes pas du meme avis, cher monsieur \'k-olas ? = nu*** sînteţi de aceeaşi părere, dragă domnule Nicolas ?

[30] ***Mais si, madame*** **= ba da. doamnă.**

— Mă numesc Leo, doamnă, şi sînt camerierul-şef al onorabilei madam Souzy, care deține etajul de deasupra dumneavoastră. Distinsa mea doamnă are pnoarea să vă invite să-i faceți cinstea de a vă vedea un moment.

Doamna Hagimavru a rămas stupefiată.

:— Să urc eu ?

•— Da, doamnă.

— A spus asta doamna dumitale ?

— Da, doamnă.

— Nu te înşeli cumva ?

— Nu doamnă. Leo nu greşeşte niciodată. Si&ttt&a mea doamnă mi-a spus că este absolut necesar să o vadă pe onorabila doamnă de la etajul de jos. Absolut necesar !

Această bizară invitație a produs o adevărată furtună de curiozitate şi uimire în reuniunea de „ouzo prolonje". Doamna Hagimavru nu era oricine. Cum de îndrăznea doamna de sus să se poarte astfel 1 N-o cunoştea ? Şi totuşi numele său era arhicunoscut. Avea patruzeci de ani. înaltă. Cu nas interesant. Iubea artele şi literele. Mergea la concerte numai cînd maestrul era străin. Nelipsită de Ie expoziții. Avea o nostalgie aparte pentru Japonia şi cînd vorbea de Shakespeare ofta adine, ca şi cum ar fi fost vorba de răposatul ei soț. Avea o mare cultură, idei sănătoase şi vorbea cu compătimire de săraci, cînd vedea in fotolii pluşate. Organiza *apres-midi*-uri literare şi serbări de binefacere, la care doamnele veneau să danseze, să flirteze, să se întîlnească cu amorezii lor, exprimîndu-şi astfel aristocratic adînca lor durere pentru nefericirea poporului necăjit. Făcea donații destul de des, mai ales atunci cînd venea sezonul pentru binefaceri. Atunci simțea o sufletească exaltare şi înjura pe franțuzeşte ziarele, care îi informau pe cititori, cu litere prea mici despre generozitatea sa.

Prin urmare ? Ce fel de purtare era asta ? Din gură în gură, vestea aceasta ciudată s-a răspîndit în toată casa. iar invitații opriseră dansul, bridge-ul, conversațiile, ca să-şi spună părerea. Scoasă din sărite, doamna Kițomiiru susținea că asta era o obrăznicie de neiertat. Doamna Alepudy, însă, socotea acest lucru drept originalitate. Alții puneau acest fapt pe seama naivității anglosaxone, de care cu siguranță că era pătrunsa proaspăt sosita mare doamnă de la etajul de sus. Un domn scund, bine hrănit şi cu burtă, presupunea că i se întîmpla ceva neobişnuit, în timp ce un alt domn înalt susținea că orice *-ar fi in- tîmplat nu-i era permis să o cheme pe însăşi stăpina casei în felul acesta. O doamnă grasă, cu şirag de pe-le la gît. nu găsea atît de extraordinar cazul, pe cînd do- â altele, uscățive. îl calificau drept monstruos :

— *Sa s'e scandate" !*[31]

— *Kel tupe -.*

■— Dar e nemaiauzit!

•— ***Kel odăs !***[32]

s Doamna Hagimavru se găsea intr-o adevărată agitație. Domnul Alepudys — de la Ministerul de Externe — susținea cu hotărîre că prea cunoscuta noblețe a stăpînei **îi** impunea să meargă. *Vui, madam, sa s'et endiskiutabl* Aspectul acesta a fost discutat — în grecofrancolevan- tină — de către invitați **şi** s-a ridicat problema în ce măsură era politețe sau grosolănie din partea amfitrioanei : să se conformeze invitației sau s-o refuze ? Despre asta doamna Hagimavru nu era în măsură să dea un

---

[31] ***Qa c'est scandaleux !*** **= asta-i scandalos !**

[32] ***Quelle audace !*** **= ce obrăznicie !**

răspuns. Era atît de neaşteptată chemarea şi atît de nelalocul ei în obiceiurile lumii sale, încît ameţise. Doamna Kiţomi- tru se înfuriase :

— Nu !

Doamna Alepudy 7

— Da !

Domnişoara Floru 7

— **Nu,** *mon dieu !*

Domnul Tzanetos :

— Da.

Doamna Kiţomitru :

— Ar fi groaznic ! Lumea noastră are anumite principii si peste toate astea o demnitate. *Tiu, comprăn, ma* ***şer*** ? [33] Nu-i îngăduit unei doamne care se respectă, să le' uite. _Sînt unele chestiuni de onoare, *mon dieu !* Şi dacă această faimoasă necunoscută le ignoră, să le învețe. Orice doamnă care merită să facă parte din această lume are anume obligații față de ea şi de tradițiile noastre. Mai mult ca toate, trebuie să ținem la această demnitate !

Invitația a făcut deci mare impresie. însă domnul Alepudys, ca diplomat, a fost ascultat mai bine. Doamna Hagimavru a început să şovăie. S-a supărat. Apoi, s-a li**nişti**t. **S-a înfierbîntat. S-a hotărît să meargă. S-a răz- gîndit. A căzut de acord cu vederile doamnei Kiţomitru. A acceptat argumentele domnului Alepudys. Le-a respins. Le-a acceptat din nou. Pînă la urmă i s-a impus pe toată linia tonul imperativ şi ciudat pe care îl conţinea această insolentă invitaţie a misterioasei necunoscute, care avea tupeu, zece servitori, o maşină de cinci coţi şi un cîine pe care i l-a dăruit viceregele Indiei.**

Aşa că la un moment dat şi-a părăsit invitații, ca să se ducă. A ajuns la etajul de sus. **A** sunat. **I-a** deschis un (servitor, care a poftit**-o** în anticameră. **A** preluat**-o** **Un** al doilea servitor. A condus-o într-un salon. Aici a luat-o în primire o servitoare. **A** trecut**-o** în încăperile personale. Au venit apoi un alt servitor şi **o** servitoare, care au condus-o în dormitor. Aici s-a trezit în fața unui spectacol impozant. Pe un pat exorbitant — regesc — stătea întinsă cu nonşalanță o doamnă. Intr**-o** mînă ținea o carte. Cu cealaltă, mîngîia pechinezul. Un abajur masiv — roz — îi arunca pe față **o** lumină blîndă. După ce **a** intrat doamna Hagimavru, a lăsat să treacă cîteva secunde, apoi şi-a ridicat încet privirile şi s-a uitat la ea :

— Sînteți doamna de jos ?

— Da. Doamna ?

— Madam Sousou.

— Dumneavoastră ați trimis să mă anunțe ?

— A, da. Şi mîngîindu-şi pechinezul **a spus : Vă rog** să faceți mai puțin zgomot, căci **am migrenă** şi **mă supără** muzica.

Doamna Hagimavru a rămas ca trăsnită. I s-a urcat sîngele la cap, şi, într-un moment, a simțit o dorință irezistibilă să se

[33] ***Tu comprends, ma cliere ?*** **= înţelegi, draga mea ?**

năpustească asupra lui Sousou, s-o păruiască. Insă marea stăpînă din strada Patriarhul Ioachim s-a uitat iarăşi la ea cu un calm olimpian, iar privirea sa avea atîta demnitate, atîta grandoare în atitudine, încît domna Hagimavru n-a reuşit decît să îngăimeze două- trei cuvinte.

— De asta m-aţi chemat ?

— Exact.

— Dar, doamnă, ştiţi că...

— Mă roe a întrerupt-o Sousou. întinzîndu-şi mîna şi coborîndu-şi solemn pleoapele, pentru a arbora o mutră indispusă. Puteţi să plecaţi, căci vă aşteaptă invitaţii. Numai să ştiţi că personal am nevoie de linişte. Am aii ! Să fie chemat Theo, ca să-l anunţe pe Leo, să o conducă pe doamna în exterior !

Servitoarea l-a anunţat pe Theo, care l-a chemat pe Leo. Dacă ^r fi stropit-o cineva pe doamna Hagimavru cu apă de la gheaţă, desigur că n-ar fi simţit atît de intense frisoanele duşului rece. Nici nu şi-a dat seama cum a plecat de acolo.

De necrezut ! Şi totuşi, în acest mod surprinzător şi-a făcut simţită prezenţa castelana din Bythula în atît de rîvnita de ea „lume bună". Casa doamnei Hagimavru a sărit în aer. Invitatele au început să urle, nu altceva ! în continuare, au vuit toate saloanele pe seama doamnei Hagimavru, pentru pătania ei, şi s-a stîrnit curiozitate şi admiraţie în jurul misterioasei necunoscute. Şi fiecare limbă bine-educată, din lumea bună, lucra pentru legenda ei. De atunci, cînd o vedeau în triumfătoarele sale apariţii prin localurile mondene, prin sălile de concert, pe la expoziţii, purtîndu-şi bogatele blănuri, cu capul în nori, cu *fasamenul* într-o mînă şi cu pechinezul în cealaltă, rămîneau cu gura căscată în faţa faimosului său tupeu, însă, tu, cititorule, care ştii cît valorează madam Sousou, n-ai să te miri de nimic. îţi recomand numai răbdare, ca să-i urmăreşti isprăvile în această deosebit de importantă fază a vieţii sale — acum cînd, multimilionară deja a ajuns acolo unde o chema marele ei destin.

Dorinţa, mai veche, a doamnei de a-şi schimba radical viaţa, a devenit mai puternică din momentul cînd a apărut banul. Acolo, jos, în istoricul cartier numit Vuthula, nevoia nu părea chiar aşa de urgentă. Dealtfel, de bine de rău, se mai descurca madam Sousou. De nişte ..pardon", „mersi" şi „vui" şi „no" n-o durea capul. Şi nici nu-i trebuiau mai multe. Aici, pe la noi, însă, se întîmplă ciudăţenia că, cu cît urcă cineva treptele societăţii, ou atît se înmulţesc franţuzismele. Acolo, în inima aristocraţiei unde a ajuns, Sousou, nu se vorbea altă decît cea a lui Racine.

Toate bune — şi palatele şi servitorii. Şi protocoalele şi toaletele. Şi tupeul. Şi plimbările demonstrative cu maşina şi cu cîinele, care avea servitorul lui. însă Sousou simţea încă lipsa unor lucruri foarte necesare. Printre astea, primul loc îl ocupa limba franceză, pe care pentru prima dată a înfruntat-o la hotelul „Grande Bretagne". O ciripeau aşa de

frumos în jurul său f Şi ea se necăjea. Franceza era „limba maternă a aristocrației[1]", iar ceea ce ştia ea era prea puțin acum. Situația ei era dificilă, cînd lua masa alături de un grup care vorbea repede. Alteori îşi ridica *fasamenul,* se uita cu dispreț, ca să-l coboare murmurînd :

— Anoste ?

Sau :

— Idioate !

Sau chiar :

— Creaturi caraghioase !

Alteori, cînd se vorbea şi se rîdea, ca să nu apară că nu-nțelege, schița un imperceptibil şi grav surîs, ceea ce semnifica, desigur, ce mare scofală ! — le pricepea pe toate. Treaba asta însă nu putea să meargă aşa. în strada Patriarhul Ioachim limba franceză era un lucru de prima necesitate. Fără asta n-ar fi putut să facă un pas înainte. De aceea, s-a hotărît s-o învețe cît mai repede posibil şi a chemat foarte discret la ea acasă un profesor de franceză.

— Leo !

— Da, doamnă.

— Mă va vizita cineva de la ambasadă.

— Da, doamnă.

— Numele său este Nathanail Spingos **şi** va intsa în încăperile mele separate fără protocol. Dar, bine că mi**-am** adus aminte ! Fără protocol va intra **şi domnul** Kantakuzinos, nu ca ieri, **cînd *-aţi făcut să aştepte douăzeci de** minute. De ce l-ai obligat să **aştepte douăzec** de minute *!

— Protocolul, doamnă.

— In ce categorie l-ai trecut ?

— Domn „aşa-şi-aşa".

— Eşti un prost ! Căci nu te taie capul. Domn „aşa-şi- aşa", cogeamite domn cu monoclu ? Rog, în viitor să se facă diagnosticul cu atenție. N-ai observat, prostule, ce nume are? *Silânc.* Se transferă în prima categorie, ,,domn din aristocrație". în afară de asta, este omul meu de încredere. Este deasupra protocoalelor, ca şi mine, şi de la domnul Kantakuzinos vei primi încă şi dispoziții.

— Da, doamnă.

* — Este om de-al casei şi favoritul meu personal.

Aşa a grăit Sousou şi s-a retras în încăperile sale separate. Profesorul a venit după-amiază. Era un tip ruşinos, serios, pedant. Intra pentru prima dată într-o casă aristocratică şi era puțin zăpăcit. Aşa cum îl conducea Leo — mers apăsat, capul

sus, buzele strînse, privirea în gol — omul a rămas năuc. Madam Sousou l-a primit cu solemna răceală pe care o impune poziția ei. întinsă regeşte pe un divan, cu nedespărțitul său patruped la picioare, era hotărîtă asupra a două lucruri. Întîi, să-nveţe repede franţuzeşte, şi al doilea, să nu permită „omului ăstuia nevoiaş", s-o trateze necorespunzător, din cauza rolului său. Şi-a înălțat *fasamenul.* Profesorul şi-a coborît privirea şi s-a înclinat politicos. Lui Leo i-a făcut semn să plece. Acesta s-a aplecat adînc şi s-a retras. Pentru scurt timp, profesorul a rămas ca suspendat în aer. Ea s-a jucat puțin cu cățelul. Simțindu-se stingher, profesorul a tuşit sec. Numai după ce au trecut cinci minute întregi, madam Sousou a ridicat din nou capul şi l-a privit cu adorabilii ei ochi închişi pe jumătate, în care domnea cea mai glacială morgă aristocratică :

— Ați venit ?

— Da, madam.

— Cum vă zice dumneavoastră ?

— Nathanail Spingos, madam, profesor de limba franceză.

— Va să zică, ştiți ceva franţuzeşte.

Profesorul s-a scandalizat :

— Ceva ?

— Da.

— Ştiu bine franceza, doamnă, şi o predau de douăzeci de ani. Am studiat la Paris şi am stat în Fsanța mai mult de cinci ani.

Sousou şi-a dus ***fasamenul*** la ochi şi l-a priwit **cu un** surîs îngăduitor :

— Cinci ani !

— Da, madam.

— Nimica toată. Trebuie să ştiți o franţuzească 3e rînd. Vă rog ! Nu este cazul să vă acriți mutra ! **Eu am** stat zece ani la Paris şi vorbeam la perfecție. Din **cauză** însă că am suferit de tifos, am uitat-o şi de aceea nui vreau, desigur, să mă învățați franţuzeşte **ci** să **mi-o** reamintiți.

Profesorul a căscat larg ochii. Un astfel de caz î se ivea pentru prima dată. Sousou i-a făcut un gest de binef voitoare gentileță.

— Stai jos, om necăjit, a spus.

— Mersi.

— Ai mîncat ?

— Cum ?

— Nu eşti cumva flămînd ?

Profesorul s-a făcut foc :

— Pardon, madam, dar cum v-a trecut prin minte c-ar fi posibil să fiu flămînd la ora cinci după amiază ?

— Sînteți caraghios !

— Eu ?

— De ce tremurați ?

— Eu tremur ?

Profesorul s-a făcut verde la față. Felul cum îl trata această originală doamnă era o desconsiderare **şi** de aceea s-a tulburat aşa de mult încît a început să tremure: Sousou, entuziasmată de fapt, s-a îndreptat în momentul acela pe divan, cu un aer obosit:

— Ei, haide ! Nu te ruşina, omule nevoiaş. Munca nU e de ruşine. Cu această meserie îți cîştigi pîinea. Necăji-; tule ! N-am spus că eşti un hoț. Ar- fi ceva de rîs ! **Cu** sudoarea frunții tale cîştigi un ban, curaj ! Curaj !

Profesorul se înroşise. A înghițit cu noduri **ş$** a tuşit sec.- Pînă la urmă a izbutit să spună :

— Dar..; '

— *Silăns !*

— **înţelegeţi greşit**

— Deloc ! Deloc, *mon şer ami.* O să vă plătesc bine, ca să-mi reamintiţi franceza. Insă nu veţi spune nimănui nimic !

— De ce ?

— Aşa.

— Lecţia se va face în secret ?

— **Da.**

— **Dar pentru ce ?**

— Pentru că eu, omule sărac, eu am multe legături cu ambasadele. Şi dacă ambasada engleză află că îndrăgesc aşa de mult limba franceză, poate va interpreta greşit Mă înţelegi ? De ce să nemulţumesc Anglia ?

Doamne Dumnezeule î Ce tot spunea ciudăţenia asta de femeie ? Vorbea serios ? Glumea ? Era în toate minţile ? A privit-o cu coada ochiului şi l-a cuprins o nelinişte. Sousou, însă, mereu indiferentă la impresiile ce le provoca, a continuat : ♦

— *Parle-vu franse, musiu ?*

Profesorul, stupefiat, văzînd că era vorba să fie supus unei examinări din partea viitoarei sale eleve, s-a înroşit iarăşi, a tuşit, a înghiţit în sec şi a murmurat :

— *Mais oui,* ***madame.***

—■*, Parle ! parle !*[34]

— Pardon ?

— *Parle, musiu ! Parle !* Nu-ţi fie ruşine, domnule profesor. Nu pot să vă angajez, ca să vă plătesc bani frumoşi şi să fiţi un ageamiu ! *Parle en-pe. Moă je pâri, je comprănd tri* ***biân*** [35], mă înţelegeţi ? ***Purcua*** [36] vreau să vă controlez franceza voastră, dacă o fi din Paris sau e o limtă oe-Bţi învăţat-o de la chelnerii lui *Gi-****Bii,*** pe care cînd o aud îmi vine greaţă. ***Alor !*** Curaj ! Curaj, *pâtrr hom !* [37]

— Om. madam !

— *Hom !*

Damnul profesor s-a ridicat tremurînd :

— Mă iertaţi, madam, dar denaturaţi complot rolul meu. Nu e vorba să mă învăţaţi dumneavoastră franţuzeşte. Eu vă învăţ pe dumneavoastră. Omul nu se spune *hom* ci *om,* pentru că litera *h* nu se pronunţă.

Fosta castelană din Bythula şi acum mare dcamnă a franţuzitei străzi Patriarhul Ioachim s-a tulburat.

— Văd că sînteţi şi obraznic, a replicat.

— Eu ? !

— Nesăratule !

Doamnă !

Incultule !

•— Vă rog !

---

[34] ***Pariez ! Pariez !*** **= vorbiţi! vorbiţi !**

[1] ***Pariez un peu. Moi, je parle, je comprends tres bien*** **— vorbiţi puţin. Eu vorbesc, înţeleg foarte bine.**

[36] ***Puorquoi*** **= deoarece.**

Curaj, sărmane omule !

— *Silâns !* Poftim ! Pîine n-are să mănînce şi pretinde că are pronunţie mai bună ca mine, care stau pe milioane ! Dar nu sînteţi voi de vină ! Vinovaţi sînt cei care îi învaţă franceza pe flămînzi şi pe „bulendr38"', ca să li se urce la cap !

în faţa acestui torent, nefericitul profesor se pierduse cu totul. Timp de două decenii a schimbat elevi şi eleve, a predat franceza la atîta omenire, însă aşa ceva nu i s-a întîmplat niciodată. Era gata să plece, cînd căţelul Şan- gai sări, lătrînd, la dînsul.

— Şangai ! a ţipat Sousou. *Vien isi!*[39] Unui cîine bine-crescut nu-i este permis să se încaiere cu săracii. *Alle ! Alle* [40]

Apoi, în timp ce profesorul îşi pierduse complet moralul şi continua să tremure' din cauza tulburării, marea stăpînă din strada Patriarhul Ioachim luă de pe o măsuţă o hîrtie de cinci mii, care era uitată p-acolo şi i o dădu :

— *Vualâ, moşie.* [41]

— Ce-i asta, madam ? !

— Aconto *de&pre lecţiile ce* mi le veţi face. *Vu com- prantre ?* [42] Eu citesc şi singură. O să vă arăt cărţile mele.

Şi dacă v-am ofensat un pic, nu-i bai, căci noi, **aristocraţii, sîntem niţel cusurgii şi snobi. Şi pentru că sînt şi eu cam snoabă, nu încape supărare. Primeşte banii.**

— **Dar sînt mulţi, madam.**

— **Mulţi sînt pentru tine, amărîtule. Pentru mine sînt** *zerom,* **adică nimica şi la o adică îi rup. Numai cu o condiţie : să nu afle nimeni că iau lecţii.**

r— De acord, madam. *i:*
Silâns, **absolut.**

;— Cum dosiţi, doamnă.

■— Deci veţi veni lunea, miercurea, vinerea — *lonti, mercruti, vancruti,* — între şase şi şapte şi dacă întîlniţi pe cineva pe scări, veţi spune că sînteţi de la ambasadă **şi** v--am chemat să vă prezentaţi la mine.

Profesorul ă înghiţit iarăşi în sec. Nu i se întîmplase niciodată să accepte predarea de lecţii, cu astfel de condiţii, curioase. Era gata iar să zvîrle banii pe jos, dar arun- cînd o privire grăbită spre bancnota de cinci mii şi-a schimbat fulgerător părerea.

Astfel, Sousou s-a apucat de franceză, începînd lecţiile sale secrete. Erau, se vede, o tragedie atît de mare aceste lecţii cu originala elevă, încît bietul profesor în numai trei luni de zile a pierdut din greutate cinci kilograme !

j— Bună seara.

— *O, kel boner !*[1]

---

38 Asseyez-vous, je vous prie **= luaţi loc, vă rog.**
[1] Pas mal, cher Minas **= binişor, dragă Minas.** **[s] Accent.**
[39] Viens ici **— vino încoace.**
' Allez ! Allez **= haide, haide !**
» Voiiâ, monsieur **= poftim, domnule.**
[42] Vous comprenez ? **= înţelegeţi ?**

— Cum vă simțiți, scumpă doamnă ?

— *Mersi, mon şer* Minas. Mă bucur deosebit că ați avut cinstea să mă vizitați, căci eram singură şi aveam *gafăr* [2]. Nu-mi închipui să fi aplicat astăzi măsuri de protocol contra voastră. Leo a mîncat papara. *Aseie-vu, je vu pri.* [3]

Cu limba franceză făcea minuni. Desigur, lumea în care trăia acum Sousou amesteca la cinci cuvinte greceşti, şi unul franțuzesc. Castelana din Vuthula era încă foarte departe la acest capitol. Proporția mixturii sale lingvistice era în genere de unu la douăzeci, amestec deosebit de rar pentru francofona stradă Patriarhul Ioachim. însă prin eforturi asidue, acest amestec lua proporții zi de zi. Spera ca în cîteva luni s-ajungă la rezultate mai bune, astfel încît să vorbească unu la unu — **o** vorbă grecească una franțuzească, ceea ce era ideal. Nat- hanail Spingos se dovedise a fi un dascăl cu multă ambiție.

— Cu sănătatea ?

— *Mersi, bien.*

— Dar dispoziția ?

— *Pă mâl, şer Miriâs.*[1]

Cîtă distincție ! Şi ce *axân !*[2] Ce maniere încîntătoare! Dar nu începea discuție — această femeie era plămădită din pasta unei marchize din vremea Ludovicilor. Dacă toate cele ce se spun despre metempsihoză au cît de c3t temei, desigur că în trupul de alabastru al castelanei din Vuthula se refugiase sufletul marchizei de Pompadouff..

— Un whisky ?

— Cu plăcere.

Sună clopoțelul. Drept ca o luminare, Theo.

— Veghezi ?

— Totdeauna, doamnă !

— Whisky.

— Imediat, doamnă.

S-a adus whisky-ul.

— Fiți bun, mon şer Minas. Eu n-am să beau, **căcî** n-am *orexis* [3].

— îmi permiteți ?

-— Mă rog.

•— O-re-xi.

— Pardon ?

— Ați spus „n-am orexis". Dar este la acuzativ, aşa ea trebuie să spuneți „N-am *orexi".* Desigur, madam, acest lucru n-are importanță, toate cuvintele pe buzele unei doainae fermecătoare sînt adorabile. Deoarece însă mi-ați dat curaj...

— *Me vui, vui.* Şi vă rog să-mi arătați mereu acuzati- vele. *mon şer* Minas. îmi plac.

Kantakuzinos o corecta des. Şi cum, de fapt, Sousou era deşteaptă, ea primea corectările lui şi nu mai făcea aceleaşi greşeli. Avea o neînchipuită uşurință în perceperea unor astfel de lucruri şi de aceea adaptarea sa Ia cerințele vieții noi căpăta zi de zi dimensiunile unei minuni. Dealtfel, instruirea ce i-o făcea

Minas era foarte iscusită. Avea grijă să intervină totdeauna cu multă discreție şi cu încă mai mare finețe, ca să nu atingă coarda sensihilității acestei femei, care n-ar fi stat prea mult pe gîndurL de-o va supăra, să-i dea pe neaşteptate cu piciorul şi să-l zvîrle afară din apartamentele sale. De aceea, nu numai că n-o înfuria niciodată ci, dimpotrivă, îi cîş- tiga din ce în ce mai mult stima şi simpatia.

Intr-o zi, i-a spus : ^

— Domnule Kantakuzinos, îmi place mult să mă însoțiți în marile mele elanuri ; adică : întîlniri publice, concerte, premiere, *apremidiuri* literare şi altele asemenea. Natural, numai la cele aristocratice, unde biletul este foarte scump, ca să nu poată intra vulgul şi oricine se nimereşte. Văd că astăzi are loc vernisajul unei expoziții moderne, tablourT. pictură etc., care mi-au plăcut întotdeauna. . •

— Ați dori să mergem ?

— Întîi serviți whisky-ul, vă rog.

— Mersi, madam.

— *Pă dâ kuâ.*[43]

Theo intrase aducind chiar el whisky-ul — asta era o cinste deosebită — iar Kantakuzinos a dat pe gît un rînd de păhărele. între timp, Sousou se pregătea pentru expoziție. Avea o slăbiciune deosebită pentru pictură şi nu voia să-i scape prilejul să-şi marcheze prezența în lumea bună. care obişnuia să onoreze artele frumoase. Sousou era — eh. drăcie ! — iubitoare de artă mar mult decît oricine altuî.

Ştia foarte bine că a admira un tablou frumos ir? semna un gest de cultură şi civilizație. Precum şi a trăi în palate. Şi să-l savurezi pe Beethoven. Şi să mănînci, dacă e posibil, cu tacîmuri de aur. Nu era nevoie să i le spună astea nici Kantakuzinos, nici altcineva. Cît priveşte pictura, îndeosebi, se afla chiar în miezul înțelegerii' sensului acestuia. Un bogătaş iubitor de artă — iar iubitorii de artă, bineînțeles, sînt numai bogații — poate să simtă repulsie cînd priveşte un sărac. Insă un sărac pictat de un mare pictor încîntă. Una e arta şi alta e viața. Pictura, mai ales, este copilul răsfățat al bogăției. Lucrează pentru decorul ei. Se poate ca o casă distinsă să nu aibă pereții plini cu un şir nesfîrşit de lucrări ale marilor pictori ? Există mulți, care au chiar o adevărată manie pentru arta culorilor. Este un mod atît de comod de a te deosebi de ceilalți, aruncîndu-ți ochii la lucruri frumoase şi înălțătoare. Slavă Domnului că toate astea costă scump, astfel că respingătorul cartier Vuthula este ținut departe. Arta — o Sousou, fără voie — lucrează pentru Kolonaki.

Au plecat.

Cînd au intrat în sală, vizitatorii — bărbați şi femei — au lăsat tablourile, ca să-i privească pe ei. Pe Sousou, adică. Kantakuzinos, cum era şi puțin mai scund, se pierdea în fața ei — dealtfel fiecare se pierdea în fața înălțimii, atitudinii, aerelor şi triumfalei apariții a castelanei din Vuthula. Şoaptele s-au

[43] ***Pan de quoi.*** **= .pentru puțin.**

răspîndit prin toată sala şi ochii_tuturor s-au îndreptat spre ea. Nici nu s-a întors să privească pe cineva marea doamnă. Ținea capul sus. *Fasamen,* de aur. Şi l-a scos cu o grațioasă mişcare din poşetuță şi, după ce a privit cîteva tablouri, s-a adresat lui Minas :

-— Vă plac, *mon şer ?*

Cum să nu, a zis Minas. Văd că unele sînt bune.

Nu chiar !

Iată, de exemplu acesta.

— Acela ?

Cu *fasamenul,* Sousou a arătat tabloul, schițind o mişcare de îngăduitoare acceptare.

— Mai mult sau mai puțin. Cu toate că aici coloritul intens îmi calcă pe nervi. Mi-aduc aminte — odată, acolo, la Londra sau la Paris, dacă nu mă-nşel — de un pictor care făcea nişte lucruri — o frumusețe ! îți venea să le cumperi pe toate, să nu te saturi să le priveşti.

Kantakuzinos a fost cuprins de nelinişte. S-a oprit şi a lăsat-o pe Sousou să înainteze singură. Multe doamne şi domni continuau s-o urmărească cu coada ochiului. Unii cu admirație, alții cu ironie. S-a auzit în sală şi un rîs puternic, însă nu s-a constatat cu precizie dacă era la adresa originalei doamne. Pe parcurs, ea se uita la tablouri, pe unele le depăşea, la altele se oprea cu interes, iar la altele îşi strîmba fața.

Şi pe neaşteptate :

— Pictore !

Toată lumea şi-a ridicat privirile.

— Unde este pictorul ?

S-au mirat. Cineva a întrebat :

— Care pictor, madam ?

— Cel care a pictat asta ! a spus Sousou şi a arătat cu *fasamenul* un tablou, greu de înțeles ce voia să reprezinte. Imediat, un tip scund şi gras — pictorul — s-a grăbit să se prezinte în fața ei.

— Poftiți, madam.

— Cum vă numiți ?

— Bertsos, madam.

— Dumneavoastră sînteți cel care ați pictat asta de aci ?

— Da, doamnă.

— Condoleanțele mele !

Pictorul înghețase.

— De ce, madam ?

— Ce reprezintă, adică ?

— Se arată în catalog, madam. Primăvara.

— Şi totuşi ați pictat două urechi de măgar, s-avem iertare. Ce legătură are primăvara cu urechile asinului ? Afară jdacă nu vă bateți cumva joc de lumea care nu pricepe !

Pictorul s-a fîstîcit.

— Este artă modernă, madam.

Adică ?

— Impresionism, madam.

— Orice ar fi, a răspuns sentențios Sousou, lucrurile nu se schimbă. Gîndiți-vă că o doamnă distinsă vine să cumpere două urechi de măgar şi le atîrnă în salonul său !

în sala de expoziție s-a auzit o explozie de rîsete pe seama pictorului. Se vede că erau mulți amatori de artă, care aveau opinii similare celor exprimate de Sousou, însă nici unul nu a îndrăznit să le spună. Din contra, se opreau în fața tablourilor — zise moderne — şi îşi manifestau admirația. Numai doamna Smigler se enervase. Şi, în timp ce castelana din Vuthula încă mai vorbea cu pictorul, a scos o carte de vizită în mod ostentativ şi a aşezat-o la tablou. Sousou s-a întors, şi-a ridicat *fasamenul,* uitîn- du-se la ea cu profund dispreț :

— Nesărată !

Lăsîndu-l complet descumpănit pe pictor, Sousou a pornit-o înainte. A observat ici şi colo alte cărți de vizită — purtînd nume de care auzise — aşezate la tablouri. Atunci, fără nici o ezitare şi destul de înciudată, şi-a deschis poşetuță şi a început să-şi pună cartea de vizită la tablourile care nu erau reținute. Kantakuzinos s-a apropiat alarmat :

— Ce faceți, madam ?

— *Silăns !*

■— Dar, ajunge. Destul.

— Ar fi prea de tot. Şi-au întins pe tablouri cărțile de vizită ca o provocare. în orice caz, dacă e vorba de concurență, cartea de vizită a doamnei Sousou le va domina pe toate celelalte.

Aşa că, în scurt timp, jumătate din tablourile expoziției purtau cartea de vizită a doamnei Sousou. Lucrul acesta a făcut o impresie deosebită în lumea amatorilor de artă. Cine este această originală doamnă, care era cit p-aci să cumpere întreaga expoziție ? Cei care auziseră de numele ei adăugau noi elemente legendei cunoscute. Iar cei care n-auziseră încă nimic, se opreau cu mirare în tiți acestui nume care umplea expoziția. Cîteva doamne **au** turbat de necaz, cînd au văzut — încă o dată — cît de periculoasă era femeia aceasta şi cît de grea devenea orice concurență cu dînsa.

SCHIJE DE VIAȚĂ FERICITĂ

Poporul îşi are muzica lui. Aristocrația o are pe-a sa. Muzica populară este prea grosolan croită pentru sensibilul auz al lumii distinse ; ea vrea Mozart. Oameni^ din înalta societate au toate simțurile fine. Zeul Snobismului a creat din mătase cele cinci simțuri ale făpturilor alese. Cerul gurii acestora vrea caviar, degetele cer plușuri pentru pipăit ; privirea le cere trandafiri în vaze japoneze ; mirosul, parfumuri pariziene şi auzul. Mozart, Beethoven, Debussy. Multă lume, deci, se miră cum de se întîmplă că oameni atît de rafinați nu dau un ban cînd

e vorba de cei din seminția lor. Problemă, cred. de estetică. Mizeria este urîțenie. Imperfecțiune a naturii — cum spunea răposatul Oscar Wilde, care este demn de tot respectul. Iar lumea din înalta societate nu suferă imperfecțiunile.

Aşa era şi Sousou.

Din totdeauna detesta orice grosolănie. Sufletul ei era însetat după lucruri fine. Cîteodată, cînd mahalagiii cîntau de-ale lor în preajma casei sale, întorcea capul cu scîrbă. Auzul său tînjea după sunete alese. Ştia că, pentru urechile lumii binecrescute, se organizau întruniri mondene speciale, unde se cînta muzică superioară.. Acolo, poporul n-avea acces. Cînd îşi compunea simfoniile sale, Beethoven avea în vedere auzul doamnei Kițomitru.

Concertele !

Oh, cît ii plăceau concertele ! E atît de şic să stai comod în fotoliul tău, într-o lume de condiție, şi să ți se cînte

Gliick. Asculți. Oftezi. Eşti transfigurat. închisa puțin ochii, îți laşi capul pe spate şi te delectezi, transportat în altă lume. Strecori pe furiş o privire către cel de alături, ca să vezi dacă te observă. Şi dacă nu te bagă nimeni în seamă, aştepți cu năduf pauza, ca să te răcoreşti. Pentru că, între noi fie vorba, cîteodată sunetele îți fac plăcere. Durează puțin. Alteori însă, se lungesc pînă ți se face rău. Nu mai poți suporta. Ca om cultivat însă, te declari în- cîntat. Sau — lucru şi mai nostim — începi să faci critică.

— Păcat ! ^

— De ce ?

Asta n-a fost execuție.

Vreman ? [1]

— Trebuia mai repede la *andante.* Dar maestrul nostru nu e pentru aşa ceva, *mon vie.* [2] I-au scăpat viorile. Iar suflătorii se urmăreau cu greu.

Critica. Completare indispensabilă a oricărei delectări spirituale superioare. Prima treaptă a unui serios festin intelectual, la noi în țară, este aceea de a nu pricepe nimic. A doua, superioară, este să comentezi cu aere de specialist ceea ce n-ai înțeles. A treia şi cea mai înalta treaptă, este aceea de a nu-ți plăcea niciodată nimic, ar- borind o figură mereu acrită. Din această sublimă categorie făcea parte — prin voCație — madam Sousou. depăşind-o chiar.

Iată, deci :

Programul concertului in acea „aristocratico-muzicală" după-amiază era bogat. Urma să dirijeze un maestru străin. Sala era ticsită de cea mai aleasă lume a Atenei, — eveniment mondeno-muzical. Blănuri, pălării fistichii, parfumuri îmbătătoare. Cronicarul vieții mondene ar fi putut să-şi noteze în carnet nume strălucite din protipendada ateniană, — doamne ce alcătuiau gloria distinselor saloane din localitate. Doamna Kițomitru lucea ca o floare exotică în loja ei, alături

de gloriosul politician, care era şi bărbatul său. Foarte elegant printre dînşii, onorabilul

[1] ***Vraiment*** — adevărat. ***' Mon vieuT*** — bătrîne dragă.

domn Kokos. într-altă lojă, doamna Alepudy, ieşinată după muzica lui Beethoven, scruta între timp lumea **cu** binoclul, lăsînd cu această ocazie să-i scînteieze prin spaţiu diamantele. în centrul parterului, doamna Smigler se arăta însetată de transfigurări muzicale ; iar doamna Hagizissy cu doamna Hagimavru expuneau două pălării de la casa de mode Irene — unicate — în timp ce bancherul Kostulas se împăuna lîngă nevastă-sa, mîndru de mărimea perlelor colierului ei. Erau o mulţime de femei şi bărbaţi — plină sala de superelegante doamne, industriaşi, diplomaţi, bancheri, milionari, tot ce era mai distins şi ales, cu care se putea mîndri urbea.

Concertul începuse deja.

în faţa teatrului, în momentul acela a oprit cu aristocratică întîrziere o maşină. Leo s-a dat jos din ea şi s-a grăbit să deschidă portiera, cu morga ce o dicta împrejurarea. Şi iată că din maşină coboară acum Sousou. însă aceasta nu era o coborîre. Era un ritual întreg, pe care îmi vei permite, răbdătorule cititor, să ţi-l descriu ceva mai în amănunt.

Fosta castelană a Vuthulei nu se grăbea deloc să descindă. întîrzierea are ceva deosebit de elegant. Orice lucru care impresionează se execută încet. La concert întîrziaseră multe doamne din Kolonaki, însă nu era posibil ca vreuna s-o întreacă în întîrziere pe Sousou. La spectacole merge devreme numai gloata. Cum era să comită o astfel de gafă, marea doamnă din strada Patriarhul 3oachim !

Deci, şi-a întors întîi capul, fără ca să se mişte deloc de la lot ul său. Şi-a înălţat *fasamenul* şi s-a uitat la ultimii mele nani aristocraţi, care veneau — chipurile ! — grăbiţi. Apoi, cu mîna-i înmănuşată şi-a mîngîiat căţelul :

— Sangai !

Simpaticul patruped a ridicat întîi urechile, apoi ochii şi se uită plină de admiraţie la grandioasa-i stăpînă.

— *Vien !*[44]

. Un picior subţire, strîns în ciorap lucrat cu fineţe de păianjen, s-a proiectat către scăriţa maşinii. In acelaşi timp, delicatul corp s-a urnit încet. A urmat un hotărîtor efort, şi marea doamnă s-a aflat pe trotuar. A tras apoi lănţişorul căţelului şi animalul, care a simţit apăsarea pe gîtuleţul său, a făcut un salt, bruscînd mîna doamnei.

— Sangai, proastă ce eşti ! Neatento!

Trecătorii, neavizaţi, se opriseră şi urmăreau această impunătoare desfăşurare. Leo, nemişcat pe trotuar, dădea onorurile. în momentul acela, însă, Sangaî începuse să dea semne — cu naivitatea naturală a animalelor — că se pregătea să comită o necuviinţă groaznică. S-a oprit agitată, adică, apoi şi-a îndoit picioruşele din spate şi a pornit să se contracte într-un efort suprem.

[44] ***Viens*** — vino.

Cînd a văzut această oribilă degradare a protocolului, Sousou se înverzi toată. Şi-a încleştat dinţii şi a tras lănţişorul, foarte enervată :

— Sangaî ! Caraghioaso ! *Vien !* Nu ţi-e ruşine ?

Cățelul, însă, ignora toate îndemnurile şi admonestările, avînd urgenţe personale. O, ce situaţie tragică pentru o doamnă distinsă ! Privirile ironice ale curioşilor căpătaseră expresii răutăcioase şi cu cît Sousou .trăgea cățelul, cu atît creştea ironia privitorilor, care se obrăzniceau :

— Lăsaţi-l, madam !

— Este păcat !

— Lăsaţi-l să termine întii..T

Onorabila doamnă nici nu s-a gîndit, desigur, să dea atenţie impertinentelor observaţii ale lumii vulgare, care crede că toţi oamenii sînt egali şi se. aseamănă. Noroc însă că, după o ultimă sforţare, Sangaî a pus capăt acestei trebi şi a sărit bine dispusă. Eleganta doamnă şi-a stăpînit furia şi, fără să se uite înapoi, s-a îndreptat către teatru.

La intrare însă, portarul — alt obraznic ! — a oprit această grandoare în mişcare :

— Madam...

— Pardon ?

r- Cîinele.

r— Ce e, domnule ?

j— Vreţi să intraţi cu cîinele la concert ?

— îi place muzica. Dealtfel, nu mă despart de el niciodată. *Vien,* Sangai !

Dar portarul, om fără purtări alese, i-a arătat, odată cu mojicia lui şi hotărîrea sa de a nu permite cîinelui să urmărească concertul. Astfel, Sousou s-a văzut nevoită să predea clinele lui Leo şi a dat să intre.

— Aşteptaţi, doamnă.

— De ce ? f .

— Concertul a început.' -

— Puţin îmi pasă !

— Ceea ce vă spun...

:— Ştii că eşti obraznic ?

— Se poate, madam, însă asta e dispoziţia. Intrarea e permisă numai la pauză. Vedeţi că aşteaptă şi altă lume.

Sousou scoase atunci din poşetă două miare şi le dădu portarului :

— Ia, nevoiaşule !

Portarul s-a zăpăcit. Dintr-odată i s-a evaporat toată severitatea şi s-a umplut de bunătate şi politeţe. A deschis uşa, a lăsat-o să treacă, iar celorlalţi, care protestau, le-a replicat cu o surprinzătoare prezenţă de spirit :

— Doamna este de la ambasadă...

Nemuritoare Sousou ! Lăsînd în urma sa valuri de parfum, a înaintat pe coridor. Capul sus. Pas mărunt. In mînă, *fasamenul.* Mătăsurile în care era îmbrăcată foşneau la orice mişcare. Şi toate

astea, în timp ce orchestra interpreta Debussy, iar lumea atîrna de bagheta maestrului. Din spate, a preluat-o alarmată o plasatoare şL ca să nu iasă un scandal mai mare, a condus-o la locul ei. S-a iscat agitație. Capetele **s**-au întors spre ea, sufletele s-au trezit din reverie, ochii s-au deschis din curiozitate şi o priveau. Castelana din Vuthula nici n-a binevoit să se uite împrejur. Nici să vadă măcar cine sta în dreapta şi cine în stînga ei — ca şi cînd n-ar fi fost nimeni în sală. A deschis programul, şi-a adus *fasamenul* la ochi, a văzut ce scria — să zicem — a închis pleoapele şi s-a cufundat în plăcerea nesfîrşită a sunetelor.

Această întîrziată şi pompoasă apariție a făcut mare impresie publicului ales şi meloman al concertului, care, cum se ştie, — între audițiile din Beethoven şi Debussy — îi trage şi un perdaf de bîrfă aristocratică :

— Cine e ? •

— Madam Sousou.
— A !...
— Aţi văzut poză, *mon dieu !*
— Unde se-mbracă ?
— în India, mi se pare. Şi-a adus din străinătate modele faimoase. *EU e tre-z-elegânt.* [1] Multe se spun despre ea. A chemat-o, cică, într-un timp pe doamna Hagimavru şi i-a spus să-i cedeze apartamentul, pentru că îi trebuia ca să-şi instaleze personalul de serviciu.
— Am auzit de asta.
— Este o femeie foarte originală.
— Ce tupeu !

Pentru un moment, Debussy a fost trimis la plimbare. Din gură în gură, s-a aflat că aceasta era faimoasa madam Sousou şi toate lornietele de la parter şi de prin loji se îndreptară spre ea. Se uita doamna Kiţomitru, plină de indignare. Privea doamna Alepudy, surîzătoare. La fel, doamna Hagimavru cu o ciudă de nedescris. De asemenea, doamna Smigler, care comenta. în timpul acesta, castelana din Vuthula se afla în lumea reveriilor. O, era delicioasă ! Capul dat pe spate. Bărbia sus. Ochii închişi pe jumătate. Respiraţia întretăiată. Pieptul săltat şi coborît încet, în ritmul respiraţiei. Pe faţă, revărsată o plăcere cerească. Şi buzele întredeschise. Doamne, cît de profund îl înţelegea pe Debussy !

Extaz !

Dintr-odată. o furtună de aplauze au. răsunat în sală. Bucata se sfîrşise. Maestrul s-a întors către public şi se înclina. Sousou nu s-a învrednicit să-şi mişte măcar mîinile. A ridicat simplu *fasamenul,* l-a privit pe dirijor şi apoi s-a întors către un domn gras. care sta lîngă ea.
— Este englez ? a întrebat,
— Nu, madam, maghiar.

Nu se vede.

j— V-a plăcut ?

:— Oricum, bine le potriveşte.

Domnul a privit-o cu mirare şi a tăcut. I-a făcut impresie tonul condescendent al acestei doamne impozante,

[1] ***EUe est tren elegante*** **— este foarte elegantă.**

care îşi desfăcuse un evantai japonez, ca să întrebe apoi din nou, cu aerele celui nelipsit de la concerte :

— **Ce va cin ta acum ?**

— **Pastorala.**

— **Pardon ?**

— **Pastorala, doamnă.**

Sousou s-a s'trîmbat, indispusă :

A ! pastorală.

— **Nu** vă place, madam ?

— Nu prea mult. Nu mă dau în vînt după muzica mocănească !

Domnul a rămas trăsnit. între timp, execuţia pastoralei începuse, auzindu-se cîteva „sssss" insistente, din partea auditorilor. Sousou se enervase. A ridicat *fasamenul,* a aruncat o privire circulară la parter, ca să vadă de unde vin protestele, însă toată lumea era cufundată acum în extaz. Ce să facă ? S-a cufundat şi dînsa. A răbdat primele cinci minute. încă cinci. Şi încă alte cinci. Apoi a început să-şi piardă răbdarea. Cît era să ţină povestea asta ? Cum nu era Obişnuită să rabde la concerte — ca atîta altă lume — o apucă năduful. Treaba devenea insuportabilă. Şi cum nu-i da atenţie nimeni, s-a enervat de-a binelea. S-a întors către vecinul'său :

;— Mai ţine mult oare ?

— Poftim ?

— Mi se pare că maestrul o lungeşte prea mult.

Parterul a ripostat :

— Sssss...

Acum Sousou s-a înfuriat:

— Lume prost crescută ! Nu-mi place deloc interj pretarea. Şi îţi mai fac şi „sss" !

Din nou, parterul :

— Ssssss !

Sousou şi-a ieşit din fire. S-a ridicat. A privit către lume şi-a bombănit cu dispreţ t

— Nesăraţi ! Ciobani !

A (traversat sala, plecînd **cu capul sus şi cu nasul** către depărtări.

DOAMNA KIŢOMITRU

Nume cîntărind greu, arhicunoscut în cercurile din înalta societate. Cronicarii mondeni se căzneau mult ca să-şi împrospăteze adjectivele poetice, cînd era cazul s-o pomenească. **Ii** spuneau : pastel, zînă, frumuseţe picantă, floarea saloanelor etc. Pastel ? Fie, pastel. întrucît ea a jucat un rol însemnat în cariera doamnei Sousou la Kolonaki, trebuie s-o cunoaştem mai bine. Doamna Zizy Kiţomitru era de vreo treizeci de ani, subţire, nostimă, deşteaptă, geloasă şi voluptoasă.

Bărbatul său era „mare personalitate politică". Şi dacă nevasta-sa avea atîta ascendenţă în viaţa mondenă şi politică,

aceasta o datora şi lui. Domnul Kiţomitros se apropia de cincizeci, însă arăta a fi încă foarte tînăr. -Om trăit bine, sănătos, mărunt şi gros, se lăuda temeinic cu trei lucruri : cu numele său, cu flerul său politic şi cu mulţii lui bani. Avea prestanţă şi monoclu. îmbrăcat elegant. Deputat de ani de zile, nu vorbea decît rar, iar vocea lui domina numai în şedinţele furtunoase ale parlamentului, cu un cuvînt, care constituia punctul forte al exaltării sale retorice : „Ruşine ! Ruşine !" Avea faima unui om impulsiv ; odată şi-a scos chiar pistolul în şedinţă. Se trăgea dintr-o familie mare. Plin de tupeu. Cu o mulţime de fini printre familiile din popor. De două ori devenise ministru şi de trei ori a fost acuzat pentru treburi scandaloase. Nu dădea nici un bănuţ — pentru acelaşi lucru fusese acuzat şi Pericle în antichitate. N-avea, desigur, ambiţie să construiască Partenonul. Avea însă cîteva planuri pentru salvarea Greciei, pe care şi le amintea numai în turneele electorale. Mulţi îl apreciau. Mai vîrtos însă decît toţi ceilalţi, se aprecia el însuşi, considerînd că era o fericire pentru patrie că s-a născut într-un moment cînd naţiunea avea nevoie de persoana lui. Avea credinţa nestrămutată că bunul Dumnezeu îl predestinase unor realizări înalte şi frumoase, — mai înalte chiar decît cele două blocuri ale sale.

Nevastă-sa ?

Avea multe merite. Membră marcantă a snobări'**ei,** îşi admira soţul ; însă, spirit neliniştit cum era, căuta să-**şi** realizeze fericii «.a personală prin alte preocupări. Condescendentă faţă de soţ. Mai ales cînd ajungea ministru, se îngrijea să nu-l sustragă de la îndatoririle sale înalte, ofe- rindu-şi indirect şi ea serviciile patriei, atunci cînd îl uşura de banalele obligaţii conjugale. In perioada cînd răsărea steaua doamnei Sousou la Kolonaki. norocosul beneficiar al exaltărilor patriotico-erotice ale doamnei Kiţomitru era stimabilul domn Kokos. Şi astea, precum se intîmplă în cercurile .,lumii civilizate", nu erau lucruri neştiute. Le ştiau cil toţii, în afară de domnul Kiţomitros, în faţa căruia nici unui domn nu-i scăpau astfel de vorbe şi nici insinuări. Prietenii săi doar şuşoteau pe la spate, aşa cum şi în spatele lor bîrfeau alţii, — alte accidente asemănătoare, precum după nescrise legi morale se obişnuieşte totdeauna să se producă în saloane ca să se păstreze echilibrul, ordinea şi civilizaţia, la cotele înalte ale societăţilor avansate.

Era şic. Atrăgătoare, cum se zice. Avea o voce caldă şi niciodată palavrăgeala şi bîrfa ei nu erau socotite insuportabile. Foarte mondenă, avea casa deschisă unui cerc re- strîns, fiind considerată una dintre frumuseţile picante ale saloanelor. La masa ei şedeau miniştri, în cap îi galopau ambiţii, în patul său se zbenguiau tinerii şi în anticamere aştepta, o dată pe săptămînă, poporul sărac. Găsea că are haz s-asculte necazurile şi nesfîrşitele lui probleme, intervenind pentru grăbirea rezolvării lor pe lîngă soţul ei, care se omora — săracul ! — să rezolve problemele „nefericitului popor grec", care era atît de simpatic-

idiot, încît să-l voteze cu fanatism şi credință, ca să obțină salvarea de la el.

Ea era „pastel" !

In ultima vreme, deci, acest superb pastel începuse să se enerveze din cauza doamnei Sousou. Ce e cu această femeie ? De ce, acest tapaj ? Ce fel de reclamă era asta ? La început, n-a admis să se ocupe serios de ea ; asculta ceea ce se spunea în jurul său cu indiferență, cîteodată cu su- rîsul îngăduinței. Dar, pînă la urmă s-a înfuriat de-a binelaa. Răul căpăta încet-încet amploare, ■— trebuia .•ombitut !

— *N-es pă ? 1*

De acord cu dînsa erau încă vreo cîteva doamne, care credeau că datoria doamnelor distinse era să reacţioneze la aceste obrăznicii şi fanfaronade ale noilor îmbogăţiţi. Ce însemnau astea ? De unde se alimenta această impertinenţă ? Şi apoi, ce era cu atîta. grandomanie ? Se adunau des în salonul doamnei Kiţomitru, ca să înfiereze cu indignare aceste noi moravuri, care tindeau să distrugă tradiţionala noblеţe şi seriozitatea moralităţii înaltei clase sociale. Aşa că, şi în acea după-amiază, distinsa doamnă se făcuse roşie ca macul, de supărare. Doamna Smigler a adus vestea că madam Sousou începuse să intre chiar şi în saloanele lor. O invitase doamna Kostula. -

— Imposibil !

— Parol... 45 f

— Şi s-a "dus ?

— *Me vui.* [2]

— *O, să s'e trâ !*[3]

Doamna Smigler era o femeie frumoasă, blondă. Născută la Atena, crescuse la Paris, se căsătorise la Berlin, cu un grec din neam de boieri, **şi** s-a amorezat prin toate capitalele lumii la rînd, ca să se stabilească din nou **Ia** Atena, unde soţul său — în vîrstă **şi** foarte manierat — **a** comis cea mai nobilă faptă a vieţii sale : să moară la timp şi să-i lase, împreună cu frumosul său nume **şi o** avere de multe milioane. îi plăcea călăria **şi, ca** amazoană, era tare admirată la alergările de cai din Holargos şi **la** aşa-zisa „vînătoare a vulpii". Noutatea comunicată de ea era cutremurătoare. Doamna Kiţomitru se îngălbenise :

— *Bon !* Nu ne mai rămîne decît atît : să deschidem saloanele noastre şi să aşternem flori în drumul unei parvenite. A ! înnebuneşti, nu alta. *darling* [4]. cu superficialitatea lumii noastre. în orice caz, ceea ce văd eu, **este** că lumea noastră trece printr-o criză. Şi este dureros, pentru că această clasă era odinioară, în vremurile bune, păstrătoarea unor mari tradiţii, pe care le ave» această ţară.

Iar doamna Smigler :

— Just !

Apoi doamna Hagimavru ;

— Foarte just !

Şi doamna Papazissy :

— Foarte just !

Toate erau însă dornice să afle amănunte : Ce-a făcut ? Cum s-a purtat ? Ce-a spus ? Doamna Alepudy, ca totdeauna, era deja informată :

— A spus că se mărită.

— Da ?

— Cu cine ?

---

45 Dragă (engl.).

— Cu unul, Kantakuzinos. A adăugat că nunta ei va fi onorată şi de corpul diplomatic din Atena.

— Nu mai spune !

— E o femeie formidabilă. închipuiţi-vă că a chemat personal pe directoarea casei Kabarelli de la Paris, plătin- du-i, fireşte, o avere, ca să-i coase rochia de mireasă.

Au rămas cu gura căscată. „Casa Kabarelli" era dintre cele mai cunoscute din Paris. Modelele sale erau purtate de toate doamnele şic. Totuşi, pînă în momentul acela, nici una nu s-ar fi putut gîndi că era posibil s-o aducă la Atena pe directoarea casei pentru a-i coase o toaletă.

— Dar este posibil ?

— Am aflat chiar de la doamna Kostula.

— Ce-a mai spus ?

— Nimic. Vorbea foarte puţin. Şi asta a spus-o deoarece multe doamne îi admirau rochia pe care o purta, un model de la Eugenie. Astea sînt fleacuri şi lucruri de sărăcie, le-a spus. Nu este mulţumită de croitoresele din Atena.

— *Kel tupe !*

— Dealtfel, n-a stat decît o jumătate de oră. A venit numai că să nu o jignească pe doamna Kostula, care o invitase. Cum aud, nu este o femeie aşa de simpatică. Ca tip însă, este interesantă.. Multe au găsit chiar că are un farmec misterios.

Farmec misterios ! Dar înnebunise chiar aşa lumea asta ? Doamna Kiţomitru se înfuriase la culme. Şi împreună cu dînsa, celelalte patru doamne, care formaseră nucleul adversarelor doamnei Sousou, la Kolonaki : 1. doamna Kiţomitru ; 2. doamna Hagimavru ; 3. doamna Smigler; **4.** doamna Alepudy ; 5. doamna Papazissy.

Aceasta din urmă era o femeie serioasă, cu părul cărunt, pe care şi-l vopsea mov — după modă — al cărei bărbat n-avea, desigur, însemne de noblеţe, avea însă fabrici **de** ciment, care îi aduceau multe milioane. Cit despre doamsaa Alepudy, femeie deşteaptă, niciodată nu punea la inimă astfel de lucruri şi în fond găsea o *distraction* — cum *rm* zice — în toate astea. Dacă a intrat în rîndul adversarelor, a făcut-o pentru că-i plăcea să se bage peste tot. OrLuniJft se găsea, cădea de acord cu tot ce se spunea şi încă supralicita. Aşa şi acum, a fost de aceeaşi părere cu celelalte, o dată în plus, că trebuia să aibă loc o reacţie susţinută contra acestui fenomen ce se chema Sousou, care prin lansarea ei ameţitoare ameninţa să umbrească toate stelele din Kolonaki, cu puternica şi pestriţa ei lucire. Pentru moment însă, asta era o treabă foarte anevoioasă.

Sousou era în ascensiune. Se afla acum în culmea elanului său. Zi de zi legenda existenţei sale se amplifica şi **se** răspîndea, în timp ce numele său, folosit de aristocraticele limbute ca o inepuizabilă actualitate, cîştiga din ce în **ce** mai mult teren. Unii rîdeau, desigur. Alţii o admirau, **se** mirau, sau rămîneau indiferenţi. Dar clasa aceasta avea şi problemele ei mai aparte. Da, doamna Kiţomitru n**-o** suferea pe madam Sousou. Dar şi multe alte doamne n-o înghiţeau pe doamna Kiţomitru. De aceea,

turnau gaz peste foc, cum o vedeau că-şi iese din fire şi — cu răutate, camufiată de multă politețe — povesteau în fața ei „noutățile şi ciudățeniile" rivalei pe care o duşmănea? Astfel, doamna Kostula ajunsese s-o invite pe castelana din Vuthula la ea acasă, din două motive : ca să aibă **în** casa ei această ciudată femeie de actualitate, dar şi ca 3& o tachineze pe doamna Kițomitru, care ştia c-o să crape de necaz. Lucru ce s-a şi întîmplat dealtfel.

Distinsa doamnă-spuse :

— *O, să s'e tro !*

Şi a completai doamna Hagimavru :

— Tro, *tro !*

Ca să adauge doamna Smigler :

— *Tro, tro, tn) !*

Aşa că doamna Kițomitru a explodat :

— **O fandosită** *parveni* **1, care a venit să ne uimească aruncîndu-şd banii pe fereastră. Frumoasă distracţie, mărturisesc, însă pe mine mă dezgustă. Se vede că adorabila doamnă** Kostula **nu este în toate minţile.** *Sâ s'e tro !*

Şi toate **împreună :**

— Tro, *tro, tro !*

A trecut puţină vreme.

Castelana din **Vuthula** începuse să le ia pe doamne în zeflemea. Ironiile ei **tirculau** în **toate** saloanele. Bizareriile ei. Felul ei de viață. Accentul **său** aparte. Severul şi ireproşabilul protocol al casei. Şi toaletele. Se copiau extravaganțele sale, modelele, pălăriile sale, totul. Devenise modă. „Fasonul de a vorbi â la Sousou" a prins de-a-bine- lea şi se răspîndea din ce în ce mai mult. Apoi, făcea totdeauna gesturi impresionante. Subscripțiile sale —• în sezonul consacrat binefacerilor — erau mari şi ziarele publicau note despre „nobila doamnă din strada Patriarhul Ioachim, care urmînd tradiția donatorilor, a pus iarăşi la dispoziție o sumă importantă, în scop filantropic".

Doamna Kițomitru turba.

Doamnei Sousou, însă, nu-i păsa nici cît negiu sub unghie. Cîteva doamne, care făceau parte din grupul opoziției, ajunseră pînă acolo, încît să-i arate pe față disprețul. Insă castelana nu se lăsa bătută cu una cu două. Crescută în mahalaua în care gura era slobodă, floare scumpă din Vuthula. şi-a păstrat calitățile de femeie bătăioasă, iar cînd simțea în jurul său vreun tupeu care-l întrecea pe-al ei, îşi ridica nasul şi *fasamenul* pînă în al şaptelea cer.

— Cum îi spune ăsteia ?

— Care. madam ?

— Cea blondă, Nesărata aia. Cea cu nasul lung, în albastru.

— Doamna Smigler ?

— Netoata ! N-am văzut una mai toantă în toată India. îmi aminteşte de o servitoare englezoaică, căreia Si curgea nasul cînd servea budincile ! Apoi, cînd rîde îi apar riduri ! Are cincizeci de ani ?

— Doamna Smigler ? Dar abia are treizeci...

— Bună glumă !

— Şi nici n-arată chiar atîta...

— Orice vrabie arată mică. Mai degrabă o fi născută la şapte luni.

Avea o limbă grozavă. începuse chiar să le fie teamă de ea. Iar în privinţa doamnelor pe care nu le agrea, lansa nişte, vorbe de duh care circulau în rîndul lumii alese. Asta nu mai era succes. Era un adevărat şi total triumf. Acum, un lucru îi mai rămînea : să aranjeze cu Minas, să capete numele de doamna Kantakuzino. Şi dacă a întîrziat puţin asupra acestei probleme esenţiale, asta o făcuse pentru că nu-i displăcea situaţia ce o avea momentan. Din contra. „O, *la beli divorse*" *l,* i-a spus cineva mai de mult. Asta a încîntat-o cu adevărat. „Văduvă prin divorţ", nu prea îi convenea. Acest *divorsâ* însă îi suna atît de dulce la ureche, încît era dispusă să rămînă aşa toată viaţa, — numai şi numai ca să i se spună *divorse.* Pe de altă parte, pompoasa titulatură de doamna Kantakuzino îi devenea din ce în ce mai necesară. Unele nume degajă o misterioasă muzică, care farmecă. Iar muzica cu leit-motivul „Kantakuzino" îi umplea urechile de plăcere, din ziua aceea neuitată, cînd au făcut cunoştinţă la Megalo Pefko. Aşa că s-a hotărît să facă şi nunta. Şi, în prima casă unde a fost invitată— la doamna Kostula, am spus — a anunţat această hotărîre, ca şi intenţia ei de a o aduce pe madam Kabarelli de la Paris, să-i coase rochia de mireasă. Era ceva de necrezut ! Această femeie desigur că a venit la Kolonaki să ridiculizeze toate femeile aşa-zise *smart* [46]. Multe dintre ele mergeau la Paris. Dar să aducă Parisul însuşi la Atena ! *S'et-inui, mon dieu !*[3]

Castelana din Vuthula avea însă şi un alt motiv serios, ca să grăbească căsătoria. Avea pe suflet un „of", care-**o** rodea pentru că nu şi-a împlinit viaţa : să aibă şi ea, în sfîrşit, un copil demn de numele şi poziţia sa. Un copilaş aristocrat, de sînge albastru, care „să aibă mamă pe madam Sousou, tată pe Kantakuzino şi Kolonaki să-i fie patrie". Aceasta era o dorinţă care-i răscolea toată fiinţa.

Dar Minas ?

Ce-avea de spus de toate astea Kantakuzinos ? Din tot-deauna, era potrivnic căsătoriei. Toţi bărbaţii sînt însă adversarii căsătoriei pînă soseşte ceasul fatal. Ciudat lucru şi acesta ! Mulţi consideră danţul lui Isaia ca fiind ceva foarte demodat. Şi totuşi. Au venit şi s-au dus atîtea şi atîtea dansuri, au cunoscut gloria succesului mii de combinaţii ritmice ale membrelor inferioare şi s-au stins în uitarea demodării. însă acest străvechi dans al lui Isaia trăieşte şi domneşte. Mulţi ezită. Nehotărît era şi Kanta-kuzinos. Şi totuşi, mai devreme sau mai tîrziu, toţi intră în horă. Mari şi mici. Deştepţi şi proşti. Cei ce au ezitat la nouă intră la zece. Cîţi s-au clătinat la zece se hotărăsc la unsprezece. Iar cei ce au rămas pe dinafara dansului la unsprezece, se grăbesc să-l apuce măcar la douăsprezece.

***Cest inoui, mon dieu !* = este nemaipomenit. Doamne !**

Acolo, pe malul Rubiconului, stătea şi Minas, nehotărît. Cu zarul în mînă, nu ştia ce să facă : să-l arunce sau nu ? însă toţi ţin zarul pînă la o vreme. Apoi îl aruncă. Unii se însoară din dragoste. Alţii, ca să găsească dragostea. Şi alţii, ca s-o ocolească. Unii, pentru că au buzunarele pline. Alţii, că le au goale. Dintr-o prostie exagerată, unii. Alţii, din prea multă deşteptăciune, — precum păsările isteţe care sînt prinse de cioc. Unii, ca să cunoască femeia, alţii, pentru că au cunoscut prea multe. Unii, pentru că se grăbesc să se aşeze la masa festinului vieţii conjugale. Alţii, pentru că s-au cam grăbit, au ciugulit cu anticipaţie şi sînt nevoiţi să se aşeze. Unii, ca să se liniştească odată şi alţii, în sfîrşit, pentru că au obosit să stea liniştiţi şi s-au hotărît să dea cu piatra în balta vieţii lor netulburate.

Din ce categorie făcea parte Kantakuzinos ? Din toate şi din nici una. Se credea el însuşi deştept. Şi era, desigur. Peste toate cele, însă, avea umor şi se amuza de două lucruri. Întîi, de Sousou şi al doilea, de lumea care o admira. Savura cu mare plăcere gloria obţinută de ea în saloane şi simţea o dispoziţie sarcastică s-o apuce de braţ şi să pornească împreună pe acest drum distractiv, ca să-şi bată joc de preţioasele convenienţe ale Kolonaki-ului. Avea un of pe suflet. Nu ca să devină aristocrat. Ci pentru că avea o mare pică pe marile porţi, care-i rămăseseră mereu închise.

într-un fel, chiar că admira talentul lui Sousou. îl distra mai ales felul cum se încadra castelana din Vuthula în rîndul acestei lumi şi îndeosebi tupeul, degajarea şi agresivitatea ei ; tracul îi era ceva necunoscut. Iar cel mai serios argument, pentru care Kantakuzinos era gata să arunce zarul erau banii ei, aşa de mulţi.

— *Şer* Minas.

— Spuneţi, Souzy.

—- Ordonă şoferului meu să scoată maşina pentru plimbare. Puţină *Kivisă* [47] nu strică. Vă spun şi un lucru îmbucurător. Pamino rămîne în garaj. Am să conduc eu.

Sună. Drept ca luminarea Theo.

— Veghezi ?

— Neîncetat, doamnă.

— M-a căutat cineva ?

— Nu, doamnă.

— Oricine mă va căuta — doamna lipseşte prin *Kivi- ses.* Dacă e ambasadă, m-oi întoarce repede şi-ţi notezi cine. Oricine altul — la dracu ! ^

— Da, doamnă.

— *Alle.*

Peste puţin, se afla la volan. Conducea bine. Minas însă era mereu neliniştit de această manie, iar cînd era alături şi Sousou mărea viteza, credea că-i crapă fierea. Oricum, ca om deştept ce era, îşi încleşta dinţii şi îşi încredinţa speranţele Celui

[47] RiMsia = cartier luxos al Atenei, cu pa' uri şi grădini.

Atotputernic. Sousou se afla în cea mai bună dispoziție. A spus diferite glume şi apoi a devenit serioasă dintr-o dată.

— *Mon şer* Minas, înțelegi că nu pct să fiu o *divorse,* la infinit. Trebuie deci, să facem nunta noastră pe cît posibil mai repede. în primul rînd, dt astăzi îți permit să-mi vorbeşti la singular deoarece m-am săturat de *oficial.* Vorbeşte-mi la *singular.*

— Să nu ne ciocnim, Souzy !

— Fricosule !

— Uită-te în față, totuşi.

— Tremuri ?

— Nu prea... Dar...

— Mă-nebunesc după *pliu vit angdr !* [1]

A mai apăsat pe accelerator. Minas se îngălbenise.

— Souzy !

— Te alarmezi ?

— Nu, dar... taie puțin.

— Eşti bun de copii ?

— Cum ?

— Pardon ! Fiindcă soțul meu dinții n-a iăcut copii, doresc mult ca al doilea să fie mai folositor. Vreau, Minas. să am un micuț aristocrat şi să-i spun Kathrin Kanta- kuzino. Şi dacă totuşi am făcut aluzii despre nunți şi la altele asemenea, vreau să-mi răspunzi categoric la ceea ce te întreb.

— Micşorează viteza !

— Ți-e frică, deci ?

— Nu. Dar mă supără curentul.

Noroc că în curînd maşina a ajuns la Kefalari. Sousou a frînat în fața unui mare restaurant şi a coborît majes- tuoasă. Sprijinită de brațul lui Minas. a trecut prin marele salon al restaurantului plin de lume. Castelana din Vuthula, fără a se învrednici să arunce vreo privire în jurul său, a mers înainte şi s-a aşezat departe de orchestră, „pentru că muzica multă devine grețoasă".

Era drăgălaşă. Impunătoare. Arogantă. Iar Minas a aruncat zarul.

In barul lui Ianaki, Kantakuzino şi cu prietenul său Stathcpoulos stau la o şuetă şi la un pahar de ouzo. Pe neaşteptate, Stathopoulos a izbucnit în rîs.

— Ha, ha, ha !...

— De ce rîzi, Kosta ?

— Ha, ha, ha...

— Ți se pare comic ?

— Garson, încă două *ouzo.* Mi-am adus aminte, deci, dragă Minas, de cum am cunoscut-o noi pe madam Sousou, acolo la Megalo Pefko. Prin urmare, mă aşteptam la toate. Insă că va veni o zi cînd te vei hotărî să te căsătoreşti şi că ai să-mi ceri să-ți fiu naş, hă. ha, ha ! la asta nu m-aş- teptam şi nici nu mi-aş fi închipuit vreodată aşa ceva.

[1] ***Plus vite encore*** = încă şi mai repede.

— In sănătatea ta.
— Eviva.
— Ai rîs ! Ai terminat ?
— Am terminat.

Minas şi-o scos monoclul, l-a curăţat cu batista, l-a fr cat la ochi şi l-a privit pe Stathopoulos cu aerul de superieri- tate ce îl afişa mereu faţă de acesta.

— Ştii că eşti nostim. Kosta. pe Dumnezeul meu ! E ti un mic burghez oarecare, vrednic de plîns. care luptă să pară ceva mai acătării, însă fără succes. De cind te cunoa:, nu faci altceva decît trei lucruri stereotipe. Cînd te uiţi li mine cu o expresie atît de simpatic prostească şi îmi devii şi mai simpatic. Cînd te porneşti pe rîs, într-un fel aşa de naiv, şi bonom, şi-mi apari ca un om care trăieşte amărît în beatitudine. Şi în al treilea rînd, cînd te cuprinde panica faţă de planurile mele, pe care în naivitatea mea ţi le comunic, în aşa măsură încît ajung la concluzia **că** eşti un om născut să fii epitrop la biserica Sfîntului Fanurie, care a apucat pe drurmri cu totul nepotrivite pentru capacităţile tale.

Stathopoulos a tuşit sec ;

— Mulţumiri din toată inima pentru complimente.

— Mă rog dunntale. în ultimă instanţă, deci, eşti o bunătate de o'm şi trebuie să accepţi. Mă, prostule şi naivule, ţi-a trecut prin gînd că m-aş fi însurat vreodată ca un burghez nătăfleţ. sau ca un vînător de zestre conştiincios şi cumsecade ? Desigur, respectul şi consideraţia mea pentru bani au i-ămas mereu nelimitate. însă banul, ca ban. dragă prietene, nu m-a încîntat niciodată. îmi este pur şi simplu folositor. Dar, nu totdeauna ce este folositor te şi poate încînta. Ai idee de poezie ?

— Ce poezie ?
— Eşti cobză. Stathopol !
— Cobză ? De ce ?

I-a venit acum rindul lui Kantakuzinos să rîdă. Cum a văzut că Stathopoulos îl privea de după lentile cu surprindere şi că i se aşează pe toată faţa © dulce expresie de nepricepere, şi-a recăpătat buna dispoziţie :.

— Lasf, ducă-se la dracu 1
— -;pune odată...
— Ai să-mi fii naş ?
— în regulă.

— Ah, Kosta, Kosta ! De ce eşti atît de lipsit de îndrăzneală şi de fantezie ? îmi tot spui că însurătoarea cu femeia aceasta este pentru mine un pericol. Sînt de acord, dragul meu. Toate lucrurile îşi au poezia lor, pentru oamenii care sînt înzestraţi cu oarecare sensibilitate. Iar pericolul îşi are şi el poezia lui. îmi spui că aş fi putut primi bani din altă parte, dacă doream să-i obţin prin căsătorie. Sigur că da. Aceasta însă este o afacere perimată şi josnică, practicată în mod cinstit şi pedant de oameni mediocri. Nu e pentru mine. Eviva ! Madam Sousou este o femeie unică. Ca să devii soţul unei astfel de femei, trebuie să ai ceva mai mult decît ambiţiile unui vînător de zestre cinstit, de duzină. Mă-ntelegi ?

— Totuşi, stai ! Aveai alte planuri ?

— Poate.

— Cum de-ai ajuns, deci, la această hotărîre ?

— Ei bine, dragul meu, trebuie să-ți mărturisesc că m-a captivat personalitatea acestui tip de femeie. Eşti puțin bleg şi nu este exclus să-mi spui că sînt amorezat. Nu e vorba, natural, de asta ci de ceva mult mai serios. N.u sînt romancier şi n-am de loc poftă să-mi transform viața în material pentru romancieri, Stathopol. Femeia aceasta este interesantă pentru mine din alt punct de vedere. Are în ea toate atributele unei mari snoabe ; are spirit, absolută încredere în superioritatea ei, în proporții ce delectează. Este spontană. Autentică. Nu cunoaşte meşteşugul de a-şi ascunde gîndurile şi fanteziile, înțelegi ? Lîngă ea, deci, blegule şi supranaivule Stathopol, rolul meu este acela al artistului. S-o țin din scurt. Să creez din această minunată materie primă o capodoperă.

— Salt în gol !

— Are şi acesta poezia lui.

— îi vei pune frîu, sau ți-l va pune ea ție ?

. — Care este părerea ta ?

— Să-ți spun drept, Minas, într-o oarecare măsură pe mine m-a speriat femeia asta. Dar e şi altceva. Azi lumea o admiră, pentru că nu ştie de unde a picat. Mîine, cînd se va afla şi asta, n-au s-o salveze nici capriciile, nici limba, nici milioanele de care dispune. Te va atrage în ^rapastia ridicolului. în orice caz, eu mă fac cu plăcere naş, dacă doamna n-are ceva împotrivă. Şi sînt total dispus să ignorez trecutul hazliu al acestei femei, care astăzi constituie idealul tău. Fă saltul, Minas, şi bunul Dumnezeu care te ocroteşte să te aibă în sfînta lui pază. Amin.

— Eviva !

— în sănătatea ta.

Marea doamnă din strada Patriarhul Ioachim desigur că n-a fost entuziasmată de alegerea naşului. Cînd a auzit că urma să-i cunune Stathopoulos, a strîmbat din nas şi s-a uitat la Minas indispusă.

— Unde l-ai găsit pe nesăratul ăsta ? Nu se putea ca un ambasador ceva mai de procopseală să ne schimbe cununiile ?

Vulpea şireată — cu minunata sa limbă diplomatică, pe care o strunea în momentele dificile — a reuşit s-o calmeze pe Sousou şi s-o convingă că Stathopoulos era naşul ideal. După aceea însă, au apărut alte cîteva probleme, la fel de serioase. Şi, înainte de toate, aceea a invitaților.

Sousou desigur că dorea ca nunta ei să facă senzație. Ceva mai mult, să rămînă în analele Greciei zilelor noastre, ca un eveniment deosebit pe care să şi-l amintească şi să-l pomenească cei mai bătrîni, ca pe un moment istoric în amintirile lor. Să zică, de exemplu : „în anul acela cînd s-a căsătorit madam Sousou la Kolonaki..." Kantakuzinos însă nu era de aceeaşi părere. Susținea că astfel de ntmți c entative nu erau şic. Lumea mondenă — spunea dînsul — nu se mai căsătorea cu astfel de

tămbălău, ca în timpurile trecute. La biserică merge numai perechea care ise cunună. Nici un invitat. In felul acesta, ceremonia ar ii fost mai modernă, mai impresionantă şi mai poetică.

— Ar fi o glumă !

— Şi totuşi, Souzy dragă...

— Eşti un prost, Minas.

— Souzy...

— *Dacă* şi *intrucît* nu va veni nimeni la ceremonia nunții mele, atunci de ce am luat-o pe sus).;>e madam Kabarelli de la Paris, ca să-mi coase personal rochia de mireasă ? Doresc să fie prezente în persoană toite femeile mondene şi distinse, ca să vadă cum se-mbracă una ca madam Sousou, la ceremonia ei nupțială. Notează, te rog, să fie invitate neapărat doamna Kițomitru, să crape de necaz doamna Smigler, să plesnească doamna Papa- marcu, să se mire doamna Papazissy, să amuțească doamna Kostula, să sg minuneze mai ales doamna Alepudy, ca să dea zvon în toată omenirea !

— în regulă.

— Ai notat ?

— Desigur.

— Şi diplomați ?

— Natural.

Minas s-a prefăcut că e de acord şi i-a prezentat o listă cu cele mai cunoscute nume din aristocrație şi ale corpului diplomatic. Doamna a privit prin *fasamen* lista, a şters cu creionul trei nume care nu-i sunau bine la ureche — ăştia, *şer Minas,* cred că sînt mai mult de origine populară — şi i-a restituit lista după ce a semnat-o cu o solemnitate deosebită. Bineînțeles că Minas nu s-a gîndit nici o secundă în mod serios să cheme vreunul din cei de pe listă. îşi dădea seama cît de caraghioasă ar fi fost situația lui, alături de Sousou în biserică şi cîte comentarii *nr* fi declanşat în jurul său pompoasa desfăşurare a nunții. A promis, deci, că va trimite el însuşi invitațiile şi a clarificat chestiunea.

Intre timp — zile de-a rîndul — în apartamentele din strada Patriarhul Ioachim agitația era în toi. Personalul de serviciu nu-şi mai vedea capul de treburi, iar soneriile țîriiau toată ziua. In încăperile separate ale doamnei, madam Kabarelli controla lucrul pe care îl executau trei mari croitorese ; făcea probe dădea sfaturi şi de la cele mai mari magazine veneau personal directorii lor, potrivit ordinelor doamnei, pentru procurarea de pălării, ciorapi, bijuterii. Nefericitul mire, Văzînd cum curgeau gîrlă banii, se apucase de păr şi se consola cu gîndul că, imediat după nuntă, avea să se ocupe d' oprirea acestei groaznice risipe, care îl ameța şi iî ine> <tunea : cine ride la urmă ride mai bine...

172

A sosit şi ziua cea max-e. O, marea mea Șousou ! O ! incomparabilă figură, de o sută de ori mai femeie decît toate femeile, o ! stea lucitoare printre milioanele de stele ce lucesc pe firmament şi se sting în fața ta, inaccesibilă şi indracriptibilă cuceritoare din Bythula, unde se va găsi poetul să-ți stihuiască cîntecul nupțial ? Unde să găsesc euTsărmanul tău biograf, puterea să-ți cînt hymeneul ? De unde să capăt puteri ca să-ți compun marşul nunții. î* acest vis al după-amiezii de primăvară !

Trezeşte-te Shakespeare ! Şi tu, umbră a lui Mendelsohn. cată să găseşti melodii noi. Treziți-vă, Anakreon, Pindar, Stesihor şi tu Sapho, care ai cîntat în epitalamele tale frumusețile mirilor, — veniți să alcătuiți corul panegiric al rapsozilor în acest eveniment măreț !

Iat-o, acum coboară din grandioasa-i locuință.

Lîngă poartă, limuzina luceşte. Pamino, aşezat la volan, cu fireturi de aur la chipiu, seamănă cu un general îmbrăcat în uniformă de paradă. La portiera maşinii stă Leo, drept ca luminarea. Peste puțin, apare şi doamna. înfățişare incomparabilă. Rochia de mireasă i se scurgea pe corpul de alabastru, ca un torent de flori albe. Mănuşi albe, ca spuma de mărgăritare ce se iveşte pe marea primă- văratică. îi acoperă degetele delicate ca nişte crini. Colo sus, pe fruntea-i mîndră, de unde coboară voalul ca de păianjen, stă aşezată o excentrică ghirlandă de flori de lămîiță care dă un aer de maiestate olimpiană întregii făpturi.

N-am fost, fraților, la nunta ldi Zeus şi a Herei. Insă pot să jur pe tatăl zeilor că, în ceea ce priveşte grandoarea şi tupeul, castelana din Vuthula a pus-o cu botul pe labe pe mama zeilor. De jur-împrejur, la ferestrele caselor de pe strada Patriarhul Ioachim, a ieşit aristocrația şi admira, aşa cum ieşeau altă dată „bulendrele" la uşile şi ferestrele ..azilului săracilor".

Puteai să nu admiri ?

înfățişarea ei avea ceva din grandoarea ultramondenă. Mersul, ceva neînchipuit de impunător. Fruntea sus. Ochii aplecați. Cînd şi-a ridicat imaculatul pantofior pe scărița maşinii, credeai că Phaeton s-ar fi dat şi peste cap ca să se

aşeze la volan. Alături de ea, Minas, cu ftionoclu, a fost eclipsat. Nici Sousou nu-l vedea şi nici lumea cealaltă.

Claxonul a scos un urlet şi maşina s-a pus în mişcare

în urma lor, a doua maşină îl trasporta pe Stathopoulos. Cînd maşinile treceau în viteză, lumea rămînea pe loc.

— O mireasă !

— Cine e ?

— N-o cunoaşteţi ?

— Nu. Cine e ?

— O aristocrată mare, foarte mare. N-aţi auzit ? îi spune madam Sousou şi este de familie aleasă. Era, se zice, divorţată şi astăzi se măritră.

Au ajuns la biserica sfîntul Sostis.

Perechea a coborît. Acolo trebuia să se adune invitaţii Dar nu se vedea nici unul, pentru că Minas n-a trimis nici o invitaţie. Cufundată în lumea sa acum, Sousou nu vedea şi nici n-auzea. în felul acesta, Minas a ieşit din dificila situaţie de a-i da lămuriri. Ritualul cununici decurs după tipic.

în momentele acelea, Sousou n-a mişcat nici capul şi nici ochii măcar. Numai cînd s-a terminat ceremonialul s-a întors către naş şi i-a spus :

— Noi mergem. îngrijeşte, te rog, de înalţii noştri oaspeţi. Mai ales de diplomaţi, ca nu cumva să iasă vreo neînţelegere.

Trecînd printr-un şir de cîţiva curioşi, care s-au stre-J curat în biserică, ca să urmărească ceremonia, a ajuns la maşină.

— *Allân* 1, a zis.

Au urcaţ. Abia atunci şi-a revenit Sousou din emoţie, regăsindu-şi personalitatea :

— *Mon şer!* Multă lume, multă lume ! Numai că n-am văzut pe ambasadorul Japoniei şi mi-e teamă să nu mă-nţeleagă greşit.

A urlat din nou claxonul şi maşina a pornit pe drumul paradisului.

Moşie, Kokos !

Un sărut, — puţină franceză ; al doilea sărut — puţină engleză ; al treilea sărut şi, apoi, domnul Kokos a dat cu **tifla** anglo-franco-germanei, luînd-o în braţe **pe foarte dulcea** doamnă Kiţomitru. Clipe de beatitudine. **Distinsa doamnă** oferea cu generozitate vervei senzuale a **lui Kokos picanta** băutură a adulterului.

Şi, in sfîrşit !

femeie cu temperament — o ! pardon de indiscreție. Dacă acolo, prin saloane, doamna Kițomitru — fruct tropical şi fin — îşi etala acea eleganță superbă, apoi cînd; aiurea, dădea deoparte veşmintele de mătase meşteşugite de croitoreasă, arăta în toată splendoarea o altă capodoperă **a** naturii, un corp divin, elastic, agitat, jucăuş, sub alle cărui rotunjimi credeai că se înăbuşe tulburătoarele sucuri **ale** unui fruct dulce-acrişor, pe care norocoşii degustători **n**-aveau să le uite niciodată. Astfel, distinsa doamnă, **ca** toate femeile, odată cu furou dădea cu piciorul şi **la** manierele alese, ca să cadă pradă indecentelor porniri **ale** setei senzuale, care se stinge peste tot la fel, în Vuthula sau la Kolonaki.

Nu ştiu ce-ar fi făcut onorabilul domn Kițomitros, dacă l-ar fi surprins pe neaşteptate pe domnul Kokos galopînd prin cele mai intime locuri ale paradisului propriu şi culegînd amețitorul nectar din florile acestuia. Poate că l-ar fi scandalizat această „interzisă pentru domnişoare şi soții" secvență a braconajului prin pătimitele grădini ale onoarei sale conjugale şi ar fi intervenit să întrerupă, ritualul. însă zodia bună a oamenilor civilizați nu dorea să strice clipele de fericire ale acestui admirabil cuplu, cu astfel de urîțenii. De aceea şi îl ținea pe domnul Kițomitros departe de locurile sacrosancte ale amorurilor soției sale, acoperit de lauri în alte domenii de activitate, la tribuna parlamentului, răguşit, impulsiv, furios, într-o rară inspirație oratorică din cariera sa politică.

— Şi nu ezit să accentuez, domnilor deputați, perora dinsul, că atitudinea criminală a guvernului, zic a guvernului, care a adus atîtea nenorociri țării (tuşeşte) a i.»ndua iarăşi corabia statului în furtuni de tot felul (tuşeşte), clătinată şi rămasă pradă mîniei furtunoaselor valuri ; pradă,' zic, domnilor deputați, mîniei persoanelor suspecte şi incapabile.

— Bravo !

— Jos incapabilii ! Jos !

— Bravo ! Bravo !

Ropotul de aplauze, a întrerupt această rară inspirație oratorică a lui Kițomitros, exact în timpul cînd vasul onoarei sale conjugale, clătinat pe patul moale din garsoniera lui Kokos, rămase pradă furtunoasei mînii a celui mai nebunatic amor şi soartei ingrate a celebrilor soți din lumea asta deşartă. ✓

Dar, să-l lăsăm pe domnul Kițomitros să strige de la tribuna parlamentului, spre a ne ocupa mai de aproape de domnul Kokos.

— Draga mea...

Cu ochi mai gaieşi de oboseală şi mai fermecători cu cearcănele ce-i umbreau, semne ale dulcii extenuări în acea călătorie nebună către al şaptelea cer al exaltării simțurilor, rîvnita amantă simțea o caldă amorțeală prin tot corpul, ca o vioară neprețuită, care abia cîntase o sonetă cuceritoare. S-a uitat la Kokos, cu privirea adîncă a recunoştinței spontane, pe care o arată femeile tinerilor şi vi- guroşilor descendenți ai lui Adam.

Era o persoană agreabilă. înalt, solid, bine clădit. Vorbea două limbi împănate cu vorbe greceşti, purta cravate în culori țipătoare, cunoştea toate mărcile băuturilor şi era foarte popular printre ospătarii marilor localuri. Era al treilea fiu al unui fabricant de țigări şi avea alți doi frați, mai serioşi — unul inginer, iar celălalt ofițer de marină. Născut în bogăție, socotea munca o prostie, sărăcia urîțenie, gloria deşertăciune, cultura pedanterie ; era cînd greoi, cînd plin de bună dispoziție, cînd fatalist; alteori, dezgustat de orice, savura cu condescendență toate cele pe care zeul bogăției le serveşte de-a gata fiilor de industriaşi bogați.

Petrecăreț. Cartofor. Afemeiat. Avea cele trei calități, care farmecă femeile neliniştite, de tipul doamnei Kițomitru. Pierdea la cărți, cîştiga în dragoste şi ştia să ronțăie cu pricepere averea babacului. Obişnuia să bîrfească cu neruşinare pe fosta amantă, să flirteze cu eleganță, să danseze admirabil, să se bage în discuții serioase şi, din cînd în cînd, să pozeze în ideolog. Admitea ideile progresiste, ca pe o modă, cum ar fi o cravată extravagantă. Pe la prînz, eşua în localul lui Orfanidis şi considera ca e preocupare serioasă să-i cîştige pe vinzătorii de fistic, făcind pariuri cu dînşii. Tembel din naştere, dacă s-ar fi născut în Vuthula ar fi murit de foame.

— Nu trebuia, Koko !

— De ce, Zizina ?

— Deoarece duminica cealaltă se desfăşoară alergările de cai la Holargos. Antrenorul meu, Muzakos, mi-a recomandat o cură foarte severă în zilele acestea. Eşti veşnicul şarpe care mă determină să încalc poruncile, fie că vin de la Dumnezeu, fie de la Muzakos.

— Dar eşti în formă.

— Crezi ?

— Am văzut-o adineauri..:

— Monstrule ! Vorbesc despre alergări.

— Pardon ! Dacă îmi permiți, Zizino dragă, să risc la pronosticuri, pot să te asigur că de data asta doamna Smigler se va plasa ultima. Exista însă un singur pericol. Se zice că madam Sousou este o amazoană straşnică. Din fericire însă, nu va lua parte. Este proaspăt măritată, draga mea, şi îşi petrece luna de miere în alte curse.

Doamna Zizy s-a bosumflat :

— Se zice că e amazoană ?

— Da' ce nu se zice !

— *Is that* so ? 1

— *Ai dont biliiv dem ol*[2] **Un singur lucru ştiu draga** mea, că se exagerează. Ieri am auzit **că la** Kifisia, **unde** îşi petrece luna de miere, **a** închiriat **un apartament întreg** la „Cecil" şi a **cerut** să **i** se detaşeze **un serviciu special.** Te-a invitat la nuntă ?

— Nu.

— Pe cine a invitat ?

— Pe nimeni. Chiar dacă mă invita, n-aş **fi** mers, *of cors.* [3] N-am poftă deloc să asist la bîlciuri. Dar, vezi, că am ajuns şi la asta. E un indiciu că madam nu mai
agrează pe nimeni !

A venit şi duminica.

o zi deosebit de semnificativă pe agenda desfătărilor înaltei societăți. Holargos. Alergări cu renume* care aduc

[1] Aşa o fi oare ? (engl.).

[!] *I don't believe them all* = nu cred toate astea (engL)

*** *Of* covrse = desigur (engl.).**

pe teren cei mai frumoşi şi mai eleganți cai ai Atenei. Domni ce scoşi din cutie, cu monoclu şi barbişon, doamne şi domnişoare vaporoase, babe care fac pe tinerelele, diplomați, miniştri şi neveste de ambasadori, bijuterii, pupă» turi de mîini, maniere distinse, *darling* aci, *darling* colo, toate damele *smart* şi acel *non plus ultra* [48] al Atenei.

în fața unui mic boschet de pini, sînt aşezate scaunele pentru publicul cu sînge albastru şi distins, pe care poate să-l expună cu mîndrie capitala țării greceşti. Se vorbesc toate limbile din lume, — pînă şi cea greacă. Neuitate Kolokotroni, dacă ți-ai fi văzut urmaşii !

[48] Nu poate fi ceva mai presus (lat.).

— O !
— *La bel Helen !* [49]
— *Kel grăs !*[50]

Prima apare doamna Eleni Zamberdu — *a califur- şon* [i] — care se lansează cu oarecare nervozitate pe pistă. Lumea este gata sa o admire, însă, în elanul său, amazoana răstoarnă două obstacole. *Desepsion !*[51] Apoi intră doamna Zafiriu, iar cronicarii notează : grație, abilitate cuceritoare. Senzație acum : apare doamna Smigler, amazoană renumită, brunetă, foarte dulce, stăpînă absolută a echitației şi cînd se lansează în galop, declanşează o manifestare admirativă într-un murmur franco-anglo-grecesc :

— *Grasiez.* [52]
— Superbă ! *Ţărming ! Ţarming !*[53]
— *Tre şarmant !*[54]

[49] *La belle Helene* — frumoasa Elena.
[50] *Quelle grâce* = cîtă grație !
[51] D*eception* — decepție.
[4] *Cracieuse* -= grațioasă.
[53] *Charming* ■= fermecătoare (engl.).
[54] *Tris chara-unte* = încîntătoare.

Triumful însă este trecător, ca toate cele de pe lumea asta. Iat-o pe regina saloanelor, călare pe o. iapă arăpească, ce străluceşte în soare ca oglinda. Madam Kiţomitru /[55] Aşa cum agită biciul prin aer şi înaintează spre teren murgind la trap, umple peisajul cu personalitatea sa şi toate în jurul ei îi reflectă grația. Tăcere. începe galopul. Se înalță priviri, mîini. lorniete, aci se fixează un monoclu, o blană de vulpe alunecă dincolo, mai încolo cade un baston, se înăbuşe un oftat în altă parte, doamnele mai coapte sînt cuprinse de nostalgie, tinerele sînt geloase, iar babalîcii libidipoşi privesc cu extaz rotunjimile corpurilor strîrtse în cfrsaje — fie într-un ceas bun amintirea ta, kir Dimitris Hlempas !

Adorabila amazoană, mlădioasă şi zveltâ. se apleacă brusc pe gîtul calului, care se pregăteşte să sară obstacolul săltînd picioarele din față ; apoi, strunind riguros burta lui lucitoare, pocneşte din bici — plici plici ! — avîntîndu-se la galop, cu un nou elan. Vîntul îi flutură părul scăpat de sub bonetă, biciul răsună triumfător, obrazul capătă culoarea trandafirului roşu-aprins, oglindind încordarea forțelor sale, pe cînd, în fine, admirația publicului aristocratic găseşte accente mai populare — umane — şi izbucneşte în aplauze furtunoase :

— Bravo, Zizy !

Domnul Kiţomitros îşi admiră nevasta, iar Kokos pe sine însuşi. în acest răstimp, stau unul lîngă altul, vorbesc politicos, schimbînd între ei surîsuri, complimente şi țigări. Domnul Kokos n-a omis să amintească de discursul-explozie, rostit în parlament, pe care l-au publicat ziarele partidului său, cu litere mari şi groase, după notele stenografiate.

Galopează acum domnişoara Delitzortzaki, cu grație — o floare mediteraneeană, cu bărbia ascuțită şi nasul destul de mare. Apoi, după doamna Kostula urmează doamna Alepudy. Fiecare îşi are o manieră proprie şi toate laolaltă scriu prin copitele cailor istoria civilizației acelei lumi frumoase şi elegante.

Instantanee ale bîrfei :

—r V-a spus doamna Alepudy ?

— Ce anume ?

— Dacă madam Sousou ar fi luat parte la alergări, e categoric că ar fi ajuns prima. E grozavă la călărie. Se :;ice

---

• Cs »r* gc-'' iiat.

că a luat de două ori premii la Londra şi a uimit lumea cu talentul său la călărie.

— Ce păcat că n-am văzut-o !

— Ar fi plesnit doamna Kițomitru.

— *O ! Natiurelman..'.*

— **Aşa, deci, datorită absenţei rivalei,** ea **triumfă astăzi.** *EU e-t-enSiuportabl!'* A **pornit o adevărată cruciadă împotriva lui madam** Sousou.

— **Adevărat, cu cine s-a** măritat ?

— **Cu unul, Kantakuzinos.**

— **Este bogat ?**

— Se zice că e armator. Nu ştiu precis. In orice caz, ceea ce cunosc este că aparține unei foarte vechi familii aristocratice a Bizanțului. Inchipuiți-vă, deci, *şer ami,* dacă l-a ales o astfel de femeie, atît de originală şi de pretențioasă, trebuie să fie cineva ! Eu l-am văzut de multe ori împreună cu ea. Este un tip foarte serios şi elegant. Cine e aceea care galopează acum ?

— Este Lina Tziromyty.

— A, da...

— Fată anostă. Ce i-o fi trebuind călăria, dacă nu se pricepe ? .

Etc.. etc.

După un timp, domnul Kokos începe să se plictisească. Noroc însă că, în scurt timp, vine doamna Zizy — aprinsă, grațioasă, o minune în pantalonii de călărie. Omul cu monoclu, care bîrfea pînă acum, sare în picioare şi îi sărută mîna. Ea trece printre rindurile de oameni, ca printr-o grădină înflorită, iar aceştia îi surîd în semn de „felicitări" şi atinge mîngîietor cu biciul capul soțului său.

— Pst, ai adormit ?

— Zizina-mu !

— N-ai şedință la partid ?

— La cinci, draga mea.

— Şi este patru, Leleko-mu. Pînă iți găseşti maşina pînă ajungi jos... Nu-ți schimbi costumul ?

— Natural.

— Atunci, de ce mai stai ? Du-te de te îmbracă. Dar este un om imposibil, domnule Kokos. Trebuie să stau cu ceasul după el, ca să i le amintesc pe toate.

Pleacă.

Ochii atît de dulci ai frumoasei amazoane privesc cu lăcomie pe cavalerul garsonierei.

— Ce ai de zis, Koko ?

— Ai fost superbă.

— Ți-am plăcut ?

— O *! darling.* Eşti fericită ?

— Tu ?

— *Very maci. 1*

Alergările iau sfîrşit. Maşinile elegante pornesc spre Atena. Plecăciuni, sărutări de mîini, amabilități, *darling* aici, *darling* colo — Doamne, ce frumoasă este viața ia Kolonaki !

DUMNEZEU IUBEŞTE KOLONAKIUL

Martie se trezise vesel. Inundase Atena cu aur toată dimineața, însă cam pe la prînz începuse cu nişte glume nesărate — din acelea pe care le obişnuieşte luna aceasta zurlie. Şi-a umflat foalele şi a început să sufle, îngrămădind şi bulucind norii pe cer. Pe străzi, se stîrnise praful. Smulgea pălăriile de pe capul bărbaților, ridica fustele femeilor, astfel că domnul serios îşi holba ochii ca să savureze frumusețile, iar golanul exclama plin de entuziasm :

— Hei, mă ! ce lucruri *di granda !*

Kir Dimitrakis Hlempas, sprijinindu-se de uşa brutăriei sale, urmărea de mai mult timp, năpădit de reverii, combinezoanele şi chiloții doamnei Kety, pe care vîntul ştrengar îi umfla pe terasa de vizavi. Era clar că îşi imagina ceea ce nu vedea şi, cînd îşi lingea buzele în sec, cînd îşi răsucea mustața, gesturi însoțite cu un fel de nechezat. Numai că, la ora patru după-amiază, glumele au

încetat, cînd martie a tunat puternic ca un cîntăreț de biserică, care tușește ca să prindă nota unui imn heruvic Apoi a început să fulgere și o detunătură grozavă a zguduit temeliile cerului, iar ecourile sale s-au rostogolit» peste norii groși, care se întunecau tot mai mult și se| lăsau mereu în jos. O a doua detunătură ai fi zis că a spart zăgazurile cerurilor și a început să plouă cu găleata. ' •

Atena er^ inundată.

Unii zic'că ziua bună se cunoaște de dimineață. Prin alte locuri poate că se întîmplă așa, însă niciodată nu știi ce pune la cale cerul Aticei. Nestatornic ca oamenii pe care-i adăposteşte, rîde și se înfurie așa cum îi vine pofta. Lumea îngrozită se împrăștiase pe străzi. Tramvaiele s-au oprit. Mașinile și taxiurile deveniră gondole, prin străzile din centru. Din muntele Lycavitos coborau rîuri cu apă tulbure, inundau piața Omonia și se rostogoleau cu furie către strada Sfîntul Constantin, grăbindu-se spre... țările de jos. în cîteva minute, Vuthula devenise o baltă imensă și agitată. Chiloțelul roz al doamnei "Kety înota acum într-un rîu noroios și kir Dimitrakis Hlempas și-a întrerupt reveriile.

De după cristalele ferestrelor din Kolonaki, delicatele doamne, care își luau ceaiul, lăsau ceștile, ca să admire dintr-o superbă poziție estetică spectacolul ce-l prezenta furtuna.

— Ah, minunat ! Ce frumos !

— Este superb ! Ce mult îmi place !

— Miky, băiatule, apleacă-te, să vezi ! Veneția, nu altceva !

Cineva se uita în stradă și își amintea de Veneția, cineva privea cerul și pomenea Parisul. Tinerii se distrau grozav privind scenele de pe stradă, în timp ce doamnele, sentimentale rosteau versuri ; de preferință ale poeților francezi. Numai madam Sousou, întinsă pe un divan trandafiriu, fuma îngîndurată. Furia furtunii, care se întețea mereu, îi aducea aminte nişte clipe penibile, zile și nopți tragice din viața sa, și i se părea că aude clopotele de la sfîntul Gheorghe, care dădeau alarma cînd se inundau pivnițele din \T\ift\u\a. "Per^ru prima dată de cînd iomnea m "K.o\orva\Ki, i s-au umezit ochii, iar buzele ei

au murmurat cu emoție : „Săracul de tine, Panaiotaki. Probabil că te-a inundat".

N-avea dreptate ?

Asta însă nu era inundație. Era ceva mai mult, un adevărat cataclism. De mult nu s-a mai văzut în Vuthula o astfel de nenorocire. Credeai că urgia lui Dumnezeu s-a abătut pe capul acelei mahalale sărăcăcioase și că a venit clipa ca ea să se năruie, pentru a se împrăștia în cele patru vînturi ale păcatelor sale. Pentru care păcate însă, Dumnezeule, care ești atît de drept ? în definitiv, dacă domnișoara Mătură-de-tavan cînta fals și dacă kir Dimitrakis Hlempas se uita cu păcat, dacă kir Aristidis bea ceva mai mult și dacă Pericles, servitorul, înjura cîteodată, dacă kera Panorea bîrfea și dacă bărbierul Jorj făcea puțin *umor,* dacă — fie și asta ! — kir Antonakis filozofa pentru găsirea secretului fericirii, — alții făceau rele mult mai mari în această lume. Și totuși, în spatele norilor negri se mînia, cu sălbatice bubuituri, groaznicul spirit al răzbunării cereşti și fulgerele — săbii de foc — brăzdau văzduhul, în timp ce vîntul, care dimineața se jucase zglobiu, năvălea acum cu perfidie să smulgă acoperişurile caselor sărăcăcioase ; ploaia cădea cu furie, iar torentele de apă tulbure inundau subsoluri, curți, camere, rodeau cu o ură oarbă temeliile, căutînd să tîrască în neant case și oameni. Se înnoptase. Ți se părea că noaptea asta era cea din urmă a Vuthulei. Frica și agonia apăsau inimile oamenilor nevoiași care urmăreau zăpăciți dezlănțuirea răului. La Kolonaki însă, se discuta :

— Mai plouă, *darling ?*

— Plouă, Zizy.

— Ah, mi se vor uda pantofii, se neliniștea doamna Kițomitru. Tocmai astă-seară s-a găsit să-și facă mendrele furtuna asta care nu mai încetează. *Mai got !*[56]Parcă ne-a blestemat Dumnezeu să mergem la *resepsionul* doamnei Papazissy cu pantofii uzi ! Klark, spune să-mi pregătească galoșii, mașina și trei umbrele. Vino, Leleko, n-ai să te plictiseşti !

Așa se vorbea la Kolonaki. Iar Vuthula urla : „Ajutor !"

[1] *My God* = Dumnezeule.

[56] ***Very much*** **= foarte mult (engl.).**

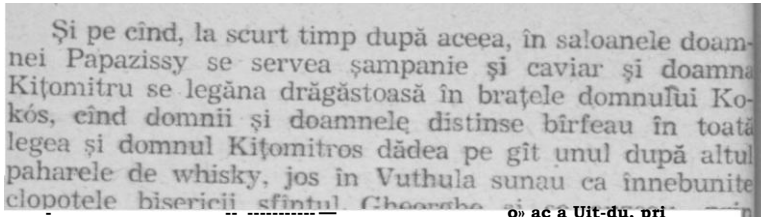

Și pe cînd, la scurt timp după aceea, în saloanele doamnei Papazissy se servea șampanie și caviar și doamna Kițomitru se legăna drăgăstoasă în brațele domnului Kokós, cînd domnii și doamnele distinse bîrfeau în toată legea și domnul Kițomitros dădea pe gît unul după altul paharele de whisky, jos în Vuthula sunau ca înnebunite clopotele bisericii sfîntul Gheorghe și

o» ac a Uit-du, pri

lurtuna ce se abătuse asupra oamenilor, voci disperate —

Ne înecăm !

Din fericire insă. vocea Vuthulei nu răzbate pînă în Kolonaki. ca să tulbure plăcerea clipelor acestei lumii

Uiuuc 1U11In C puiiUUL",

cum a spus şi neisprăvitul de Leibnitz. De la ..azilul Sărăcimii" venise primul urlet de groază. Cu un zgomot asurzitor. s-a prăbuşit peretele dinspre răsărit, cedind presiunii vîntului. ploii şi torentului turbat. Kera Marika a țîşnit afară. țipînd cît o ținea gura. iar kir Aristidis se bălăcea în apă. Nița. fata bătrînă. o invoca pe Maica- Precista şi încerca să-şi salveze de la pieire lada cu trusoul. înnebunit, Pericles. servitorul, o trăgea de mină pe ne- vastă-sa : .]

— Mergem, fă !

— Stai. pentru Dumnezeu !

— O să cadă peste noi, fă. hai să mergem !

într-adevăr, după căderea peretelui, acoperişul sta să se dărîme şi el şi era pericol de prăbuşire din clipă în clipă, din cauza vîntului care sufla cu turbare. Nefericita de Aspazia, însă, îşi căuta cutiuța cu giuvaericale. — vechituri de brățări, lănțişoare. inele, unică speranță a bătrînețelor — cînd s-a auzit un zgomot greu, înăbuşit, şi au fost surprinşi de căderea acoperişului.

— A căzut casa ! Alergați !

Jemistoclis Yavasis, acel ciudat muncitor de la magazinul de mobilă „Artă şi Modă", care într-o dimineață de primăvară s-a aprins şi a scandalizat Vuthula. a dovedit astă-seară că nu era capabil numai de lucruri nedemne. S-a repezit înăuntru printre dărîmături, solid ca un taur cum era, inşfăcînd-o pe umeri pe fata bătrînă, care se tot văieta intr-una : „zestrea mea, zestrea mea !"... Apoi, a luat incă alți doi, care săriseră printre dărîmături ca -să-i dezgroape pe .ceilalți, şi care gemeau. între ti=?vp. o **ue w iiisivj uii ■**

—

a mistuit sforăind homarii şi c----------

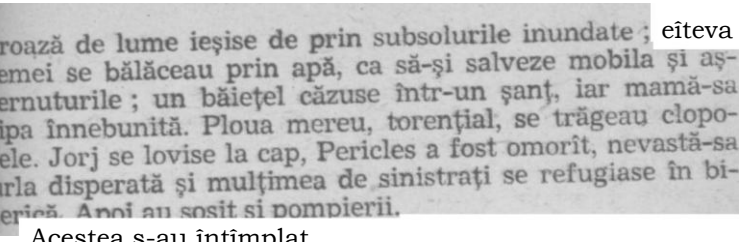

groază de lume ieşise de prin subsolurile inundate ; eîteva femei se bălăceau prin apă, ca să-şi salveze mobila şi aşternuturile ; un băiețel căzuse într-un şanț, iar mamă-sa țipa înnebunită. Ploua mereu, torențial, se trăgeau clopotele. Jorj se lovise la cap, Pericles a fost omorît, nevastă-sa urla disperată şi mulțimea de sinistrați se refugiase în biserică. Apoi au sosit şi pompierii.

Acestea s-au întîmplat. ..

Dimineața, martie se trezise din somn iar vesel, ca şi mur din somn ; iar cînd a citit ziarele, a exultat ;

— Zizy ! ■

— Te-ai trezit, Leleko ?

2SC aci veşu UHUUtuiavuxiE. in. — inundații ! Cînd am sprijinit acordul de construire a " ~~ ---------- * nnp_ sonale.-

— Sînt cazuri catastrofale ?

— Din fericire, multe. A ! lucrurile nu pot fi lăsate aşa. Este o ocazie minunată de a ataca guvernul. Trebuie să merg la fața locului. Trebuie s-o iau înaintea ministrului de resort. Entuziasmat de inspirația sa, frecindu-şi mîinile, s-a sculat,

Draga mea, citesc aci veşti Îmbucurătoare. Ai văzut ziarele ? Bre. bre, ce inundații ! Cînd am sprijinit acordul canalizării, m-au acuzat de interese per-

s-a îmbrăcat, şi-a pus monoclul, s-a urcat în* maşină.

ituziasmat de inspirația sa, irecmau-şi muimc, t s-a îmbrăcat, şi-a pus monoclul, s-a urcat în maşină. winau-1 şi pe secretarul său, şi a pornit-o spre locul dezastrului. la Vuthula. pe care şi-o amintea din ajunu alegerilor. Avea mare ciudă pentru că i-au respins pro rl„ rana]i7.arp o oDeră însemnată, care ar fi salva

secretarul său, şi a pornit-o spre locul de-
-- — «-«î^i/x^ »4Jr. «înmii

alegerilor. Avea maic tmua ^«-ww» ™ - — punerile de canalizare, o operă însemnată, care - oraşul de inundaţii pe de o parte, iar pe el l-ar fi umplut de bani pe de alta. Cînd maşina s-a oprit, în jurul sau se adunase destulă lume. L-au condus la biserică, unde se aflau cei rămaşi fără adăpost. Cîteva femei plingeau. A

frumoase — a celei mai frumoase dintrel a?slei Jurni | apăruse iarăşi, ca blagoslovită de ceruri. Ziarele publicau i neisprăvitul
nl]Um,._1P?si^5' | acum coloane întregi despre pagubele din oraş şi mai ales despre dezastrul din Vuthula. Presa guvernamentală deplîngea victimele şi cea din opoziţie ataca guvernul, că n-a prevăzut furtuna. Deputat în opoziţie, în Atena, domnul Kiţomitros — după ce noaptea golise vreo douăzeci de whisky-uri la *resepsionul* doamnei Papazissy şi după ce J '
---------- caviarul — s-a trezit mah-

Dimineaţa, martie se trezise oin somn ICTI VCKI, W •. KlU|i cînd n-ar fi fost el cel care răvăşise toată lumea. Ziua

mîngîiat cîțiva copii desculți, apoi s-a urcat pe un scai^ şi a rostit aceste vorbe importante :

— Mult iubiți concetățeni, durerea voastră "este şi mea, dezastrul vostru este şi al meu. In adincul sufletulf şi

meu simt o mare durere pentru nenorocirea ce v-a loviți Mă simt îndurerat însă şi mai mult, întrucît nenorocire! voastră putea fi evitată chiar de mine, dacă nişte advef sari josnici şi mici la suflet n-ar fi împiedicat realizare! propunerilor mele. De nenumărate ori am arătat şi aif susținut nevoia executării de canalizări, pentru scurgerel viiturilor. Insă nemernicii adversari politici au zădăij nicit aprobarea contractului ; iar acum, în calitate guvernanți, şi-au astupat urechile, făcîndu-se încă o dai) vinovați ai dezastrului şi nenorocirii. Din fericire, însă, apropie timpul, dragii mei concetățeni, cînd neputincioşi guvern se va prăbuşi sub oprobriul general. Eu am cobor personal printre voi, ca să-mi declar sentimentele de de! votament şi să vă exprim adînca mea durere pentiț greaua, repet, dureroasa încercare ce v-a lovit.

S-au auzit acum cîteva voci :

— Pîine ! N-avem pîine !

— Veți avea, a spus oratorul.

— N-avem adăpost.

— îl veți avea, i-a asigurat oratorul.

— N-avem nici haine !

— Le veți avea şi p-astea, dragii mei, a accentuat ci emfază omul acela simpatic, care simțea atîta durere penj tru popor. Am să-l trimit la fața locului pe ministrul d resort, care doarme inconştient pînă la ora asta. DupăK amiază, am să vorbesc în parlament. Voi forța guvernul să se trezească din criminala lui somnolență. Să arunce»' în sfîrşit, o privire spre tragedia poporului elen, pe carj vai !... de luni de zile îl lasă nepăsător.

După aceea, a coborît de pe scaun şi a întrebat cu m interes despre pagubele din cartier şi nevoile populației, cerut să vadă casele dărîmate, cele gata să se prăbuşea» subsolurile inundate. Cu inima îndurerată, a colindat mi halaua împreună cu o comisie a „victimelor inundației cu un cîrd de copii desculți după dînsul. Acolo unde ved pereți crăpați, case inundate, îşi scotea monoclul, il ştergi

cu batista de mătase, şi-l punea din nou, dînd din cap cu mulțumire. La „azilul săracilor", a ramas cîteva minute ^ apoi, a observat exact vizavi un subsol inundat de ape | şi noroaie.

— Aici ?

Jorj, cu capul bandajat, dădea explicații:

Aici era un muzeu. Domnul deputat a rămas nedumerit.

— Muzeu ? Adică ? a întrebat. Iar Jorj l-a lămurit :

— Da, domnule deputat. Aici şedea odinioară madam Sousou, care acum este milionară la Kolonaki. Bărbatul dînsei, kir Panaiotakis, i-a strîns toate lucrurile în subsol, aşa cum le-a lăsat cînd a plecat doamna din Vuthula. Noi, cei de aici, îi spunem subsolului „muzeul doamnei Sousou" ; însă, cum vedeți, furtuna ni l-a distrus şi p-acesta.

Prima senzație pe care a avut-o domnul Kițomitros, la auzul acestor vorbe, a fost mirarea. A doua, a fost stupefacția. .A treia, o mare bucurie şi-o puternică curiozitate, care i-au cuprins sufletul.

— Madam Sousou, ați spus ?

— Da, domnule deputat.-

— Stați, vă rog, stați...

— Acum îi zice madam Sousou Kantakuzino, acolo în Kolonaki. Vedem des numele dînsei prin ziare. Are foarte multe milioane, maşini şi trăieşte în case mari.

Acum ochii domnului Kițomitros au scînteiat :

— Aici a stat ?

— Aici, în acest subsol, ani întregi.

— Sînteți sigur ?

— Despre Sousou ? Dar, întrebați pe cine vreți de aici...

Era aşa de satisfăcut domnul Kițomitros, încît era cît r-aci să-l ia în brațe şi să-l sărute pe acest om drăguț, care-i făcuse aceste prețioase şi de necrezut destăinuiri. Interesul său pentru Vuthula a luat pe neaşteptate proporții şi a stat acolo mult timp, ca să afle detalii. Cerule ! Cine spera ca nenorocirea din Vuthula să dea atîtea bucurii politice, sociale şi de bîrfă, fericitei lumi distinse ? O ! desigur. Dumnezeu iubea tare Kolonaki-ul, precum şi pe doamna Kițomitru, chiar dacă i-a plouat puțin pantofii.

Trecuse o lună de la nuntă.

Onorabilul însurățel domnul Kantakuzino era enervat. Şi asta nu din cauza că „marele protocol", pe care l-a conceput bizareria măreței sale soții, îl obliga să doarm separat. Pentru asta mai degrabă că era recunoscător lui Dumnezeu. Era însă multe altele, care îl enervau. S-a uitat la ceas. Era nouă. Protocolul însă nu-i permitea să se prezinte astăzi în fața înaltei sale soții decît la nouă şi jumătate. Groaznic ! Minas vrea să-i vorbească, însă tr buia să aştepte. „Marele protocol", în alcătuirea lui definitivă, ,era suprema lege, care reglementa funcționarea mecanismului palatelor marii stăpine din strada Patriarhul Ioachim, madam Sousou. Dominația lui era extinsă pînă şi în relațiile lor absolut intime. Astăzi era ziua „inspecției personalului".

Deci răbdare.

In „încăperile particulare" ale cucoanei; domneşte calmul şi liniştea. Insă, în anticamerele acestor încăperi, personalul de serviciu este în alertă şi aşteaptă cu devoțiune inspecția de dimineață. Aşezarea personalului era pitorească. In partea drepată a uşii, stă nemişcat şi mut marele lacheu Theo, sobrul înge: păzitor, care nu permite să intre în iatacul doamnei nici.măcar musca.

La doi metri mai încolo, stă Leo. Frac, poză, buzele strînse, ca împietrit. Progenitura unei vechi şi glorioase dinastii de servitori, cum am mai spus, poartă pe umerii săi greaua răspundere a respectării severe a protocolului. Alături de el, la un metru mai spre stînga, este aşezat bucătarul-şef. Lîngă bucătarul-şef este şoferul. Şi, alături de şofer, se află Amali. Nemişcați şi fără să scoată o vorbă. Numai şoferul Epaminondas sau Pamino, fost derbedeu de prin Metaxurghion, mîrîie din cînd în cînd, însă o privire aspră a lui Leo îl potoleşte. Dintr-o dată, se deschide uşa „încăperilor particulare" şi apare camerista- şefă. Se apleacă, cu un ireproşabil ceremonial față de Theo, şi anunță solemn :

— Vine doamna !

Tăcere de gheață. Camerista-şefă se înclină din nou în fața uşierului-şef şi se retrage fără zgomot în „încăperile particulare", in timp ce marele uşier-şef îl înştiințează pe marele păstrător-şef al protocolului, Leo :

— Vine doamna !

Leo se întoarce către bucătarul-şef :

— Vine doamna !

Bucătarul-şef se întoarce către şofer :

--- Vine doamna !

Şoferul se întoarce către cameristă :

— Vine doamna !

Iarăşi, tăcere de gheaţă. Nici adiere de şoaptă, nici tuse. nici strănut, nici răsuflare nu îndrăznesc să tulbure liniştea oficială a aşteptării înaltei doamne. Numai şoferul Epaminondas, sau Paminos sau mai degrabă Pamino, îşi schimonoseşte mutra ; însă a doua aspră privire a lui Leo îl readuce la ordine. Din nou, se deschide pe neaşteptate uşa. Se înfăţişează iarăşi camerista-şefă. Se înclină ceremonios spre Theo :

— Doamna nu vine !

— Doamna întîrzie ?

— Doamna se joacă cu Sangai !

— *Merrrsi.*

Din nou. tăcere. Din nou, gheaţă. Cameriera-şefă se înclină-spre uşierul-şef şi se retrage tiptil, în timp ce uşierul- şef îl anurtţ^ pe păstrătorul-şef al protocolului :

— Doamna nu vine !

Leo se întoarce către bucătarul-şef :

— Doamna nu vine !

Bucătarul-şeî se întoarce către şofer :

| •— Doamna nu vine !

Şoferul se întoarce către camerieră :

— Doamna nu vine !

Dar. de ce nu vine doamna ? Sousou nu se abate niciodată de la tipic — totuşi este dreptul ei — în afară de dimineaţa asta, cînd Minas aştepta să se termine inspecţia, ca să-i vorbească. Astăzi, marea doamnă este în bună dispoziţie. Ziua este frumoasă, cerul superb, soarele se strecoară prin perdele, razele cad peste cristale şi se răs- frîng în multicolore şi multiforme bucăţele aeriene, peste pluşurile de culoarea canarului ale patului său. O, cît de frumoasă este viaţa !... Fericită şi bucuroasă, s-a trezit astăzi doamna Kantakuzino, stăpînă în Kolonaki, stăpînă în saloane, stăpînă a interesului acestei lumi, care încar-

nează Eldorado-ul visurilor sale. Cintă încet şi se joacă cu Sangai.

Cîndva, în fine, se scoală. Poartă o pijama de culoare roz, o capodoperă creată -de însăşi madam Kabarelli şi cusută personal de madam Irene. Protocolul intră din nou în funcție : Vine doamna !... Indolența, secondată de fasoane şi amîndouă la un loc — indolență şi fasoane — se află în culmea fineței. înaintează încet în fața servitorilor săi, ridică *fasamenul,* îi cercetează cu plăcere şi se aşează pe fotoliu :

— Vorbeşte, bucătarule-şef !

Bucătarul-şef începe să vorbească, după tipicul stabilit de ea în toate detaliile :

— Dumnezeu să dea sănătate şi fericire şi prosperitate excelenței şi prea înaltei noastre stăpîne, madam Sousou Kantakuzino, şi să aibă bunăvoința să ne facă înalta cinste, să ne comunice *ce preferă* astăzi stomacu său aristocratic, adică ce să gătim ?

Cu colțul dinților săi ca de nea, Scusou îşi muşcă vîrful *fasamenuiui* de aur :

— Întîi, homăraş.

— Da, doamnă.

— De asemenea, potîrnichi fripte, cu puțin pilăfior *ă-la-milaneza.* Domnul tău are să prefere pentru azi *bar- bunald* mustăcios şi apoi becaține la grătar. Final, purce- luş de lapte, uşor. Vin franțuzesc. Ca desert, banane, budincă şi un păhărel *şamvanie.*

■— Da, doamnă.

— Şoferul meu !

O voce puțin răguşită :

— Maşina este gata, doamnă.

— Bine.

— Programul dumneavoastră ?

— Plimbarea de dimineață la *Kivisa.* După-amiază, Glyfas, — probabil Vuia. Dacă nu vor fi cumva p-acolo şi ceva „bulendre", atunci se va anula.

— Da, doamnă.

— Mîine după-amiază, Totos.

— *Bardon ?*

— Coaforul. Să fie anunțat Totos, că ceea ce s-a în- timplat alaltăieri, cînd m-a făcut să aştept două minute întregi, să nu se mai repete. Toată după-amiaza îi este plătită. Şi de acum încolo, cînd vine la el madam Sousou Kantakuzino, trei ore înainte şi două după să nu primească pe nimeni.

— Prea bine.

Se întoarce spre camerieră :

— Telefonista mea ?

Din partea camerierei se aude un murmur :

— Nimic, doamnă.

Doamna se bosumflă :

— Eşti înlocuită !

— De ce ?
— Deoarece eşti surdă.
— Surdă ! Eu ?
— *Silâns.* Aşa cum spun. Auzi colo ! să telefoneze de la ambasade şi tu să nu pricepi. Mi-a spus domnul că alaltăieri a telefonat personal ambasadorul din *Pey-Bâ* [57]şi n-am fost înştiinţată.
— Greşeală, doamnă.
— Eşti concediată !
— Doamnă...
— Am zis, *silâns.* Leo, de astăzi preia Theo telefonul. Şi cînd este vorba de telefon de la ambasadă, să fiu anunţată personal. Se interzice personalului să vorbească prostii cu ambasadele. înţeleg, alo-alo, pardon şi cum şi ce.
— Da, doamnă.
— S-a terminat inspecţia !
Slavă Domnului. Personalul se înclină cu demnitate. Este ora soţului. în sfîrşit ! După ce a înghiţit în sec şi a arborat un surîs curtenitor, pe care îl impuneau împrejurările, s-a apropiat, a tuşit uşor şi s-a aplecat să-i sărute mîna distinsei sale doamne :
— Bună ziua, Souzy.
— Bonjour, Minas.
— Cum s-a simţit astă-noapte mult stimata mea doamnă ?
Fasoneală şi surîs : .
— Mersi.

[57] ***Pays-Bas*** **= Ţările de Jos.**

— A dormit bine ?

— Mersi.

Trecînd la subiect :

— Draga mea Souzy, am cîteva plîngeri pentru tini

Ea îşi înalţă ochii :

— Ora pentru plîngeri este după-amiază.

Glasul lui Minas devine şi mai mieros :

— Dar, Souzy dragă, de ce îmi vorbeşti aşa ? Acei protocol pe care l-ai stabilit aici în casă poate fi minunai excelent, cel mai aristocratic, potrivit pentru un palat însă nu e posibil ca puterea lui să se extindă chiar şi asupra mea. Pentru numele lui Dumnezeu ! De multe ori, îi această atmosferă de severitate, îţi scapă esenţialul amă nunt că sînt soţul tău.

— Amănunt neînsemnat.

— Pardon, Souzy. Ştii că te iubesc şi te stimez. Eşt o femeie deosebită ; consider că este p cinste pentru mira să stau deja de o lună alături de tine şi să primesc o man parte din strălucirea pe care o degajă personalitatea ta.

La care, Sousou cea generoasă îi răspunde :

— Primeşte ! Dacă e vorba de strălucire, cîtă vrei

— Da, *irită* aş vrea să-ţi spun...

— înţeleg. Sînt cumva plîngeri că dormi seperat

Minas, fără ezitare :

— Şi asta !

Sousou ia o atitudine care exprimă o hotărîre de finitivă :

— Minas, o dată pentru totdeauna. Dacă conţinu mîrîiala că fac asta, că fac aia, că îmi place tam-tam-ul, că zăpăcesc Kolonaki-ul, că cheltuiesc prea mult, să şti că se interzice intrarea ta în dormitoarele mele. Căci mi-e silă şi de multe altele, dar mai ales de obiceiul perechilor populare. Mă refer la ciorovăiala în pat, înainte de adormi.

Astfel a grăit Sousou şi a vrut să se ridice, ceea c< indica sfîrşitul audienţei. Vulpea şireată însă, şi-a masca nemulţumirea cu cel mai galeş surîs :

— Dragă Souzy !

— Da ?

— Ascultă, dragă Souzy, ultimele două cuvinte puţin pentru astăzi. Ştii că sînt om delicat şi nu vreau să ating această superbă şi recunoscută sensibilitate, care te caracterizează. Cred însă că în calitate de soţ am datoria să-ţi atrag atenţia asupra unor lucruri pe care tu nu le observi, din cauza preocupărilor tale. Sînt şi eu, desigur, entuziasmat de viaţa regească pe care o ducem şi care face Kolonaki-ul să se frece la ochi de uimire şi să discute mereu despre noi, despre tine mai ales. însă ca om 'preocupat de administrarea averii tale, am curajul să fac unele observaţii de natură pur economică.

— Nu mă interesează.

— Da, Souzy dragă,...

— Am milioane ?

— Ai, dragă Souzy.

— Atunci ? Milioanele nu le am pentru păstrare în frigider !

Minas insistă :

— Dragă Souzy, iartă-mă. Cercetînd ieri-seară regis-trele, am văzut că cheltuielile noastre din ziua nunţii încoace sînt enorme şi dacă vom continua în ritmul acesta, n-o să ne trebuiască prea mulţi ani ca să ne trezim în faţa unor surprize economice neplăcute. De aceea, cred că trebuie să se oprească undeva această zgomotoasă pompă care îţi place, şi mai ales această groaznică risipă.

Atunci, Sousou se întoarce, ridică *fasamenul* de aur şi-l priveşte :

— Minas constat cu părere de rău că te găseşti la un nivel coborît. Dar eu" vreau un soţ care să fie la înălţimea mea. Ce socoteli şi lucruri mizere sînt astea şi cum de nu ţi-e ruşine să le spui în faţa mea ? înalţă-te, Minas !

Minas a înghiţit în sec : ..

— Să mă înalţ ?

Sousou îi vorbeşte acum pe şleau :

— E nevoie să te înalţi mult, ca să o urmezi pe madam Sousou Kan-ta-cu-zi-no în toate planurile şi marile sale visuri. Menirea soţului unei madam Sousou este foarte importantă şi trebuie să fii la înălţime.

— Dar, Souzy...

Ea îi vorbeşte sec "i

— Să ai în vedere că nu te-am luat de bărbat să ne giugiulim. Astfel de aptitudini le avea Panaiotakis, îți era chiar superior !

Auzind toate astea Minas a rămas năuc. Nefericitul a stat locului mult timp, scărpinîndu-şi stingher capul. O, Dumnezeule ! Acestei femei a vrut dînsul să-i pună frîu ?

De la o vreme, Sousou simțea nişte ciudate indispoziții. însă îşi revenea brusc după această proastă dispoziție. Starea asta a făcut-o să ajungă la concluzia că a dobindit tot ce era aristocratic — chiar cu prisosință — în afară de un lucru ce-i lipsea încă... o boală aristocratică. Deci, o dată ce avea aceste indispoziții, cel puțin să-i fi trimis Dumnezeu şi boala asta — să se destindă două- trei zile, să se răsfețe, să primească vizitele admiratorilor şi prietenilor în jurul patului său regesc, ca să le arate, cu această ocazie, acele superbe pijamale europene, japoneze şi chinezeşti înflorate. Nu era păcat ca astfel de creații ale înaltei măiestrii să fie văzute numai de Minas şi de personalul de serviciu ? Le îmbrăca foarte des, desigur, chiar şi în plină zi, admirîndu-se în fața oglinzii. Era încîntată, mai ieşea la balcon purtînd în păr o camelie, însă rar se nimereau spectatori pe la ferestrele de vizavi. O interesa să se arate, mai ales, unor anumite doamne, dar acestea n-ar fi putut să intre în.„încăperile particulare" decît în caz de boală. Dacă, pe neaşteptate, da peste ea boala aceea... *lambliasis* ? [58] Cuvîntul acesta i-a plăcut foarte mult şi din ziua cînd a auzit că o regină avea boala asta — aşa a prins urechea ei denumirea bolii — se ruga lui Dumnezeu să i-o dea şi ei, dar cît mai uşoară. Lambliasis ! Pentru acest cuvînt necunoscut continua să aibă slăbiciune şi cînd îl pronunța i se umplea gura. Există boli şi boli, — unele ale poporului de rînd, altele ale aristocrației. Lambliasis nu putea fi decît o boală a lumii bune, — o ! despre asta nu avea nici o îndoială.

Aşa că, atunci cînd a simțit din nou nişte ameței şl tulburări, le-a primit cu plăcere, şi-a pus pijamaua japoneză şi s-a întins pe patul acele grandios. A trimis imediat pe Leo să-i cumpere flori, multe şi scumpe, şi i-a poruncit Lusiei să le aşeze în vaze de cristal, în jurul dormitorului. Prin Theo, îi anunța pe cei care-i telefonau, că „doamna nu se simte bine"

---

[58] **Boală provocată de paraziți intestinali.**

şi le acordă cinstea să fie vizitată în interioarele palatului, între orele cinci şi şase. în acelaşi timp. i-a ordonat lui Minas, să-i trimită pe „cel mai scump doctor în medicină", ca s-o consulte.

A venit şi doctorul.

După ce a trecut prin şapte uşi şi printre încă atîția servitori, s-a trezit în fața patului regal, unde marea stăpînă era întinsă *neglije,* pieptănată şi aranjată, ca şi cînd ar fi fost gata de plecare la recepție. Doctorul era un om în vîrstă, foarte serios şi manierat, şi i-a cerut voie s-o consulte. S-a aplecat aproape de ea, a ascultat-o, i-a luat pulsul şi apoi şi-a scos carnetul.

— *Docter,* ce este ?

— Nu e ceva grav, madam.

— Vorbiți, vă rog. Vorbiți şi nu vă jenați. Am să vă plătesc mai mult decît trebuie pentru vizită.

Doctorul şi-a ridicat ochii şi a privit-o. Apoi şi-a reluat atitudinea sobră a omului de ştiință şi, vrînd să întrebe dacă acele banale funcții organice, proprii tuturor oamenilor — fie din Kolonaki fie din Vuthula — activează cu regularitate, a folosit, neinspirat, o expresie atît de grosieră, încît doamna aceea delicată n-a înțeles-o.

— Ieşiți regulat, doamnă ?

— Regulat şi cu maşina mea.

— Nu mă refer la asta.

— Dar la ce *docter ?*

— întreb dacă funcționează regulat stomacul dumneavoastră.

Sousou şi-a ieşit din fire :

— Dar ce e stomacul meu, să nu funcționeze regulat ? Poftim, una ca asta să spună tocmai un om de ştiință ! Credeți că consultați vreo „buleandră", să o. întrebați „ieşiți" şi alte asemenea ? Ruşine, *docter !*

Doctorul şi-a aplecat capul şi a tuşit sec. Părea a fi însă om înțelept şi răbdător şi de aceea a continuat să vorbească cu calm.

— Ascultați, madam, înainte de toate cred că aveți o anomalie la burtă. Suferiți de burtă.

— Eu, sufăr de burtă ?

— Aşa se pare, madam.

— Se vede că sînteți obişnuit cu femeile din popor, care vă sînt cliente şi au boli de-ale poporului. Eu nu te plătesc ătîția bani, ca să-mi spui că sufăr de burtă, prostule !

Doctorul a privit-o iarăşi, mai mult nedumerit decît supărat. Considera că vorbele grele proferate se datorau enervării şi cum era om cu minte superioară, nu se arăta dispus la ceartă :

— Liniştiți-vă, madam. N-ați băut cumva în ultimele zile nişte apă infectată ? ^

Scoasă din minți, Sousou s-a ridicat în capul oaselor':

— Infectată şi împuțită bei tu şi familia ta, idiotule î Eu beau apă la *King-Jorj* [59] şi la *Gi-Bi.* însă aşa doctor ce sînteți, atîta înțelegeți. Mai ales că i>u pricepeți ce fel de.boală am !

— Suferiți de burtă, madam.

— Trăzni-te-ar să te trăznească de caraghios ! Lusî ! Dă-i banii şi zvîrle-l afară ! Neruşinatul ! Auzi, să-i spună reginei din Kolonaki că suferă de burtă, ca şi cînd ar avea de-a face cu vreo spălătoreasă !

[59] Restaurant de lux în Atena.

Doctorul.a plecat aproape îmbrîncit, după ce a primit banii şi a ajuns la concluzia că pacienta nu era săna- toasă la cap. Sousou, însă. era foarte sănătoasă — asta i-ar mai lipsi ! Dar cum să-i permită ea, ființă suspusă, unui biet om învățat, să-i atribuie orice boală pe care o vroia el ? în orice caz, i-a trecut repede. Mai ales după- amiază, cînd începură să-i vină vizitatorii. A primit doamnele în jurul patului şi, din cînd în cînd. ținînd în mînă *fasamenul,* lăsa să-i scape un scurt oftat.

— Grabnică însănătoşire, madam.

— O, mersi, la fel şi dumneavoastră.

— Cum vă simțiți ?

— *Comsi comsa.* [60] Astăzi am avut multe vizite şi toate ambasadele mi-au trimis flori. Dimineața m-a consultat şi doctorul, profesor universitar — săracul — şi mi-a spus că sufăr de *lambliasis.*

— Ce boală o fi şi asta ?

— Cred că este o boală a aristocrației engleze. Pentru că boala obişnuită a aristocrației franceze este aceea a paraziților intestinali. In trecere pe la Paris, am căpătat-o şi p-asta, dar am lăsat-o la Bombay !

Lucrurile mergeau strună şi Sousou era fericită, Minas se făcea luntre şi punte ca s-o îngrijească, iar în perioada bolii avea voie să intre liber în „încăperile particulare" •— fără protocol — şi s-o mîngîie. In aceste zile, Sousou a reuşit să-şi etaleze toate cele douăsprezece pijamale, doamnele care le-au văzut le-au copiat şi multe, încă şi astăzi, poartă pijamale model Sousou, care sînt considerate unice în creația genului. în a treia zi însă, cînd s-a sculat stăpînă din pat, a simțit iarăşi că-i vine amețeală şi o stare de vomă. Atunci, singură şi-a dat seama -de boala ce o avea şi, cu emoție adevărată, a comunicat soțului : „Minas, pregăteşte- te s-auzi noutatea cea mare. Sînt în situație delicată !" Kantakuzino a primit vestea cu sînge rece şi n-a neglijat să depună tot efortul ca să lăcrimeze. Sousou era arhifericită şi din clipa în care a descoperit ce avea, a devenit mai serioasă, atît cît era ea în stare să fie. Vedea că Dumnezeu îi

---

[60] ***Comme ci. comme ca*** = aşa şi aşa.
[1] ***Pauvre Panaiot*** = **bietul Panaiot.**

trimitea cea mai plăcută boală pe care şi-ar fi dorit-o o femeie. Se simțea ca o porumbiță.

— Eşti fericit, Minas ?

— Grozav, Souzy-mu, grozav ! .

— Şi eu, *mân dieu.* Şi eu.

A părăsit imediat patul şi toate prostiile şi n-avei a'tceva în gînd decît copilul ce trebuia să se nască şi can potrivit celor mai îndrăznețe şi intime visuri, avea „tati Kantakuzino, mamă pe madam Sousou şi patrie Koli nakiul". Prima dată cînd şi-a reluat plimbările cu maşinî — după boală — era atît de bucuroasă, încît gonea ca o| nebună pe străzi, în timp ce carnetele polițailor de la circulație se umpluseră cu numărul maşinii sale. Insă soarl este adesea invidioasă şi nu lasă omul să se bucure d< fericirea lui. în aceeaşi zi, un accident neînsemnat i-< umbrit bucuria. Gonind pe bulevardul Kifisia, a lovit ui pieton. A frînat brusc, s-a întors şi l-a văzut căzînd de-î curmezişul trotuarului.

■— Distratule ! a zis.

— Oh ! se văieta individul.

— Te-am lovit, amărîtule ?

S-a strîns lume. între timp însă, amărîtul acela, care fusese abia atins de aripa maşinii, s-a ridicat şi, enervat la culme, şi-a înălțat mîinile, dînd cu tifla spre doamna. Sousou a ridicat voaleta din fața ochilor şi în momentul acela a avut loc o scenă tulburătoare, dintre acelea ce le-a scris zeița Întîmplare în cartea lui Sousou. Omul, cum a văzut fața doamnei de sub voaletă, a căscat ochii mari ca trăsnit şi a lăsat mîinile să-i cadă. Sousou se fîstîcise. Trecură cîteva clipe de tăcere şi se auzi :

— Mă, zarganâ ! '

— *Pâvr Panaiot!*[61]

— Tu eşti, mă ?

— Săracul de tine !

— Cît p-aci să mă omori, tu.

— Te-am lovit tare ? *Vien isi, vieri isi !*[2] Urcă în maşină, amărîtule ! Vino şi nu te ruşina.

%

Judecind după tonul drăgăstos cu care-i vorbea, se pare că Sousou simțea de mult o compasiune față de Panaiotakis. De aceea, nici nu s-a sinchisit de lumea care s-a adunat în jurul maşinii şi comenta elogios gestul nobilei
doamne, care lua în maşină un prăpădit. Panaiotakis urcase fără ezitare, aşa cum era, prăfuit, şi o privea pe Sousou ca pe o arătare din altă lume. Ea s-a oferit să facă o plimbare. Uitindu-se la el nu fără oarecare tandrețe, cerea informații despre Vuthula : cum o duce p-acolo sărăcimea din azil, kera Panorea, Jorj, Katinița.

:— A murit Pericles, Sousou.

— O, săracul ! Da' cînd ?

— La marea inundație, cînd s-a prăbuşit azilul săracilor. Ți-l aminteşti ? Din fericire însă, deputatul Kițomitros, care a coborît în Vuthula, a promis să-l reconstruiască.

Sousou a simțit că-i trece un fior prin spate..

:— Kițomitros a venit în Vuthula ?

:— Da, Sousou. De ce ?

— Şi ce a făcut ?

— Uite, s-a plimbat pe la casele inundate. A venit şi la noi. în subsolul tău a fost o nenorocire.

— L-a vizitat cumva ?

.— Desigur.

;— A aflat ceva ?

Ce anume, Sousou ?

:— Că am stat în Vuthula şi altele...

— Sigur că da.

Sousou îngălbenise. Toată buna ei dispoziție s-a evaporat pe moment şi, fără menajamente, a frînat şi i-a spus lui Panaiotaki să coboare. Figura lui Sousou arăta răvăşită. El a coborît, rămînînd încremenit pe asfalt. Maşina a pornit în viteză şi s-a pierdut, ca şi cînd ar fi fost urmărită. Panaiotakis s-a uitat la maşina care dispărea, i-au scăpat nişte lacrimi, apoi şi-a supt nasul.

[61] ***Viens ici, viens ici* = vino aici.**

— Mare scofală !

Doar atît a spus şi, scoţîndu-şi o ţigară, a aprins-o, şi şi-a văzut de drum şchiopătînd.

Din gură în gură, de la ureche la ureche, în Kolonaki au început să circule nişte poveşti uimitoare, care le-au

făcut foarte fericite pe doamnt e mondene, ca şi pe distinşii domni. Era vorba de o noutate picantă, la care "cei ce o auzeau făceau ochii mari şi îşi lungeau ureihi'e.

— Vai, vai, vai ! Serios, *şeri ?*

— *Me vui,* pe cuvînt de onoare.

Apei se prăpădeau de rîs :

— Hi, hi, hi...

în saloane, la *resepsion.* la tenis-cîub. prin ambasade, noutatea demascatoare circula cu un succes enorm. Dintre cele mai bine informate, era doamna Zafiriu :

— Prin urmare, *me-z-ami* această faimoasă madam Sousou este o femeiuşcă din popor, care n-a venit nici de la Londra şi nici din India. Locuia *in e pitar euortes in Athens* [62], Vuthula, Bythulâ *je cruă,* şi a căpătat o moştenire imensă, pe care o risipeşte *pur fer epate le mond*

— Ha-ha-ha ! -

— Nu e nostim ?

— Nostim ? Dar e nemaipomenit '

— Şi totuşi, cîteva doamne s-au grăbit nu numai- să-i acorde stimă şi s-o invite în casele lor, ci s-o şi copieze. Multe au adoptat chiar şi un fel *de parle a la Sousou ! '*...* Ha-ha-ha ! Afişează atîta tupeu şi atîta grandoare *la ţul !*[63]

în cancanurile —citeşte bîrfa — lumii bune se auzea pentru prima dată de cartierul Vuthula, în al cărui nume butucănos se încurcau limbuţele mondenelor. Multe îl pronunţau Vuthulâ, Vuntula, Butula, Bytulâ etc. Altele şi-l notau în carnetul lor cu litere franţuzeşti, ca să nu-l uite şi întrebau cu mult interes, ca să afle prin ce parte a Atenei exista această neverosimilă şi necunoscută aşezare. Dar mai ales cercul doamnei Kiţomitru plutea pe un ocean de bucurie prin această descoperire neaşteptată, iar

stimabilul domn Kokos îşi risipea printre doamne bogăţia spiritului său :

— Cum i-aţi spus ?

— *Contes de Bytulâ.* [64]

— *O, să s'e. mani fie ! -*

Apoi, toate împreună :

— Hi-hi-hi...

Situaţia era dificilă şi devenea limpede că glorioasa carieră* a lui madam Sousou prin cercurile acelea aristocratice păşea într-o fază critică. Castelana a prins de veste că au aflat marele ei secret. Acest lucru a făcut-o să-şi piardă calmul olimpian şi siguranţa. A devenit nervoasă. Ecoul zarvei ajungea pînă la urechile ei şi Vuthula îi apărea acum ca o umbră neagră, care plana peste splendida reverie a vieţii sale. în timpul nopţilor, îi apăsa pieptul ca un coşmar. Da, recunoştea. Trecutul său era întunecat şi viaţa sărăcăcioasă pe care a petrecut-o în Vuthula — oprobriu şi ruşine. Cît timp nu aflaseră de astea doamnele din Kolonaki, lucrurile au mers strună. Acum însă, că s-au aflat, trebuie să se găsească o soluţie.

Se gîndea :

— Care soluţie, însă ?.

Şi se hotăra :

— Trebuie să pornesc contraatacul !

îşi dădea foarte bine seama că, de acum înainte, va trebui să dea lupta. Cît despre asta, nici vorbă. Sousou nu era dintr-acele femei care capitulează şi dau îndărăt dintr-o dată. Pe doamnele din Kolonaki avea să le aranjeze, desigur. Cu Vuthula însă ? Vuthula era o realitate groaznică, trebuia să dispară. însă, cum ? N-ar fi fost bine ca furtuna aceea să o tîrască cu totul in rîurile sale tulburi şi să dispară de pe faţa pămîntului toate cele ce-i urîteau viaţa —, şi căsuţele şi „bulendrele" ? Dumnezeu însă iubea Kolonaki-ul. Iată că păstra în plină viaţă Vuthula, colea aproape, proiectîndu-i umbra grea asupra

[1] *Comtesse de Bytuld* — contesa de Bytulâ.
*** O, *ţa c'est maqnifique* = Oh. asta e minunat..**

[5] *In a poor quartier...* — într-uri cartier sărac din Atena (engl).
[6] Scoarţă, zdreanţă (în limba turcă. Cuvînt franţuzit.)

[64] ***Mcs amis*** — prieteni.

vieții sale. într-o seară l-a visat pe tatăl-său, care avea dorința să facă săpături, ca să scoată la lumină „gloria antică" a acelui cartier. Dimineața s-a trezit cu un plan de neînchipuit. Să pornească ea însăşi săpăturile. Ar fi trebuit, poate, să-şi cheltuiască toată averea, să dărîme căsuțele, ca să-l învie pe Platon. Puțin îi pasă ! Din clipa în care mintea ei a conceput planul acesta, nu l-a abandonat nici un moment şi a început să consulte specialiştii. Intrigat, în ultimele zile Minas vedea nişte domni cu bar- bişon, care veneau în vizită acasă.

■— Cine a fost domnul acela, Souzy ?

.— Doctorul Malezos.

:— Şi ce practică doctorul ?

/ — Arheolog, Minas.

Minas era neliniştit şi nu putea să-nțeleagă ce avea Sousou cu arheologii, cărora în ultimul timp le arăta atîta bunăvoință. într-o după-amiază, însă, la tenis-club, a avut ocazia să afle. Aveau loc nişte jocuri de tenis, la care luau parte cei mai buni tenismeni care concurau la campionatul european şi toată lumea din Atena era prezentă. A ajuns şi doamna Kolonaki-ului, cu o limuzină vişinie, împreună cu Kantakuzinos. După ce a coborît din automobil şi a pătruns în lumea aceea şic, toate privirile s-au ațintit asupra ei. Niciodată nu avusese atîta tupeu Sousou. Niciodată n-a privit aşa de puțin pămîntul. Niciodată nu-şi făcuse aşa de mici, cu atîta drăgălaşă mîn- drie, acele aristocratice pleoape. Purta o enormă pălărie de pai, cu panglică roşie, aşezată ştrengăreşte pe cap. Era îmbrăcată cu un taior alb, foarte excentric. Nu purta ciorapi. într-o mînă ținea *fasamenul* şi în cealaltă un evantai închis. Păşea într-un mod studiat, impozant şi arogant. Era ca şi cînd ar fi făcut o favoare lumii aceleia distinse şi, din cînd în cînd, arunca pe furiş o privire, ca să vadă dacă asistența manifesta recunoştință pentru faptul că o doamnă Sousou Kantakuzino admitea să fie egală cu dînsa, onorînd, chiar şi dacă era aristocratic, meciul acela de tenis. Totuşi ciulea urechea, ca nu cumva să audă cu- vîntul fatal : Vuthulas. Kantakuzinos împrăştia saluturi în drepata şi-n stingă. Sousou abia catadicsea să schițeze **pe** buzele sale, pline de

desconsiderare, urma unui surîs convențional, în loc de salut.

Doamna Kițomitru s-a miniat.

Turba din cauza acestui „fenomen", care cu tcate cele ce s-au aflat — continua să se poarte cu atîta tupeu. De aceea, pîndea momentul să-i fie pe aproape şi să-i zică una, dîndu-i de înțeles că i s-a dus vestea. Ocazia n-a întîrziat. Cum peste puțin se aşezaseră la o masă a clubului, trei doamne se apropiară de perechea distinsă. Sousou ridică încet capul, aduse cu mîndrie *fasamenul* la ochi şi, într-un mod în care o stăpînă s-ar fi adresat servitoarelor, întrebă :

— Doamnele ?

Doamnele s-au simțit jenate şi puțin timp au rămas descumpănite. Era imposibil ca cineva să reziste acelui *fasamen* supărător, care privea dintr-al şaptelea cer şi vedea lumea ca pe un țînțar.

— Doamna Kițomitru, madam.

— Pe dumneavoastră vă cunosc.

Arătînd-o cu evantaiul pe cealaltă :

— Dumneavoastră ?

— Doamna Zafiriu, a răspuns cea întrebată.

— Mersi.

Îndreptînd iarăşi evantaiul spre a treia, cu acelaşi gest disprețuitor, a întrebat :

— Dumneavoastră, madam ?

— Doamna Smigler, madam.

Atunci a coborît *fasamenul :*

— O, da, pardon. îmi aduc aminte de dumneavoastră, dar nu rețin nume. Minas, îngrijeşte-te de doamne, să ia loc, dacă au venit cu premeditare, şi comandă şampanie. Luați loc, vă rog.

Doamnele s-au aşezat indispuse.

— Sînt foarte fericită, doamnă Smigler, să vă văd din nou şi să vă felicit pentru succesele la cursele de la Ho-

largos. Am chiar motive personale ie a vă simpatiza, ***dii*** *cauză de mare interes* ce-l arătați pentru cartierul Bythula

Interlocutoarea s-a simțit jenată :

— Eu ?

Sousou continuă :

— La deschiderea expoziției modelelor de primăvar din săptămînă trecută, mi-a ajuns la ureche că întreba despre locul unde se află. Şi dumneavoastră, doamnă Kiț milru, dacă

nu mă-nşel, la ..Grupul mării" l-aţi întreb; pe un domn cu bărbuţă, dacă cunoaşte în ce parte a Eur pei se află Bythulas.

Minas încercă să intervină :

— Souzy, nu cumva faci o greşeală ?

Ea se întoarse uşor către soţ :

— Nu prea, Minas. Ştiu ce spun !

Doamna Kiţomitru s-a pregătit pentru prima ciocnir dînd feţei sale cel mai dulce surîs din lume :

— Madam. nu-mi închipui că interpretaţi greşit int resul nostru. Toată Atena" vorbea într-un timp desp tragedia acelui cartier sărac şi chiar bărbatul meu a vo bit în parlament, cum aţi văzut, probabil, în ziare. Pent că cineva, deci. pomenea de cartierul acesta ca fiind loc naşterii dumneavoastră. întrebam într-adevăr, ca să şti în ce parte a Atenei se află.

Sousou şi-a ridicat *fasamenul* la ochi :

— La sud de Metaxurghion.

— Da ?

— Via *madam.* Şi vă miraţi ?

Minas şedea ca pe cărbuni aprinşi. între timp, chelner adusese răcoritoarele şi acel bun soţ. Minas, căută abată discuţia :

— Dar, dragă Souzy, ce însemnătate au toate astea

Ea s-a întors uşor spre soţ :

— Pardon, Minas. Deoarece ca nişte mondene, doa nele, au multe preocupări, e păcat să-şi piardă timp pr ţios pentru problemele geografiei mele personale. îmi ve permite, deci, doamnă Kiţomitru şi dumneavoastră, doam-nelor — pardon, că vă uit mereu numele — să vă informez, deoarece aveaţi noblţea să arătaţi interes. Bythula ste un cartier al Atenei, exact acolo unde în vechime se la Academia lui Platon.

— Da ?

Şi o mirare :

— *S-et enteresăn, sa !* [1]

Iar Sousou :

— *Vui,* madam, foarte *enteresăn.* Acolo şedea şi filo- ful Platon, dacă aţi auzit de el şi-a scris faimoasele dialoguri, simpozioane şi alte asemenea.

[• Răspuns ironic : f ; —

Mărturisesc că nu ştiam !

La care, Sousou : L — Nu mă mir, madam, căci p'entru astfel de treburi se cere o cultură aparte. Arheologi, filologi, negustori de ntichităţi etc. Astăzi, natural, locul acela este o mahala racă, însă foarte curînd va străluci în toată gloria antică!

— în ce fel, madam ? • •

Răspuns răspicat :

— Voi face săpături, madam.

Mirare :

— Săpături ?

— Da. Pe cheltuiala mea.

Minas se alarmează :

— Dragă Souzy !

Ea, către soţ :

— *Silâns,* Minas, *je vu pri.* In ultimul timp, am avut convorbiri cu arheologii respectivi. Acest lucru nu este, desigur, hotărîrea mea de astăzi. L-am studiat la faţa locului de mulţi ani. De aceea, dealtfel, pentru asemenea studiu, madam, am stat la faţa locului în Bythula atâţia ani. Dacă aveţi, adică, curiozitatea...

[1] ***C'est interessant ţa* — asta e interesant.**

In acest moment, Sousou se ridică brusc lăsindu-la uluite.

O înclinare abia perceptibilă a capului şi o porneşte[1] înainte. Minas o urmează tulburat. Sousou urcă în maşină, apoi intră şi Minas, care se aşează alături. în timp ce enorma maşină vişinie parcurgea bulevardul Regina Oiga, Minas nu-şi putea veni în fire :

— Souzy, ai înnebunit ?

— De ce ?

— Ce sînt toate cele de care vorbeai ?

— Ai văzut cum au holbat ochii ?

— Dar, săpăturile ?

— Au vrut să mă tachineze, idioatele. Mai ales aceea care-i zice doamna Kițomitru. Turbează contra mea şi e numai oiriâ şi surîsuri ! Şi cînd mă apropii, ele o dau pe englezeşte. Bythula şi iar Bythula ! Ai văzut rezultatul. Le-am dat în cap cu săpăturile şi s-au liniştit !

— Bine, dar...

— *Silăns,* Minas, tu nu ştii. Aceea ce va îndrăzni să ridice capul, va primi lovitura drept în scăfîrlie !

Sousou era nemuritoare ! Era aşa de frumoasă, de splendidă în clipa aceea, încit Minas însuşi şi-a holbat ochii s-o admire. S-a aplecat şi a sărutat-o pe obraz.

— Dragă Souzy ! Eşti o femeie superbă.

— Mersi, Minas.

— Eşti neîntrecută.

— O ştiu.

Şi a încheiat astfel orice altă discuție.

MAREA ÎNFRUNTARE

Guler scrobit ! Cîți ani au trecut de cînd Panaiotakis nu şi l-a mai pus ? Misiunea sa diplomatică însă, de azi, era însemnată şi de aceea s-a străduit să fie la înălțime, din toate punctele de vedere. Cămaşa era curată. Cel puțin de o oră îşi spăla mîinile cu săpun, ca să-i dispară mirosul de peşte. îmbrăcase un costum maro, de zile mari, care lucea pe la coate, pe spate şi la pantaloni. O pălărie verde velur, cu panglica puțin soioasă, se asorta cu ciorapii verzi, în dungi. O batistă vineție, în buzunarul hainei, completa înfățişarea sa elegantă. Astfel mergea pe strada Patriarhul Ioachim, cu şirul de mătănii în mînă, uitîndu-se la numerele caselor.

Unde se ducea ?

Către palatele doamnei Kantakuzino ! A fost rugămintea celor din Vuthula şi o sarcină de onoare, să i se încredințeze această înaltă misiune de a o găsi pe marea stăpînă, ca s-o întrebe ce însemnau toate cele ce scriau ziarele, că va face săpături şi va dărîma toate casele, ca să descopere pe unchiul său, Platon. Nu le erau de ajuns toate mizeriile şi spaimele pe care le suferiseră acum nu de mult, cu inundația ?

— Du-te, mă, Panaiotaki.

— Ce să-i spun ?

— Să-ntrebi. Să vezi. Şi dacă o fi adevărat că i-a intrat în cap să dărîme casele noastre, s-o rogi să ne ierte. Numai pe tine te poate asculta Sousou.

— Aşa ziceți voi, să mă duc ?

— Să te duci, Panaiotaki.

Omul acela bun s-a tot gîndit asupra cazului, a ezitat, a oscilat pînă să ia o hotărîre şi la urmă s-a decis. Simțea, desigur, ca o obligație şi o onoare să reprezinte Vuthula în Kolonaki. In fond însă, îl rodea şi curiozitatea s-o vadă pe fosta lui zargană în palatele sale. De aceea s-a gătit cît putu mai bine şi căuta cu puțin trac numerele străzii Patriarhul Ioachim. Cum a ajuns în fața grandioasei intrări a palatelor, a păşit înainte şi un portar l-a introdus în ascensor. A ascuns şirul de mătănii, şi-a răsucit mustața şi i-a explicat domnului în frac, care l-a primit sus, pe cine vroia să vadă.

— Cum vă numiți ?

— Panaiotakis.

— Numele...

— Mâi frate, vreau s-o văd pe madam Sousou...

Servitorul acela impozant a surîs şi, presupunînd că| era vreun simplu negustor pentru aprovizionările palatelor, 1 -a pasat Lusiei. Aceasta i-a spus s-o urmeze şi l-a predat mai departe lui Leo. Onorabilul Leo i-a spus să-l urmeze, şi cum Panaiotakis înainta privind uimit luxul, ornamentele, policândrele. a alunecat şi a căzut., lungin du-se pe parchet. Se auziră rîsetele servitorilor şi Panaio- lakis s-a ridicat, roşu la faţă de ruşine şi supărare. A scos pieptănele, şi-a pieptănat din nou părul în cărare şi, trecînd din uşă în uşă, a ajuns într-o încăpere spaţioasă, plină de tablouri, vaze şi mobilă lucioasă şi bizară. în care păzea băţos, ţanţoş, implacabil, uşierul-şef, cerberul „încăperi lor particulare" ale doamnei So.usou, Theo.

Leo l-a lăsat acolo şi a plecat. De astă dată Panaiotakis s-a găsit într-o situaţie dificilă. Pentru că omul acela, cu îmbrăcămintea lui curioasă, stătea ca o statuie în faţa unei triple uşi cu cristale, cu trupul ţeapăn şi cu privirea aţintită spre depărtări.

La urma urmei — unde era zargana ?

Omul acela de aur sosise în momente foarte tulburi, închisă în „încăperile particulare", madam Sousou se plimba nervoasă, lucru ce i se întîmpla rar. Stînd pe un scaun, Minas o urmărea şi încerca, cu atitudinea lui mieroasă, să calmeze nervii soţiei şi, de ar fi posibil, să dejoace planurile nebuneşti, care galopau în mintea ei ne liniştită.

— Auzi, Minas ?

— Te ascult; dragă Souzy.

— Trebuie să... epatez Kolonaki-ul !

— Da, Souzy dragă, să-l epatezi. Mărturisesc însă că sînt puţin mirat de cele ce-mi spui. Nu eşti încă satisfăcută ? De cînd stăm în strada Patriarhul Ioachim, nici nu faci altceva. Mergem din epatare în epatare.

— *Silăns !*

— în regulă, dragă Souzy.

— Kolonaki-ul începe să mă cam scoată din sărite. Dar fiindcă îi dau într-una cu Bythula, o fac ei cu o soco- leală, doar nu sint vreo proastă să nu înţeleg. Trebuie deci să afle toată aristocraţia, că Bythulas dispare în vederea unor cercetări arheologice şi cele ce-am spus insi- f pidei doamne Kiţomitru la „tenis-club" să le afle cu toatele. *Comprene ?* [1]

— *Vui,* Souzy.

— Pentru aceasta, altă modalitate nu este decît să fac o primire, în saloanele mele, unor arheologi ce se I ocupă de săpături, ca o sărbătorire a evenimentului, adică ' o serată arheologică. Să fie invitată societatea *hai-laif* [2] notează, te rog, numele. Doamna Kiţomitru insipida, cu şleahta ei ; doamna Hagimavru, cea netoată ; doamna Papazissy, buleandra cea cumsecade. Am să le ofer astfel de mîncăruri şi băuturi şi orchestre şi arheologi cu toptanul şi învăţaţi şi servitori şi lux, toate pe gratis şi fără nici un ban, ca să crape şi să plesnească toate de necaz !

— Da, dragă Souzy !

— Toate, am spus !

Discuţia aceasta avea loc înăuntru, în timp ce Panaiotakis sta dezorientat în faţa inaccesibilului Theo, care nu se hotăra să-şi aplece ochii, ca să-l vadă. Au trecut cîteva clipe de nedumerire. Cînd şi-a dat seama. în cele din urmă, că altă ieşire nu mai avea, a încercat să-şi facă simţită prezenţa, apostrofîndu-l : t — Pst ! Domnu !

Atunci Theo şi-a aplecat capul, a încruntat sprîncenele şi, luîndu-şi nişte aere de răceală solemnă, a lăsat să-i scape o întrebare severă :

— Domnul ?

Panaiotakis s-a uitat în jurul său :

— Care domn ?

— Cu dumneavoastră vorbesc.

— Să avem *bardon.*

— Ce căutaţi aici ? Vorbiţi !

— Vreau s-o văd pe doamna Sousou

Theo a ridicat din nou capul.

— Să spuneţi, simplu, „pe doamna" !

Panaiotakis a strîmbat din nas :

[1] *Comprenez* = aţi **înţeles. [1] *High life* = elita, lumea mondenă (engl.)**

— *Bardon ?*

— Am zis să spuneți „pe doamna", simplu.

— Despre care doamnă vorbeşti tu ?

Theo a devenit acum şi mai glacial :

— Una singură este doamna aici în casă, domnule, şi în tot Kolonaki-ul. Din păcate, nu puteți s-o vedeți acum. Doamna visează. Dumneavoastră cine sînteți ?

— Un om.

— Cum vă numiți ?

— Panaiotakis.

— Numele.

Lui Panaiotakis i-a sărit muştarul :

— Mă, dar ce v-a apucat pe toți cu numele meu ? Şi dumneata eşti judecător ? Spune-i „doamnei" că vrea s-o vadă Panaiotakis şi are să-nțeleagă ea.

La rîndul său, admirabilul servitor a strîmbat din nas şi a trecut în „încăperile particulare" ale stăpînei lui, ca să primească dispoziție să-l zvîrle afară din palat. Spre marea lui surprindere însă, a văzut că distinsa doamnă a tresărit la auzul cuvîntului magic de „Panaiotakis". Pe fața ei se întipărise o expresie de nedumerire şi plăcere. Asta era un mare mister ! Enervarea sa, care cînd o apuca altă dată ținea zile întregi, s-a evaporat acum dintr-o dată şi i-a spus lui Kantakuzinos că dorea să rămînă singură. Printr-un gest, i-a arătat să iasă prin uşa separată a încăperilor sale, ca să nu se întîlnească, eventual, cu musafirul acela, care putea să-i jignească demnitatea conjugală. Kantakuzinos a dat din umeri şi a dispărut. Apoi, Sousou, i-a dat dispoziție lui Theo, să se retragă. Nedumerit, s-a retras şi el. Sousou a aruncat o privire în oglindă şi a intrat în încăperea în care aştepta Panaiotakis, strălucind de găteli şi briliante. Negustorul a holbat ochii cînd Sousou i s-a înfățişat în acea impresionantă pijama japoneză, pierzîndu-şi graiul. Cu un surîs însă, castelana din Vuthula i-a redat curajul.

.— Panaiotaki, aici ?

Atunci Vuthula a izbucnit :

— Măi, zargana, ce-s astea ? Tu eşti ca o regină, măi, şi orice mi-aş fi închipuit, totuşi cele ce văd aci sînt mult mai

mult ! Ce de servitori, ce grozăvii şi ce palate ai, sînt ameţit, uite ţi-o spun pe numele sfintei Maria. Halal să-ţi fie, mă, zargana-mu ! Tu erai făcută pentru lucruri mari şi te-a învrednicit Dumnezeu. Halal de tine !

Sousou a simţit în adîncurile sufletului său o mare mulţumire.

— îţi place ?

— Măi-măi-măi ! Dacă-mi place, zici ?

— *Povrî Panaiât !*

— Te-ai îngrăşat, mă. Şi te-ai făcut drăguţă. Şi rochiile pe care le porţi te prind de minune. Cînd te-am văzut data trecută, era cît p-aci să-mi rupi oasele cu namila ceea de maşină. Şi atunci te-am admirat. însă cînd ai plecat, lăsîndumă în drum, mi-am zis că „zargana nu mă mai ia în seamă". Acum însă te văd mai frumoasă şi mai schimbată şi văd în ce palate trăieşti, şi mă bucur. Uite, pe sfînta Maria îţi spun.

Sousou i-a surîs din nou :

— Totdeauna te-am simpatizat, Panaiotaki.

— Zargana-mu !

A dat s-o îmbrăţişeze, uitînd prăpastia care-i despărţea. Sousou însă l-a pus la punct.

— Nu uita că sînt căsătorită !

Panaiotakis şi-a dat seama de greşeală şi a bătut în retragere. Sousou i-a arătat o canapea şi, cînd s-a aşezat pe ea afundîndu-se, a sărit speriat. Sousou a zîmbit binevoitoare, uitîndu-se la el cum se aşezase din nou cu atenţie, la margine, pe partea din afară. Apoi începu să-l întrebe, cum de s-a hotărît s-o viziteze, la care Panaiotakis i-a răspuns că Vuthula era în fierbere, din cauza celor scrise în ziare, cum că avea să dărîme şi să-l dezgroape pe unchi-său, Platon. I-a vorbit despre deznădejdea ce i-a cuprins, acolo jos, pe oameni şi de aceea l-au trimiş, să-i cadă la picioare şi s-o roage să nu le facă acest rău. Sousou îl asculta cu mare atenţie. S-a emoţionat. A promis că va face tot ce se putea „pentru oamenii aceia săraci". Problema aceasta, însă, a răscolit-o din nou. Şi după ce i-a spus că va trimite cadouri Vuthulioţilor care-i cădeau la picioare şi că va studia din nou chestia cu săpăturile, i-a dat să-nţeleagă că audienţa se terminase. Panaiotakis s-a ridicat. Exact în momentul acela,

prin uşa întredeschisă s-a strecurat Sangaî, care — văzînd în saloanele stăpînei sale un tip popular — l-a apucat de pantaloni.

— Ham, ham, ham !

— Marş, bre !

— Ham, ham, ham !

— Marş, bre, jigodie !

Şi a zvîrlit cu atîta tărie un picior, încît dacă se întîmpla s-o nimerească pe firava căţeluşă aristocratică, o făcea să-şi dea sufletul pe loc. Noroc că Sousou a intervenit :

— *Silans,* Şangai, *Alle vit !*[1]

Şangai a plecat cu coada între picioare. Panaiotakis **a** privit încă o dată. mirat :

— Şi cîinele tău vorbeşte franţuzeşte, mă Sosou ?

— *NatiureUman !* a răspuns ea.

Astfel, plecînd zăpăcit şi uluit din acele grandioase saloane Panaiotakis nu şi-a putut reveni :

— Măi, ce ţi-e şi cu Kolonaki ăsta ! Pînă şi cîinii vorbesc franţuzeşte !

Cum ajunseră invitaţiile pe la casele mai mari din Kolonaki, s-a stîrnit vîrtejul. *Tien-tien-tien !*[2] în loc să se ascundă, deci, în adîncul pămîntului, această intrusă, după ce au fost cunoscute toate cele spuse pe seama ei, şi de necrezut. îndrăznea să organizeze primiri ? *Tien-tien-tien!*

— Dumneavoastră, mergeţi ?

— *Me vui... sertenly !*[3]

— Dai- ce-o fi asta, *darling !* Nu s-a cumînţit după cele cc s-au aflat şi s-au spus în defavoarea ei ? Aţi văzut ce tupeu, cu invitaţiile ? Stilul Sousou în apoteoză ! Hi-hi-hi !

într-adevăr, invitaţiile pe care le-au primit doamnele, care nu se săturau citindu-le, erau scrise â la Sousou, sută la sută : . „ !

„Stimată doamnă,

Madam Sousou Kantakuzino vă face cinstea de a vă invita în saloanele sale de primăvară, strada Patriarhul Ioachim (le cunosc toţi) pentru sîmbătă 3 mai. Primirea are loc în cinstea arheologilor şi învăţaţilor, în legătură cu chestiunea Academiei lui Platon. Va lua parte numai lumea din hai-laif. Pentru domni, ţinuta este frac (obligatoriu). pentru doamne toaletă decoltată.

Cu stimă (a voastră) madam SOUSOU
KANTAKUZINO"

Rîdeau şi birfeau. Comentariile nu mai încetau. In casa doamnei Kiţomitru, onorabilul Kokos avea cuvîntul :

— O, *la contes de Bythulă !* Prin urmare, Zizy, vom merge la primire. Şi îţi jur că te voi face să rîzi, cum n-ai rîs niciodată. Iţi dau cuvîntul că am să-i vorbesc public despre viaţa ei din Vuthula, despre prietenele sale, despre foamea ce a dus-o şi despre toate acele lucruri grozave, pe care mi le-am notat într-un reportaj la faţa locului.

Doamna Smigler rîdea.

— Serios, v-aţi dus la Bythula ?

— *Parol !*

— Cum e ? Cum e ?

— Tragedie ! Am dat acolo de un bărbier ordinar, care mi-a povestit întîmplări palpitante despre marea noastră locatară a Kolonakiului. Toată legenda despre dînsa este o farsă monstruoasă.

Doamna Alepudy rîdea :

— Deci, asta e ?

— Grozăvie ! Să vă povestesc întîmplarea cî»d a fost inundat odată sărăcia de subsol în care şedea, şi să vă tăvăliţi de rîs.

— Ce spuneţi, domnule Koko ?

— *Parol!* Nici nu puteam să le reţin pe toate şi îmi luam notiţe. Dar ştiţi ce are să se-ntîmple ? Explozie ! Vă promit că primirea aceasta va fi cel mai comic Waterloo modern, pe care l-aţi văzut vreodată.

Rîdea şi doamna Hagimavru. Doamna Kiţomitru era acum fericită. Celelalte doamne au preluat aceste preţioase informaţii şi le-au împrăştiat în toate colţurie aristocraticului cartier.

— La primirea lui madam Sousou, *my darling* [65] va fi iată de tot. Domnul Kokos a aflat tot ce priveşte viaţa ei din Budula sau Bytula, *ai dont rimember*[66]. Şi are să i le spună

---

[65] **Draga mea (engl.).**

[66] *I don't remember* — **nu-mi amintesc.**

față de toată lumea. închipuiți-vă ce va urmâ. De data aceasta „regina Kolonakiului" va fi distrusă ! Hi-hi- hi ! E un monstru acest Kokos !

— Dar nu i-e frică ?

— Lui ? Nu-l cunoaşteți bine. însă Zizy ştie ceva, de are atîta slăbiciune pentru el.

Cu ocazia aceasta, drăguțele şi respectabilele doamne îi trăgeau un perdaf — *an pasan* [67] — doamnei Kițomitru, aşa ca să nu uite. Oricum, elementul acesta nou al unei *attraction,* care urma să aibă loc la recepție, a suscitat interesul ; iar cele care la început n-aveau poftă să meargă, s-au urnit totuşi şi îşi pregăteau toaletele cele mai bune. Acum nu mai era vorba de recepția însăşi, ci de răsunătoarea şi solemna demascare a impertinenței acestei femei, care exasperase Kolonaki-ul.

Aşa ziceau ele.

Ca să epateze încă o dată Kolonaki-ul, Sousou nu s-a zgîrcit la cheltuieli. Cu toată nemulțumirea, discretă, a lui Minas, comandase „mîncăruri şi băuturi grozave" şi „arheologi cu duzina". Cu sprijinul unor cunoscuți, a asigurat de asemenea prezența cîtorva „intelectuali", indivizi ciudați, care considerau ca o mare cinste să pătrundă în saloanele aristocratice, pentru că mentalitatea unor oameni găseşte că e foarte măgulitor să mănînee şi să bea „pe gratis şi degeaba", printre aristocrații cărora le dă mîna. A venit acum şi seara cea mare. Scînteiază lustrele de cristal şi policandrele varsă rîuri de lumină în saloanele „de primăvară" ale doamnei Sousou. La bucătărie, „bucătarul tuturor bucătăriilor", Cristo, cu trei ajutoare, dă ultimele instrucțiuni chelnerilor. Se află acolo băuturi şi aperitive şl verdețuri, care iau drumul celor trei bufete, suficiente ca să sature un regiment. A început să sosească lumea — fel de fel. Doamne în toalete bătătoare la ochi, domni în frac, arheologi şi „intelectuali". încet-încet, salonul în stil turcesc se umple. La fel, şi cel japonez. Apoi, şi cel european. Minas, elegant, în frac şi cu monoclu, împarte salutări şi se învîrte prin lumea asta mai mult ca invitat, decît ca stăpîn al casei.

---

[67] *En passant* — **în treacăt.**

— Cine e ăsta ?

— Soțul ei.

— Acesta este Kantakuzinos ? *Le povr !*

Doamnele rîd. Vorbesc pe şuşotite. Iată-l şi pe domnul Kokos, care intră vesel, cu gaşca lui, ca o stea de teatru pe scenă. îi fac primirea doamnele şi îl înconjoară.

— Ce o să-i spuneți", domnule Koko ?

— Răbdare !

— O veți numi *contes de Bytulă ?*

Rîde. Mîndră de tinerelul ei, doamna Kițomitru este de trei ori fericită.

Se aud acorduri de orchestră. în salonul mare începe dansul. îmbrățișări. Rîsete discrete, înăbuşite. Domnul Kokos dansează cu o blondină :

— Ah, spuneți-mi, domnule Koko.

— Ce să vă spun, păpuşico ?

— O veți demasca ? Adevărat ?

Lumea se uită după stăpîna palatelor, însă eroina serii nu se zăreşte nicăieri. E aproape ora zece şi totuşi nu dă semne de viață aceea care este ținta serii şi care urmează să-şi încheie în noaptea aceasta cariera mondenă şi să fie îngropată in risetele acestei lumi trumoase, care nu putea să-şi ierte că şi-a pierdut capul din cauza un« i femei de rînd, care a trăit o „viață întreagă in *e puar cuortes in Athens".* Dar, pe neaşteptate, exact la ora zece, apare la intrarea salonului mare Theo, în livrea şi cu un buzdugan lung, avînd o fundă în vîrf. Se opreşte sub poli- candrul cel mare, bate podeaua de trei ori cu buzduganul şi anunță solemn şi tare :

— Să înceteze totul ! Vine doamna !

Se opreşte muzica, se opreşte dansul, perechile se retrag, în fața acestei scene neprevăzute. Şi pînă s-apuce să comenteze, apare la uşă madam Sousou. în seara asta ea nu e o femeie. E ceva mai mult, — un vis, o fantasmagorie. Toaleta ei de seară lăsa expus privirii tuturor careul de alabastru al decolteului. Strînsă pe talia ei subțirică şi garnisită cu aplicații argintii, rochia neagră i se revărsa ca un torent mătăsos în jurul corpului, asemenea urtoi flori de lotus, neagră, şi coboară pînă la pantofi. Pieptănătura, o splendoare. Părul ondulat, urcă în vîrful capului, se strînge la un loc şi de aici se proiectează înapoi, ca luat de o adiere

de vînt. Mîinile ei, ca de fildeş, se întind cu o afectare studiat reținută, într-una ținînd maiestuos, la ochi, *fasamenul* de aur, iar cu cealaltă făcîndu-şi vînt. în ritm lent, cu un enorm evantai japonez. Pe obraz are o aluniță neagră. *Sprîncenele se* înalță, capul, dat pe spate, îl ține şi mai sus. Pleoapele, vopsite uşor cu albastru, se închid puțin cu nonşalanță atunci cînd se uită peste capetele oamenilor.

Coboară *fasamenul,* înaintează puțin şi, cum această femeie are misterioasa putere de a se impune, bîrfa se întrerupe brusc şi, pentru un moment. în salonul scăldat de lumină se revarsă un murmur admirativ.

— Stimate doamne şi domnilor, spune rar madam Sousou, stimate domnişoare din Kolonaki şi toți cei care aveți cinstea să vă aflați în saloanele mele de primăvară, gazda voastră vă salută cu mare bucurie. Căci astă-seară recepția e arheologică şi scopul e mare, pentru frumos şi înălțător. în scurt timp, vor începe săpăturile în cartierul Bythula şi va străluci toată grandoarea antică, pe care inculții o ignoră. Din săpăturile im 'e se va ridica acel thei- os"[4]

[1] Plafon, de care cu toții ați auzit.

Se aude acum o batjocură din partea cuiva :

— Este unchi al nostru, al tuturor, madam !

Rîsete înăbuşite. Bîlciul începe. Sousou îşi întoarce uşor capul, către locul de unde s-a auzit vocea !

— Sînteți din Bythula," *moşie ?*

Atunci printre oameni înaintează Kokos şi se opreşte cu aroganță în fața ei :

— Eu, din nefericire, doamnă, nu, dar asta nu mă împiedică de loc să admir trecutul grandios al Bythulei sau Vuthulei. care este într-adevăr cel mai pitoresc cartier al Atenei. Zilele trecute, mi s-a dat ocazia să mă deplasez la fața locului. cu maşina şi am cunoscut de foarte aproape cîteva figuri de *culer-locăl*[2], madam Paporea, *musiu* Jorj, madam kera Katină, *musiu* kir Dimitrakis Hlempas pe care presupun că-i cunoaşteți, madam.

Sousou a tresărit. Instinctul său a făcu t-o să-nțeleagă imediat că aceasta nu putea'fi decît o ofensivă organizată a Kolonakiului. Urechea ei a surprins chiar nişte rîsete

înfundate şi o rumoare ce a urmat acestor cuvinte şi simţea că în suflet i se dezlănţuie furtuna. însă n-ar fi fost demnă de faima sa, dacă s-ar fi lăsat intimidată de această obrăznicie. Contraatacul trebuia să fie instantaneu şi nemilos. Fără a arăta ceva din tulburarea care a cuprins-o, şi-a ridicat *fasamenul* de aur şi l-a privit pe tînărul acela impertinent, aşa cum te-ai fi uitat la o furnică :

— Cum vă zice. *musiu*, căci nu reţin nume.

Kokos a făcut o reverenţă adîncă :

— Kokos Lorentzos, madam.

La care, acea incomparabilă femeie îi dădu replica :

•— O, da, pardon ! Felicitările mele pentru interesul ce-l purtaţi arheologiei. Am auzit cuvinte bune despre dumneavoastră. însă nimeni nu mi-a spus că vă ocupaţi şi cu de-ale arheologiei. Sînteţi jucător expert la poker, dacă nu mă înşel, şi amantul unei doamne distinse, care se află printre noi astă-seară, n-are importanţă numele dînsei. Sau doriţi să-i zic pe nume ?

De-ar fi căzut o bombă în saloanele acelea, n-ar fi avut un astfel de rezultat. O explozie de rîsete a clătinat chiar şi candelabrele. Pentru că toţi ştiau cine era acea distinsă doamnă care-i oferea domnului Kokos dragostea ei. Dar, aceste lucruri pe care le cunoaşte, lumea bună nu le discută şi nu li se spune niciodată pe nume, ci numai în cancanurile intime şi mai ales cînd sînt absenţi cei în cauză. Aşa, în faţa lor, tronc ! Niciodată n-au fost spuse astfel de vorbe în prezenţa hai-laif-ului şi aristocraţiei. De aceea, şi impresia era îngrozitoare. Kokos îngheţă. La toate s-ar fi aşteptat, însă la această palmă nu. Lumea s-a arătat scandalizată şi foarte mulţi s-au bucurat, pentru că doamna Kiţomitru avea şi multe prietene de neîmpăcat, de aceea rîdeau din toată inima. Sousou însă nu terminase. După ce l-a ţintuit pe Kokos; i-a întors spatele cu indiferenţă şi, agitîndu-şi evantaiul cu mişcări lente, s-a adresat rivalei sale.

— Ce faceţi, doamnă Kiţomitru ?

— Mersi, madam, a îngăimat ea, tulburată. Dumneavoastră ?

Privind-o de sus pînă jos, printre lentilele *fasamenului* de aur, Sousou a completat :

— Frumuşică, toaleta dumneavoastră.

Întorcîndu-se apoi brusc către Kokos, care nu ştia ce să mai facă. l-a întrebat :

— Deci ? Vă place arheologia ?

Fără să aştepte răspuns, s-a îndreptat către alte grupuri, împrăştiind binevoitoare surîsuri de amabilitate, ca după aceea să-i spună lui Theo :

— Theo, acum pot să cînte orchestrele, ca să danseze cei cărora nu li s-a tăiat pofta. Cei ce doresc, pot să treacă la bufetele mele. Cele cărora le place arheologia şi doresc să se informeze despre Bythula, pot să treacă în salonul turcesc, ca să afle şi multe alte lucruri interesante. *Ore- vuărrr !*

<

Formaţiile muzicale au început din nou să cînte. Aceasta crea invitaţilor o ieşire din stingherealã, multe perechi angajîndu-se într-un vals drăcesc, în timp ce bîrfa s-a îndreptat acum pe seama doamnei Kiţomitru, a cărei pătanie era cu siguranţă una dintre cele mai neobişnuite din cronica Kolonakiului. Poziţia ei era tragică. Făcea, desigur, pe indiferenta — că n-a înţeles, chipurile, aluzia — şi a început să danseze cu o prefăcută bună-dispoziţie, luîndu-şi partener pe domnul Zamverdos. însă toate ştiau ce însemnau vorbele doamnei Sousou şi o priveau pieziş pe doamna Kiţomitru, reţinîndu-şi rîsetele. Ecoul bombei a

ajuns şi în celelalte saloane şi pe la bufete, unde distinşii invitaţi înfulecau aperitive, icre negre, whisky, gin şi şampanie, amuzîndu-se de minunata lovitură a doamnei Sousou, care dintr-un foc le nimerise din plin pe cele trei nobile fiinţe. Lucrul cel mai cu haz însă era acela că domnul Kiţomitros care discuta în „salonul european", l-a strigat pe Kokos, ca să-l tachineze :

— Ce ţi-a spus stăpîna casei ?

Kokos a rămas ca opărit:

— O, nimic. Prostii !

Domnul Kiţomitros însă a insistat, bine dispus, cu paharul de whisky în mînă :

— Ba, nu ! Aici se vorbesc multe. Al cărei doamne eşti amantul, berbantule ? Şi ne pozezi drept un virtuos. Ştrengarule ! Micul Casanova !

— Ha-ha-ha !...

Cuvintele domnului Kiţomitros ridicau valuri de rîsete şi acesta, crezînd că spune lucruri spinituale, repeta :

— Ai să ne spui, micule Casanova ?

— N-are nici o importanţă, dragul meu.

— Nu, nu ! Ai să ne-o spui. Al cărei doamne distinse eşti ibovnic ? Am s-o denunţ astă-seară bărbatului ei şi vom avea o dramă de onoare.

Rîdea domnul Kițomitros, rîdea lumea aceea elegantă turba doamna Kițomitru, rîdeau pe ascuns prietenele sale, care se aflau în vîrtejul dansului. Iar Sousou, demnă, orgolioasă, imperturbabilă, triumfătoare ca niciodată, î: trata cu politețe pe arheologi şi pe intelectualii săi şi mai scăpa cîte o poantă, despre multe altele din cîte cunoştea Şi cu cît lansa astfel de aluzii, cu atît le apuca groaza pe multe alte doamne, care se îndepărtau de lîngă ea, să nu le mai vadă, sau o flatau cu o mie de vorbe măgulitoare Pentru prima oară au înțeles, în acea seară, că madam Sousou era o femeie periculoasă. Astfel, seara aceea s-< scurs admirabil, iar legenda Sousou a fost şi mai mul întărită.

Noaptea tîrziu, după ce saloanele au rămas goale incomparabila femeie şi-a chemat soțul :

— Minas, îți permit să mă săruți.

— Mersi, Souzy dragă.

— Cum ți s-a părut papara ce i-am servit-o doamne Kițomitru ? •

— O capodoperă !

— Mersi, Minas.

Atît a spus Sousou şi s-a retras în apartamentele sal personale, ca să se lungească în regescu-i pat. In noapte aceea, somnul i-a fost dulce şi fericit. Vuthula nu i-tulburat prea mult gîndurile.

Iată că, mai demult, în sufletul lui Kantakuzinos si cuibărea revolta pentru situația tragi-comică la care ajuns şi în capul său se cristalizau planuri venino. încetul cu încetul, „artistul" trecea pe planul al doile şi pe avanscenă apărea escrocul. Nu se prea sinchisea o A ridicol. Cît timp vedea însă că banul, aşa de mult rivm se împrăştia nebuneşte în toate vînturile, îşi dădea seam, că foarte curînd acele frumoase milioane aveau să s< transforme într-o simplă amintire, rămînînd cu buzei* umflate şi cu castelana din Vuthula, singurul cîştig ce er; să-l aibă în urma căsătoriei contractate. Şi aceasta nelinişlea. Nu-i intra de loc in cap că era posibilă o astfel de risipă. Cele opt sute de milioane — opt sute de mii de lire-aur, în cap ! — erau o cifră considerabilă, însă în mîinile acestei imposibile femei nu putea să mai dureze prea mult timp. A încercat de atîtea ori — inutil — s-o abată pe Sousou de pe acest drum. Acum ea îşi pusese în gînd să aplice şi planul acela de săpături arheologice şi n-ar mai fi rămas o lețcaie. Iar Minas, desigur, nu era un prostănac, să stea cU mîinile în sîn, uitîndu-se impasibil cum divinul Platon îi înghite banii. Banii îi trebuiau lui !

>s
sl re
I
aase
l

Apoi, şi altceva :

Cu cît trecea vremea, cu atît se rotunjea nobila burtă a înaltei sale soții şi era clar că n-ar fi întîrziat prea multe luni ca să vină pe lume o nouă ființă, care numai Dumnezeu ştia ce alte încurcături urma să-i aducă în viață. Sousou, chiar de pe acum, făcea planurile „micului protocol" şi se gîndea la personalul de servioiu al „înaltei odrasle". Dacă rolul de soț îi era incomod lui Kantakuzinos. cel de tată nu i se potrivea deloc şi îl impacienta anticipat. Sousou era, desigur, fericită şi aştepta „marele eveniment" cu tandrețea şi dragostea ce o simt toate femeile, încă de pe vremea Eveti. Printre preocupările sale mondene, nu uita pregătirile pentru „evenimentul" care îi îmbogățea viața cu o bucurie nouă". Cît despre ideea dărî- mării Vuthulei, aceasta devenea şi mai puternică şi se impunea paralel în mintea sa. „N-am să las ca Vuthula să-l urmărească şi pe copilul meu. Destul a suferit aristocratica lui mamă !"

în ultimul timp ieşea mai rar din casă, deoarece zi cu zi linia i se diforma şi corpul ei pierdea suplețea aceea pe care o admira lumea. Totuşi primea multe vizite. Din seara acelei mari recepții, cercul s-a lărgit pentru că multe doamne din Kolonaki căutau — chiar şi de formă — prietenia ei, pentru orice eventualitate. începuseră, se vede, să ia o hotărire. La urma-urmei. ce importanță avea că femeia asta se trage din popor ? N-ayea milioane nenumărate ? Nu ținea saloane deschise ? N-avea atît de multe milioane, încît să-şi permită să facă cele mai senzaționale lucruri ? Restul nu erau decît simpl< amănunte. O femeie ca dînsa, cu atîta putere şi limbi atît de teribilă, era de preferat ca prietenă, decît ca duşmană. Puteau să continue să rîdă în spatele ei, aceasta nu avea importanță. în casa ei doamnele *smart,* care îi furnizau tot felul de bîrfe despre tainele altora, veneau buluc. Şi cine avea vreo duşmăniie față de cineva, îşi încredința doamnei Sousou secretele, aşteptînd cu răbdare şi siguranță ziua în care femeia aceea neînfricată urma să lanseze atacul. Aşa că Sousou, fără nici un efort, deve- nise depozitara multor taine ale acelei înalte case. Dacă o incomoda vreo femeie, îi trîntea adevărul în față, iar preopinenta se fîstîcea şi depunea armele.

Toate astea erau bune. Minas, însă, încetase să se distreze. Astfel că, în după-amiaza aceea, cînd era plin de nervi, l-a primit cu multă plăcere pe prietenul său Stathopoulos, care nu se arătase mai de mult.

— Bun venit, prea iubitul meu naş !

— Să trăieşti, Minas, soț ghinionist !

Minas i-a oferit un scaun.

— Dragă Stathopol, a spus el, se apropie scadenți termenului. Cred că am cules destui lauri prin farsa asta ca soț al doamnei Sousou. Prelungirea acestui rol im provoacă o plictiseală de moarte. Vei fi de acord, cred că este cel mai stupid lucru din lume, să continui să stau aci, să mă supun protocolului stăpînei şi să privesc, indiferent, cum se evaporă banii în jurul meu. Răbdarea an limitele ei. Nu erezii ?

— Dragă fine, de mult timp credeam acest lucru.

— Am un plan grozav.

— Mă faci curios.

— Ce părere ai despre agentul de bursă Papatzanetos

— E o lichea veritabilă.

Minas rfee mulțumit.

• — Bravo, Stathopol. Continui să deții mereu excelenți capacitate de a rosti cuvîntul potrivit şi caracterizarea justă. O lichea, aşa cum trebuie să fie, este ceea ce îmi trebuie mie acum. Poate însă să aibă cineva încredere într-o astfel de lichea sofisticată ?

— Depinde. încrederea şi discreția sînt două virtuți care costă totdeauna scump, cînd e vorba de oameni din categoria lui Papatzanetos. Dacă partea sa de cîştig din afacerea pe care, precum înțeleg, o plănuieşti, va fi corespunzătoare, discreția lui e sigură. Ce ai de gînd ?

— Ieşire eroică.

Stathopoulos s-a cufundat în fotoliu şi a rîs, plin de satisfacție.

— De ce rîzti ?

— Ai cam întîrziat, Minas. Mărturisesc că de atîta vreme mă miram de răbdarea ta. Un prizonier de calibrul tău ar fi încercat de mult această ieşire. Dar ce legătură poate avea agentul de bursă cu povestea asta ?

Minas îşi luă monoclul de la ochi, scoase o batistă de mătase, cu care-l şterse cu încetineală, în timp ce îl privea fcx pe prietenul şi naşul său :

— Am avut mereu părerea, Stathopol, că eşti un naiv şi că niciodată nu pricepi dintr-o dată. Părerea aceasta, natural, nu mi-o schimb nici acuma şi aceasta te onorează, pentru că te arăți om statornic şi consecvent cu tine însuți. Plecînd din aceste palate, n-ar fi cazul, natural, să las prosteşte banii, ca să-i mănînce divinul Platon. Un om în viață are totdeauna mai multe drepturi şi nevoi decît un răposat, chiar dacă e vorba de cel mai mare filozof al veacurilor. Cu atît mai mult, deoarece e vorba de un filofoz, el va înțelege pe deplin adevărul acesta şi nu se va supăra prea mult, că banii nu vor fi înghițiți de arheologi şi săpători, ci de un *bon viver* [68], care cel puțin ştie să-i cheltuiască. Dar, hai să mergem afară, să mai vorbim.

Stathopoulos înainte, Minas după el. Erau gata să iasă, cînd în marele hol au dat de Sousou.

[68] **Bon** *viveur* — **om de viaţă.**

— Bună seara, fino, a întîmpinat-o Stathopoulos, cu un ton de intimitate deplasată.

Sousou s-a strîmbat la față :

— Regret, *mon şer !*

— De ce, madam ?

— Deoarece „fină" e o vorbă populară şi dezgustătoare. Mă mir cum de insistați ca să vă exprimați ..fino", în saloane selecte. Cineva ar crede că aude intimități de-alc oamenilor de rînd. *Adie musiu.*

I-a întors spatele cu demnitate. Stathopoulos i-a făcut cu ochiul lui Minas, iar acesta a dat din cap, ca unul care a înghițit prea multe şi nu mai e în stare să suporte şi altele. Acum erau pe stradă, totuşi vorbeau încet. Era în august. Soarele sta să apună şi o boare de vînt aducea primele ad'eri de toamnă, care în acest an sosea ceva mai devreme. înaintau mergînd încetişor printre oameni şi, pentru prima dată. Kantakuzinos îşi dezvălui planul prietenului său. Singura modalitate de a pune mina pe restul banilor nevestisi, ca apoi să plece, putea fi un joc fictiv la bursă. Pentru realizarea lui, însă, era necesară participarea unui agent complice, care să înregistreze toate operațiunile de pierderi fictive. Pentru o astfel de treabă, ce! mai indicat îl socotise pe Papatzanetos.

— De acord. Minas, a spus Stathopoulos. Niciodată nu e tîrziu. înainte de a intra la apă de-a binelea, în rîsul lumii, trebuie să-ți aranjezi socotelile. Cînd are cineva buzunarele pi ne, mai rai' se rîde de dînsul. Banul taie pofta de rîs. Acesta, dealtfel, este şi secretul succesului doamnei Sousou.

S-au urcat într-un taxi şi au ajuns acasă la Jannet. Locuia într-o elegantă, foarte modernă vilă, pe strada Aharnon, în care blonda seducătoare de la cabaret se retrăsese, trăind pe cheltuiala lui Kantakuzinos, căruia îi oferea exclusivitatea dragostei sale. Soneria a anunțat prezența lor. Cînd au intrat însă, Minas a rămas surprins, în salonaş era aşezat stimabilul domn Kokos.

— Dumneavoastră aici ?

— Cu permisiunea dumneavoastră, domnule Kantakuzino, a răspuns rîzînd a pesta.

Minas a aruncat o privire piezişă spre blondă :

— Jannet, de cînd îl cunoşti pe acest seducător ?

— De zece minute, răspunse calmă Jannet.

Iar Kokos continuă surîzător :

— Am vrut să vă văd, domnule Kantakuzinos, şi am crezut că locul cel mai sigur pentru a vă întîlni este acesta, ca să vorbim departe de atenția lumii. Puteți, desigur, să considerați aceasta ca o indiscreție, insă n-aveți dreptate. Cînd veți auzi scopul vizitei mele, sînt sigur că n-o să fiți supărat.

Minas s-a indispus. Cum de cunoştea Kokos casa ! amantei lui ? A făcut un semn către ceilalți să se retragă .şi l-a întrebat :

— De unde ați aflat ?

— De casa asta ?

— Da.

— Dragă domnule Kantakuzinos, în Atena nu există secrete. Numai că oamenii bine crescuți nu le trîmbițează. Să lăsăm deci la .o parte ceea ce priveşte rolul de detectiv în această poveste, ca să ajungem la subiectul nostrU. E vorba de onorabila dumneavoastră doamnă, care ne-a creat o încurcătură foarte neplăcută. De multă vreme, nu încetează să vorbească pe seama doamnei Kițomitru şi pe •a meii personal. . .

— Şi?

— Domnul Kițomitros nu-i un idiot. Aşa că înțelegeți scandalul. Dealtfel, este un om care se bucură de stimă şi e cam dificil. Va izbucni un divorț. Şi răul nu e numai acesta. Dacă divorțează, va trebui să mă însor cu Zizy, pentru că are o mare slăbiciune pentru mine. Lucrul acesta msă nu se poate face.

Minas şi-a aprins o țigară.

— în concluzie, ce doriți ? l-a întrebat el.

— Pace.

— Adică ?

— Am făcut o greşeală cu soția dumneavoastră şi o recunosc. A fost un moment de mare superficialitate. Vă cer scuze pentru purtarea mea, scuze pe care puteți să le transmiteți şi dumneaei. Cred că noi doi. domnule Kantakuzino, putem să ne înțelegem. Nimeni nu e fără păcat.

15 — Madam Sousou

Eu, am avut, desigur, o poveste cu Zizy, pe care nu era necesar s-o ştie domnul Kițomitros. Precum şi povestea

dumneavoastră cu încîntătoarea Jannet nu e necesar s-o ştie onorabila dumneavoastră soție. Presupun că doi bărbați se pot înțelege uşor, în asemenea situații.

Abia acum a înțeles Kantakuzino dedesubtul acestei vizite. Avea şi viclenia unui şantaj. Aceasta însă nu-l deranja. Ceea ce l-a impresionat a fost victoria doamnei Sousou, care se dovedea grandioasă. Față de pericolul în care se aflau, adversarii ei cereau pace.

— Şi ce doriți de la mine ?

■— Sînteți un om deştept, domnule Kantakuzino.

— Mulțumesc.

— Iată, s-o rugați călduros pe onorabila dumneavoastră doamnă, să înceteze de a mai vorbi aşa de mult despre noi. Ştiți că locuința dumneavoastră a devenit centrul celor mai teribile bîrfeli. Cele mai periculoase limbi înveninate din Kolonaki se adună în jurul soției dumneavoastră. Doamna Zizy şi eu sîntem victime. Numai dumneavoastră puteți să evitați scandalul. Să-l convingeți pe domnul Kițomitros, prin finețea şi deşteptăciunea ce vă caracterizează, că soția dumneavoastră a exagerat, răspîn- dind — din duşmănie față de Zizy — o informație mincinoasă sută la sută.

— Aceasta doriți ?

— Aceasta.

— în regulă.

— îmi promiteți, domnule Kantakuzino ?

— Aveți cuvîntul meu.

— Vă sînt recunoscător.

Stimabilul domn Kokos a strîns mîna onorabilului Minas şi a plecat mulțumit. Kantakuzinos era acum obosit. A mai vorbit puțin timp cu Stathopoulos, despre detaliile planului său, expediindu-l apoi, ca şă rămînă singur cu blonda Jannet, spre a se odihni. Căci e adevărat, creatura asta dispunea de multe şi iscusite miiloaoe. orin care să-l facă să uite de necazurile din strada Patriarhul Ioachim.

Sousou şi-a purtat bine sarcina. Şi-a regăsit repede toată siguranța şi lipsa de griji din trecut. Din viata ei nu lipseau niciodată episoadele hazlii şi cei de acolo, din Kolonaki, aveau de spus multe noutăți, uneori cu admirație, alteori cu ironie, dar totul, bineînțeles, pe ascuns, ca să nu dea de belele. Doctorii ginecologi, care o îngrijeau, au sfătuit-o să se plimbe cît mai mult, ca să uşureze mad tîrziu rolul naturii.

— Va să zică. aşa, doctore ?

— O să vă facă foarte bine, madam.

— Trebuie să mă preumblu ? Dar de umblat umblă poporul sărac, *ser docter.* Aristocrația are maşini. Cum se poate ca o madam Sousou Kantakuzinos să meargă pe jos ?

— Trebuie, madam. Şi cît puteți mai mult.

Dacă aşa spunea ştiința, a acceptat să se conformeze. Apoi o plimbare pe jos era o concesie făcută ,,'bieților pietoni" — amărîții de ei ! — ca să aibă şi dînşii în mijlocul lor o doamnă din aristocrație, şi nu să le vadă mereu cum dispar ca fumul, în maşinile lor de lux ! Cu îngăduitoare demnitate, deci, a trecut pragul palatelor sale şi a pornit-o pe trotuar. Mergea încet, distins, cu paşi mici. aristocratici, ridicîndu-şi *fasamenul* la nas, uitindu-se la lume cu simpatie şi compasiune, bieții oameni ! Cum umblă ei pe jos toată viața...

In zilele acelea, pe strada Stadiou fuseseră aşezate rvişte piroane groase, prin părțile centrale — drept semne printre care ar trebui să treacă pietonii. Cei ce depăşeau semnele respective erau luați de poliție şi duşi la serviciul circulației, unde plăteau o amendă şi rămîneau cîtva timp. ca să învețe cum să meargă pe stradă,, pentru evitarea accidentelor. Desigur că niciodată nu s-ar fi gîndit Sousou că o astfel de ordonanță a poliției putea s-o privească şi pe ea. Cind a trebuit, deci, să treacă pe trotuarul de vizavi, a ridicat nasul în sus, *fasamenul* mai sus şi a înaintat, cu mers agale, călcînd în afara spațiului de traversare, marcat. în momentul acela însă, spre ghinionul său, trecea tocmai maşina serviciului de circulație. Aceasta a oprit în fața ei, iar ofițerul care se afla înăuntrul deschis portiera şi i-a vorbit respectuos :

— Poftiți, madam.

Sousou n-a înțeles imediat. A crezut că această propunere era expresia curtoaziei unui domn binecrescut, care nu putea să vadă o doamnă aristocratică mergînd pe jos. A aruncat o privire oblică spre maşină şi a răspuns :

— Mersi, *musiu.*

■— Intrați, vă rog.

— Mulțumesc. Am maşină, domnule. Maşină de lux. Pentru că sînt în „situație interesantă", domnul profesor mi-a recomandat să merg pe jos puțin. »

Ofițerul a devenit mai serios acum.

— Acest lucru nu interesează poliția,' madam. Ați traversat nereglementar strada şi, conform măsurilor ce se aplică pietonilor în aceste zile, trebuie să mă urmați la secția de circulație. Poftiți, intrați în maşină.

Sousou s-a roşit toată. A ridicat *fasamenul* şi l-a privit drept în ochi pe ofițer.

— Mă veți duce la secție ?

— Da. madam. Acolo un ofițer competent o să vă dea o mică lecție despre felul cum trebuie să traversați strada, pentru înlăturarea accidentelor. Măsura se aplică fără nici o excepție !

Sousou s-a aprins :

— Aceste lecții să le faceți oamenilor săraci. Eu nu umblu niciodată pe jos şi n-am nevoie să primeşc lecții de mers *perpedes !*

— Doamnă, grăbi ți-vă !

— Asta ne mai lipsea acum ! Să devenim una cu săracii Am să vă plătesc cu plăcere şi să mă lăsați în pace !

Din poşetuță a scos o bancnotă de o mie, pe care a întins-o cu desconsiderare ofițerului :

— Dați-mi restul, vă rog

! ' — Ce-i asta ?

— Plata, dacă insistați, că se stringe şi lumea. Am să primesc lecții in particular. întrucît există lege. Vă rog să trecefT pe la mîTie acasă, între şase şi şapte, şi am să vă aştept. Idiotule !

Idiot ! Unui ofițer de poliție ? Aceasta întrecea orice limită şi era curată „insultă a autorităților". La rîndul său ofițerul s-a supărat şi a băgat-o cu forța în maşină.

— Caraghiosule ! i-a strigat Sousou. îndrăzneşti să ridici mîna la o madam Sousou Kantakuzino^ din Kolonaki ! De oameni ca tine dispun cu toptanul în serviciile mele şi vei vedea ce-ai să pățeşti, mojicule. Va fi informat imediat ambasadorul Angliei, deoarece sînt supusă englezoaică şi „în situație interesantă" !

Nu se ştiie dacă o „supusă englezoaică" a jucat.vreun rol la poliție ; oricum însă, „situația interesantă" a prins bine. Acolo, au obligat-o să plătească amenda şi au lăsat-o să plece. De atunci, marea stăpînă din Kolonaki s-a jurat să nu-i mai calce piciorul pămîntul „unde umblă tipi prost crescuți şi lume de jos, obraznică". Atunai cînd voia să iasă la aer, mergea cu maşina. în celelalte ore, sta închisă în saloanele sale şi primea doamnele, pentru „ora de cancan". Astfel trecea vremea şi se apropia ziua „marelui eveniment".

într-o dimineață, a fost alarmată :

— Mina ! a început ea să țipe.

Minas a alergat :

— Ce ai, Souzy dragă ?

— Vai, a sosit ceasul !

— O, Souzy, ai dureri ?

— Abia au început.

Au trecut repede. Intr-o jumătate de ceas însă, a simțit din nou dureri mai tari şi iarăşi a strigat, neliniştită :

— Mina !

— Te doare iarăşi, Souzy ?

— Ma»i tare, Mina.

— Atunci să mergem la clinică.

Cu săptămîni în urmă, doamna din strada Patriarhul Ioachim îşi alesese cea mai aristocratică clinică din Atena şi ceruse să-i aducă „mamoşi de la Paris". Minas a reuşit să elimine acest din urmă deziderat, convingînd-o că la naştere trebuie să aibă doctorii care au' supravegheat-o tot timpul, altfel era pericol de vreo nenorocire. Teama de aşa ceva a făcut să-i iasă din cap această idee şi a acceptat doctorii indigeni.

— Mina !

— Spune, comoara mea.

— Sînt foarte neliniştită.

— Răbdare, Souzy dragă.

— Nu e vorba de dureri. Mi-au trecut acum. Dar, dacă copilaşul meu va fi băiat, ce îl vom face ? Ambasador al Angliei sau al Franței ?

— Lasă, Souzy, lasă !

— Este o problemă, Mina.

Peste puțin, însă, au apărut din nou durerile şi i-au alungat prostiile din cap. Palatul era acum în fierbere. Leo era în alertă, Theo la fel, ca şi tot personalu> dealtfel. Pamino pregătise în grabă maşina de culoare vişinie, iar Sousou, ajutată de Leo şi de Theo, coborî şi se urcă în ea, împreună cu Mina. A dat ultimele instrucțiuni cum să fie strict respectat „protocolul" în timpul absenței sale, ca nu cumva „acum, cînd va lipsi stăpîna voastră, palatul să ajungă sat fără cîini". Pe drum, o vagă teamă a cuprins-o şi i-a spus soțului :

— Dacă voi muri, Mina, slujba funebră să se facă la Mitropolie, în prezența arhiepiscopului şi a întregului corp diplomatic. Să-i inviți pe toți ambasadonii, fără excepție, ca să nu se ivească vreo încurcătură diplomatică.

— Nu-ți fie teamă, Souzy.

— Mie să-mi fie teamă ? Ar fi o glumă !

— Ai să naşti cu bine.

— Dacă voi naşte cu bine, atunci Lykavitos [1] să anunțe evenimentul prin salvele de tun reglementare. La nevoie, plătim cheltuielile.

Au ajuns la clinică. Aci îi rezervaseră — după dispoziția sa — un apartament întreg. Aceasta era cea din urmă concesie pe care o făcuse, deoarece la început ceruse să se rețină pe contul ei întreaga clinică, pe timpul naşterii.

[1] **Cea mai înaltă colină în Atena.**

Faptul că s-a limitat la un singur apartament a fost şi aceasta o reuşită a lui Minas, care, din clipa cînd a conceput planul cel mare, credea că fiecare mie de drahme ce se cheltuia i se lua din buzunarul său. Domnița s-a lungit în patul cu aşternutul din mătase, pe care poruncise să fie adus de la palatul său ; avea în dreapta şi în stînga ei două pătucuri elegante, unul roz, dacă copilul va fi fetiță ; iar celălalt bleu, dacă va fi băiat. Peste puțin sosi şi Leo, însoțind cufărul cu lenjeria lăuzei : pijamale, ca- poade, rochii de casă, desuuri, tot ce Sousou avea mai bun şi mai bătător la ochi, în „garderobele de lux".

Durerile deveniseră mai acute. Sousou nu-şi pierdea cu nimic demnitatea, li scăpa cîte un oftat aristocratic, care abia se auzea — necăjita ! — şi îşi muşca buzele, ca să nu ii se audă vocea. Vai de ea însă ! In cele din urmă, lucrurile s-au precipitat şi au ajuns în stadiul acela unde Vuthula şi Kolonaki vorbesc aceeaşi limbă :

— Maică Precistă, ajută-mă !

Biata Sousou țipa cu disperare, fără să se mai gîn- dească nici la aristocrație, nici la franceză, nici la noblețe. I se sfîşia inima lui Leo, care aştepta în camerele alăturate, iar şefa-cameristă Lusî plîngea cu suspine. Cît despre Minas, toată povestea asta i se părea grozav de sîcîitoare şi se plimba de colo-colo, plănuind în gînd detaliile „ieşirii eroice". Doctorii au intrat şi ieşit toată noaptea din camera doamnei în suferință, care îşi muşca pernele.

— Vă implor, doctorii mei ! Scăpați-mă ! Mă prăpădesc ! Nu maii pot îndula !

In sfîrşit, spre dimineață, marea doamnă din Kolonaki a născut. Acum a sosit liniştea. în cameră s-a auzit o voce slabă de copil. Cum şi-a revenit Sousou şi a auzit vocea micuțului, i s-a umplut sufletul de tandrețe şi a întrebat :

— Băiat ?

— Fetiță, madam.

— B e. Şi cît de aristocratic scînceşte, comoara mea ! Puneți-o în pătucul roz, ca s-o privească distinsa-i mamă. Cit despi-e numele său. îl stabilesc de pe acum : Kathrin

Kantakuzino. îți mulțumesc, Doamne, că mi-ai îndeplinit dorințele.

Şi marea stăpină din strada Patriarhul Ioachim, acea incomparabilă lăuză aristocrată, a lăcrimat de cea mai mare bucurie şi fericire pe care a simțit-o vreodată.

DECADENTA

De trei luni, în palatul de pe strada Patriarhul Ioachim domnea o linişte absolută. Era insă a linişte bizară, plină de vagi nelinişti. Ecourile războiului care se apropia nu puteau, desigur, să pătrundă in acest aristocratic templu al beatitudinii. Războiul bate întîi la poarta celor săraci. Vîntul însă aducea pînă şi în Kolonaki mesaje neliniştitoare : ziarele începuseră să scnie cum că se va introduce cartelă pentru alimente, care vor începe să lipsească, şi în primul rînd pentru pîine. Astfel, într-o zi, in timp ce marea doamnă se juca cu „înalta ființă mică", veselă şi fericită, Leo a anunțat-o că doreşte s-ovadă un polițist.

— Polițist ? E o giumă ! De ce mă caută ?

— A venit, doamnă, să-i semnați declarația pentru j cartela de alimente.

— în prințul rînd, a spus Sousou, mă mir cum de trimit un polițist la palatul meu, cînd trebuia să se prezinte personal cel puțin prefectul poliției. Apoi, eu n-am nevoie de cartele, pentru că am alimente să hrănesc toată poliția din Grecia.

Polițistul insă insista şi a fost primit de Sousou, în biroul lui Minas.

— Ce doriți, mă rog ? a întrebat dînsa. 1

— Să semnați cartela de pîine. • . I

— E de prisos. *Alle, musiu !*

Polițistul însă era politicos.

— Dacă nu veți semna declarația, madam. peste puțin n-o să puteți lua pîine de nicăieri.

— Mersi. Voi mînca *pandeşpan.*

— .Vor lipsi toate, madam. S-ar putea să flăminaiți.

— Eh, eşti ridicol, *mon şer !* i-a răspuns Sousou cu un surîs îngăduitor, căci e o glumă să spui că s-ar putea să flămînzească o doamnă Kantakuzino. Poate, o să flămînneşti tu şi atunci vino să suni clopoțelul de la poarta palatului meu, ca să-ți dau să mănînci, cu farrailia ta împreună. Dacă şi acum eşti flămînd, poftim la bucătărie. A mîncât în casa mea o lume şi un popor. Theo. pune masa domnului, în bucătărie.

Polițistul a holbat ochii mari, ascuțind ceea ce îi spunea Sousou, şi a plecat nedumerit. Cînd a venit la prînz Minas şi a aflat intîmplarea, i-a explicat că greşise, deoarece cartela de alimente a fost introdusă în toată Europa.

— Şi în Franța ? a întrebat Sousou.

— Desigur.

— Şi în Anglia ?

— Da, natural ! Aristocrații cei mai mari îşi au cartelele lor! Dealtfel, in timp de război este la modă să se arate că Sînt amărîți şi cei foarte bogați.

Dacă aşa ceva era la modă, marea aristocrată a acceptat să facă declai-ația respectivă, însă nu în felul cum a fost întocmită de poliție. S-a retras în „încăperile particulare" şi a scris cu propria ei mînă cele trebuincioase pentru alimentarea palatului său.

„In Atena, la 20 decembrie, loco şi pe strada Patriarhul Ioachim persoane trei, eu şi soțul meu Minas cu mica mea Kathrin Kantakuzino. Cît despre personalul meu, întîi şeful-păstrător ol protocolului Leo ; doi, şeful-paz- nic-uşier Theo, apoi şefa-cameristă Amali şi camerista mea Lusi (n-am concediat-o, cu toate defectele sale), şoferul meu şi bucătarul, oameni din popor, din cauza provenienței lor sociale inferioare mănîncă mult. Despre noi alimentele necesare zilnic sînt următoarele şi rog staful

să mi le asigure oricum, căci dacă-i vorba de bani — nu-i poveste. Despre distinsul meu copil să nu vă osteniți, căci alimentarea lui e treaba ai-istocratei sale mame.

Deci :

Zilnic doi homari — pe unul îl mîncăm, pe al doilea îi aruncăm. Micul dejun ceai complet, adică jambon (din Europa), marmeladă, unt olandez, puțin lăptic, multe dulciuri, caviar rusesc, din care mîncăm jumătate, restul la personal. La prînz diferite mîncăruri de tot felul, de la fazan pînă la puişor de găină şi în cantități mari căci avem şi flămînzi la masă în fiece prînz, trei-patru (dacă binevoiți, domnule polițai-şef, vă rog poftiți). în loc de .şampanie prefer cocteil, deoarece, spunîndu-ți că este europeană, haide tu, s-o deosebeşti — insipizi ce sînt ! După-amiază, *faivocloc* pe la şapte, lucruri mai delicate căci ari de-a face cu stomacuri aristocratice şi cînd avem lume în continuare de la prînz puneți mai multe. De' acord ? Cît despre seara, delicatese. Din cauza că nu pot să vi le descriu pe toate vă anexez şi pe bucătarul palatului, ca să vi le spună în detaliu. Rețineți, vă rog, notița, ca să nu lipsească nimic căci vă fac răspunzător personal.

Kolonaki la 20 decembrie

îndatorat (dumneavoastră) Madam
SOUSOU KANTAKUZINO

P.S. intîrziat. Cît despre pîine am glumit. înțelegeți, natural, că eu abia catadicsesc să ciugulesc. Şi bărbatul meu la fel. Deoarece am, însă, oameni din popor la palat (servitori şi servitoare) anexez la prezenta declarație şi pe şoferul meu să vă spună de cîtă pîine au nevoie zilnic, săraoii,

Cu stimă (a dv.)
Madam SOUSOU

După ce a scris această declarație, Sousou a trimis-o prin Leo şi s-a retras în încăperile micuței, pe care nu se sătura s-o privească în pătucu-i roz. Mica Sousou avea la dispoziție două camere şi aleasa-i mamă, privindu-i ochişorii albaştrii, se simțea într-o lume nemărginită, făcîn- du-şi multe visuri,

în timp ce alcătuia „micul protocol". Acesta prevedea angajarea a trei bone, — una pentru limba franceză, alta pentru engleză şi a treia pentru limba greacă, aceea din strada Patriarhului Ioachim, „să-nveţe limba greacă a lumii bune" — şi un serviitor în livrea, pentru supraveghere. Orele de vizită urmau să fie fixe şi nu „haida-haida, să intre fiecare ca s-o,vadă". îmbrăţişări şi sărutări *mats~muts* şi altele asemenea de-ale poporului erau interzise.

— Ua-ua ! plîngea mititica.

— Comoara mea !

— ÎJa-ua !...

— Sufleţelul meu ! Ai observat, Mina, că plînge franţuzeşte ? Doamne, să-i punem un talisman, să n-o deoache invidioasele !

Stăpîna din Kolonaki plutea pe mări trandafirii şi de cele mai multe ori inima ai era plină de emoţie. Insă în această casă, unde domnea cea mai deplină fericire, Soarta se pregătea să-şi azvîrle trăsnetul. Norul cel negru se apropia mereu. Nu războiul era cel care urma s-o lovească. Pentru madam Sousou, Soarta avea scrise altele în cartea sa.

— Ce ai, Mina ?

— Nimica, dragă Souzy.

— Dar foarte des eşti bosumflat şi nici micuţa noastră nu te bucură. Rar o mingii şi de multe ori oftezi. Ai *gafar ?*

— Nu, Souzy dragă.

— însă eşti melancolic.

— Da. Asta-i adevărat.

Adevărul era că de mai multă vreme Minas îşi pusese în aplicare planul şi începuse să arboreze o mină ca de înmormîntare, semn — chipurile — că îl apăsau mari griji. La masă era taciturn şi abandonase multe din drăgălăşeniile sale. Arăta că simte o mare durere cînd vedea copilul şi se retrăgea în biroul său, în care se plimba ore întregi, ca omul chinuit de un secret. .într-o zi, cînd nevastă-sa l-a încolţit serios, s-a dovedit că în afară de celelalte talente avea şi pe acela de mare actor. într-un moment, cică de mare sinceritate, a izbucnit şi i-a căzut la piaioare, în spasme sfîşietoare :

— Souzy, Souzy dragă, ^trebuie să-ți vorbesc. Nu pot să ascund mereu de tine, superba şi incomparabila tovarăşă a vieții mele, secretul care îmi roade existența. Souzy dragă, Souzy, nu ştiu cum ai să primeşti toate cele ce am să-ți spun. îmi închipui însă că tu, femeie încercată, ai să poți să mă-nțelegi. Sînt un om nefericit, dragă Souzy, care te adoră şi care, încercînd să-ți facă bine, îşi aduce distrugerea. Vai ! Sînt un criminal ! Altă soluție nu există pentru mine decît sinuciderea.

Oricît ar fi fost ea de nebună, castelana din Vuthula şi-a dat seama că aci era vorba de lucruri serioase. A aruncat *fasamenul* pe un fotoliu, apropiindu-se neliniştită.

— Ce se întîmplă, Mina ?

— Vai ! Mă voi sinucide, Soiizy dragă.

Sousou s-a alarmat : .

— Idioții se sinucid, Mina. Ce prostii sînt astea ?

Şi întinzîndu-şi mîna ca să-i mîngîie capul, plină de emoție : . . .

— Deci, aşa de serioasă este situația ?

— Foarte ! Foarte !

— Vorbeşte. Spune, Mina, mă sufoci.

Minas însă nu vorbea deloc, ci numai îşi da cu pumnii în cap şi încerca să se tragă de păr, pentru a-şi arăta marea deznădejde. Oricine l-ar fi văzut în această situație de disperare, l-ar fi compătimit, cu atît mai mult Sousou, care în fond era o femeie foarte sensibilă. A dat repede fuga să închidă bine uşile, ca nu cumva s-asculte cineva din personal, şi apoi s-a întors în fața lui, văzîndu-l, îngrozită, că ține în mină un revolver.

— Mina. gîndeşte-te la copilul nostru !

— Am să mă omor, Souzy dragă.

— Pentru numele Sfinte»; Fecioare ! Vrei să afunzi în doliu palatul nostru ? S-o laşi -văduva pe madam Sousou şi orfană o Kathrin Kantakuzino ? Dumnezeule al aristocrației ! Luminează-l pe bunul meu soț. să nu facă gestul necugetat !

Şi pe cînd spunea astea, răvăşită, Sousou s-a aruncat şi i,-a luat din mîini revolverul, pe care Minas nu i l-a lăsat cu prea mare greutate.

— Mi-e ruşine să te privesc, superba mea Sousou.

— E de necrezut, a ţipat Sousou, ca un Minas Kantakuzinos să stea în genunchi, fie şi la picioarele unei madam Sousou ! Aceste lucruri îmi rănesc sufletul şi demnitatea. Ridică-te, soţul meu aristocrat.

Scena era unică în splendida viaţă şi carieră a acelei legendare castelane. Sousou nu era proastă. Era însă de o bunătate nemărginită. în exploziile durerii sale, i'ată de scenele acestea neverosimile, pe care- le vedea, erau momente cînd vorbea din suflet şi atunci puteai foarte bine înţelege bogăţia sentimentelor sale ; sau era purtată de *stressul* ei şi atunci îţi venea să rîzi şi să-ţi fie milă de amestecul acesta de tragedie şi comedie, de izbucnirile ei tragicomice.

— Scoală, ţi-am spus.

— Ai să mă ierţi, dragă Souzy ?

— îţi promit.

Femeia a ascuns revolverul într-un sertar al biroului, l-a încuiat şi a' pus cheia în decolteu, pe cînd Minas se ridica în picioare.

Se aşează într-un fotoliu,- cu capul între palme, şi începu să vorbească :

— Souzy dragă, femeie minunată, ai făcut o mare greşeală să încredinţezi administrarea averii tale în mîinile mele. Nu eram demn de o asemenea cinste. De cînd te aflai la clinică şi imediat ce s-a născut Kathrin. am vrut să dublez această avere, ca fiica noastră să aibă o zestre uriaşă, aşa cum se potrivea cu numele său şi cu înalta noastră poziţie socială. Dragă Souzy, dragă, modalitatea ce-am ales-o pentru dublarea banilor n-a fost cea mai bună.

Sousou şi-a ridicat sprîncenele cu nelinişte :

— Adtcă ?

— Mi-ai lăsat libertatea să-i mînuiesc.

— Ţi-am spus să deschizi vreo industrie !_

— Da, Souzy dragă. Foarte bine şi cu cap te-ai gindit să mă fac industniaş.

— Desigur. Căci industriaşii stau picior peste picior şi cîştigă banii cu lopata, cum se potriveşte oamenilor aieşi.

Minas a oftat.

— Ah, ai dreptate. însă nu te-am ascultat.

— Şi ce-aii făcut ?

— Ca să dublez averea noastră mai repede, ăm jucat la bursă.

Sousou a tresărit :

— Ai pierdut mult ?

Iar vulpea, uitrndti-se pieziş :

— Nu pe toti !

Dinsa a rămas deconcertată :

— Toţi ! De ce ? Era posibil să-i pierzi pe toţi ?

Kantakuzinos a mormăit :

— Aşa e la bursă.

Revoltată şi îngrozită de teribila mărturisire, Sousou a izbucnit :

<<g»S

®

— Lovi-te-ar năpasta, indiyid ridicol ! D-aia îmi cazi la picioare şi-mi oftezi şi-mi scoţi revolvere şi alte lucruri dezgustătoare ! Ai căpiat, mă. să joci toţi banii mei şi să mă laşi lefteră prin Kolonaki ? *Mon dieu !* Nu ştii că imediat ce-am pierdut banii pierd totul şi prestigiul şi luxul şi toate ? Cu mine, bine, idiotule. dar cu Kathrin ! Ce se va întîmpla cu Kathrin a mea ?

Atunoi vulpea şireată a înţeles că trebuia s-o ia mai domol :

— Dar nu i-am pierdut, Souzy dragă ! Vorbeşti pe nedrept.

Sousou a răsuflat uşurată :

— Dar, vorbeşte !

în aceiaşi clipă, simţind că nu era just şi onorabil să se poarte aşa din cauza banilor, iar pe de altă parte să-l vadă pe Kantakuzinos dîndu-şi iarăşi cu pumnii în cap, s-a îmbunat instantaneu, îndulcindu-şi vocea.

— înţelegii, Mina, că uneia ca madam Sousou nu-i asudă urechea din motive de bani, însă nici aşa să-i pierzi pe toţi. Explică-te.

Minas şi-a dat bine seama că trebuia s-o prelucreze cum se cuvine pentru atingerea punctului sensibil al metehnei sale, şi a luat-o mai pe îndelete şi cu dibăcie :

— Ascultă, dragă Souzy, se petrece următorul lucru. Eu nu jucam la bursă pe numele meu, ci pe numele şi contul tău. Aflaseră toţi că madam Sousou, care a răscolit Kolonakiul, a hotărît să dea peste cap şi bursa. I-a apucat prin urmare panica. La un moment dat, toţi spuneau că madam Sousou stabileşte preţul lirei. Cumpără o mie de bucăţi, două mii, trei mii şi îi urcă preţul cît mai sus. Apoi aruncă brusc pe piaţă cinci mii de bucăţi şi dă preţul peste cap. Cu toţii spuneau îngroziţi, că madam Sousou urcă şi coboară lira cu degetul cel mic.

Aceasta i-a plăcut :

— Spuneau acest lucru ?

— O spunea toată lumea !

— Bun !

Minas a căpătat curaj :

— Apoi marii milionari au început să fie incomodaţi. Şi aşa cum au îndrăznit să o atace pe marea mea stăpînă în viaţa mondenă, tot aşa încearcă să dea contraatacul lor şi la bursă. Au aruncat pe neaşteptate multe mii de lire şi m-au decavat. Atunci, toţi au început să spună că lui madam Sousou a început să-i fie frică.

Sousou s-a întunecat la faţă :

— Spuneau asta ?

— O spuneau, Souzy dragă.

— **Rău !**

Şi după ce s-a gîndit puţin :

— Trebuia să ataci !

Minas înţelese că treaba mergea strună :

— Am atacat, dragă Souzy, ca să-ţi menţin prestigiul. O dată ce m-am angajat în această luptă nu puteam, desigur, să te las expusă atacului lor. Am pierdut. Iar acum jocul se află în faza sa critică. Există o singură posibilitate. Să arunc toate puterile noastre financiare în luptă. Poate să-i aruncăm în aer. Poate să fim aruncaţi noi.

Şi a pnivit-o cu coada ochiului. Sousou a murmurat :

— Să-i aruncăm noi pe ei !

— Da. însă...

— Am putea fi aruncaţi şi noi ?

— Desigur.

Sousou a înghiţit iarăşi în sec. Era pentru prima dată cînd se afla într-o situaţie atît de specială încît pe frunte îi şiroia sudoarea. începuse să se plimbe nervoasă şi dup-aceea s-a oprit dintr-o dată, în faţa lu'i :

— Şi ce zice lumea acum ?

— Zice că madam Sousou nu va îndrăzni să dea marea bătălie, pentru că se teme.

O, grandioasa mea Sousou ! O, creatură incomparabilă, femeie nebiruită şi nemuritoare ! Din adincul sufletului său, atins în cel mai sensibil punct al indescriptibilei sale grandomanii, a ridicat glasul tremurînd toată :

— Aşa zic ?

Minas răspunde cu fermitate :

— Chiar aşa. Şi, vai ! te umilesc.

Atunci, într-o clipă de superbă exaltare, femeia aceea atît de dinamică a strigat :

— Loveşte ! Aruncă toţi banii mei ! Ori voi dărîma bursele, ca să-i îngrop pe obraznicii aceştia, ori o să mă îngrop eu în ruinele lor. *Alle,* Minas ! *Alle !* Nu trebuie să treacă nici un minut acum, ca să creadă că o madam Sousou Kantakuzino ezită ! *Alle ! Alle ! Alle !*

Vorbind aşa, roşie la faţă, aprinsă, într-un moment de exaltare delirantă,"a întors spatele şi a plecat, lăsîndu-l pe Kantakuzinos singur. El a rîs satisfăcut. Şireata şi infama vulpe şi-a atins ţelul.

A trecut o lună.

Şi apoi încă o lună. Scena aceea dramatică, jucată de perechea din strada Patriarhul Ioachm. lăsase urme adinei în palat. Acum atmosfera era mai neliniştită. Se simţea că se apropie ceva, necunoscut şi enigmatic. A mai trecut încă o lună. Drama îşi urma drumul într-un ritm acce- lerat, spre final. Furtuna se apropia ; vai de aceea ce urma să primească în plin grozava-i loviitură ! într-o după- amiază, deci, s-a scris ultima pagină a fantasmagoriei din Kolonaki, atît de simplu, dur şi de neîndurător, precum se întîmplă în orice fatalii ta te.

La Pireu.

Pe chei, trei călători urcau într-uniil din marile vapoare. un transatlantic oarecare, ce pleca în America. Sus, se vedea multă lume înghesuită şi altă lume, mai numeroasă, se afla la debarcader. Cei trei călători care urcau, erau : un dorrjn între două vîrste, numit Minas Harlalios ; un alt domn, cu ochelari groşi de miop, care se numea Stathopoulos şi o blondă seducătoare, numită Jannet.

— Ai pus scrisoarea, Stathopol ? .

— Da. in cutie.

— în regulă. Hai, Jannet, porneşte.

Domnul între două vîrste, care a spus ,.în regulă-', purta şi monoclu ; iar în paşaport era notat numele de „Harhalios", aceasta nu înseamnă că nu se numea astfel, pentru că acela de „Kantakuzinos" — numele sub care se făcuse cunoscut — era unul din multele pseudonime folosite, după împrejurări, în diferitele sale înşelătorii. Celălalt. Stathopoulos, era un escroc de categoria a doua şi Jannet cea seducătoare era o femeie utilă, care strălucise cîndva, prin cabarete, iar acum abandonase gloria, oferindu-şi arta în exclusivitate omului acestuia, care ştiia să stoarcă femeile frumoase şi portofelele. Dacă soarta ar fi fost vitregă cu el şi poliția pornea în căutarea unui escroc pe numeie de Kantakuzinos, domnul cu monoclu şi între două vîrste, care urma să călătorească într-o cabină de lux, n-avea, desigur, nici un motiv ca să fie neliniştit. Cu acel superb transatlantic pleca un onorabil domn „Harhalios", negustor foarte serios şi deosebit de cumsecade.

Era ora patru.

La cinci, un şuierat adînc a făcut să vibreze aerul şi **a** urmat un al doilea. în cîteva minute, masa vaporului începu să se agite, punîndu-se în mtişcare ; jos, pe chei, fluturau batiste şi picurau lacrimi.Transatlanticul părăsea portul, luînd cu el pe omul acela care fusese fatal pentru madam Sousou. Şi împreună cu acesta, toate resturile averii. Se înserase. Apusul devenise auriu, apoi căpătase culoarea mov. Acum nu se vedeau în adîncimea orizontului: întunecat decît luminile vaporului. Apoi luminile s-au făcut foarte mici şi peste puțin dispărură. Asta a fost totul. Atunci, Soarta s-a aplecat şi a scris la rubrica doamnei Sousou : „Fuga lui Kantakuzinos". După ac€ea, a dăugat : „Sfîrşitul fantasmogoriei".

Deci, în regulă.

în regulă şi supraregulă chiar. în scriptele agentului de bursă Papatzanetos era înregistrat un joc nebunesc, pe numele doamnei Sousou Kantakuzino, joc care de cîteva luni prezenta vîrtejuri de vînzare-cumpărare şi la urmă lăsa un uriaş sold debitor, care trebuia achitat creditorilor. Dacă procuratura ar trebui să facă un control, le-ar fi găsit pe toate mai mult decît în regulă. Numai: pe doamna Kantakuzino n-ar fi găsit-o în regulă, pentru că trebuia să plătească pierderile, vînzînd chiar şi ultimul ei scaun. Cîştigul era gras, pe măsura unui mare escroc, care credea că trebuia să fie plătit bine, pentru o treabă ce-l obosise atîta. Cît priveşte pe agent, acesta era un individ onorabil de afaceri pa picior, plătit din belşug ca să măsluiască cu dibăcie conturile la jocul de bursă. El avea posibilitatea s-o jecmănească încă de bani pe Sousou, dat fiind că clientul său îi dăduse împuternicirea „în alb". Astfel de treburi sînt foarte obişnuite la unii oameni onorabili, care se ocupă cu afaceri pe picior şi se bucură de multă stimă în societăţile distinse. în mîintile sale, datorită iscusinţei clientului, domnul Minas, se aflau mandate cu semnătura doamnei Sousou Kan- takuzino — care se hotărîse să epateze bursa — mandate ce reprezentau dinamita aşezată la temeliile propriei sale averi. Nenorocita era deja sărăcită, fără să aibă idee măcar. Bogaţii sărăcesc frumos. Stau în palate înalte şi într-o zi datoriile lor depăşesc înălţimea palatelor. Atunci aterizează — unii se rostogolesc — pe trotuar şi văzînd în jurul lor bastoane şi pe „oamenii săraci" care trudesc, îşi revin şi exclamă : „Măi, viaţa nu este o idilă !"

Aşa, deci.

Trecuseră multe ore de cînd luminile vaporului; se stinseseră la orizontul Pireului şi marea doamnă din strada Patriarhul Ioachim a început să arate o oarecare nelinişte. Ceasul era unu după miezul nopţii. Soţul său nu se arăta încă. Protocolul palatului nu-i permitea niciodată să lipsească, fără să anunţe pe înalta-i consoartă. Cum plecase chiar de dimineaţă, pentru prima dată se abătea de la regulă, lăsînd-o pe distinsa-i doamnă să ia masa singură, lucru grav pentru obiceiui-ile unei astfel de case.

— Leo !

— Ordin, doamnă.

— S-a întors cumva stăpînul tău ?

— Nu, doamnă.

— S-a primit cumva vreun telefon ?

— Nu, doamnă.

— Precis că s-o fi încurcat la vreo ambasadă. îți permit să te retragi pentru somn.

Leo a făcut o plecăciune adîncă şi a dat semnalul de retragere şi celorlalți servitori. Sousou a adormit abia în zori şi a văzut în somn un şoarece mare, negru, care circula prin saloanele sale. A dat un strigăt : „afară cu tine, şoarece scîrbos şi ordinar, care ai luat palatul meu drept azil de săraci !" Şi s-a trezit de spaimă. Minas n-a apărut toată dimineața. Sbusou era agitată. Şoarecele din vis alerga mereu prin mentea ei şi îi apăsa gîndurile cu sumbre presimțiri. Nu-i venea, desigur, la socoteală să întrebe dacă nu l-au văzut cumva pe bărbatu-său. ori să anunțe poliția, să vadă dacă nu cumva a avut vreun accident. Ar fi ceva de rîs ! Astfel de gesturi le fac numai femei din pătura de jos, aşa-zisele ,.bulendre". Bărbatul unei mari doamne poate lipsi şi două trei zile, „căci se obişnuiesc alde-astea în aristocrație, unde perechile trăiesc viață modernă, independent unul de altul, emancipare etc., nu să fie bărbatul legat de fusta nevestii". Asta o spunea numai. Pe dinăuntru însă. se dezlănțuia furtuna. Ce-i cu Minas ?

S-a făcut amiază. Şi a vernil vestea care să ducă agonia la culme şi să semene în acele aristocratice palate zăpăceala, groaza şi panica. Cum Sousou sta întinsă pe un fotoliu şi privea spre infinit ca pierdută, în fața ei s-a prezentat Leo, solemn, cu o tavă în mînă.

— Corespondența dumneavoastră, doamnă.

— Mersi.

-— Doamna va lua dejunul ?

— *No. Alle. Alle !*

Aruncînd repede o privire spre scrisoarea pnlmită pe tavă, a văzut scrisul lui Minas şi sufletul i s-a umplut de rele prevestiri. Cu mare nervozitate, a desfăcut plicul şi a citit cu răsuflarea întretăiată :

„Dragă Souzy,

Cînd vei citi aceste rînduni aristocratul tău soț Kanta-kuzinos poate nu va mai fi în viață. Să nu cauți **să** afli vreodată ce s-a întîmplat cu bărbatul acela care te-a adorat. Vai ! Prin jocul meu la bursă, ți-am adus nenorocirea. pentru că totul a fost aruncat în aer. N-am curajul **să** te privesc îh ochi, superba mea Souzy. N-am curajul **să** trăiesc şi **să** te văd săracă, pe tine, draga şi aristocrata mea soție, care ai fost steaua ce m-a condus către vuața aceea admirabilă şi neuitată. Amploarea dezastrului nostru financiar în acest crah este incalculabilă. Agentul nostru, onorabilul domn Papatzanetos, are să-ți explice detaliile, în timp ce pe mine, undeva pe acest pămînt. mă va acoperi țărîna rece. Tu eşti femeie tare. Eu sînt un om slab, care n-a ştiut nimic altceva pe lume decît să te iubească şi n-avea nici o altă putere decît să te adore. Curaj,
Souzy. Primeşte această *decadans,* aşa cum ai primit triumful. Te cunosc. Tu ai puterea să înfrunți toate cu demnitate.

Adio pentru totdeauna.
Nefericitul tău Minas."

>

Acesta, desigur, era „trăsnetul în plic"'. Sousou l-a primit drept în față şi â rămas cîteva clipe încremenită. A ridicat apoi capul sus, privi depărtările cu ochi tulburi şi murmură mecanic :

— Sînt o *decadans !*

Apoi s-a îngrozit :

— Unde este Mânas ?

I s-a părut atunci că a văzut şoarecele dansind în fața ochilor, lucru care în vigurile răposatei sale mame însemna moarte.

— *Suisid ?* [69]

Se scutură buimăcită.

— A pierdut totul la blestematele de burse şi m-a lăsat acurtl în sapă de lemn ! Doamne al aristocrației ! S-au

---

[69] *Suicide* = **sinucidere.**
> ***Veuve*** **= văduvă.**
' Vlax **==_proasto!**

pierdut deci milioanele mele cele frumoase ? De necrezut ! Cum e posibil ca o madam Sousou Kantakuzinos să trăiască săracă ? Imposibil !

Şi a repetat.

— Imposibil.

Şi iarăşi :

— Imposibil ! Imposibil !

Se plimba nervoasă, răscolită, îngrozită şi striga ca nebuna acelaşi cuvînt şi cum vedea saloanele sale, bijuteriile, toaletele, mobila, servitorii, cristalurile, policandrele şi plafonierele şi porcelanurile şi se gîndea că n-ar fi putut trăi printre ele fără să aibă bani mulți. O apuca groaza, îngălbenea şi repeta monoton ;

— Imposibil ! »

Deodată au înecat-o spasmele :

— Mina, soțul meu aristocrat, oare unde eşti ? Ai murit, săracul de tine ? Eu mă gîndesc la bogățiile mele şi nu la tine, care poate că acuma eşti mort, — că de-aia am văzut în vis şoarecele negru ! Ce-ai făcut Mina ? De ce trebuia s-o asculți pe nebuna de mine, ca să arunci totul în aer şi să fii aruncat şi tu, săracul de tine, să te arzi şi să mă arzi ? Aristocratul meu soț Mina, care m-ai lăsat singură şi solitară în lume, o *vev.*[1]

Şi brusc :

— *Sînt o vev !*

I-a plăcut :

— *Vev?*

S-a îngrozit :

— Văduvă ?

în momentele acestea de sminteală, cuvintul *vev* a picurat peste durerea sa un balsam alinător. Acela însă de „văduvă", de rezonanță proastă şi popular, îi provoca suferință. Avea acum senzația că în jurul său toate dansau şi se învîrteau ; servitori, saloane, toalete, polican- dre, plafoniere, cristaluri, porțelanuri, covoare scumpe, vaze chinezeşti şi mobilă, împreună cu doamnele din aristocrație, printre care doamna Kițomitru, cu înfățişarea şoarecelui văzut în visul său, o persifla cu uri rîs satanic, arătind nişte dinți mici şi ascuțiți. Era Kolonakiul în cea mai hidoasă ipostază, care jubila la prăbuşirea ei.

— Sînt o *vev !*

Şi apoi:

— *O vev* săracă.

Alarmată :

— Nu există *vev* sărace. O *vev* săracă se zice văduvă.

Şi îngroziită :

— Imposibil ! Imposibil ! Imposibil !

Gîndurile îi veneau învălmăşite, lovind-o ca grindina care cade cu zgomot. în realitate, Sousou era, la ora aceea, ca un om, care, mergînd fără griji într-o zi de primăvară, printre livezile înflorite şi voioase ale vieţii, vede deasupra sa cerul burzuluindu-se şi fulgerîndu-l cu furtună şi trăsnete. Unde să se ascundă ? Disperată, căuta refugiu într-un gînd şi se agăţa de cuvinte, de fraze, de speranţe ale momentului, care însă se destrămau toate şi se pierdeau în faţa nemiloasei realităţi a clipei aceleia. Era ca o nebună.

— Doamna suferă ?

— *Alle,* Leo ! Ce doreşti ?

— Copilaşul a făcut pipi.

în situaţia în care se afla, n-a sesizat prezenţa lui Leo. L-a gonit de acolo şi a alergat spre „încăperile particulare ale înaltului vlăstar". A gonit-o şi pe Lusi şi s-a aplecat peste leagăn. îşi privea odrasla. Şi făptura aceea micuţă privea pe aristocrata-i mamă, surîzînd dulce. în momentul acela, mamă-sa a simţit că o nemărginită tandreţe îi umplea inima, o dragoste puternică, şi gindurile i-au zburat spre visele ce şi le făcuse pentru mititică : să crească, să se facă o stea a aristocraţiei ; iar atunci cînd urma să treacă, lumea să se dea deoparte, cu ochii uimiţi, într-un murmur de admiraţie : „Trece Kathrin Kantakuzino din Kolonaki, fata lui madam Sousou !"

Au podidit-o lacrimile :

— Kathrin. fetiţa mea dragă. Nu ! N-am să las să te urmărească şi pe tine Bythula ! Căci ştiu ce tragedie este sărăcia !

-Copilul îi surîdea şi, într-un moment cînd a strănutat parcă i-ar fi spus :

— *Vlats !*[1]

Cu adevărat, soarta mamei era nemiloasă. Ce avea să se întîmpie cu copilul ? In salonul transatlan ticuluii. Kantakuzino juca cărţi şi bea whisky.

Doamna Alepudy cea isteaţă a aflat prima despre această zguduitură, a luat-o pe doamna Zafiiiu şi au alergat într-un suflet la doamna Kiţomitru :

— Zîzy dragă, sîntem pline de noutăți grozave. Madam Sousou a pierdut totul la bursă. Bărbatul său a dispărut. A fost emisă contra ei o hotărîre de sechestru şi s-a făcut acțiune de evacuare. *La povr țul !* Se vede că a pierdut totul. în afară de ftnoare.

— Serios ?

— Parol !

— Waterloo. deci.

Voui, Waterloo ! Doamna Kiţomitru şi-a ciulit urechiuşele, a căscat ochişorii, apoi izbucni într-un rîs cristalin, de adîncă satisfacţie. în sfîrşit, triumfa ! Cum dealtfel domnului Kiţomitros de mult i s-au potolit furiile momentane pentru pompoasa împodobire a impozantei sale frunţi, floarea aceea scumpă a Kolonakiului simţea oă acum se limpezea cerul fericirii sale, umbrită de trecerea detestabilei intruse — rivala ei intransigentă. Telefoanele au început să zbîrnîie :

— *Debâcle ! Debâcle !*[70]

— Madam Sousou, *mon dieu !*

— *Mais si ! Mais si !*[71]

Săraca ! Multe din ele nu credeau, altele comentau în batjocură, altele rîdeau şi unele alergau la palatul din strada Patriarhul Ioachim. ca să verifice noutatea, să afle amănunte şi să-şi exprime simpatia lor pentru în- tîmplarea nefericită. In .asemenea împrejurări, cei din lumea bună se comportă la înălţime. -
;

Dar ce e cu Sousou ? Această încercare a soartei i-a produs multe reacţii. Criza momentanei dereglări mintale i-a trecut şi cum zile în şir nu i se schimbase deloc viaţa, s-a regăsit pe sine şi se simţea destul de bine, ca şi cînd nu se întîmplase nimic. Numai că o enervau foarte des nişte oameni obraznici, care sunau la uşă şi îi aduceau hîrtii peste hîrtii. Pe toţi, îi scotea pe uşă afară şi în mintea ei concepea o sărăcie aparte, gîndind că totul avea să se aranjeze cu o fineţe mondenă şi mai ales plină de respect faţă de .persoana sa. Se putea spune, chiar, că povestea asta i se părea acum chiar puţin şic. deoarece aureola martirajului o prindea bine, ca o pălărie faimoasă de la Totos. Pe doamnele care o vizitau le primea la fel ca şi înainte, le vorbea agreabil şi cît p-aci să organizeze şi un ,. fal i m en t-pa r ty ', — aşa ca să lanseze idei noi în Kolonaki.

— Şi acum, madam ? o întrebau drăgălaşele limbă-înveninată.

---

[70] **Dezastru, prăpăd.**
*** Ba da .'**

Sousou le răspundea :

— Sînt deja o *decaddns !*

Şi ele :

— Mon *dieu ! Mon dieu !*

Apoi, Sousou-:

— Am sărăcit în toată regula !

Dînsele iarăşi :

— Da! cum s-a întîmplat, madam ?

Iar Sousou, nemuritoarea :

— Fleacuri ! Cine are bani, sărăceşte. Vai de cei ce nu au ! Există conţi şi *comete* [72] ai Rusiei şi aristocraţi din case mari, care au pierdut averi fabuloase şi totuşi, cu toate că sînt săraci, li se vede aristocraţia pe faţă în toate cele. Apoi, omul trebuie să le cunoască pe toate în viaţa sa. iar mie mi s-a făcut lehamite de bani, hai să vedem cum este şi cu sărăcia !

Cînd o întrebau însă de Kantakuzinos, -înghiţea în sec, îşi apleca pe jumătate pleoapele, ochii reflectau o umbră oarecare de melancolie şi vocea-i devenea gravă :

— A plecat la proprietăţile noastre din India !

Dar. atunci cînd este vorba de falimente, subiectul acesta nu suportă glume şi nici nu se descurcă cineva aruncîndu-i pe portărei afară din casă. Cît timp ai bani, poţi să-ţi permiţi cele mai mari năzdrăvănii, existînd totdeauna o mulţime de naivi, gata să te admire cu gura căscată. Poţi chiar să înjuri pe cine vrei, cum făcea castelana din Vuthula, care — răstălmăcind toate convenienţele consacrate ale vieţii noastre sociale. în limbajul şi mentalitatea sa fără ocolişuri — o spunea fără menajamente : ,.Fără glumă ! Am bani şi injur pe cine vreau !" Iată însă că acum nu mai avea bani ! Acesta era un amănunt esenţial, care-i scăpa în acele sărăcăcioase *apre- midiuri* cu doamnele din lumea aleasă. Aşa că. foarte repede a venit în contact cu realitatea dură, care i-a oferit cea mai tragică clipă din viaţa sa.

---

[72] **înţelese „contese"**

Oră de *faiv-ocloc.* Era ora stabilită pentru vizite şi Sousou se întreținea cu trei doamne, în salonul aşa-zis *demi-sezon,* cînd intră Leo foarte agitat; iar după el nişte oameni grosolani din popor şi mai la urmă cîțiva polițişti, cu o hîrtie în mînă, care le da dreptul să ridice toate lucrurile.

— Ce se întîmplă, Leo ?

Marele servitor s-a aplecat la urechea ei, tulburat :

— Sechestru, doamnă.

Sousou a îngălbenit :

— Să fie zvîrliți afară, neruşinații !

Leo a rămas ca prostit. Broboane de sudoare îi picurau de pe obraz. Atunci Sousou, făcînd un efort supraomenesc, cînd a văzut că oamenii aceia brutali puseseră deja mîna pe mobilele sale, a surîs către doamne, spunîndu-le :

— Au venit oamenii de la magazinele de mobilă, să mi-o ia pe cea veche, ca s-o aducă pe cea nouă. Căci le-a trecut moda şi de fiecare sezon obişnuiesc să schimb toată mobila. Dacă binevoiți, vă rog să vă duceți, pentru că va fi deranj.

Doamnele au înțeles, i-au strîns mîna şi au plecat ca să împrăştie vestea în tot Kolonakiul, că pe strada Patriarhul Ioachim începuse să se joace tragicul final al marei farse. Intre timp, oamenii ridicau cu o incredibilă iuțeală scaune, mese, bufete, covoare, vaze, cristaluri : iar Sousou, care a condus doamnele pînă la uşă, întor- cîndu-se şi văzînd aceste grozăvii, a început să țipe :

— Afară, sărăntocilor şi scîrboşilor ce sînteți ! Cum de îndrăzniți să faceți sechestru in casa unei madam Sousou Kantakuzino, care şi cu mărunțişul ce i-a rămas poate să vă cumpere pe toți ? Afară, am spus, figuri ridicole şi grețoase ! Pentru că am să anunț ambasadele, să pună mîna pe voi şi să vă bage la beci !

Polițiştii o priveau cu indiferență. Ceilalți îşi vedeau de treabă, cu surîsuri necuviincioase, îndrăznind să intre chiar şi în încăperile personale ale „înaltului copil", care plîngea. Pe Sousou a apucat-o criza :

— Derbedeilor ! Caraghioşilor !

— Nu-njura, *madam.*

— Hoților !

Şi a căzut ieşinată. Astfel, repede, aproape cu iuţeala fulgerului, în cîteva ore a venit sfîrşitul şi marea stăpînă din strada Patriarhul Ioachim s-a trezit fără un ban şi pe drumuri. Tot ceea ce fusese ticluit cu atîta pricepere de escroc, de Kantakuzinos, îşi dădea acum roadele. Agentul de bursă Papatzanetos s-a dovedit un as în branşa lui. Şi acum ? Steaua luminoasă a doamnei Sousou, ce răsărise în Vuthula, după ce a descris fantastica sa orbită în Kolonaki, apunea iarăşi spre Vuthula.

.Au mai trecut zile încă. Şi multe altele, tragice, însoţite de zile şi mai tragice. Viaţa castelanei era acum un teatru care şi-a. stins luminile, s-a golit de lume, rămînînd închis şi întunecat. Toate s-au împrăştiat în cele cinci vînturi şi a rămas singură şi abandonată, ca o trestie pe lac, bătută de vîntul care o îndoaie. Trestia se apleacă, cît pe ce să se rupă, şi totuşi se îndreaptă iarăşi, întin- zîndu-şi cu încăpăţînare trupul mlădios contra vîntului ca şi cînd i-ar fi spus în faţă :

— Idiotule !

Săptămîni întregi Kolonakiul a răsunat de zguduitura acelei căderi şi se întreba : Ce e cu Souzy ? O dată cu trecerea zilelor, această întrebare îşi pierdea din interes. Pentru că în atenţia lumii distinse apăreau alte evenimente şi alte persoane stîrneau discuţia. Dealtfel, dacă originalul marelui personaj al ridicolului dispăruse, acesta trăia totuşi prin atîtea doamne şi domni, care continuau, desigur mai rafinat, toate capriciile şi extravaganţele acelei bizare femei, ale cărei copii mai stilizate circulau prin saloane, recepţii, ambasade şi pe la diferitele cluburi ale aristocraţiei, în care mult îndrăgita Sousou îşi continua fantasmagorica sa viaţă prin înaltele sfere ale societăţii, ale bunelor maniere, ale nonşalanţei şi ale exhibiţiei.

într-o dimineaţă, la poarta armatorului Hrysarfthy, una dintre cele mai serioase case ale aristocraţiei, singura casă care nu s-a amestecat deloc în povestea doamnei Sousou, s-a găsit un copil abandonat. Era înfăşurat, cu multă atenţie, în hăinuţe îngrijite şi plîngea. Cînd i-aiî auzit vocea, cei din casă au deschis şi l-au luat cu compătimire. Cu destulă curiozitate au văzut că, în loc de cuvîntul „nebotezat" — pe care în mod obişnuit nenorocitele mame îl prind cu un ac

alături de nefericitele ființe, fructe ale unui amor nepermis — era o întreagă scrisoare, mîzgălită pe alocuri, poate din cauza lacrimilor ce le vărsa mama, în timp ce scria următoarele rînduri de necrezut :

„Copilul acesta nu e sărac din cei ce obişnuiesc să-i lepede pe drumuri nenorociții, care nu-i pot hrăni. Nici nu e vreun copil suspect, din aceia ce se nasc misterios şi pe ascuns, din bulendre necinstite. Este copil veritabil, din căsătorie legală şi para-legală, născut cu toate regulile şi dacă mamă-sa l-a părăsit la uşa unui armator, o face din afecțiune şi dragoste deoarece o doare de copilul său şi rog să aveți grijă şi să-l creşteți corespunzător. Mama acestui copil e o fostă multimilionară aristocrată, de familie mare şi dacă aşa a vrut Dumnezeu a sărăcit, căci a dus o viață de risipă şi monstruoase recepții şi soare-uri mondene şi bărbatul său aristocrat la fel, a jucat restul la bursă şi a rămas pe drojdie precum zice poporul. Cu lacrimi ce-i umplu ochii, onorabila mamă vă încredințează prezentul copil şi inima sa se sfîşie de tandrețe şi eu ştiu cît mi-e dor de scumpul meu.

Rog călduros d-lor armatori să-l îngrijiți pentru că e aristocratic ca şi domnia-voastră şi alintat şi învățat cu binele. Numele său este gata, căci m-am îngrijit să i-l stabilesc Kathrin şi să-l botezați cum trebuie. Să-i serviți lăpticul de dimineața complet şi să-i luați un cărucior aerodinamic şi o bonă, să-l scoată la plimbare, — nu la Zapio şi nici la Muzeu unde-şi scot copiii bulendrele.

Şi dacă vi-l predau din inima mea care plînge, sentimentelor voastre aristocratice, este că şi voi sînteți aristocrați ca şi mine şi faceți un bine căci viața e o scară, unii urcă şi alții coboară. Vreau ca şi copilul meu — biata mea Kathrin — să primească mare învățătură, să-nvețe cinci limbi, luați-i vă rog profesoare şi trimiteți^o sau la colegiu sau la seminar, afară de şcoala publică unde merg copii din popor. Şi nu e de vină poporul dacă are copii prost crescuți şi scîrboşi şi-i simpatizez pe tipii din popor, insă le lipseşte educația şi de asta sufăr, căci eu din cauză de viață mondenă şi de lux şi de croitorese şi de recepții, n-am apucat să-mi dezvolt capul şi asta e foarte important.

Nu ştiu d-le armator cum e doamna voastră şi fetele voastre — dacă n-aveți, Dumnezeu să vă dea — dar am

cunoscut multe doamne şi domnişoare din lumea bună toante şi nesărate şi numai fandoseală şi dedesubt aiureală şi de rîsul lumii.

Deci. Nu vreau să ajungă aşa copilul meu, nici să-Mas să coboare scara vieţii, unde în prezent m-a condamnat soarta mizerabilă. Cînd va creşte puţin să-l duceţi cu maşina la şcoală. Vara să-l trimiteţi în vilegiatură, fie la Mykonos, fie la Portaria şi, cînd o fi ceva mai mare, rog călătorii în străinătate, mă-nţelegeţi, Paris. Londr a, Berlin şi altele şi n-o trimiteţi în America, unde merge lumea săracă. Cînd va ajunge la vîrsta de măritat, mă rog, s-o măritaţi după toate regulile, ca ocupaţie a mirelui prefer ambasador. Şi cînd veţi muri d-le armator — să avem *bardon* şi fără înţelegere greşită, dar > sîntem oameni şi moartea e omenească şi amuzant lucru — să-i lăsaţi mă rog moştenire un palat, să trăiască demn şi să cinstească memoria mamei sale care s-a îngrijit să-i asigure toate cele şi s-o facă om şi nu ceva buleandră şi Bythuliotă.

Acestea şi nimic altceva n-am să vă prescriu, cu salutări şi respecte şi mare recunoştinţă.

îndurerata mamă'".

Era noapte. Panaiotakis se pregătea de culcare, cînd la uşă se auziră bătăi discrete. Şi-a pus pe umeri o haină şi a alergat :

— Cine e ?

Tăcere.

— Cine e ?

Nimic.

— Cine e ? a strigat el mai tare.

Şi atunci s-a auzit o voce înceată şi cunoscută :

:— Eu, Panaiotaki.

[1] De la Platon, filozoful grec, la genitiv *Plato* Platanos — denumirea arborelui cunoscut **la noi sub numele de platan.**

[1] Preafrumoasă

*** Piaţă.**

[1] Dessous.

[4] Denumire corectă : Kifisia, cartier select în Atena.

[1] Patience : răbdare, fii.calm.

[1] Confort.

*** Kifisia.**

[1] Militar şi om politic, erou naţional în războiul cu turcii pentru eliberarea Greciei.

5 — Madam Sousou

[1] Denumirea unui cartier limitrof, spre sud, cu cartierul Academia lui Platon.

[1] Elegante (engl.).

[1] Parodia unui colind de ziua sfîntului Vasile.

7 — Madam Sousou

9 — Madam Sousou

* Foarte impunătoare.

***[1] Sans blague :* glumeşti ?**

***[1] Mon cher Pierrc* =** dragul meu Pierre.

[1] De tenir le secret sur ce point = de a ţine secretul asupra **acestui caz.**

***[4] Quel toupet!* = ce tupeu !**

***[4] Oui, madame, Qa c'est indiscutable* = da, doamnă, nici nu mai încape discuţie !**

[4] Grande Bretagne, hotel şi restaurant de lux. în centrul Atenei.

***[3] Alors ! Courage ! Courage. pauvre hommc !* == Pottim i-Curaj !**

***[1] O, quel bonheur !* = o, ce plăcere !**

***[5] Cafard* = urît.**

*** Poită (în limba greacă).**

/ -»

***[1] N'est ce pas* = nu e aşa ? *[1] Mais oui* = păi, da. *" O qa* c'esf *trop* = asta-i vrea de tot 1**

[1] Parvenite = parvenită.

***[1] O. la belle divorcee* = O, frumoasa divorţată.**

[1] Elegante (engl).

[1] Allons = să mergem.

[4] A califourchon = călărind bărbăteşte.

***[1] EUe est* insuportable = este nesuferită.**

[3] Pour faire epater le monde = **pentru a epata lumea.**

[4] De parler ă la Sousou **= de a vorbi în maniera lui Sousou.**

***' Allez, vite* — marş, repede.**

**** Tiens...*** = ia te uită !

** Certainly* = **desigur (engl.).**

' Cuvînt care înseamnă şi „divin" şi „unchi".

***[4] Couleur locale* = culoare locală (tipi reprezentativi ai mahalalei).**